

KAREL POLÁČEK

SOUDNIČKY I

(1922–1928)

OBSAH

Rána do čepice

Salátníci aneb obchod s překážkami

Vztáhla ruku na osoby vrchnostenské

Případ elektrický

Kamenem na auto

Baba kvartýrská

Břevnovský pan domácí

Kterak v novém převlečnicku lezl mladík do dřevníku

Bitva v Bořivojově ulici

Bohatý se diví, čím se chudý živí

Knedlíky s omáčkou

Nedorozumění

Hubený a tlustý

Úzké okénko

Rámus ve Štíříně

O příliš dlouhém muži

Hledáte byt?

Počta s oleandrem

Bratři Růžičkové na plese
Štěnice
Ptáčkové
Státoprávník z Uhelného trhu
Monte Carlo pana Vrňaty
Senátor dr. Soukup a ten dělný lid
Jak to vlastně bylo?
Na řece Vltavě
Pokoj lidem dobré vůle
Rámus na Všecky svaté
Zlato je zlato
Proroctví dr. Nosariuse
Rozpustilý Šlezinger
Jak slavili Svobodové svátek svobody
Manželé Pakandlovi a jejich šprým s exekutorem
Zpupný Šilha a jeho manželka Antonie
Handle nejsou mandle
Dobrodružství obuvníka Vojtěcha v Libni
Nazvali tě hřibem – lez do koše
Václav Podskalský, jeho život a dílo
Téma Con Variazioni
Bačkoráře Duchoslava láska k Aloisii Slušné a její zmar
Bitva a stav obležení v Černé Indii
Na silnici z Hloubětína do Prahy
Verš zamilovaného obuvníka aneb Zhrzená láska
Firma Carbometalla a jiné historie
Povídka z Pečírková kalendáře

Následky manželské nesvornosti
Nepřítel policie
No – a?
Poklad otce Srby
Surové zacházení jednoho s druhým
Tři Hugové se zastali dámy
Občovský starosta
Slepá sestřenice, její muž a ten pan Freund s brejlema
Tak to někdy bývá
Historie s ukradenými hodinkami
Věc, která se přihodila v pátém roce republiky aneb Nebezpečné dědictví
Tajemství zeleného domu
Extempore Vlastimila Buriana
Průvodce noční Prahou
Zlodějská povídka
Kratochvilná historie o chodících lahvích
Utiskování jedné vdovy
Básník a dívka
Každý musí čekat
Sen letní noci
Známost z vlaku
Jak to bylo s tou tisícovkou?
Tři vojíni na cestách
Hec & Salámánek
Anna a Františka, šlejříčky
Čokoládový zajiček
Nejlepší památka po drahých zesnulých

Nepravá adresa
Přispějte na fond chudých techniků
Alexandr; amant
Bahno velkoměsta
Úzkou štěrbinou
O některých divných urážkách na cti
Studující práv a devět tužek
Z malého světa
„Jsem ve veřejnosti znám tím, že nesnesu kybice“
Hovory na pavlači
Zmizení ohřívací láhve v restauraci Miramare
Události v průchodě
Nazval jej bambulou
Chutné domácí obědy
Slovanská nesvornost
Bouřlivé narozeniny
Voršila u mechanického mandlu
Pán se zlatým skřipcem
Kufř jakožto doklad charakteru
Odkaz strýčka Ambrože
Barbora Ubryková aneb „Čím mohu sloužit, milostivá?“
Urazil koně
Čtyři intimní případy od okresního soudu
Přišla kosa na kámen
Nazval jej Zachariášem
Aby přišel na jiné myšlenky
Na pavlači

„Tento mladý Evropan musí zemřít“

Manželství a dlouhé podvlékačky

Nedovede se udržet

Dovolila, nevěstinko!

Ó ty cizáku!

Ve dne je jako dítě, zato v noci je zlá

Tetinka přijela

Přišla s ním k řeči a vrazila mu pár facek

Podivná živnost

Duše má!

Každý host je rovnoprávný

Je také uvědomělý, ale při hře chce mít klid

Chamr

Stěhování s hudbou

Bosáci

Ve tmě

Proti poškozování živnostnictva

Starý Hakl, žebrák na Mělníce

Příhoda se dvěma deštníky

Nesmrtelná bába

Impozantní zjev a mladík

Urputný svědek

Ona si je oškliví

Opilá

I přílišná vzdělanost je mnohdy na škodu

Že by přece jen nějaká štěnička?

Pozdvižení v holičské oficíně

Filmový příběh
Divadelní představení
Těma očičkama se díval!
Držela s milostpánem
Žena se mu nechce líbit
Lízaný mariáš
Rodinné album
Za tiché noci
Povídka izraelského vyznání
Příhoda u kulečníku
Kdo dřív, kdo víc, kdo hůř
Muž smí, protože je můj
Znáte tu nejnovější?
„Hej, fotr!“
„Celá maminka“
Úřední osoba v košili
Slouží mrtvým k úplné spokojenosti
Podivný nápadník
Řekněte: rorejs!
Pan domácí a vdova
Chtěl poznat život
Hraběnka de Portviš

Rána do čepice

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 2. října

Na Vyšehradě ve Vratislavově ulici je vinárna U Řezníčků a v té vinárně byl voják, který krásně hrál na harmoniku a pěl písně velmi dojemné. A tam také seděl pán, ten se jmenoval Petřík, což bylo jeho příjmení, ale křestním jménem Julius. To je jméno vznešené a hodí se pro obchodní cestující. Pan Petřík byl však metařem a to je tedy zvláštnost, nazývá-li se metař Julius. Druhá zvláštnost byla jeho čepice. Že ten voják tak cituplně zpíval a jeho písně působily jako krájená cibule, způsobující melancholickou vláhu v očích, proto pan Petřík, odcházející z vinárny, sejmul čepici, ze které vyňal korunu, a podělil vojáka. Tohle však viděl nějaký pan Klíma a divil se, cože je to za zvláštní čepici, a povídal svým dvěma kamarádům Josefu Šimanovi a Ant. Dvořákovi, že se to musí vyšetřit. Za účelem šetření přistoupil k Petříkovi, dal mu ránu, čepice sletěla na zem a z ní vypadlo 682 Kč. Tito tři páni sebrali peníze a dali se na útěk. Klímu chytil policajt, a protože zapíral, zavřeli ho. Šimana a Dvořáka nikdo nechytil a také se nepřiznali. A jediný svědek Petřík se odebral tam, odkud není návratu, a proto přišel za něho bratr Václav. Václav o ničem nevěděl a ti dva liboví frajěři o ničem nechtěli vědět, a tak je pan vrchní rada Hellriegel osvobodil pro nedostatek důkazů. Žalobu zastupoval státní zástupce Čáslavský.

Lidové noviny 3. 10. 1922

Salátníci aneb obchod s překážkami

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 5. října

Víte, co je to salát? Nevíte. Tak poslyšte: Salát je látka neboli sukno jak v ohledu hmotném, tak i mravním povahy pochybné. V ohledu hmotném: dáte si z ní ušít kalhoty a najednou rup – koleno je venku. V ohledu mravním: pochází obyčejně z krádeží anebo i z jiných hejblů.

Jednoho dne kráčeli Celetnou ulicí dva páni prostřední postavy, prostředně oblečení, prostředních obličejů a bavili se prostředně. Najednou zastavil je mladík jakýsi řka: „Povídám!“ Páni se zastavili a ptali se, co je. „Mám,“ počal onen jinoch – „látku na prodej,

ale ta je!“ – „No, ukažte!“ – „Pojďte se mnou“ – a ti dva prostřední páni šli s jinochem do Rybné ulice a tam je seznámil s kamarádem, jenž na dané znamení rozeplal kabát a vestu a ukázal tam látku, kterou měl otočenou kolem těla. Prima kamgarn a jen za 280 Kč. Až dotud se obchodní jednání rozvíjelo slibně. Najednou však oba páni vytáhli legitimace, ze kterých vysvitlo, že jsou od úřadu pro potírání lichvy, a žádali, aby oba neprotokolovaní obchodníci šli s nimi, že je budou potírat, poněvadž jejich úřad žádá toho, aby hlavně pronásledovali sálátníky. Jinoši udělali rámus a najednou seběhlo se asi dvacet podobných mužů, kteří viděli, že se chudým lidem děje křivda, a žádali jejich propuštění. V té tahanici se jeden ze společníků firmy vymrštil jako jelen a prchl i s látkou. A druhý, Jan Vandas jménem, zasadil detektivovi Václavu Kolářovi ránu do nosu a po tomto skutku mu dodatečně slíbil „že mu dršku rozmlátí“. Nerozmlátil, ale byl odevzdán strážníkovi a nyní odpovídal před vrchním radou Hladíkem ze zločinu veřejného násilí. Obdržel šest měsíců těžkého žaláře s jedním postem a povídal, že ho život netěší. Žalobu zastupoval státní zástupce Šouka.

Lidové noviny 7. 10. 1922

Vztáhla ruku na osoby vrchnostenské

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 11. října

V hostinci U Staré paní vypila Růžena Macounová sklínku šartrézy^[1] a rozveselila se. Zelený je zlatý strom života, zelená je šartréza a nelze se neradovat. Řezníci jsou lid krevnatý, bujarý, bodrý a jadrný – i pozvali si Růženu, ať se s nimi pobaví, ukázali prkenice, že to nebude státi svět, ať se máme jednou dobře. Za sto let tu nebudem. Víno se perlilo, západ se rděl. Šampaňské vzbudilo u Růženy melancholii, ale pak jí vjel do těla d'ábel a začala řídit. Byl to takový rámus, že Antonín Burda s Janem Kordáčem, strážníci, vešli dovnitř a pan Burda se snažil Macounovou zatknout, ale Macounová mu podrazila nohy, pan Burda povídal „to je čert ženská“ a poslal pro posilu. Přišel pan Nehyba a přesile se podařilo Macounovou přemoci, zatknouti, spoutati a odvésti. Při této příležitosti povídala slečna Růžena strážníkům, že jsou „lumpové, rošťáci a chlapi erární“, což nebylo pravda, a proto ji samosoudce Winter odsoudil pro zločin veřejného násilí a přestupek urážky strážce na měsíc tuhého vězení nepodmíněně.

Lidové noviny 12. 10. 1922

Případ elektrický

(Okresní soud v Praze)

Praha 11. října

Bylo pochmurné jitro a v ranní mlze šinul se vůz elektrické dráhy č. 3 těžce, dýchavičně a s nikterak překotným spěchem, s žalostným kvílením. Pan Sunt byl spokojen, že se dostal do trojky, ačkoliv byla silně namačkaná, a choval jedinou důvěru, že se mu podaří také do dvojky se dostat. Na dvojku se přestupuje na Tylově náměstí, a tak se pan Sunt hrne z trojky. Ale před ním sestupoval pan Petrides, vážný a pomalý pán. Pan Petrides způsobil, že panu Suntovi odjela dvojka před nosem. Pan Sunt se spravedlivě rozhněval, vytknul panu Petridesovi bezcharakterní jednání a tázal se, je-li nějaký inteligent. Pan Petrides odpověděl, že je a že byl již inteligentem, když pan Sunt nebyl na světě. Pan Sunt povídal: „To je od vás bezohlednost, já spěchám a kvůli vám mně elektrika ujela.“ – „A vidíte,“ odpověděl pan Petrides, „já nespěchám a také mně elektrika ujela.“ No dobrá. Za několik dnů jeli zase pan Sunt s panem Petridesem, na Tylově náměstí byla zase podobná situace. Jenomže naopak. Pan Petrides spěchal na dvojku a pan Sunt ho přidržel za kabát a pravil mravoučně: „Vidíte, spěchal jste a dvojka vám ujela. Co rád nemáš...“ – a vtom dostal od pana Petridesa facku. Byl z toho soud. U soudu se moc hádali, pak si uznali navzájem, že jsou inteligenti, že mají charakter, že cítí ují k sobě velikou úctu, a smířili se.

Lidové noviny 13. 10. 1922

Kamenem na auto

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 13. října

Dopoledne udělal glajchu, dostal za to deset dvanáctiprocentních piv, odpoledne šel do hospody U Modré hvězdy v Břevnově, tam jich vypil jedenáct, mezi to míchal černé kávy s rumem, a když se mu zdálo, že má dost, vymotal se s pěti jinými kamarády z hospody a

všichni si to hasili po bělohorské silnici, vedouce řeči smutné. Jeden z nich nesl si pivní sklenici a jmenoval se Václav Drvoštep. Najednou uviděli automobil. Je to, jak známo, ze všech vynálezů dopravních stroj nejnenáviděnější. Jede-li auto vesnicí, honí se za ním kluci, vyplazují jazyky a každý si přeje, aby se automobil zvrhl do škarpy. A tak Alois Tenk povídá Drvoštepovi: „Ty – Venco, půjč mi tu sklenici, já ho bac-bacím.“ Hodil, avšak netrefil. Brzy nato jel druhý automobil. „Sakra, hoši, podejte mně kámen!“ pravil Tenk, shýbl se a hodil kámen, zasáhl ochranný plech a ohnul jej dovnitř. Byla to rána pořádná. V automobilu seděl šofér Link, policejní inspektor Trýb a ministerský předseda dr. Beneš. Auto zastavilo, kamarádi se rozutekli. Zůstal tam pouze jeden a ten to na Tenka pověděl.

Dnes bylo Tenkovi odpovídat ze zločinů veřejného násilí. Obžalovaný zločin nepopíral, ale hájil se, že byl opilý, jak zákon káže. Dostal pět měsíců těžkého žaláře nepodmíněně. Soudu předsedal vrchní rada Štěpán, žalobu zastupoval dr. Karhan.

Lidové noviny 14. 10. 1922

Baba kvartýrská

(Lichevní soud v Praze)

Praha 13. října

V tomto městě žije baba, Marie Ř. se jmenuje, a je majetnicí dvou pokojů, kteréžto lze nazvati sluje anebo špeluňky. V těchto dvou místnostech bydlilo, leželo, funělo někdy až devětadvacet podnájemníků. A tito lidé spali na slamnicích, hanebných, řezankou plněných, hadry pokrytých; a mezi nimi hemžily se zástupy štěnic, štěnic znamenitých, bezvadných, štěnic slavných a velmi pozoruhodných. A za toto bydlem komfortní a příjemné platil jednotlivec 20 Kč a párek, ježto jedna duše a jedno tělo byly, pouze 30 Kč za týden. Lichevní senát vrchního rady Kratochvíla uznal, že za takové špinavé bydlení je to cena přemrštěná, a odsoudil babu kvartýrskou na měsíc do vězení a pokutu 200 Kč nepodmíněně. Žalobu zastupoval státní zástupce Hraba.

Lidové noviny 14. 10. 1922

Břevnovský pan domácí

(Zemský soud v Praze)

Praha 14. října

Za starých časů měli domácí páni zlatý věk. Nosili červenou čepičku, k narozeninám dostávali vyšívané pantofle, a když se roznemohli, tu budilo to v příbuzenstvu velký rozruch. Leč domácí bývali zřídka nemocní, nic je netrápilo, ledaže měli svízele s nájemníky, kteří běhali na ně, že jim kouří kamna. Domáci byli konzervativních názorů, proto dobře spali a dobře jim chutnalo. Jediná nepříjemnost, která je potkala v životě, byla, že musili také umřít. Ale to, známo, věc lidská. Ani domácí není nesmrtelný.

To bývalo. Zato dnes býti domácím pánem je krutý trest pro zachovalého člověka. O tom by vám mohl vypravovat pan Josef Tuček, majitel domu v Břevnově. Dnes odpovídal před vrchním radou Wintrem pro zločin veřejného násilí a zlomyslné poškození cizího majetku. „– to prosím není pravda, to je hrozné, co se děje, já jsem člověk nervózní, nedávno mne propustili z ústavu na reverz.“ – „Počkejte, pane,“ krotí ho pan rada, „vy jste člověk nějaký z divokých vajec, jak se říká.“ – „Pane rado, já si nemůžu pomoci, já jsem dneska domácí, a to prosím, jak nemám bejt divokej?“ – „Tak jak to bylo s těmi kozími chlívký. Vypravujte nám to!“ – „Prosím, pane rado, proč bych to neřek? To bylo tak. Já si na své nájemníky vyzdvih komis a ta jim rozkázala, ať ty kozy dají z domu, že se v Praze netrpí žádný dobytek v domácnostech. Ale moji nájemníci jakoby nic. Já jim povídám v dobrotě: Ty kozy musejí pryč, a oni se mně jen smáli, takže jsem se dohřál, jsem prosím člověk nervózní, byl jsem ve válce, třikrát jsem prodělal srážku vlaků a teď jsem domácí, tak jsem vzal sekeru a ty chlívký jsem rozboural. Ale já prosím, aby se protokolovalo, že jsem si při tom počínal šetrně a ani jednoho prkna jsem nepoškodil.“ – „Dobře! Zavolejte sem svědky. No, paní Veselá, jak to bylo s těmi chlívký?“ – „Jak to bylo: já jsem byla patnáct roků na jednom místě, měla jsem všude úctu. Já jsem měla chlívěk pěkný, udělanej ze starý almary a postele a ještě jsem k tomu koupila za 50 korun bednu, a to mně všechno tadyhle pan domácí rozbil.“ – „Jak to bylo s vaším chlívkem, paní Smržová?“ – „Ke mně přiběhli lidi nahoru, paní Smržová, paní Smržová, honem, honem! Co je? Kouknu se, pan domácí mně tříská chlívěk, kozy mně běhají venku, a to mě prosím dohřálo, já mám srdeční vadu a tu jednu kozu praštil a krev jí tekla z hlavy.“ – „A vystonala se?“ – „Vystonala; za šest neděl.“ – „A co nám poví paní Částková?“ – „Prosím, slavný soude, aby zakázal panu domácímu, aby mně nadával soukromnice, copak já jsem nějaká soukromnice? Já jsem chudá ženská, ale mám čest v těle a

on na mě: soukromnice.“ – „A jste soukromnice, abyste věděla,“ zapištěl domácí. „Pane rado, teď to slyšeli. Já žádám, aby ho dali z fleku zavřít za tu potupu.“ – „Ticho! Copak to je! Vypravujte, jak to bylo s tím chlívkem.“ – „S tím chlívkem to bylo tak: Můj chlapec chudáček, je mu třináct let, dal se do pláče, přiběhl nahoru, maminko, pan domácí nám rozbil chlívek. Ale já prosím nejsem žádná soukromnice, vždyť já jsem všem lidem pro smích v domě, že mně říká soukromnice.“ – „Dobře, můžete si sednout.“ Obžalovaný zprošťuje se obžaloby.

Lidové noviny 15. 10. 1922

Kterak v novém převlečnicku lezl mladík do dřevníku

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 21. října

Byla jedna ctnostná paní a ta měla dům. To je příjemné. Ale měla také vytáhlého syna, devatenáctiletého juna, číšníka bez zaměstnání. To již je méně příjemné.

V domě bydlil pan pekař s paní pekařkou. Jednoho dne bylo horko a pekařský párek zamkl byt a vytáhl za bránu na výlet. Když se vrátil, zhlédl, že šatník je otevřený a 10 000 Kč bylo pryč. Aby bylo vidět, že to udělal venkovský zloděj, byla záclona odhrnuta a květináč opatrně odložen. Od té doby se se synem stala změna. Nezřízeně flámoval, navštěvoval s kamarády hospodu V Džungli, a aby se světu zalíbil, koupil si nové šaty a převlečnick. Oblíbil si velice pekařův dřevník. Spatřilo ho několik nájemníků, kterak do něho lezl. Jednoho dne pekař si opatřil detektivy a ti s ozbrojenou mocí četnickou vnikli do dřevníku a našli mezi poleny 2400 Kč. „Proč jsi lezl do dřevníku, milý jinochu?“ – „Chtěl jsem štípat dříví.“ – „V nedělním šatě, milý jinochu?“ – „A co ty peníze?“ – „Neznám jich... nechci jich znát!“ – „Utrácíš, bujně hýříš a od přátel si peníze vypůjčuješ a druhý den vracíš, kde bereš na to peníze?“ – „Své milé tetince jsem uzmul 700 Kč.“ – „Tetinko, váš synovec vás okradl.“ – „Ale kde! Mně nic neschází.“ – „Ale jen si vzpomeňte, tetinko, nebo vám synovečka zavřem.“ – „Namouduši, mně se zdá, že se mně něco ztratilo.“ Svědci ale povídají, že slyšeli pekaře s pekařkou se hádat a pustě si nadávat zlodějů. A jednoho dne pravila pekařka prorockým hlasem: „Až já budu mluvit, pak něco hrozného vyjde ven.“ Toho se obhájce žalovaného

chytil a tak to nějak zaonačil, že mladík z toho vyšel bez pohromy. Byl zproštěn pro nedostatek důkazů. Soudu předsedal vrchní rada Drbohlav, žalobu zastupoval státní zástupce Mareček.

Lidové noviny 22. 10. 1922

Bitva v Bořivojově ulici

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 21. října

Jan Kmoníček navštívil se svojí paní hostinec U Pana Beneše na Žižkově. Usedl do kruhu přátel a známých, statně popíjel a rozjařiv se, vešel s kamarádem, s nějakým panem Škorpilem, v sázku, že vypije tři půllitry plzeňského ex. Vsadili se o tisíc rakouských korun. Je vidět, že v sázce byl více prospěch morální než hmotný. Šlo o čest. Budiž konstatováno, že v této zkoušce obstál pan Kmoníček s prospěchem výtečným. To ho však dorazilo. Když vyšel na ulici, tu uviděl svět v pochmurných barvách. Vesmír byl naplněn samými osobními nepřáteli pana Kmoníčka. A to zalilo srdce jeho žlučí. Počal nenávidět své bližní, a poněvadž nejbližším bližním bývá často žena, uchopil svou manželku a častoval ji ranami. Bylo 12 hodin. Paní Kmoníčková zabědovala. Uslyšev náрек a bédování, objevil se najednou, kde se vzal – tu se vzal, pan strážník Krátký a tázal se, co to jsou za nepřístojnosti. Pan Kmoníček, zanechav své ženy, pustil se do strážníka s takovým udatenstvím, kterého by nikdo v jeho útlém těle nehledal. Nazvav jej uličníkem a rošťákem, skočil po něm a porazil jej na zem. Když byla nouze nejvyšší, tu se objevil strážník Puč a přišel si zrovna pro facku, pak přiběhl pan Hofman a ten byl uvítán kopnutím a pan strážník Svěrák byl poctěn několika ranami svého vlastního pendreku. Byl to velký boj, jehož historii sluší zapsat do análů města Žižkova. Konečně byl pan Kmoníček odnesen za pomoci občanstva na strážnici. Svědek Krátký vypravuje: „Jda se svým kolegou na obchůzku, uviděl jsem tuhle pana Kmoníčka, an byl v jakémsi rozporu se ženou.“ Soudce: „A on vám dal facku? Pak vám přišli dva kolegové na pomoc. Co bylo dále?“ Svědek: „Nadával rošťáci, uličníci, já vás dám zavřít, vy přijdete o chleba, já si dojdu na pana prezidenta a prosadím, že poletíte ze služby!“ Soudce: „Byl podle vašeho názoru tak opilý, že nevěděl, co dělá?“ – Svědek: „Podle jeho nadávek musil vědět,

kdo jsem.“ Jan Kmoníček byl odsouzen pro zločin veřejného násilí do žaláře na dva měsíce podmíněně. Předsedal vrchní rada Hloušek a žaloval dr. Jelínek.

Lidové noviny 22. 10. 1922

Bohatý se diví, čím se chudý živí

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 23. října

Frant. Lauermann z Třeboně vzal si do hlavy, že není žádný obchodní cestující, ale vysoký hodnostář vojenský, praporčík, nadporučík, a že cestuje za firmu MNO. Obešel řadu závodů, navštívil nějakého pana Krapce, jindy zase pana Švejdu, nakonec pana Buchtele, všady vyřídil pěkné pozdravení od ministerstva národní obrany poznamenav, že tento úřad potřebuje za účelem zvýšení úředního ruchu psací stroje. Uvedené firmy dodaly ochotně několik strojů, avšak nedočkaly se zaplacení. Pan Lauermann zmizel, avšak ne nadlouho. V Plzni ho chytili a uzavřeli do jedné místnosti, zamknuvše za ním dveře. Z této místnosti však prchl až na kraj světa. Ale oko boží všude vidí, ruce spravedlnosti jsou vždycky široce rozpráhnuty a jsou ochotny přijat ztraceného syna ve svou náruč. A tak byl na nádraží v Brně dopaden muž, jenž jel do Brna z Prahy načerno, vyhnuv se konduktérovi tím, že seděl po celou cestu na záchodě. A vyšlo na denní světlo, že je to náš pan Lauermann, který pak cestoval do Prahy zpátky, nikterak již jako slepý pasažér. U soudu vyšlo najevo, že tento pán dostal již šest měsíců podmíněně – nyní dostal osm měsíců a vyšetřovací vazba se mu nezapočítala, poněvadž z vězení utekl. Soudu předsedal vrchní soudní rada Pudil; žalobu zastupoval dr. Jelínek.

Lidové noviny 24. 10. 1922

Knedlíky s omáčkou

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 23. října

Domovnici Františce Nedbalové přihodilo se, že spáchala veřejné násilí, ačkoli chtěla pouze svoje peníze. To bylo tak, chcete-li vědět: Jednoho dne vyběhla z domu jen tak po domácku a

nesla na talíři knedlíky s houbovou omáčkou. Proč by také nenesla, někdo to rád jí. Někdo se na tento pokrm zrovna třese, ale paní Nedbalová jej nedonesla, neboť stal se z knedlíku s houbovou omáčkou pádný argument, kterým věřitel podporoval svoje požadavky za splacení dluhu. Potkalat' paní domovnice partii liknavou, manžele Černé, kteří neodevzdali dosud povinného poplatku za domovní klíč a úklid. – „Proč neplatíš, paní Černá?“ – „Vždyť já zaplatím, milá Františko, jen měj strpení.“ – „Strpení? Mně také nikdo nic nedaruje.“ Řeč se vede dlouho, až se někdo vymluví do zlosti, počne nadávati, spílati, vyhrožovati, rukama šermovat, a tak se koneckonců stane, že knedlíky i s omáčkou nechtíce vletí paní Černé na šaty. Knedlíky s houbovou omáčkou jsou dobré, ale na šaty je nikomu neházejte, jinak dostanete v Praze od rady Novotného měsíc podmíněně a zaplatíte 300 Kč za zkažený úbor.

Lidové noviny 24. 10. 1922

Nedorozumění

(Okresní soud v Karlíně)

Praha 23. října

V Karlíně žije řezbář Jan Troníček a je majitelem domu. V jeho domě bydlí obuvník Antonín Krkeš, velký znalec a milovník domácího zvířectva. I udělal si chlívek, do něho dal vepře, pečlivě jej krmil, napájel a ošetřoval a měl z toho velkou radost, když viděl, že zvířeti slouží, že dostává jemně růžovou barvu, že se mu očka zalévají sádlem a že temně ruchá a chrochtá, čímž projevuje svrchovanou spokojenost nad věcmi tohoto světa. Antonín Krkeš byl spokojen, i vepř byl spokojen, ale pan domácí byl nad tím nevrlý. Prý kdesi cosi, velký nepořádek, magistrátní nařízení, že v Praze nesmějí se chovat v domě zvířata, vyjma živočišstvo nepostradatelné, jako jsou rusi, švábi a štěnice, o nichž obecní nařízení se nezmiňuje, pročez je bez obavy z úřadů chovat možno. Ale Krkeš Antonín si postavil hlavu, že od svého vepře neupustí. A jednoho rána vyšel ven a spatřil na svých dveřích papír s nápisem: „To prase musí ven!“ Pan Krkeš se zlobil a nevěda, na koho se tento nápis vztahuje, zažaloval svého domácího pro urážku na cti. Pan domácí se přiznal, že přibil tento lístek, ale prohlásil, že oním prasetem mínil skutečné prase, a žádného pana Krkeše. Pan Krkeš se tím prohlášením spokojil a s panem domácím se smířil.

Lidové noviny 24. 10. 1922

Hubený a tlustý

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 25. října

Na lavici obžalovaných zasedl hubený vedle tlustého. Hubený byl chasník dvacetiletý, snivé kštice a zlodějských zraků. Žalováno na něho, že lezl do zaplombovaných vlaků a odnímal z nich pro svůj užitek věci movité, tak jako kufr s prádlem, bedny škrobu, nato vedle toho pak sem tam nějaký pytel mouky. S tlustým se pak vydali na uhlí z vagonů; hubený uhlí prodával, ale tlustý se spokojil jen s tím, co pro sebe potřeboval. Tlustý má taková malinká mrková očka, nos mu červená a zdá se mu, že by měl před senátem brečet. Kouká se na ten svět tak nevinně jako ústřice, které násilím otevřeli škebli. Je žalován, protože vlezl do bytu Neugebauerova a že „tam všecko sortýroval fackama a mne se na nic neptal a mně také nákou dal“, jak se vyjádřil tento pán. Žaloba mu klade za vinu, že dvěře u Neugebauerova bytu vyrazil a ve světnici řádl pohansky, vandalsky, vizigótsky a turecky, kladívkem se bujně oháněl, že nos pana Neugebauera vykvetl barvou červenou jako květ kaktusu. Proč zatančil tento válečný tanec, žaloba neuvádí, ale při výsledku vychází najevo, že v tom byla žena, Eleona Koukalová se jmenovala, byla blízka srdci tlustého, jenž se nazývá Vojtěch Jizba, a stala se jí urážka. Obžalovaný se divil, že se dělá tolik rámusu pro dvěře, které za nic nestály. Kdyby rozbořil celý barák, nebyla by škoda, neboť je prý ze starého materiálu. Soud za předsednictví vrchního rady Hlouška nepřipojil se k názoru pana Jizby a podělil ho pro zločin veřejného násilí a krádeže čtyřmi měsíci žaláře nepodmíněně. Hubený, jehož jméno bylo Filípek a byl ze Žižkova, dostal pět měsíců. Žalobu zastupoval dr. Šouka.

Lidové noviny 26. 10. 1922

Úzké okénko

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 25. října

Byl to kiosk vystavěný ve slohu vinohradsko-japonském. A v tom kiosku sedávala babka, měla červený nos, pletla punčochu a občas se drátem na pletení podržela v řídkých šedinách.

Tuto činnost přerušila tehdy, když se u okénka objevil mužský a přál si dvě sportky nebo večerník nebo jeden krátký. Večer odcházela domů, nesouc v jedné ruce hrnek na kávu, v druhé šátek a mouratého kocoura. Ten kiosk měl úzké okénko. A přece se jím protáhl Vojtěch Bedrníček, ve dne kočí, v noci zloděj. Vlezl si do pavilonku pro nějaké ty cigarety. Okénko pak cudně zakryl svým vlastním pláštěm, aby nebylo vidět na jeho práci. Co však zůstane skryto vševidoucímu oku pražské policie? I přiblížil se strážník Vratislav Hurdálek, uviděl zakryté okénko, odhrnul oponu a tázal se: „Kdo tam?“ Poněvadž se nikdo nehlásil, seznal, že tam někdo je. Zapíslk pro posilu, přikvačilo dvě kolegů a ti pana Bedrníčka vytáhli z kiosku. Bedrníček povídal před soudem, že je všechno pravda, co žaloba na něho povídá, ale že byl opilý, a tedy že řádil mezi výrobky tabákové režie nevěda, co činí. Ale svědci prohlásili, že okénko bylo úzké i pro střízlivého muže prostřední velikosti, takže bylo třeba velké jasnosti rozumu, aby se člověk jím protáhl, okénko kabátem zakryl a v trafice si zločinně počínal. A proto obdržev dva měsíce nepodmíněně, poděkoval se panu vrchnímu radovi Wintrovi za mírný trest a povídal bachařovi: „Tak pudem, starej!“

Lidové noviny 26. 10. 1922

Rámus ve Štiříně

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 26. října

Karel Holub narodil se ve Všedobrovicích. Tam jsou všichni lidé dobří jako svatojanský chléb. A Karel Holub vynikal v útlém mládí lahodností povahy, avšak vbrzku přestěhoval se do Štiřína a nabyl tam příslušnosti. A všechna lahoda se záhy větrem vytratila jako kolínská voda z tváře oholencovy. Tam v tom Štiříně bydlel nějaký Frňoch, člověk mírumilovný, který štípaje pařezy, přemýšlel o věcech vážných, životních, konkrétních a rodinných. Slušně si chodil, slušně pozdravem dával, o nikoho se nestaral. Avšak dostalo se mu pana Holuba za souseda. A Holub motal se jednou celý týden po dvorečku, nějaký škvor mu sedl na mozek, nečistá síla ho posedla, a tak se dne 11. srpna t. r. přitočil k manželce pana Frňocha Majdaleně a něco jí vykládal, tváře se velmi pochmurně. Pan Frňoch povídal manželce své: „Ty, nemluv mně s tím!“ Manželka poslušně odstoupila od Holuba a odešla do svého pokoje. Ale pokoje tam nedošla. Pan Holub se vymrštil, vrazil do dveří a dveře strčily do paní Frňochové, útlé dítě jí z loktů vyrazilo a to dítě padlo do štandlíku s vodou. Skočiv pak pan Holub po panu

Frňochovi, jednou rukou uchopil ho za krk a v druhé ostrý zavírák drže nazval jej holomkem a šibeničником, vášnivě jej přesvědčuje, že ho musí zabít. Z tohoto počínání vzešla žaloba, která tuto venkovskou zábavu kvalifikovala jako zločin veřejného násilí, a vrchní rada Hellriegel podělil divokého Holuba dvěma měsíci těžkého žaláře nepodmíněně. Žalobu zastupoval dr. Špoutil.

Lidové noviny 27. 10. 1922

O příliš dlouhém muži

(Okresní soud na Žižkově)

Praha 2. listopadu

Jsou všelijaké příhody. Letos 11. srpna byla vdova Anna Macourková probuzena ze spánku a tak se poděsila, že by za to leknutí nevzala stovku. Byla to prudká rána, po níž následoval praskot a dušené sténání. Stalo se neštěstí, nebo zločin? Venku byla bouřlivá noc. Vítr zoufale skučel. Paní Macourková sedí na posteli, vzpíná ruce a rty ševelí tichou modlitbičkou. Není pochybnosti. Hluk ozývá se ze světnice podnájemníkovy. Vdova Anna Macourková rozsvěcuje svíčku a odhodlaně vkročí do pokoje. A co uviděla vdova? Na zemi nějaká hromada, z níž čouhají čísi dlouhé nohy a ruce. Postele již nebylo, ale byla to beztvárná poušť. Vdova přiskočí, vyprostí svého podnájemníka a pak se vztyčí a praví hlasem tvrdým: „Tak voni mně budou takhle runýrovat nábytek?“

Ale počátek je takový. Jednoho dne přijala paní Anna Macourková na Žižkově do podnájmu nového pána. Byl to pan Arnošt Seidl, bankovní skontista. Člověk s kaučukovým límečkem, černou kravatou, červené ruce mu vyčnívaly z krátkých rukávů, měl hluboký bas, trdovitý obličej a černou tašku. Slovem muž solidní; Jeho solidnost osvětila zejména okolnost, že si po svém příchodu ozdobil stěny pohledy na různá města a že hrál s citem na mandolínu. Ale přesto měl onen pán vadu. Byl příliš dlouhý a dostalo se mu postele krátké, takže chtěl-li se uložit ke spánku, musel se složit jako tesařský metr. A tato povaha postele, vešedší do konfliktu s tělesnými rozměry podnájemníkovými, způsobila zmíněnou katastrofu. Další následek pak byl, že paní Macourková, vdova, podala na svého podnájemníka žalobu pro soudní výpověď.

„Proč jste mu dala takovou krátkou postel?“ ptal se pan okresní soudce dr. Josek.

„Slavný soude, vzácný pane,“ vzpíná ruce vdova, „ta postel je jaksepatří, vašnosti, slavný soude, můj muž v ní spával a to byl člověk jako hora, toho měli znáti, voják, sloužil u 18., pochází z Libáně...“ – „Dost!“ přerušil ji pan soudce. „To nepatří k věci. Vaší žalobě na výpověď se nemůže vyhověti, poněvadž se pan Seidl choval slušně a netropil žádných nepřístojností.“ – „To voni nemůžou vědět, takový tichý vody bývají nejhorší, jako se tuhle u nás stal pád.“ – „Prosím vás, matičko, jděte domů, musíte vařit oběd, pan Seidl u vás zůstane na bytě, ale nahradí vám škodu za postel.“ Pan Seidl souhlasil a paní Macourková také. A vzali se pod paží, šli domů a usmívali se jako hladoví na lívanec s povídlím.

Lidové noviny 3. 11. 1922

Hledáte byt?

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 11. listopadu

Nemáte bytu? Jaký si přejete, dvou, či třípokojový? S předsíní, koupelnou, elektrickým osvětlením? Chcete-li, máte jej ihned mít. Obráťte se s důvěrou na paní Elišku Martínkovou ze Žitné ulice. Tato ctná paní dala se celá do služeb nebydlících. Má jen jeden byt, ale rozdělila by se o něj s každým. Svůj byt přenechala za pouhých 30 000 Kč manželům Maňáskovým, ale pak přišel pan Šubrt a prosil, že by se kamení nad ním ustrnulo, natož měkké srdce paní Martínkové. I dostal jej za 30 000 Kč. Za panem Šubrtem přišel Jiří Svozil s panem Taubrem, i ti dostali byt, vysázevše paní Martínkové těžkých 10 000 Kč. A mají-li jej mít Maňáskovi, Šubrt, Svozil a Tauber, ať ho má také Kučera a pan Bachrach, vyklopí-li 6000 Kč na dřevo.

Byt je dnes velmi cenná věc, jen zmínka o něm stojí těžké peníze. Paní Martínková je vůbec náruživou odběratelkou peněz. Byla členkou Svatodušního sdružení, neslyšeli jste nic o tomto spolku? O jeho stanovách, zásadách, směrnících, cílech a úmyslech? Neslyšeli, já také ne. Avšak kdyby k vám paní Martínková přišla se sběracím archem, dali byste. Lidem to nic neudělá a paní Martínková se má dobře. Je třeba mít počestný a usedlý výraz dobromyslné paničky. To se panu Bilovi líbilo, a proto svěřil paní Martínkové 15 000 Kč k uschování. Kdyby ty peníze pan Bil vyhodil oknem, lépe by udělal. Pana Svozila si vzala do bytu a

sebrala mu prádlo za 4000 Kč. Dnes se jí vyptával na tyto kratochvilné kousky vrchní rada dr. Švorčík. Paní Martínková se cudně upejpalala, mluvila, jako když máslo ukrajuje, a kroutila se jako had, Bylo jí však naměřeno mírou spravedlivou. Dostala za zločin podvodu, zpronevěry a krádeže osm měsíců těžkého žaláře nepodmíněně. Kdo nemá bytu, musí mít tři čtvrti roku strpení, pak se zase objeví inzerát paní Martínkové. Žalobu zastupoval dr. Jelínek.

Lidové noviny 14. 11. 1922

Počta s oleandrem

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 16. listopadu

„Nevěřejí tomu, pane rado,“ povídal pan František Počta z Prahy VII. „Jsem trafikant, teda člověk vážný, státní, oni jsou, víme, lidi za dnešních časů špatný. U nás v Holešovicích potuluje se nějaký Počta a to je člověk darebný. Já zase naopak jdu svojí cestou, slušně hledím, abych někoho neznepokojil. Mám z toho pojem – jsem trafikant.“ – „No dobře, pane Počto,“ zarazil výmluvného trafikanta pan vrchní rada Sýkora, „ale jak to bylo ve vinárně pana Rouse? Byl jste tam vy, nebo ten váš dvojník?“ – „Inu,“ podrbal se za uchem nevinně pronásledovaný Počta, „to jsou všelijaké zástoje... V té vinárně pana Rouse jsem byl... Když je to v soudních spisech, tak to musí být pravda.“ – „Tak nám vypravujte, jak to bylo...“

„Bylo to letos 1. července,“ počal s epickou šíří pan Počta, „bylo veliké horko. Blýskalo se na časy. Ještě si povídám: Vydrží to, nebo přijde bouřka? Pak jsem si řek: Možná že to vydrží, a šel jsem k panu Rousovi do vinárny, a tak jsem teda do té vinárny přišel...“ – „K věci, pane Počta, v té vinárně jste udělal rámus...“ – „I jaký rámus, pane rado, já si poručím čtvrtku vína. Čekám, pořád nic povídám: Jestli pak mně, ty nedbalej šenkýři, přineseš víno? Nebo ti mám pomoci? On mně nato: Akorát ne, pane Počta, poněvadž neumíte slušně požádat. To mě hrozně bolelo, že mně takový šenkýř vyčítá nedostatek vzdělanosti, a tak jsem vytrh oleandr a trochu jsem s ním tloukl o stůl, ale docela polehounku.“ – „A protrhl jste mu ubrus a udělal škody 300 Kč. Přitom jste křičel, že mu z vinárny uděláte kůlničku na dříví...“ – „To jsem, prosím, asi přitom podotkl, ale 300 Kč to nedělalo, ten oleandr byl takový olezlý a nepamatují se, že by kdy kvetl.“ – „Potom zavolali na vás strážníky, když vás zatýkali, kopal jste kolem

sebe a nadával jste strážníkům Weinovi a Vítkovi: Vy pacholci, já vás znám, vy jste psi rakušácký.“ – „Inu, pane rado,“ odpověděl rozšafně pan Počta, „dejte ožralému chlapovi rozum.“ Pan Počta dostal pro zločin veřejného násilí a urážky stráže dva měsíce podmíněně. Žalobu zastupoval dr. Ullman.

Lidové noviny 17. 11. 1922

Bratři Růžičkové na plese

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 18. listopadu

V hostinci pana Václava Bendy na Šopce u Mělníka uspořádali tamní občané na počest místního rodáka a na oslavu jeho čtyřicetiletého jednatele v místním vzdělávacím spolku věneček, ke kterému se uctivě zvali dámy a páni za vstupné dobrovolné. Tomuto laskavému pozvání vyhovělo ochotně veliké množství obyvatel, nejochotněji však bratři Václav a František Růžičkové, muži velikých rukou a udatné mysli. Ačkoli oba páni zaplatili větší vstupné než kdokoliv jiný, přece dostalo se jim velikého příkoří a pohany. Dívky s nimi nechtěly tančiti, přestože Růžičkové měli nejkrásnější patku ze všech mužských, do jejich bílé kravaty byla vyšitá něžně modrá pomněnka, na břicho měli nejtlustší niklový řetěz z celého okolí a na něm se houpal bílý kůň velikosti znamenité. Přes tyto vlastnosti dámy s nimi nechtěly nic mít, protože jsou známi jako velicí surovci. Následek toho byl, že Růžičkové popadli židle a počali mlátiti, do čeho se dalo. Rozbili neméně než dvě stě sklenic, nadělali třísek z nábytku, prorazili šenkýř, vyrazili dveře, které pak visely velmi žalostně na jednom pantu. Nedbali proseb a zaklínání pana hostinského a počínali si hůře než Atilla na polích Katalounských. Ba dokonce zpupně odbyli strážníka, jenž předstoupil a vyzval je jménem zákona, aby se chovali slušně. Byli na ně zavoláni hasiči, avšak polovinu jich shodil František a Václav ze schodů dolů. Konečně však přece byli přemoženi a odevzdáni soudu. Pan vrchní rada Grossmann udělil Františku osm měsíců a Václavovi tři měsíce nepodmíněně. Zastupoval dr. Stahl.

Lidové noviny 19. 11. 1922

Štěnice

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 18. listopadu

Proti štěnicím je mnoho znamenitých přípravků. Všimněme si barevných plakátů ve výkladech materialistů^[21], je na nich vymalován hromadný pohřeb štěnic, v němž jdou myši, švábi, blechy a jiná zarmoucená neřest. Velmi se chválí také muž se skořápkou v beranici, který usmrcuje obtížný hmyz s potěšením a úsměvem na rtech: nazývá se Zacherlin a je oblíben. Někde vidíme růžového pána, jenž spatře ve své posteli štěnice, jásá, máť on prášek od Caivassa. Mnoho je prostředků – mnoho je štěnic; čím, dále tím více je prostředků, i štěnic utěšeně přibývá. Dvě dámy, koncertní pěvkyně, najaly si u paní Smržové v Karlíně pokoj, když se paní bytná zaručila, že je čistý od všelikého hmyzu. Té noci také nespaly a na radu jednoho známého zapálily sušenou papriku. Z pokoje se vyvalily kotouče čpavého dýmu, v domě byl poprask, domovnice vzbudila muže, který běžel pro strážníka. Strážník si celý případ zapsal a obě pěvkyně byly okresním soudem v Karlíně odsouzeny pro přestupek proti bezpečnosti majetku na dva dny do vězení. Proti rozsudku se odvolaly a předseda odvolacího senátu vrchní rada Šturma odvolání vyhověl a obžaloby je zprostil.

Lidové noviny 19. 11. 1922

Ptáčkové

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 28. listopadu

Hostinec U Dvou koní v Libni patří panu Františku Hyškovi a má na skleněných dveřích namalována dvě zkřížená tága a tři koule. Dostanou se tam levné obědy i večere a snídaně na vidličku. Pivo se tam pije velkopopovické, ale možno si dát i smíchovské. Mají tam krásný orchestrion. Když hodíte do něj minci, tu se najednou uvnitř rozsvítí a na skle objeví se labuť mávající křídly. Pak je tam několik poprsí slavných mužů, plakát Jubilejní výstavy a všelicos pozoruhodného. Kdybyste chtěli tento hostinec navštívit, pak si nesedejte u třetího okna, poněvadž tam táhne. Jednoho dne, bylo to letos v létě, přišli do tohoto hostince bratři František a Karel Ptáčkové, poručili si pivo a počali vésti řeči zpupné. Vypili již předtím větší

množství opojných nápojů, i bylo jim z toho šeredně a rozhněvali se na celý svět, na orchestrion s labutí, slavné muže a celou hospodu, a napadli nezřízeně pana Hyšku, nazývajíce jej zrádcem dělnické třídy, a posmívali se mu pro jeho tělesné vlastnosti. Konečně se rozhodli, že hospodu rozbijí, aby po ní ani památky nezbylo. Vyzavivše válečný pokřik, jali se třískati stoly, židle i sklenice. Z orchestrionu učinili žalostné trosky, poprsí slavných mužů hodili hostinskému na hlavu. Dílo své korunovali tím, že vytrhli lustr a tím lustrem pana Hyšku několikrát přetáhli. Pan hostinský volal žalostně, a tak podařilo se mu přilákati noční hlídku. Jeden strážník dostal také židli přes hlavu, ale hned nato byli Ptáčkové spoutáni a odvedeni. Pan Hyška utrpěl sedmáct ran a ty léčil sedmáct dnů. Rada dr. Švorčík odsoudil oba bratry na deset měsíců těžkého žaláře nepodmíněně. Žalobu vedl dr. Stibral.

Lidové noviny 29. 11. 1922

Státoprávník z Uhelného trhu

(Okresní soud na Smíchově)

Praha 29. listopadu

Na Uhelném trhu dostane se všelicos mimo uhlí. Možno tam koupiti hrnce i bačkory, zpěvné ptáčky pro potěšení a pijavice pro zlou krev, i smuteční věnce pro drahé zesnulé, až je na Olšany povevou. Sedí tam báby, prodávají houby, pozorují mimojdoucí a pronášejí o nich své mínění. Jednou kráčel tudy pan Hasmuk, co prodával také houby, jahody, brusinky i ty krásné voňavé fialky. Ale dnes již toho nemá, chválabohu, zapotřebí. Měl nový kožich, kouřil viržinko a plival skrze zuby velikým obloukem. Byl mráz, ale pan Hasmuk si myslel: „Já jsem pan Hasmuk!“ a bylo mu teplo, ale uviděla ho, to se ví, paní Cajprtová a to se rozumí, že si neodpustila poznámku: „No jo, to se to chodí v kožiše, to dělají houbičky, jahodičky...“ Hlas paní Cajprtové nebyl medový a pan Hasmuk cítil, že je v něm namícháno jedu. I zastavil se, vypjal se důstojně a pronesl: „Víte, Cajprtko, já si můžu koupit kožich, poněvadž si nevydržuji pasáka jako někdo!“ A otočil se a rázně odešel, raduje se v duchu, že „to ale Cajprtce dal“. Avšak již ona Cajprtko porozumí. Je to sice vdova letná, ale má známost s mladíkem, který byl letos poprvé u odvodu. Cajprtová žalovala pana Hasmuka pro urážku na cti. Před soudem se velice divil: „Jak to,“ pravil panu vrchnímu radovi dr. Felixovi, „že mne potahujete k soudu? Přece jako svobodný státoprávní občan mohu projevit svoje mínění slovem i písmem!“ Poněvadž však washingtonská deklaráce, na kterou se pan Hasmuk

odvolával, nedává nikomu práva, aby slovy nectnými vytýkal letitějším vdovám jejich poměr, byl pan Hasmuk odsouzen na pět dní do vězení. Pan Hasmuk trest nepřijal a řekl, že to půjde vejš.

Lidové noviny 30. 11. 1922

Monte Carlo pana Vrňaty

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 5. prosince

Četník Emanuel Kožnar měl po službě, a tak zaskočil si do hostince Na Kopečku na jedno pivo. Bylo horko a nějaké to pivo nemůže škoditi ani četníkovi. I usedl pan Kožnar za stůl, popíjel a přemýšlel, že se zločinnost mezi lidem velmi rozmohla, že je kriminální vedro a že by mohlo trochu sprchnout. Chtělo se mu chytiti nějakého zloděje a napsat o něm nějakou krásnou relaci, takovou, jako ještě žádný strážmistr v celém světě nenapsal. Četník se politoval v duchu, že tu sedí sám a sám a že nikoho tu není, komu by své myšlenky pověděl. I tázal se uředníka pana Vrňaty, jenž vedl mimo hostinec také řeznictví, kde je pan šéf. Uředník neodpověděl, přešlápl z nohy na nohu a podíval se na stěnu, kde visela sazba kulečnicková. Četníci milují jasné odpovědi. Dívati se na sazbu kulečnickovou není žádná odpověď. Avšak zato zde byla ještě místnost, které se říkalo kasino. Tam se hrály hazardní hry. Strážmistr naježil vousy, uředník se lekl, skočil ke dveřím a tlumeně vzkřikl: „Mordie, četník!“ Na ta slova četník se vymrštil a vrazil do vedlejší místnosti. Skutečně tam seděli za stolem občané Jílek, Hrdlička, oba řezníci, a pan Vaverka, zámečník, a hráli karty. Pan Vrňata, hostinský, stál u zdi a koukal. Na stole leželo 1010 Kč. Jak uviděli četníka, dělal každý, co mohl. Pan Hrdlička strkal peníze do kapsy, měl patrně největší podíl v tom podniku, a pan Jílek sebral karty a míchal horečně, aby uklidnil své rozbouřené srdce. Četník pravil: „Jménem zákona, tady se hrál ferbl.“ Nato odpověděl pan Vaverka: „A to zase vůbec ne! My hráli obyčejný krejcarový mariáš pro osvěžení mysli.“ – „A co ten bank na stole?“ – „Co jich vede, pane závodčí, to není žádný bank, to tadyhle pan Jílek platil Hrdličkovi nějaký dloužek. My žádné hazardy nehrajeme vůbec, aniž si to můžeme dovoliti, zapověděnou hru hrát.“ Okresní soud v Hořovicích odsoudil všechny tři i s panem hostinským ke 200 Kč pokuty. Odsouzení se odvolali a vrchní rada Grossmann rozsudek zrušil a obžalované zprostil z toho

důvodu, že nebylo zjištěno, zdali obvinění skutečně hráli ferbla, nebo hru nevinnou. Žalobu zastupoval dr. Šouka.

Lidové noviny 6. 12. 1922

Senátor dr. Soukup a ten dělný lid

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 14. prosince

Dvacátý osmý červenec, to byl den pozoruhodně horký. Lidé vycházeli před dům, dívali se na nebe, vrtíce hlavou, a říkali: „Budete vidět, že něco přijde.“ Po příbytcích lidských čile pobíhalo ženské pohlaví, uklízelo peřiny z okna, shánělo svoji mládež, zavíralo drůbež do kurníka. A na tento nejistý den svolala strana sociálnědemokratická tábor lidu do Uranie v Holešovicích, kde by se hovořilo o tom, že dělný lid to tak nenechá, ceny že musí jít dolů – výborně a potlesk, ke konci nějaká rezoluce, která by vyzvala vládu, aby dělala tohle a tohle, a pak by se pěkně v pořádku šlo domů. Leč hnutí myslí komunistických občanů holešovických jsou velmi prudká. Holešovice jsou odjakživa jevištěm zápasů sociálních. Před válkou bojovali zde sociální demokraté s národněsociálními řezníky z jatek, přičemž se silně argumentoval bojkot po hlavách, které chovaly názory odchylné. Komunisté dostavili se na schůzi sociálnědemokratickou v počtu nejhojnějším, dělali rámus a pak si udělali svoji schůzi v zahradě. K 10. hodině přibyl tam senátor dr. Soukup. Jeho objevení vzbudilo u straníků nadšení, u sršatých rozhořčení. Náhle ocitl se senátor v chumlu rozvášněných žen, které jím smýkaly, plivaly po něm, skřípec narazily a volaly: „Oběste toho lumpa, zloděje dělnických peněz.“ Přivolané policii podařilo se Soukupa vyprostit. Byly zatčeny dvě ženy, jež si počínaly nejbojovněji, Františka Lebedová a Lucie Richterová. Senát vrchního rady Sýkory obžaloby zprostil Lebedovou pro nedostatek důkazů a Richterovou odsoudil ke dvěma měsícům žaláře podmíněně. Richterová, uslyševši rozsudek, omdlela. Žalobu zastupoval dr. Stibral.

Lidové noviny 15. 12. 1922

Jak to vlastně bylo?

(Okresní soud na Žižkově)

Praha 16. prosince

Dlouhou řadu měsíců bydlili spolu v jednom pokoji revident Arnošt Pudil s panem Juliem Kotrlíkem, aniž by se znali. To proto, že pan Pudil byl člověk pořádný, avšak Kotrlík holdoval životu hýřivému, oddávaje se mrzkým vášním, karbanu a bujným pitkám ve společnosti lehkomyšlných přátel. Takže když přicházel pan Pudil večer z kanceláře, odcházel pan Kotrlík do hospody. A když Pudil ráno vstával, pan Kotrlík ležel zachumlán v pruhovaných peřinách, vyspávaje noční flám; byla z něho vidět čupřina vlasů a pravá noha, kterou vždycky pan Kotrlík neznámo proč po flámu vystrkoval z postele. Pudil vůbec tento způsob života neschvaloval; miloval pořádek, novostavby a tlačenu k večeři. „Mladý člověk se nemá takhle spouštět,“ horlil při večeři, mávaje významně nožem, kterým olupoval uzenku, „všeho až potud,“ přitom udělal nožem ve vzduchu čáru. „To byste neměla trpět, paní Režná.“ – „Co mám dělat?“ vzdychla paní bytná. „Již dávno jsem mu chtěla dát výpověď, ale nikdy ho nemohu trefiti ve stavu bdělém. Když ho budím, dávám mu výpověď, jen něco zabručí a spí dál. Já ani nevím, jak vypadá. Na byt ho vzal ten můj člověk. To je tak, když se mužský plete do hospodářství...“ Avšak všeho do času. Mlýny boží melou pomalu, ale jistě. Jednoho dne pojal pana revidenta Pudila světobol, který vyléčí jen alkohol. Pan Pudil si řekl, že ze života vlastně nic nemá. Tak jednoho dne pojal pevné předsevzetí, že tuto noc probije a prohýří, aby zapomněl na ty trampoty. To bylo 6. listopadu t. r. Velká mlha snesla se na svět. Všecko vězelo v mlze. I ona restaurace U Vorlíčků, když pan Pudil dopil dvanáctou sklenici. „Dnes je ale nečas,“ pravil k nějakému neznámému pánu, nakláněje se k němu, „kam jste se poděly moje mladé časy!“ Soused pana Pudila odpověděl mu zpívavým tenorem. Jak tomu bývá ve světě opilců, oba páni se seznámili a připili na bratrství. „Já jsem pan Kotrlík a tenhle můj kolega je pan Pudil,“ zvolal na jednoho z přátel, rozhlížeje se vyzývavě po místnosti: „Kdo se ho dotkne, je syn smrti.“ Na ta slova chytil se pan Pudil za hlavu a zabědoval: „Já jsem vůl, já zapomněl, kde bydlím, já se nikdy domů nedostanu, jsem člověk ztracený.“ Na ta slova přísahal pan Kotrlík slavnostně, že ho jako svého přítele neopustí a že ho vezme k sobě a uloží na pohovku. „Aneb ještě lépe,“ dodal, „se mnou bydlí nějaký ouřada, tak shodíme ho z postele a tebe tam uložím.“ Ve dvě hodiny v noci vymotali se z hospody. Šli krokem kolísavým a pan Pudil nepřestával ujišťovat s tvrdošíjností opilce, že je vůl. A když přišel domů, prohlásil slavnostně: „Abyste věděl, kdo jsem, s kým obcuješ, tady to píše na svou

vizitku: Já jsem vůl, já jsem vůl.“ Po veselé noci nastalo trudné ráno. A když se pan Pudil vrátil v poledne z úřadu, našel na stole svou vizitku s hanlivou poznámkou. Rozčilil se na nejvyšší stupeň. Jiný to nemohl udělati než pan Kotrlík. Pan Pudil žaloval ho proto před okresním soudem na Žižkově pro urážku na cti. Leč při líčení vyšlo najevo, že písmo oné sentence má nápadnou podobnost s písmem pana Pudila. A tak litoval pan Pudil, že nevinného člověka nařkl, a poprosil jej za odpuštění. Oba přátelé se smířili.

Lidové noviny 17. 12. 1922

Na řece Vltavě

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 19. prosince

Na řece Vltavě pod Stromovkou žil pan Bradáč, který měl červenou spokojenou tvář, jež se mu leskla, jako by byla natřena husím sádlem. Byl veselý a spokojený, poněvadž viděl, že převoznictví je zaměstnání nejen výnosné, ale i čestné. I děkoval Bohu a pražské městské radě, že zalíbilo se jim učiniti jej pachtýřem převozu. A když se počínalo jaro a větvičky smutečních vrb ve Stromovce vypučely žlutým chmýřím jako housata, tu převážel pan Bradáč milence do Troje, aby tam užili kávy s rohlíkem a milováním. Přijde jaro, nastane horké léto a u Troje hraje flašinetář; pak uplyne i léto, nastanou nečasy a flašinetář zmizí. Potom přiblíží se listopad, měsíc nevlídný a lepkavý. A 13. listopadu ve 2 hodiny v noci přišel k převozu Josef Krátký, bylo mu devětadvacet let, pocházel ze Zdic a strašně nadával. Jeho nadávání týkalo se právě pana Bradáče s červenou tváří, poněvadž Krátký byl kdysi v jeho službách, ale pachtýř ho vyhodil proto, že více než vodu řeky Vltavy miloval rum, arak a žitnou a vůbec byl člověk nepořádný a k ozdobě stavu převoznického nesloužil. Josef Krátký vyčkal okamžiku, kdy byl pan Bradáč uprostřed řeky, a pak hodil stojan, na kterém byla lampa, do vody. Stojan zachytil pomocník pachtýřův pan Kejval a to bylo velké štěstí, poněvadž by jinak odplul až do moře Baltického. Potom chtěl Krátký hoditi do vody ještě můstek, ale pan Bradáč s panem Kejvalem přirazili ke břehu a Krátký se schoval do křoví. Když vypluli oba pánové doprostřed řeky, tu nezdržel se Krátký Josef, vyrazil ze křoví, a přiloživ dlaň k ústům, zavolal na pana Bradáče, že mu ten přívoz přece jenom rozhází. Situace byla krajně hrozná. Avšak Bůh nedá dopustiti na stav převoznický, když je nouze nejvyšší, pomoc boží nejbližší. A Bůh poslal pomoc v podobě četníka, který Krátkého odvedl a do vězení vsadil. Senát vrchního

radu Bárty soudil ho pro zločin veřejného násilí a nebezpečného vyhrožování a odsoudil jej na měsíc těžkého žaláře, kterýžto trest si Krátký odpykal vyšetřovací vazbou. Pan Bradáč, uslyšev výrok senátu, pravil vážně Krátkému: „Vidíš, ty lumpe, kdybys byl přišel tenkrát ke mně, já bych ti nějakou vrazil a bylo by po soudu!“ A dává mu cigaretu, odešel i s panem Kejvalem, aby se vrátili k přivozu. Žalobu zastupoval dr. Tomsa.

Lidové noviny 20. 12. 1922

Pokoj lidem dobré vůle

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 23. prosince

To bylo letos v létě. V městě Brně byla velká sláva. Ze všech konců vlasti sjelo se tam na tisíce švarných orlů a orlic a ulice hlavního města markrabství zamodraly se košilemi katolického junáctva, takže horká dlažba ovlažena nebeskou rosou zbožného nadšení rozkvetla modří nezabudek, chrp polních, čekanek a lnu. Domy ozdobily se národními prapory, muzika hraje džin-džin-džindadrá, lid se veselil a moravští patronové Cyril a Metud, sedící na kruchtě oblaku, radovali se ze svého lidu. I patron země České sv. Václav se schválně přijel na tu slávu podívat. Všecko se těšilo, jenom nevěrecký tisk se temně chmuřil, a kde mohl, utrl nějakou tisícovku účastníků katolického průvodu.

Zatímco byla v Brně taková sláva, v Praze se děly pusté neřesti. Neřest měla sídlo v ulici Křemencové, kde bydlil pan Josef Kepřta, kancelista, a táhla se do ulice Pštrossové, kde byl obchod s mýdlem a toaletními potřebami slečny Zounové. V celé čtvrti se povídalo, že slečna Zounová drží s panem Kepřtou, a to je velká hanba na tak starší slečnu, že nedá ženatým lidem pokoj, a pokud se týká hanby na pana Kepřtu, že nic na sebe nedrží, zapomíná na svoji ženu a pět dospělých dětí, které už z toho mají pojem. Manželka pana Kepřty všechno věděla, děti všechno věděly, celé sousedstvo se nad tím pohoršovalo, ale nijak nemohli slečnu Zounovou s panem Kepřtou přistihnouti, jak se říká po advokátsku, in flagranti, aby se to dalo soudu. Tak tedy přišla najednou zpráva, že orlové konají v Brně slavnosti a že tam je takového lidstva, družiček a kněžstva, že toho není pamětníka. Najednou to do pana Kepřty vjelo, vzpomněl si nějak, že je také katolíkem, a že tedy do toho Brna pojede. A odjel.

Najednou se proslechlo, že slečna Zounová také odcestovala, svěřivši svůj krám nějaké staré tetce z otcovy strany. Paní Keprtová, děti Keprtovy, přátelé a známí rodiny Keprtovy, celá ulice Křemencová i Pštrosová významně na sebe mrkali a řekli si: „Ahá! Pan Keprta jel do Brna, slečna Zounová pryč, v tom je háček.“ Zajeli do Brna a hledali korunního svědka. Svědek se našel v podobě pana Stopky, vrátného v jednom hotelu, kde nevěrný párek již několikrát strávil chvíle blažené v milostném roztoužení. Jednoho dne v 6 hodin ráno zaklepal vrátný pod nějakou záminkou na dvěře a otevřela mu slečna Zounová. Pan Keprta stál právě v nedbalkách u umyvadla a myl se, zívaje jako hladový lev. Z pana Stopky stal se svědek manželské nevěry a byl z toho soud. Paní Keprtová žalovala slečnu Zounovou a ta dostala od okresního soudu na Smíchově sedm dní vězení.

Z rozsudku se odvolala a dnes projednával při odvolací senát vrchního rady Šturmy. Bylo to líčení bouřlivé. Obě ženy se pustily do sebe. Paní Keprtová vyčítala slečně Zounové, že jí bere muže a pěti dětem otce. To je hanba hanboucí. Slečna Zounová povídala, pískajíc fistulkou, že se o pana Keprtu neprosí, že nikdy nestála o sešlé kancelisty s červeným nosem a erární pleší a že by mohla, kdyby chtěla, ale že nechce, poněvadž ví, co se patří. Jeden financ že o ni stojí, že jí vzkázal, ale ona – kdepak! Pan Keprta sám za ní lezl, Ona ho posílala pryč, on však nechtěl, co s ním měla dělat – to jsou těžké věci! Rámus byl veliký. Pan rada Šturm marně ženské krotil, ale na ženské není žádný muž dosti studovaný. Oba advokáti zdvihali ruce, plácali své klientky na záda a ze rtů plynula jim řeč medu sladší. Konečně se jim podařilo, že paní Keprtová vzala svoji žalobu zpět, poněvadž se zítra narodí Kristus Pán a na znamení této události zaskvěla se nad Betlémem hvězda a pod ní se objevil nápis: „Pokoj lidem dobré vůle!“ Podaly si ruce, vzaly se pod paždí, vyšly ze senátní síně, a změřivše ubohého pana Keprtu, jenž přešlapoval na chodbě, opovrhlivým pohledem, odešly. Pan Keprta se poškraboval rozpačitě za uchem, zatroubil do svého kapesníku jakousi válečnou fanfáru a pravil panu dozorci Zelenkovi: „Mám to nadělení k Ježíšku, dvě ženské, jedna horší druhé.“ Pan Zelenka, rovnaje obsílky, odpověděl poučně: „Inu dobře tak na ně. Jsou člověk úřední a musejí mít harém jako Mohamed.“

Lidové noviny 24. 12. 1922

Rámus na Všecky svaté

(Okresní soud v Praze)

Praha 2. ledna

V Holešovicích je ulice Tomáše ze Štítného. Lid ji však nazývá Gsindlgasse, a to proto, že tamější obyvatelé rádi vyhledávají sváry, dosti dobře se perou, mají na každého velkou hubu, čímž se dopouštějí různých přestupků, zvláště urážek na cti. V této ulici bydlila paní Šimáčková, má několik dcer, z nichž Helenku viděli jsme svědčit a říkali jsme si, že je to pěkná dívka, pak má Jindřišku, co chodí do první měšťanky a má z mravů a náboženství jedničku. Mimo jmenované dcery má toho paní Šimáčková doma ještě hromadu, což dá mnoho starostí; má také revmatické trhání a píchání ve všech údech a ví, kdy bude jiný čas. Nemá tudíž ráda, když to na ni fouká; ani dítky průvanu nesnesou a jsou bledé a mají kašel, poněvadž je ofoukl jedovatý vítr.

Tuhletu choulostivost proti průvanu vyzoroval podnájemník paní Šimáčkové, pan brzdař Boček, a zásoboval celou rodinu čerstvým větrem. Bylo to tak. Pan Boček i paní Šimáčková bydlí v třetím patře a měli společnou zasklenou pavlač. A když měl pan Boček volno, tu otevřel zároveň všechna okna a dvěře a ržál rozkoší, když uslyšel z příbytku paní Šimáčkové zoufalé bédování. Pan Boček míval často dlouhou chvíli, kalendářů nečetl, a tak se vyražel takovým způsobem. Takhle to šlo pořád, až přišel svátek Všeck svatých. Tu dobu bývá velmi sychravo, dny jsou velmi krátké, na hřbitovech se rozsvěcují svíčky. Venku se proháněl čiperný vítr a pan Boček si rozjařené poskočil a otevřel všechna okna a vklouzl do svého příbytku, čekaje blaženě na ten nářek u Šimáčků. Nikdo se neozval. Paní Šimáčková vyšla však energicky a okna rázně zavřela. Pan Boček se rozhořčil, vyšel před práh, jeho choť Emilie za ním a tázali se paní Šimáčkové, proč okna zavírá. On, pan Boček, je otevřel, a to znamená, že okna mají zůstat otevřená. Paní Šimáčková řekla, že je zavře. K tomu poznamenala paní Bočková, že paní Šimáčková je košířská frajérka: „Je bez košile,“ dodal k tomu její manžel. „Je nahá, a proto je jí tak zima,“ vyvozovala paní Bočková. „Je to stará svině,“ mínil pan Boček a podotkl, že paní Šimáčkové hodí na hlavu putnu. Toho však neučinil, nýbrž jí dal pohlavek. Byl to veliký rámus, celý dům byl vzhůru, sousedky vrtěly nad tím hlavami a povídaly si, že co je moc, to je moc. Napřed byla zábava, a pak povinnost. Když sousedi tomu vystupování se zájmem obcovali, nastala jim povinnost u soudu svědčit. Všichni svědčili jednostejně ve prospěch paní Šimáčkové, pročež pan vrchní rada Sitta

odsoudil pana Bočka do vězení na čtyřadvacet hodin a paní Bočkovou na osmačtyřicet hodin vězení.

Lidové noviny 3. 1. 1923

Zlato je zlato

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 16. ledna

Do soudní síně vešel jeden velmi veliký a velmi prostý pán a uklonil se senátu vrchního rady dr. Švorčíka: „Má úcta, uctivý služebník!“ – divže nedodal: „Čím mohu sloužit?“ Vše na něm bylo těžké; hmota ho táhla ke hroudě zemské i zdá se nám, že by se pozvedl třeba jen duchem k nebeským výšinám. Tento těžký pán měl těžký kožich, tukem zalité oči kryla mu těžká víčka, těžko dýchal, těžce se mu hovořilo, neboť nedoslýchal. A zaměstnání má také těžké. Je hostinský, a to je živobytí velmi těžké při těch daních; vyhověti hostům není snadno. Tento pán jmenoval se Matěj Forejtek. Podali mu židli, přinesli mu vodu, neboť, uf uf, u trestního soudu je vždycky horko, třeba člověk není obžalovaný. Obžalovaný byl nějaký pan Antonín Leš z Pacova. Vedle něho seděla slečna Marie Vondráčková.

Thlusty pan Matěj, napiv se vody, takto zahovořil: „Jednou přišel tadyhle pan Leš – uf uf – a drbe se na hlavě takhle – takhle, chodí po lokále a pořád povídá – zlato je zlato. Ale já nic neříkal. Najednou povídá pan Leš: „Pane Forejtku, kupte ode mne zlatý řetízek.““

„A půjčil jste mu na ten řetízek?“

„Půjčil – 300 Kč jsem půjčil... A co byste tomu řekl, druhý den přijde zase, zase chodí po lokále, drbe se na hlavě – takhle – takhle a brebentí: Zlato je zlato... zlato je zlato...! Ale to už nic nepřines. Místo něho přišla tadyhle ta dáma, přinesla balíček a povídá: Tady je to zlato. Honem, honem, pan Leš potřebuje peníze. A já, starý blázen, půjčil jsem mu na to zase peníze.“

„Řekněte nám, obžalovaný, proč jste nechodil s tím zlatem sám, proč jste posílal k panu Forejtkovi vždycky tadyhle Vondráčkovou?“

„To je tak, slavný soude,“ povídá pan Leš, „on mne tadyhle pan Forejtek cenil jako náramně poctivého člověka. Proto by mně nevěřil, že je to zlaté, nebo by si myslel, že je to kradené.“

„Aha – aha, a proto jste zapletl do toho tadyhle slečnu Vondráčkovou... Kolik vám dával, slečno, od cesty?“

„10 nebo 20 Kč, jak kdy.“

„Proč jste mu tak důvěřoval, pane svědku?“

„Jak bych – uf uf – neměl důvěřovat v jeho poctivost, když on pořád ukazoval šrajtofli, jak ji má nabitou, a říkal: Peněz vagon.“

„Jak jste se dozvěděl, že je to dublé?“

„Já bych se to nikdy nedověděl, ale pan Leš jednou přišel do mého hostince a nabízel tam zlaté hodinky za 200 Kč. Jeden host říkal, že by je koupil, vzal hodinky a dal je odhadnouti u zlatníka a ten mu řekl, že je to všecko kočičí zlato. To mne trklo – ukázal jsem všechny věci zlatníkovi a – všechno to bylo falešné – já bych vám to, pane rado, všecko prodal za 500 Kč.“

Antonín Leš byl odsouzen pro zločin podvodu na čtyři měsíce těžkého žaláře nepodmíněně. Marie Vondráčková byla žaloby zproštěna. Žalobu zastupoval dr. Papík, obžalovaného hájil dr. Zítek.

Lidové noviny 17. 1. 1923

Proroctví dr. Nosariuse

(Okresní soud v Praze)

Praha 29. ledna

Kdo je dr. Nosarius? Pod tímto jménem kryje se osmapadesátiletý studující práv Kohn, jenž složil s úspěchem první státní zkoušku, propadl při státnici judiciální a vstoupil do advokátní kanceláře za solicítatora. Dr. Nosarius je básník, filozof, mystik, grafolog, astrolog a chiromant dlouhé hubené postavy s nosem takové znamenitosti, že samojediný tento nos byl by s to způsobiti antisemitský pogrom a pobouření v ulicích. Chodívá po hospodách a kavárnách a předpovídá za mírný poplatek z ruky i z písma, i věřícím, i kavárenským

povalečům, kteří u vědomí své duševní převahy tropí si šprýmy z člověka, který je zřejmě mišuge. V lednu navštívil jednu hospodu v Krakovské ulici v Praze. Sotva usedl u stolku, již sběhli se kolem něho lidé a dávali si prorokovat. Když byl předpověděl osud hostinské a personálu, odpovídal na různé otázky politické. Někdo se ho ptal na dr. Rašína. To bylo tenkrát aktuální téma pro hospodské politiky, neboť to bylo v době projevu legionářů proti výrokům dr. Rašína na pardubské schůzi. Dr. Nosarius se zachmuřil: „Dr. Rašín... mám o něj strach.“

„Proč?“ dobírali si ho lidé.

„Protože dr. Rašín je šestapadesátiletý, narodil se 16. prosince a má na domě č. 6. Ta šestka neznámá nic dobrého... Jestli přežije 6. leden, bude pro něho dobře.“ Tenkrát měli hosté s dr. Nosariusem velkou legraci a moc se tomu nasmáli. Ale minulo několik dní a na dr. Rašína byl spáchán atentát. Při této příležitosti vzpomněla si hospodská na dr. Nosariuse a udala jej na policii. Nešťastný dr. Nosarius byl zatčen a podroben výslechu na policii, jestli nemá také prsty v neblahém atentátu.

Dnes odpovídal radovi zemského soudu dr. Sittovi z přestupku podle § 305 tr. z. Svědkové vypovídali souhlasně, že dr. Nosariuse měli za blázna a že jeho prococtví působila humoristicky. Avšak hostinská prohlásila, že toho lituje, že dovolila, aby si tropili šprýmy z muže, který je, jak nyní vidíte, pravým nefalšovaným prorokem. Soudce jej obžaloby zprostil.

Lidové noviny 30. 1. 1923

Rozpustilý Šlezinger

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 31. ledna

Rodina Šlezingerů panuje odedávna na řece Vltavě. Šlezingrové jsou lid nebojácný, smělý, odvážlivý, ano zpupný. Celý svůj život prožívají na vodě, zachraňují sebevrahy, vytahují utopence, libují si v primátorských lososech a při povodních jsou první na místě. Vodu milují nadmíru, avšak na úřady nevraží a policajtům přejí zkázu.

Jednoho dne dostal mladý Šlezinger Josef nějaké pozvání na magistrát. Josef Šlezinger odmítl k úřadu se dostaviti prohlásiv slovy vulgárními, že mu může magistrát políbiti kapsu. Na souši

vládne magistrát, na vodě však dynastie Šlezingerů. Dobře. Magistrát je ale mocnost silná, vyslal strážníka, aby vzpurného Šlezingra předvedl. Již zdálky uzřel Josef Šlezinger vyslance nenáviděné mocnosti. Aby se vyhnul nemilé kontroverzi, usedl do loďky a odplul na druhý břeh. Avšak náhoda tomu chtěla, že ještě týž den večer jej tentýž strážník potkal ve Vltavské třídě.

„Člověče, my se po vás sháníme,“ pravil strážník.

„To je možný,“ odpověděl Šlezinger flegmaticky.

„Tak vás předvedu a půjdete se mnou!“

„To zas ne,“ odmítl vzpurně Josef strážníkovu nabídku.

„Já vás zatýkám, ne že ne!“ prohlásil strážník a popadl Šlezingra za límec.

A tu zatčený udeřil nenadále strážníka do prsou, a podraziv mu holešovickým úskokem nohy, prchl.

Strážník se vzchopil a jal se nezbedníka pronásledovati. Náhoda tomu chtěla, že jelo kolem nákladní auto, na němž seděl řeznický pomocník pan Vyskočil. A nyní nastalo pronásledování jako v biografu. Automobil dostihl uprchlíka, strážník vyskočil z auta, pan Vyskočil zůstal sedět, pan Šlezinger ale přeskočil zábradlí u železničního viaduktu, podlezl vagony a utekl na druhou stranu. Nyní však vyskočil zase řeznický pomocník pan Vyskočil, nadběhl panu Šlezingrovi, a chytiv jej, předal ho strážní. Policajti jej předvedli, na komisařství zavedli s ním výslech a propustili jej.

Ale za několik dní se stalo, že pan Vyskočil, jda po svém zaměstnání na holešovické jatky, byl zastaven jakýmsi mladým pořízkem, který mu dal čichnouti k pěsti a otázal se jej, zdali ví, s kým má čest. Pan Vyskočil pravil, že neví.

„Já jsem Šlezinger,“ pravil přívětivý pán. „A teď si to spolu vypořádáme za to, žes mě, ty holomku, chytil!“

Pan Vyskočil, jsa o hlavu menší a o mnoho liber lehčí mladého Šlezingra, vymrštil se jako srnec a utíkal velmi kvapně. Nyní zase pan Šlezinger pronásledoval. V Holešovicích, jako vůbec v celém světě, stávají se rozmarem osudu z pronásledovaných štvanců ukrutní pronásledovatelé. Pan Vyskočil utíkal přes dřevěný most do své rodné Libně. Jemu v patách Šlezinger se dvěma pomocníky a všichni tři oznamovali nebohému Vyskočilovi, že

dostihnouce jej, vhodí ho do Vltavy. Vyskočilovi bylo už velmi zle, ale tu se naštěstí objevili nějakí lidé a Šlezinger se svými pomocníky zmizel.

Za tyto šprýmovné kousky bylo Šlezingrovi odpovídati před samosoudcem vrchním radou Dobromilem Součkem.

Josef Šlezinger neodpovídal, nehájil se a jen temně chrochtal. Privil konečně, že jsou to těžké věci. Slavný soud by se také bránil, kdyby jej policajti honili. Ale od policajtů by si to dal konečně líbit, ale od řezníka nikoliv. Pronásledovati lidi není věc řeznická.

Dostal pro zločin veřejného násilí dva měsíce nepodmíněně.

Lidové noviny 1. 2. 1923

Jak slavili Svobodové svátek svobody

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 5. února

Oba dva jmenovali se Svobodové, jeden každý nazýval se Jan, oba byli řezníci, pročez se v noci na 28. října společně napili. Byl to otec a syn, pocházeli z Dolních Břežan a oba byli ducha jarého. Když cítili, že mají svou míru, usedli do bryčky, mladý Svoboda práskl do koní, bujní ořové rozevřeli dychtivě svá chřípí, starý Svoboda otevřel si láhev s rumem, koně si bujně povyskočili a již řítily se bryčka rychlostí nevýslovnou směrem k Nuslím. Mladý Svoboda, podoben jsa synu boha slunce Faëthonovi, stál v bryčce s obnaženou hlavou, v jedné ruce otěže třímaje, v druhé pak bič drže, jímž opisoval v zhoustlé noční tmě otazníky a vykřičníky. Starý Svoboda rozvalil se na sedátku, jeho obličej olemoval široký dobrácký úsměv; přivřel oči a zanotoval melancholicky: „Hrál mladý cikán u zámku tak dojemně a něžně...“ a zdálo se mu, jako by bledé krasavice zahrávaly na starodávný spinet laškovný menuet; jeho duše se vzpjala po čemsi tajemném a srdce se mu sevřelo neznámou tuchou... V této náladě zastavil bryčku strážník Humbálek a předepsal jim pokutu, poněvadž jeli zakázanou rychlostí. „Nic nebudeme platit,“ odvětil starý Svoboda přísně. „Baže ne,“ přisvědčil mladý. „Jdou od vozu!“ dodal pevně. „A to budete,“ potvrdil strážník. Vzal koně za uzdu a vedl povoz na strážnici.

Najednou mladý Svoboda práskl do koní a starý Svoboda strážníka přes hlavu a chtěli uniknout, avšak strážník se nedal. Zápolil s nimi statečně, až najednou uhodil jej mladý, až mu rozbil přilbu. Strážník upadl a v prchajícím vědomí mihlo se mu, že jeho památeční hodinky jsou napadrt' a že si roztrhl kalhoty a služba že je těžká. Ale naštěstí přichvátala hlídka a ta se obou chrabrých Svobodů zmocnila a při zatčení vyšel z úst starého onen pamětihodný výrok, jenž v prvých letech svobody u nás zdomácněl tak, že může býti pojat do sbírky přísloví uvědomělého českého lidu: „Vy psi policajtští, to nebylo ani za Rakouska!“ Senát vrchního rady dr. Drbohlava odsoudil oba Svobody do těžkého žaláře na pět měsíců a přiznal jim podmíněný odklad trestu, poněvadž jednali v opilství a byli dosud zachovalí. Žalobu zastupoval dr. Tomsa.

Lidové noviny 6. 2. 1923

Manželé Pakandlovi a jejich šprým s exekutorem

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 5. února

Za onoho krásného dne seděl pan Pakandl s paní Pakandlovou u stolu, a popíjejíce kávu, hovořili o ctnostech. A tu pojednou zaklepal kdosi způsobně na dveře a dovnitř se vsune předlouhá postava jakéhosi mladíka pobledlých líček, pleši přibývající a zimníku barev měňavých. Za ním se hrnul ctihodný děd v uniformě strážníka. „Pánbů dobrý odpoledne,“ zahlaholili návštěvníci. „Děkujeme!“ odvětili manželé přívětivě. „Posad'te se u nás.“ – Vlídlost a pohostinnost manželů Pakandlových byla taková, že by zaplašila ostýchavost sebeostýchavějšího mladíka. Avšak vytáhlý jinoch vytáhl v rozpacích kapesník, zatroubil do něho a pak povídal: „Copak všechno máte?“ – „Podívejte se kolem. Já mám pěkné věci,“ odpověděl škádlivě pan Pakandl. „Já jsem exekutor.“ – „Těší mne nevýslovně. Ale já nic nemám.“ – „Máte peníze?“ – „Mám, tady jsou!“ a pan Pakandl hodil na stůl svoji tobolku. Exekutor vzal onu tobolku do rukou. Pakandl se zachmuřil a pravil: „Nechají ty peníze, to je na živobytí.“ – „Na živobytí vám tu nechám a ostatní zabavuji s pomocí boží,“ pravil exekutor. Nyní vypukl hlomoz a křik, starý Pakandl nadával exekutorovi hlasem strašným a Pakandlová snažila se exekutorovi tobolku vyrvat. Státní žalobce žaloval je pro zločin veřejného násilí mařením úředního výkonu, ale senát vrchního rady Hellriegla odsoudil oba manžele pro urážky úřední osoby na pět dní do tuhého vězení nepodmíněně.

Lidové noviny 6. 2. 1923

Zpupný Šilha a jeho manželka Antonie

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 9. února

Šilhová je o pět let starší svého muže a musí dávat na něho pozor, neboť ten její je měkké nátury a zedník. Povídala také paní Šilhová, že Součkova vinárna je bídný pajzl a zkáza pro zedníky měkké nátury. Myslíme, že to bylo asi v dubnu, když řekla panu Součkovi, že je prevít, makovec, planýř, fízl a prezent a že se postará o to, aby mu ten jeho pajzlík zavřeli. To bylo o ten den, kdy seděl ve vinárně ten její muž a pil a se veselil. Když slyšel, že jeho manželka láteří, pomyslně si, že má asi pravdu, jsouc starší a zkušenější než on, i poznal, že Součkova vinárna je zkázou pro ctnostné zedníky. Z toho asi usoudil, že bude nejlépe, rozbije-li vinárenský mobilár, i přikročil k činu. Rozbil několik tabulí a židlí, v čemž mu paní Šilhová ochotně pomáhala. Vykonavše, co na nich bylo, odešli.

Šestého pak června, kdy poslední paprsky slunce ozlatily vrcholky komínů vysočanské gumovky, potkal Šilha vinárníka Součka a jeho hospodyně Dvořáčkovou, ujistil oba svou nelibostí a slíbil jim, že je zabije a mozek jejich vypije. Pan Souček se polekal a učinil trestní oznámení.

K soudu však přišel pan vinárník s tváří tak truchlivou jako zřízenec pohřebního ústavu o bohatém pohřbu a pravil: „Slavný soudní dvore! Já jsem takový člověk, že se na nic nepamatuji. On ten Šilha nebyl by tak špatný člověk a byl by to beránek učiněný, kdyby ho lidé nepošťivali. Něco tam u mne rozbil, nadával mně, paní Šilhová také, ale já se na nic nepamatuji. Jsem živnostník, pan Šilha je host a já nemám žádnou paměť.“

Zato však hospodyně, slečna Dvořáčková, vypovídala důkladně o zpupnosti manželů Šilhových, jsouc velmi rozezlena, že Šilha útočil na její ženskou ctnost. Jenomže soud na Šilhu toho věděl více. Nějaký Žďárský ukradl u Odkolků hadice v ceně 2000 Kč. Žďárský prodal hadice nějakému Zuránkovi, Zuránek pak Loudilovi, Loudil Papežovi a Papež Šilhovi řka: „Neboj se, dítě zlatý, to je poctivý!“ Šilha věděl, že to není poctivé, ale jsa dojat tím, že jej sám Papež nazval svým dítětem zlatým, hadice koupil, a tím dopustil se účastenství na krádeži. Zvážen byv na vážkách senátu vrchního rady Wintra, byl shledán lehkým, a proto byl

pro zločin veřejného násilí a účasti na krádeži odsouzen do těžkého žaláře na čtyři měsíce nepodmíněně. Šilhová dostala podmíněně šest neděl a zvolala: „Když jste nám vzali tátu, vemte si také naše dítě!“ a nabízela svoji malou dcerušku, a možná že by si ji některý pan rada vzal, neboť to byla holčička hezká, vlasů zlatých. Žalobu zastupoval dr. Andřejevič.

Lidové noviny 10. 2. 1923

Handle nejsou mandle

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 10. února

„Já vám říkám, pane Janowitz, mně můžete věřit, když já něco říkám, já nemám ve zvyku moc mluvit, na řeči nic nedám, u mě je všechno solidní, reelní a kulantní, pane Janowitz. Mají ponětí, pane Janowitz, jaký já dělám obraty? Já mám efektivně 100 000 Kč mezi lidem, čestné slovo, pane Janowitz.“

„Pane Grünzweig, nevypravujou mně žádné pohádky, to je samej šábesšmis, co mně tady vypravujou, to mám moc rád, když někdo moc mluví, vy mně nic nepovídejte, já nic nechci slyšet, jen mně řekněte, kdy mně zaplatíte těch 1500 Kč. V neděli sedím v kavárně a slyším, že jsou faul, že ohlásili už před týdnem úpadek, a v sobotu si ještě u mě odebrali zboží. Tážu se vás, pane Grünzweig, je tohle solidní jednání? Je to reelní od vás, pane Grünzweig? Je to zlodějství od vás, pane Grünzweig!“ Takhle hovořil pan Janowitz s panem Grünzweigem někdy v červenci. Ale před samosoudcem vrchním radou Wintrem pan Janowitz povídá: „Pane rado, já to tomu mladému člověku odpouštím – co bych mu to neodpustil –, já nikoho ničiti nechci, pane rado. Možná že to byl podvod, možná že to nebyl podvod. Já vím, co je podvod. Víím jen, že to tenkrát vypadalo jako podvod, a já jsem proto na pana Grünzweiga udělal oznámení, ale přesvědčil jsem se, že je to podnikavý mladý muž. Udělá štěstí, najde svoji dráhu, zkrátka: Já s ním zase pracuju a on si ten dluh u mne oddělá, tak jakýpak podvod.“

Avšak pan rada Winter odsoudil přes tuto obhajobu Eduarda Grünzweiga, poněvadž „ukryv se pod nepravou tvářnost člověka chtějícího a mohoucího platiti, ošidil pana Janowitze“, k dvěma měsícům těžkého žaláře podmíněně na tři roky. Žaloval dr. Čáslavský.

Lidové noviny 12. 3. 1923

Dobrodružství obuvníka Vojtěcha v Libni

(Porota v Praze)

Praha 12. února

Loni 11. listopadu na den sv. Martina přijel do Prahy obuvník Karel Vojtěch. Nebyl již v Praze pětadvacet let, a jak průběh událostí ukázal, mohl s návštěvou ještě počkat, nebo jeho pobyt v sídelním městě byl řetězem nepříjemností, a konečně v divoké Libni zažil dobrodružství, které co živ bude vypravovat vnukům. Toho dne večer stál před nádražím Denisovým^[3] v Praze v hlubokém zadumání. Přijel do Prahy a co teď. Ptal se posluhy, kde by přenocoval. Červená čepice mluvila sem a tam, rozkládala rukama, ale o noclehu nevěděla. Optal se strážníka, neví-li o nějakém noclehu. Strážník ho kamsi poslal, obuvník tam šel, odtud ho poslali jinam, milý švec se klátil jako papírový panák, chodil kolem dokola a pak vzdychl a poslal se ke všem sakramentům. Již se viděl, jak klímá na lavičce, prose nebesa, aby neseslala rosu, a vzývaje Milosrdného, aby zkrátil tuto pochmurnou noc.

Leč kdopak to tam přichází, přívětivě se s obuvníkem zdraví a běře jej pod pažďí s teplou přívětivostí? To byl sám Václav Popl, sladovnický z Libně, v družném kruhu svých známých zvaný Apač. Pan Popl otázal se obuvníka z Kutné Hory: „Kampak, krajane?“ A pan Vojtěch vypověděl panu Poplovi, jakou má svízeľ a soužení. Pan Popl zavedl ševče do hostince U Němců, tam se posilnili sklenicí piva a družně spolu pohovořili. Pan Vojtěch se pochlubil, že má peněz habaděj, a pan Popl pojal pro tuto vlastnost k němu úctu a pravil: „Vzácný příteli a obuvníku! Vidím, že jsi muž úctyhodný a zaslouhuješ vážnosti nejen pro svoji mohovitost, ale i pro svůj charakter. Pojd', zavedu tě do své rodné Libně i uvidíš, cože je to za čtvrť divukrásnou, a tam se spolu povyrazíme!“ I dali se na pochod. Noc ševalila horkými tuchami. Komíny továrny M. Grab synové černaly se přísně v sametové tmě, jsouce připraveny na všecko zlé i na to, že budou opěvovány od mladých básníků při sklenici koktajlu, kterým v pozdních nočních hodinách napadají chmurná vidění, barikády, výbuchy kotlů, vzpoury a neřestná milování. Pan Popl zavedl pana Vojtěcha do útulné kavárny U Kostků.

V kavárně seděl tou dobou jenom pan Čeněk Schwarz, zámečnický, jenž hrál s manželi Kostkovými mariáš. Vytáhlý číšník Ignác, beznadějně špinavého límce, stál za paní

Kostkovou a mluvil do hry, ačkoliv nebyl k tomu oprávněn nejen proto, že byl nízkého sociálního postavení a nemanželského původu, ale hlavně proto, že hrál sám mariáš hůř než ponocný. Když přibyl pan Popl s panem obuvníkem z Kutné Hory, tu nastalo oživení. Nějaký vnitřní hlas pravil hráčům, že teď bude ferbl. A tak hráli. Ale než pan Vojtěch z Kutné Hory řekl „švec“, prohrál tři stovky. Vstal, poškrábal se za uchem a povídal: „Já jsem na vás krátký a na mně peří neroste.“ Ale co prý bude s noclehem? Kavárník ujistil pana Vojtěcha, že mu poskytne nocleh královský, pokud to ovšem republikánská ústava dovoluje. Nato stáhl kavárník roletu a všichni odebrali se do kuchyně, kdež zasedli ke stolu. Pan Popl objednal baterii lahví a pravil: „Ševče, pij, je to zdarma!“ Ale panu Vojtěchovi se již nějak nechtělo. A vůbec se mu v kavárně již nelíbilo. Popl si nemohl jeho dojmy ve své hlavě srovnat, uchopil mu jeho hlavu a přirazil mu ji i s dojmy na stůl. Dojmy se ještě víc pomíchaly a švec zařval. Pan kavárník Kostka mu vytáhl náprsní tašku a podal ji své manželce podotknuv: „Buď zticha, ševče, nebo tě zaříznu!“ A skutečně dal mu nůž na krk, aby si snad pan Vojtěch nemyslí, že s ním jen laškuje. Potom ho všichni popadli, vyhodili na ulici zvolavše: „Je to chlap mizerný, chlastá a pak nemá čím platit, pročez jsme ho vyhodili.“ Pak mu ještě vytáhli zlatou jehlicí a koplí do zadní části. Pan Vojtěch se několikrát otočil a zabědoval. Dvěře kavárny se hlučně zavřely.

Potud žalobní spis. Ale před porotním senátem vrchního rady Grossmanna líčil pan Popl věc jinak. Na počátku své řeči pravil, že je nevinný a zhanoben. Švec prý se přidal k němu sám a prosil jej, ať ho někam zavede. V kavárně mnoho pil, až se to panu Poplovi protivilo, neboť on je sladovnický a alkohol zásadně nepije. Měl úmysl pana Vojtěcha lohnout, ale poctivě ve ferblu. Pan Vojtěch vypravoval plačtivě, že utekl z domova pro rodinné různice. Je člověk nešťastný a prosil pana Popla, aby mu zazpíval *Když jsem se rozšoup*. Pan Popl mu řekl, že nezná této odrhovačky, a aby ho uchlácholil, zazpíval *Krásný vzhled je na ten boží svět*. Obuvník pil a zpíval a pak se svěřil, že je jistého politického přesvědčení a že potírá lichvu. Má podezření, že v kavárně nejsou ceny přiměřené, a proto že podnikne rozhodné kroky. Prohlašoval prý, že drahota stoupá a nezaměstnanost roste. Zařval: „Stlačte křivku drahoty dolů,“ kavárník mu vytáhl z kapsy portmonku, ale jen symbolicky. Obuvník prý ztropil výtržnost z jalového radikalismu a užíval velkých slov, nechtěje platiti. Proto jej z kavárny vyhodili. Rozsudek bude vynesena zítra. Žalobu vede státní žalobce dr. Papík.

Lidové noviny 13. 2. 1923

Nazvali tě hřibem – lez do koše

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 20. února

Je soukromníkem na odpočinku. Celý život se věnoval soukromnictví a dnes je mu dvaasedmdesát let a je na něm, aby si už jednou odpočinul. Jmenuje se Stanislav Švejda, má nos, jež možno přirovnat ke gotickému arkýři, a je povahy prudké. Za války se přihlásil ze soukromnictví do armády a tam prodělal různý výcvik. A tak pomalu se stal ze soukromníka sapér, ze sapéra saniterák^[4], ze saniteráka telegrafista. Všecko uměl, milý soukromník, a byl švarným vojínem.

Nějakým řízením osudu přišel v osmnáctém roce do Ruska. Usadil se v dřevně Blagodatnoje a tam jej z úcty k jeho nosu a prudké povaze udělali volostným starostou. Mužici říkali: „Přísný představený je Stanislav Hendrykovič. Křičí a dupá nohama jako generál, slavný moloděc.“ Potom vstoupil do české zahraniční armády. Povídal, že se dobře vyzná ve věcech sanitních, a nazvali jej nejednou doktorem, přidali mu titul plukovníka a pan Švejda slavně léčil. Proslul široko daleko jako vynikající chirurg – jen pro prudkost své povahy. Chirurg musí být popudlivý a hrubý, jinak nemá pravé šťávy. Když ho oslovili „Bratře doktore“ nebo „Bratře plukovníku“, tu se Švejda vždycky rozzuřil a utrl se: „Dejte mně pokoj s těmi tituly pořád, já tu léčím, řežu, obvazuju, já jsem Švejda, a žádný doktor.“

Tak to líčil aspoň pan Švejda před soudem, jsa obviněn, že si neprávem přivlastnil titul a charakter lékaře a plukovníka, a tím ošidil erár o 2258 Kč, jež dostal na požiticích. Švejda se před senátem vrchního rady Riegla moc zlobil a líčil, že on nikdy ze sebe doktora nedělal. Léčiti že umí všechno, že ho měli rádi. Co měl člověk dělat, když mu pořád dávali titul doktora? Z nedostatku důkazů byl obžaloby zproštěn. Žalobu zastupoval dr. Čáslavský.

Lidové noviny 21. 2. 1923

Václav Podskalský, jeho život a dílo

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 26. února

Stalo se v listopadu měsíci, že vypadla z elektriky paní Anna Schanová, manželka nadporučíka z Jindřichova Hradce. Tato příhoda stala se předmětem velké účasti občanstva všech vrstev a vyznání. Srocení lidu na tu věc chvíli koukalo, a pak byla paní nadporučíková ve značném průvodu donesena do umývárny na Václavském náměstí. Náhle bylo mezi účastníky obřadu umývání dotyčné paní pozorovati ruch a pohyb. Ozývaly se hlasy: „Místo! Místo pro pana doktora.“ Shlukem občanstva prodral se nějaký pán, jenž se představil jako železniční lékař dr. Pokorný. Prohlédl svědomitě pacientku a prohlásil vážně, že paní Schanová neutrpěla žádné úhony, jenomže podle jeho diagnózy potřeba její plášť poslat do cidírny, poněvadž je celý od bláta. Pomocí svého úřadu poslal garderobiérku s pláštěm do ústavu pro cidění. Šatenská vykonala rozkaz. Leč co byste tomu řekli, plášť odtamtud zmizel! Vyzvedl si ho pan doktor. Ona garderobiérka pak potkala náhodou železničního lékaře ve Vrchlického sadech a dala ho zatknout. Byla u něho nalezena legitimace na jméno Ferdinand Souček. Avšak nebyl to žádný Ferdinand Souček ani MUDr. Pokorný, ale Václav Podskalský, dříve zámečnický, nyní zkoušený nádražní zloděj. Onen pan Podskalský tvrdil, že ony dokumenty našel na Wilsonově nádraží, a to je možné, neboť s tímto místem srostl všemi cévami svého srdce. Buď odtud počal nějaký podnik, nebo tam skončil, jak ukazuje případ slečny Zdeňky Hessové. S touto slečnou seznámil se pod titulem strojvedoucího a jako strojvedoucí řídil její kroky do mikulášské zábavy, kde jí projevils své city a slíbil jí manželství, zavedl ji na Wilsonovo nádraží, tam jí zarmoucenou opustil a vzal si její kabát jako viditelnou zástavu jejich lásky. Potom šel do kavárny Passage, vmáčkl se do davu a vyměnil úschovný lístek, na který si vyzvedl nádherný zimník, patřící nějakému Špinarovi.

Nějaký nadstrážník těžce onemocněl a jeho manželka, nadstrážnice paní Holá, vezla svého muže do obecné nemocnice. Najednou se natrefil k tomu MUDr. Navrátil, prohlédl nemocného, prohlásil, že má oustřele a že ho musil nějaký nepřítel strážníků uřknout. Povídal, že pan Holý musí dostat nějaký zvláštní lék. I zavedl paní Holou před lékárnu Pod Spasitelem. Tam mu dala paní Holá peníze a pan doktor přinesl jí nějaké prášky. Potom se jí zeptal: „Nemáte, paničko, vlhký byt? Protože z vlhkého bytu všeliké nemoci pocházejí, i oustřele, i škruňky, odfouknutí, ujímání, suché lámání i škrofle^[5]. Všecko pochází z vlhkého bytu, já se k vám musím podívat.“ Paní Holá zavedla ho do své domácnosti. Pan doktor se rozhlédl a

usedl zrovna u klavíru a zahrál: „V naší Praze na Fišpance^[6] je tam dláždění, chodějí tam pražští hoši na vyčištění,“ a poslal paní Holou, aby přinesla maso pro nemocného muže. Když se paní Holá vrátila, vzal klobouk a řekl, že musí na operaci. Po jeho odchodu shledala však paní Holá, že již předtím provedl operaci finanční, uzmuví jí skvostů za 5000 Kč a 100 Kč na hotovosti. Byl to pan Podskalský. Za tyto a podobné šprýmy dostal pan Podskalský od senátu vrchního rady Lva dva roky těžkého žaláře. Žalobu zastupoval dr. Petřík.

Lidové noviny 28. 2. 1923

Téma Con Variazioni

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 1. března

V hudebním kroužku malířů, lakýrníků a spřízněných živností vypomáhal svého času pan Josef Kuthan, člověk vážný a krátkých nohou, a foukal tam bombardon. Je známo, že hudebníci na bombardon jsou lidé přemýšliví a ctižádostivých plánů a jejich nástroj je v přemýšlování podporuje a navádí. Bombardonista totiž málo fouká, bombardon jen stručně přisvědčí k tomu, co ostatní nástroje povídají; jsou dlouhé pauzy, ve kterých bombardonista kuje ctižádostivé plány.

Náš bombardonista se rozhodl, že se udělá pro sebe a sestaví vlastní filharmonii. Proto chodil po známých hudebnících a sháněl nástroje. A tak od jednoho muzikanta vypůjčil si malý trombon, jinde získal velký trombon. Manželka jiného hudce půjčila mu velký buben a na jiném místě odnesl si bubínek i s paličkami. Jeden hudebník přišel tak o svůj klarinet, jiný oplakal flautu, onde zase přišel jiný o křídlovku. I činely, heligon a hoboje dostaly se do rukou pana Kuthana. A když měl podnikavý bombardonista celou tureckou muziku pohromadě, odnesl ji do zastavárny a řekl si, že dosti učinil jako soukromý podnikatel a že uvidí, co bude dále.

A dál bylo to, že byl pro zločin podvodu senátem vrchního rady Sýkory odsouzen na tři měsíce podmíněně. Žalobu zastupoval dr. Tomsa.

Lidové noviny 2. 3. 1923

Bačkoráře Duchoslava láska k Aloisii Slušné a její zmar

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 10. března

Žil bačkorář Václav Duchoslav, pán třiapadesátiletý, jezdil po jarmarcích, nabízel občanstvu bačkory plstěné soukenné, vyvolával před svým stánkem hlasem portýra na nádraží, skandoval chválu svých výrobků a miloval s celou vášní svého mládectví Aloisii Slušnou, obchodnici v Klášterci č. 10, narozenou v letech sedmdesátých minulého století. Jejich láska trvala dva roky. Posílal jí milostné dopisy na růžovém, modrém a zeleném papíře, na nichž byli vymalováni buclatí andělíčkové. Takových papírů je krabice za tři koruny, koupíme-li si pravý „karborundum brousek“, k čemuž nám přidá prodavačka patentní přístroj na čištění oken, patentní šle, krabičku krému, přístroj na navlékání nitě do jehly, tři kusy uměleckých pohlednic a notýsek s tužkou. Dopisy oplývaly milostí a šuměly city vášnivými jako velkopopovické pivo.

Avšak ženská láska není stálá, to vám řeknou všichni znalci této nespolehlivé části lidstva. Aloisie Slušná oblíbila si sodovkáře Badru, jenž měl řeči tak sladké, jako je káva, která se dává služkám. Avšak bačkorář šťastnému sodovkáři jen tak zhola neustoupil. Posílal stále dopisy, v nichž půvabně se snoubila slova lásky s nebezpečným vyhrožováním. Psal jí: „Drazemilovaná Aloisie, předem přijmi srdečný pozdrav a stálou vzpomínku a jak se pořád máš a co děláš, já se mám chválabohu dobře, jenom na ten dech jsem nějak špatný, drazemilovaná Aloisie, jestli toho sodovkáře nenecháš a mne nebudeš chtít, tak až budeš spát, tak vyletíš i s barákem do povětří, já tě zabiju vraždou ukrutnou a vezmu si na tebe nůž, já bez tebe nemohu žít a ty beze mě nesmíš drazemilovaná Aloisie ještě jednou tě zdraví tě do hrobu tě milující Václav.“ Přišel den 18. ledna. Ten den uslyšela služka paní Aloisie Slušné najednou na půdě temnou ránu. Tvrdila, že zahlédla bačkoráře před domem. Šly na půdu, a co tam uviděly? Převrácené hrábě a dvě polínka. Obě ženy mluvily semhle a tamhle, tak i onak a pak sebraly polínka, která jim neznámý dobrodinec hodil na půdu, a šly do kuchyně, aby zatopily v kamnech a připravily večeři, ke které byl pozván také pan výrobce limonády Badra. Oheň vesele plápolal a v zhoustlé tmě míhaly se na stropě stíny ohnivých jazyků. Najednou ozval se strašný výbuch, kamna se zhroutila, pláty se rozlétly po světnici, komín se zřítíl a pod jeho troskami byla pohřbena večeře. Paní Slušná vyřítila se se služkou Kovandovou na náves. Pohled na obě ženy byl hrozný. Byly úplně černé sazemi a přiškvařené vlasy vlály jim divoce ve vzduchu. Co se stalo? Komise z pana starosty Špacířera, strážmistra Špatenky a pana

učitele Chlebouna zjistila, že jedno polínko, které služka posud nepřiložila do pece, bylo opatrně rozštípnuto a ve skulině vězel kousek ekrazitu. Na bačkoráře Duchoslava bylo učiněno trestní oznámení pro zločin veřejného násilí. Ale bačkorář popíral vinu řka: „Vašnosti, slavný soude, to je všecko špatnost a zlá vymyšlenost od té paní Slušné, kterážto na mě zanevřela, poněvadž jsem jí nechtěl loni na posvícení koupit zuby. Líběji vidět, slavný soude, tu ženskou faleš, ona nikdy ke mně lásku necítila, jenom se mnou chtěla za moje peníze užívat svět. To já, prosím, nejsu tak hloupý, abych jí koupil zuby, aby nešušlala a mohla si namluvit nějakého sodovkáře.“ Senát vrchního rady Pudila osvobodil obžalovaného pro nedostatek důkazů. Žalobu zastupoval dr. Šonka.

Lidové noviny 11. 3. 1923

Bitva a stav obležení v Černé Indii

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 18. března

To bylo tak, jestli chcete vědět: pan Malínský býval sochařem, o čemž svědčí ještě dnes jeho kozí brada, ale ve válce ho zmrzačili a nyní jako invalida dostal koncesi na povoznictví, ale nijak mu to nešlo. Proto si zařídil u svého domku skleník, a tak to živobyť všelijak látá. Dnes je mezi lidem velká bída a také tomuto invalidovi se nedaří. Zůstal nějakým dlužkem viset u pana řezníka Bryndáče v Libni. Je to zrovna naproti, co je zatím domek pana Malínského; to je již samý kraj světa, jsou tam již polnosti a zahrady a říká se tam Černá Indie. A pro ten dluh, jak vypravuje žaloba, pan Bryndáč, a zvláště jeho manželka Aloisie, osoba řečnosti nesmírné, pana Malínského všelijak pronásledovali. Nejoblíbenější kousek jejich byl, že navedli kluky, aby panu Malínskému dělali před okny rámus a všelijakou jinou nezbedu.

Třináctého května nastalo boží dopuštění. Synáček pana Bryndáče shromáždil kolem sebe zástup vrstevníků a ta holátka počala házeti na Malínského zahradu kamení. Malínský dostal jedním do hlavy a druhý trefil jeho syna Václava. Pan Malínský vyběhl ven a přistihl mladého pana Bryndáče, jak se chystá hodit kámen. Pan Malínský dal klukovi pohlavek. Ostatní mládež běžela k Bryndáčům a hlásila příkoří, které se stalo jejich ratolesti. Paní Bryndáčová, zachvácená jsouc nevýslovnou láskou mateřskou, běžela se zuřivostí lvice hájiti své mládě. „Co, vy nemravo starý,“ oslovila pana Malínského, „budete mé dítě mrzačit, vy holomku

a necudo! Od toho jsem tu já, abych své dítě kárala. Co vy nadáváte mému dítěti parchantů, ohlostů a harantů? Já vás naučím!“ A chtějíc pana Malínského naučiti úctě k svému potomku, chopila lopatu a hnala se po invalidovi. Jen taktak že se ohrožený holí ubránil. Zatím dověděl se pan Bryndáč, že jeho manželka zápasí za dobré jméno rodiny. Pan Bryndáč opásal se násadkou od biče a běžel manželce na pomoc, k němu se přidal nějaký pan Kulhavý s motykou, jenž panu Bryndáčovi nabídl své služby, jsa amatérem sportu rváčského. K těmto dvěma pánům přidali se další ochotníci a celá výprava, rozvinuvši se do bitevní formace, postupovala podle plánu proti Malínskému. Mužové vtrhli do příbytku, vylomivše plot v ohradě, ženy pak zůstaly venku, aby svým válečným pokřikem tvrdily muziku. A jeden hlas šel bojovným zástupem, že Malínský se musí srovnat, aby nebyl křivý, a jeho domek rozházet, srovnat se zemí a na sutinách zatančiti válečný tanec.

Ovšem co v Libni sluje nevinnou zábavou a starosvětskou veselicí, nazývá se v Praze u trestního soudu zločinem veřejného násilí, vpadnutím do cizího příbytku a nebezpečné vyhrožování. A tak paní Bryndáčová, pan Bryndáč a pan Kulhavý zasedli dnes před senát vrchního rady Wintra. A tento soud měl příležitost naslouchati skvělému řečnickému výkonu paní Bryndáčové. Na počátku své obhajovací řeči prohlásila se panička za nejmírnější a nejpokojnější ženu na zemi. „Nedivte se, drazí pánové, že má člověk také cit v těle. Vždyť já jsem matka, a když mně lidé přinesli, že Malínský válí mého hochu v blátě, tak jsem se jaksí rozmrzela, vždyť člověk neoplývá bohatstvím. Takhle může šaty zkazit. Povídám panu Malínskému: To vy nevíte, jakým způsobem dítě trestat. On nato: Hanba, paničko! Máte pěkně toho parchanta zvedeného. On ten Malínský a jeho syn stáli proti mně jako dva žoldnéři. Malínský mával sekýrou nad hlavou, tak jsem vzala na něho lopatu. Prosím vás, vždyť je to mužskej a já jen slabá žena.“ Bylo těžko slabou ženu umlčeti a celým soudem šla chvála nad její výřečností. Obhájce manželů Bryndáčových navrhl slyšení nových svědků, čemuž soud vyhověl a líčení odročil. Žalobu vedl státní zástupce dr. Jelínek.

Lidové noviny 18. 3. 1923

Na silnici z Hloubětína do Prahy

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 23. března

Pan Vaňásek stojí před soudem, prohlíží si svou ruku a nemluví, nýbrž cosi urputně mumlá.

„Jste vinen, jak tvrdí žaloba?“ táže se pan vrchní rada Hloušek.

„Nejsem, ale v žalobě to bylo dobře, pěkně vepsáno spravedlivě. – Člověk je bez práce a takové věci. – To se rozumí, že nejsem rád, to mají, slavný soude, tak: Povídal mi pan Bělásek, abych přišel na jatka.“

„Počkejte! Odpovídejte jen na otázky. Proč jste na silnici z Hloubětína do Prahy řekl paní Novotné, slečně Švábové a panu Svobodovi, kteří šli na pohřeb ministru dr. Rašinu: To jdete na pohřeb lichvě. Já vám tam na pohřbu ukáži ještě tři, kteří se ještě odhouknou.“

„Já jsem šel teda na ty jatky a jdu teda na ty jatky a potkám ty lidi. Pan Svoboda přede mnou tancoval, paní Švábová taky tancovala – o té lichvě jsem mluvil. – Já povídal paní Novotné, co mě dávala strážníkovi: Já si to odsedím, ale vy budete z toho mít pochůzky k soudu.“

„Odpovídejte jen na otázky. Koho jste myslil, když jste řekl o těch třech, kteří se ještě odhouknou?“

„Koho bych tím myslil, já nezaměstnaný člověk. Já nejsem žádný politik. Celý rok mně noviny do domu nesmějí – jen lid pobuřují – já jsem se k žádné straně nedal, jen jsem býval u kovodělníků – jak tu stojím, tak mluvím pravdu. Skrz tu lichvu je to tak – a o těch třech jsem také něco povídal – že by měli toho Araba odhouknout.“

„Jakého Araba?“

„To já, prosím, nevím, když jsem opilý, tak tupím arabský národ – prosím –. Já proti těm velkým nic nemám – já jsem ani na Munu nenadával. A co bylo tenkrát s tím řečí.“

„Člověče, co pletete do toho ještě Munu? Odpovězte, když se vás táži, co jste myslil s těmi třemi, kteří se musejí odstranit?“

„Já mám rád pokoj a každému taky pokoj dám, slavný soude. Já mám už takovou smůlu. Jednou jsem pohladil husu a už jsem byl žalován pro krádež. To nejde – prosím tady musí být jiné zastání, osmnáctkrát mne zavřeli – já to nevím.“

Pan Maňásek dostal pro přečin schvalování nezákonných činů šest neděl tuhého vězení. Žalobu zastupoval dr. Novotný.

Lidové noviny 24. 3. 1923

Verš zamilovaného obuvníka

aneb Zhrzená láska

(Okresní soud v Praze)

Praha 24. března

Někteří myslitelé (a je jich nemálo) tvrdí, že vysedávání na verpánku podporuje a vzněcuje sklon k filozofii a básnictví. Vykládají to mystickým vlivem třínožky, která již od doby Pýthie uvolňuje skryté síly ducha a propůjčuje lidem, kteří na ní sedí, dary věštecké. Jisto je, že v řemesle obuvnickém vyskytlo se mnoho vynikajících básníků. Ačkoliv je obuvnická živnost velice zasloužilá a chvályhodná, přece není řemesla, které by bylo tak vystaveno pošklebkům davu a pronásledováno daněmi a konkurenčním průmyslem. A proto žalost své duše ukládají obuvníci do lyrických veršů. To by byl asi úvod.

Ve městě Praze Na Zbořenci bydlil a měl svou dílnu Vavřinec Kodýtek, obuvník, člověk vážný a již letitý. Jeho dílna byl tmavý kout, kam po celý rok nepřišlo světlo, a přece i starší obuvník touží po světle. Není tudíž divu, že přechasto se zahleděl do okna naproti, kde byl salon dámské krejčovské paní Šmucrové. Tam sedávaly růžové švadlenky, a píchající do etamínu, myslily na neděli, až půjdou se svým klukem do biografu. „Poslouchala, dívko,“ povídala jednou Manda Růženě Pokorné, „ten Kodýtek na ni nějak bere.“ A švadlenky se šťouchaly a pískaly, tak jim to bylo k smíchu, že vážný pan Kodýtek bere na slečnu Růženu.

A já již ani nevím, jak to přišlo, snad ji holky navedly, ale jednoho dne přišla Růženka k panu Kodýtkovi, aby jí půjčil něco ke čtení. A nic tak poučného, nýbrž hodně zamilovaného. Mluvili a mluvili a obuvník jí vybral jednu knížku, do které vložil báseň vlastnoručně sepsanou a Růženě věnovanou. Povídal však ten obuvník, že je to jen pro Růženu, a vynutil z ní slib, že nikomu na světě ji nesmí dát přečíst. Avšak se stalo. Jednoho dne přinesl báseň malý bratr slečny Růženky Kodýtkovi zpět a někdo na ni namaloval neslušné kresby a připsal k ní tyto hanlivé injurie: „Pan Kodýtek, bývalý Kudrnáč, následník třínohého trůnu a majitel vlastního kříže. Hier.“ A k tomu verš:

„Čertovo kopejtko – vem dívku za lejtko.

A neslibuj jí nebe, vždyť starý švec již zebe.

Máš doma ševcovou – nesháněj se za novou.

Mě láska k ševci netlačí – já mám teď hochy jinačí.

Sedni si na verpánek – dej srdce na zámek.“

A pak próza: „Pozor na ševce! Jsou jak sršni a mají jedovaté žíhadlo!“

Pan Kodýtek se rozhněval – jak by ne. Kdyby mně to někdo udělal, tak udělám hrozné kusy – a žaloval slečnu Pokornou pro urážku na cti. Případ soudil vrchní rada dr. Nymburský. Žalovaná, která se k soudu nedostavila, popřela, že by tyto urážky psala. Báseň ztratila, někdo se jí zmocnil a ty neslušnosti připsal. Bratr žalované se vzdal svědectví, a tak byla Pokorná obžaloby zproštěna. Pan Kodýtek byl odsouzen k náhradě útrat ve výši 50 Kč. Velmi se rozzlobil a povídal: „Já? I ba ne. Já platit nebudu. Zač, prosím? Za to, že se uráží moje umění a moje jméno? Já jsem, prosím, básník korunovaný!“

Lidové noviny 25. 3. 1923

Firma Carbometalla a jiné historie

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 30. března

Je to již takový zvyk a žádá to duch dnešní rušné a podnikavé doby, že založíme-li nějaký závod, musíme mu dát také ctnostné jméno, firma musí se táhnout od jednoho konce až na druhý a musí být tak zvučná, aby si lidé prostí zdvihli prst a řekli: „Tja! To je slavný podnik!“ Zadruhé nestačí, aby se jmenovala jen Karel Váňa, a t. č. seděl na Pankráci. Jméno Karel samo nic nepovídá. Musí se k němu přidat B. a celá firma musí vyhlížet takto: „Prodejní kancelář Karel B. Váňa v Praze, hlavní závod v Pelhřimově, tel. č. ..., šekový a klíringový účet, adresa telegramů: Carbometalla.“

Je nám vypravovat o muži neurčitého zevnějšku, raglánu neurčité zlaté barvy i povolání neurčitého. A ten muž nazývá se Karel Váňa a seděl pro nějaké čísličky na Pankráci. V době, kdy se tento příběh počíná, dosluhoval si dvouletý žalář a seděl jednou tento pán ve své kobce a díval se toužebně na fotografii své rodiny. Dozorci vězňů, pan Vojtěch Janoušek, pozoroval jej okénkem. I vešel k němu, mluvil s ním to i ono a pan Váňa mu povídal, že je zavřen pro rodinné drama a že má obchod s uhlím v Pelhřimově. To byla do té míry pravda, že skutečně kdysi nějaký závod měl a dostal za něj výše zmíněné dva roky žaláře. Pan Váňa řekl dále, že

za několik dní vyjde ze žaláře a že hodlá založiti v Praze poboční závod, a tázal se Janouška, neví-li o nějakém schopném pánovi, kterého by udělal prokuristou. Janoušek řekl, že ví, že ten schopný pán je jeho švagr a jmenuje se Josef Stehno, což je jméno pro prokuristu jako stvořené. Tak tedy pan Váňa přijal ono Stehno do svých služeb, dal se předvésti k nuselskému soudu a tam udělil Stehnovi plnou moc. Potom šel pan Stehno ke knihaři Šrámkovi, dal tam udělat tři obchodní knihy a tiskopisy s tou slavnou firmou a to všechno bylo za 969 Kč, kteroužto částku nikdy Šrámek neviděl. Obchodní knihy by tedy byly. Též potřebujeme ještě obchodní místnosti. Vhodné místnosti našel si u slavného „redaktora“ světoznámého časopisu Šípy Na Zbořenci. Slovutný pan redaktor přenechal jim chodbu, psací stůl a psací stroj. Tak kancelář by byla. A nyní se začnou obchody. Pan Váňa objednal vagon uhlí, Janoušek se Stehnem šli k povozníkovi Šteflovci, aby se ujal distribuce zboží. Povozník chtěl peníze napřed, ale Stehno povídal: „Není firmy kromě firmy Váňa a já jsem prokurista.“ A na toto ujištění Štefl sám zaplatil dovozní 381 Kč i roznášeči uhlí. Potom přišel pochmurný měsíc listopad a pan Váňa rozloučil se s pankráckou trestnicí, dav všem srdečné spánembohem, a usadil se v hotelu U Zlaté husy. Hned dal do novin inzerát, jímž hledal personál pro svůj závod. Rozumí se, že k firmě nemůže přijmout lidi jen tak. Každý musí složit kauci. Pan Petr Seidel, učiněn byv skladníkem, složil kauci 2000 Kč, pan Jan Španihel, do stavu účetnického u firmy Váňa povýšený, vložil do rukou svého šéfa vkladní knížku na 4525 Kč a mimoto mu půjčil 3000 Kč. I to bledé pachole Jaroslav Gärtner, které přijal Váňa za hochu pro všecko, musilo složit kauci 700 Kč.

Peníze tedy pan Váňa měl, a když jsou peníze, dostane se, pánové, i dneska byt. Skrze jednu bytovou kancelář najal počestný pan Váňa skvostně zařízený byt od manželky jednoho kapitána a hned se tam i se svou chotí nastěhoval. Potom, jsa zaměstnavatelem nad jiné humánním, vodil tam svůj personál, aby se pokochal pohledem na tu nádheru. Když tam přišel pan skladník a uviděl ty divy, byl z toho celý pryč a půjčil svému šéfovi 2000 Kč. Neméně udivil svého účetního, jemuž se pochlubil, že to zařízení koupil za 28000 Kč. Když se tak účetní podivil, vypůjčil si pan Váňa od něho 2500 Kč a dal mu do zástavy pianino. A když se účetní pořád ještě nemohl ze svého úžasu vzpamatovat, vypůjčil si od něho zaměstnavatel 600 Kč, začož mu dal do zástavy psací stroj slovutného redaktora Šípů. Tak žil pan Váňa se svými zaměstnanci v míru a utěšené pohodě; jenom se úředníci divili, že nejdou žádné objednávky. A na Vánoce povídal šéf, že to nic není platné, že pojede na cesty, aby se ten obchod trochu hnul. A odejel. Za jeho nepřítomnosti účetní otevíral dopisy. Otevře první a ten byl od okresní správy politické v Pelhřimově.

V dopise psal tento úřad, že nebere na vědomost ohlášení živnosti pana Váni, neboť ten muž byl pro podvody již sedmkrát trestán. Účetnímu svitlo v lebce a učinil trestní oznámení. Pan Váňa byl zatčen a žalován pro zločin podvodu. S ním pan Janoušek s panem Stehnem pro spoluvinu. Leč oba spoluviníci byli pro nedostatečnost svého rozumu a proto, že vyšlo najevo, že jednali jako slepý stroj pana Váně, obžaloby zproštěni. Avšak Váňa byl senátem vrchního rady Černého odsouzen do těžkého žaláře na dva roky. Žalobu zastupoval dr. Andrejevič.

Lidové noviny 31. 3. 1923

Povídka z Pečírkovy kalendáře

(Porota v Praze)

Praha 7. dubna

... a tehdy zahleděl se Stanislav do pomněnkových očí milé Mařenky. A Mařenka také patřila se zalíbením na štíhlého Stanislava, který byl sice teprve výrostek a poprvé od svého otce povolení ke kouření a navštívení taneční zábavy dostal, ale dovedl tančiti tak dovedně, že mnohý starší jonák neb ženáč se závistí na něho hleděl. Matka Mařenčina se na odpor výběru jejího srdce nestavěla, ale povídala starostlivě: „Co tomu řekne tatínek?“

„I mlč, maminko,“ odpověděla Mařenka, líbajíc matku, „já už tatínka uprosím.“ Jak by otec přání své nejmilejší dcerušky, která se mu na šíji pověsila a dojemně začala, odporoval? „Mluv si s ním ve vši slušnosti,“ pravil pan Černý, „co sis vybrala, to máš, jak si kdo ustele, tak si lehne, komu není rady, tomu není pomoci, čiň čertu dobře, peklem se ti odmění. Ale to ti povídám,“ pravil přísně, zapráskav hrozebně kníry, „dovím-li se o nějaké nepřístojnosti, potom uvidíš.“ A zapísknuv na svého ořešáka Filasa, jenž radostně zpod lavice vyskočil a ke svému pánovi lísat se počal, přehodil pušku přes rameno a odcházel do lesa – – –

Pro Mařenku a Stanislava nastaly dny plné blaha. Scházeli se v březovém háječku, poslouchali lahodný zpěv hudců českých lesů a věrnost, stálost do hrobu si přísahali. Leč lesní studánka jejich štěstí se zakalila. Na modru jasného nebe lásky nevinné vyvstalo zlověstné mračno. Jednoho dne vrátil se pan Černý z lesa zasmušile, na křesťanský pozdrav manželky i dcery své jedva zamručel, opřel prošedivělou hlavu do dlaní a zadumal se. Mařenka ovinula lichotně ruce kolem jeho šíje a tázala se otce, co mu chybí, zdali mu někdo neublížil. Pan Černý povstal a pravil: „Ty již se Stanislavem mluvit nebudeš.“ – „Ale tatínku!“ odporovala

dcera plačíc. „Mlč! To je poslední slovo mé. Dnes potkal jsem v lese svého chlebdárce pana barona Nachtkastla. Co to slyším, Černý? pravila jeho osvícenost, tvoje dcera má mluvit se Stanislavem Hájkem? Nestřím, aby dcera panského služebníka známost měla se synem pytlákovým. Rozuměl jsi, Černý? Dořeknuv tato slova, zmizel pan baron v lese. V klínu věkovitých velikánů uvažoval jsem o slovech páně baronových. A hlasové v mém nitru se ozývající mi pravili, že skutečně se nesluší na hajného, jenž ve službách pana barona Nachtkastla zešedivěl, jehož otec, děd i praděd ke spokojenosti panstva sloužili, aby jeho dcera se synem pytlákovým známost měla. Dcero má! Pojedeš do Prahy k tetince a tam budeš sloužit a hled', abys mladistvý nerozum ze svého srdce vymýtila!“

Co měla činit Mařenka? Uposlechla svého otce a do Prahy se odebrala. Avšak na svého milého Stanislava zapomenout nemohla. Sedmého ledna zavolal ji Černý domů, poněvadž matka postonávala a hospodářství sama zastávat nemohla. Ráda přijela Mařenka domů, kde každý kámen, každý strom i živý tvor připomínal jí blažené doby první lásky. A čtrnáctého ledna uklízela Mařenka ve chlévě, kravičkám podestlala čerstvou slámu, a když byla hotova, rozloučila se s milými zvířaty. Když vyšla ze chléva, tu uviděla státi na zápraží Stanislava, zbledla leknutím, že by se na ní krve nedořezal. Uskočila zpět a s tlukoucím srdcem podojila krávy domnívající se, že Stanislav zatím odejde. Vyšla ze chléva, krajáč s mlékem v ruce držíc, a Stanislav tam ještě stojí: „Mařenko,“ zvolal, „přijď večer ke staré hrušce v poli, musím ti něco říci.“ – „Nemohu,“ odpověděla dívka, „tatínek mně to zakázal –“ – „Je to tvoje poslední slovo?“ otázal se jí hrozebně. „Ano, neboť je to vůle rodičů mých.“ Nato vytáhl rozvášněný jinoch pistoli a vystřelil. Mařenka vzkřikla pronikavě, běžela do sednice a padla na podlahu s výkřikem: „Standa mě zabil!“

Nešťastný jinoch běžel do blízkého lesíka, kde s Mařenkou strávil tolik blažených chvil, a tam přiložil smrtící zbraň na rozpálenou skráň a zmáčkl kohoutek. Zbraň selhala. Stanislav odhodil pistoli do křoví, přiběhl domů s vytřeštěnými zraky, rozčuchané vlasy lepily se na čelo a jedva dechu popadal. Ve dveřích se zastavil, opřel se o veřeje a pravil hluchým hlasem: „Já jsem Mařenku zabil!“ – „Nešťastníče!“ vykřikl otec, vyskočiv. „Můj synu!“ zabědovala matka a padla do mdlob. Stanislav k ní poklekl a pravil: „Maminko, ty nevíš, co je láska.“

Stanislava Hájka soudila dnes porota za předsednictví vrchního rady Součka pro zločin nedokonané vraždy. Porota odpověděla k jeho vině záporně a soud jej obžaloby zprostil. Když ho propouštěli z vazby, dal pan dozorce Zelenka Mařence kousek cukru se slovy: „Tady máš, žábo, aby ta hubička byla sladší!“ Mařenka skočila na krk svému milenci, vroucně jej

zulíbala, rodiče nad tím slzeli a své požehnání dali, a tak to skončilo šťastně jako každá řádná povídka z Pečírkova kalendáře.

Lidové noviny 8. 4. 1923

Následky manželské nesvornosti

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 24. dubna

Návštěvníkům Prahy zajisté neušlo, že strážník, konající službu blíže Vrchlického sadů, má gumový obušek drátkem spravovaný. O tom, kterak pendrek pana strážníka k úrazu přišel, vypravovat je úkolem těchto řádků. Mimoto musím podotknout, že stav manželský je stavem přetěžkým a že ani člověku myslí ctnostné a povahy andělské nelze se v manželství sváru vyhnout, což kolikrát nesmírná protivenství vzápětí mívá, jakož v následujících odstavcích vylíčíme: Žilť na Smíchově, městě velmi rušném, bohatým průmyslem a sazemi oplývajícím, jeden pán, který se Vavřinec Hubermayer nazýval a sličnou dívku, Hermínu jménem, za manželku pojal, ač skromným oficiálem u zemské správy politické byl. Po celých osm dní bylo ono manželství velmi šťastným a oba novomanželé tonuli v blaženosti grandiózní. Když však den devátý nastal, vypukl mezi mladými lidmi – z jaké příčiny nám známo není, ostatně je to věc soukromá – divoký svár. Muž ukončil první vojnu tím, že sebral všechny peníze, které byly v domácnosti, a vypustil strašlivou hrozbu, že se s manželkou vypořádá, až přijde domů; nyní že se jde opít. Manželka rukama zalomila, a hojné slzy prolévajíc, šla do Lidobio, aby zapomněla na ztracené ideály.

A zatímco muž v hospodě vyváděl, seděla zarmoucená mladá paní v sociálnědemokratickém biografu a sledovala osudy nešťastné hraběnky Olgy, výrobek to Sascha-filmu, se zatajeným dechem. A pravila si: „Hle, i v nejvznešenějších kruzích takové historie manželské přicházejí jako ve vrstvách méně vznešených, oficiálských.“ A když hraběnka Olga spočinula v náručí šlechtného mladého malíře s monoklem, ctihodný pastor usmíval se nad šťastným párkem dobrotivě křesťanským úsměvem, jinými slovy řečeno, když se představení končilo, otřela paní Hermína slzy své a vyšla z biografu. Vyšedši na ulici, postála nerozhodně před vraty hotelu Monopol. Domů se jíti bála, strachujíc se před svým zuřivým oficiálem. Přemítajíc o strastech manželského života, došla k sadům Vrchlického. Návštěvníkům Prahy není zajisté

neznámo, že v těchto místech bují za času nočního všeliká neřest; necudnost, chlípnost, vilnost a nemravnost tu sídlo má a ctnost je zde vydána vepsí. Tak tomu bylo i 28. února, kterýžto večer paní Hermína sem tam bloumala, obávajíc se bez průvodu jíti domů. Avšak našel se ochotný muž, který se Hermíny nezištně ujal, ba nabízel jí ještě 5 Kč. Domníval se patrně, že Hermína je žínka povětrní. Náhle však cosi v křoví zachrastilo a najednou se objevili dva strážníci, z nichž jeden se nazýval Kandr a druhý Šebona. Spatřiv je onen neznámý muž, dal se na útěk, spílaje strážníkům: „Plechové hlavy, konzervy, krysy, prezenti, je vás všude plno.“ Strážníci tázali se paní Hermíny po dokumentech; a poněvadž žádných neměla, sebrali ji pro potulku. Nejprve je mladá paní prosila, aby ji propustili, pak začala sebou zmítat, křičet a při tom pan Kandr upadl a zlomil si pendrek. A nic to nebylo platné. Paní Hermína musila na direkci.

A dnes soudil paní Hermínu Hubermayerovu senát vrchního rady dr. Černého pro zločin veřejného násilí. Ale oba páni strážníci vypovídali před soudem tak, aby obžalované neublížili, a pan Kandr povídal, že se mu pendrek zlomil nešťastnou náhodou. Byla proto osvobozena. Žalobu zastupoval dr. Špoutil. Počkejte, ještě jsem něco zapomněl. Líčení byl přítomen, aby žena nevěděla, sám pan oficiál Hubermayer. Paní Hermína, spatřivši manžela, náramně se ulekla, ale pan Hubermayer nabídl ženě galantně rámě a šťastný párek ubíhal směrem k Smíchovu. To je pravdivá historie o manželské nesvornosti, a proto má pan nadstrážník Kandr obušek drátkem spravovaný.

Lidové noviny 25. 4. 1923

Nepřítel policie

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 25. dubna

Není nám známo, proč pan vycpavač zvěře Evžen Kornout tak zanevřel na stav strážnický; jisté však je, že zmíněný pán oddával se tupení policie tak vášnivě, že měl proto potahování před soudem. Stalo se to pro případ 24. února.

Tento den byla obleva a možná že také přšelo a pan Kornout sedl si do čtrnáctky, aby zajel na Smíchov, kdež měl nějaké pořízení skrze vycpávání zvěře. Pan Kornout postavil se na plošinu a zavedl s průvodčím rozhovor o tom, že je psí čas, že se lidem platy strhují a jinak že nic

nejde dolů a že by se mělo zakročít. Vtom vstoupil do električky strážník. Pan Kornout se na něho podíval, šťouchl do průvodčího a povídal: „No, jak se vám líbí ten vůl?“ Průvodčí neodpověděl. „Nelíbí se vám, to bych řekl. Já se jenom divím, kde se těch poldů tolik nabralo. To je nějaká síla lidu, každé druhé člověk je trapák. Vždyť se kvůli nim nemůže pořádný člověk hnout.“ Na Václavském náměstí nastoupil do vozu nějaký Částka. „Pane,“ oslovil jej nepřítel policie, „čímpank jste svým povoláním?“

„Já? – Pročpank – já jsem čalouník.“ – „Tak? A to vy nevíte, že od prvního zakázala policie čalouníkům jezdit čtrnáctkou pro udržení pořádku? To víte, to si ty plechový hlavy dělají náramný práva. Jak k tomu takový ubohý čalouník přijde, to se žádný policajt neptá. Jiný člověk, když má, co mu patří, je spokojen, jenom policajti přemejšlejí, jaký svízele by si proti tomuto chudému lidu vymysleli. Vstane si ráno takovej erární ksicht a je špatně naložený – co, řekne si: Já zakazuju... já netrpím... já nařizuju... a moje vůle je taková... Od prvního nesmí žádný čalouník do elektrického vozu č. 14 ani nohou.“ Pan Částka seznal, že řeči pana Komouta páchnou kořalkou, a proto od něho odsedl. Pan Kornout toho nedbal, ale řečnil dále:

„Kdybych já byl nějakým tím velkým hlaváčem, tak bych vydal takovej zákon, že všichni prezenti policajtský se mají vypovědět ze země. Tak, a všem lidem by se najednou odlehčilo. Jak mně se stal případ, že nějaký cizí pes mně přišel pod ruku, já tenkrát neměl co dělat, tak jsem si všiml psů. Jednou ale přijde policajt na mne: Vy, povídá, kradete psy. Jaký kradení, povídám, a co je jim do toho, vždyť já jich ani neznám – a věřil byste, že mne ten nemrava sebral a do kriminálu připravil?“ Když došla električka na Smíchov, tu před hotelem U Anděla vstal najednou strážník, přikročil k rozjařenému řečníkovi a vyzval jej, aby se legitimoval. „No prosím,“ zvolal pan Kornout, obrací se k obecenstvu, „tady máte zas jeden policajtskej kousek. Vidíte ho, chlupáče, jak mu narostly rohy? Podívejme se na něho, filištína! Nikdo s ním nemluví a on tady do člověka reje. Dou pryč, já jsem člověk nervózní, já se zapomenu! To jim tady není recht, že se tady bavím s tím pánem. Nestrkají do mne, vždyť já jdu, já to panu komisarovi řeknu, jaký máme pořádky v té demokratické republice. Již ani člověk nesmí promluvit.“

Senát vrchního rady Riegla odsoudil obžalovaného, jemuž polehčilo, že byl opravdu silně opilý, pro přečin urážky strážce do tuhého vězení na čtrnáct dní nepodmíněně. Žalobu zastupoval dr. Mareček.

Lidové noviny 26. 4. 1923

No – a?

(Okresní soud v Praze)

Praha 28. dubna

To je někdy těžká věc. Posloucháte jednu stranu, přikyvujete, přitakáte a říkáte: „Jojo.“ Pak zase mluví druhá strana, že je to takové a onaké, zase přikyvujete a přitakáte a myslíte si: „Něco na tom je.“ Pak se obě strany pustí do sebe, je z toho mnoho křiku a zlosti. I myslíte si: „To by přece nemělo být.“ Pravda ale je taková, že dnes domácí páni už nejsou tím, co byli; za času míru bylo jediné příkoří, které bylo domácím pánu strpěti, to, že musil také umřít jako nejposlednější podnájemník. S tím se však domácí pán jakžtakž smířil, říkáje filozoficky: „Všichni tam musíme, do té svaté hlíny, jeden dřív a druhý pozděj a všichni se tam dobře srovnáme.“ Bez dlouhých řečí ale musíme pověděti, že domácí pán nemá být na partaje žádný sekant, ale nájemníci mají zase svého domácího ctíti a milovati, žádných schválností mu nedělati a přesně domácí řád zachovávat. Jinak jsou z toho soudy.

Pan vrchní rada Nedvěd soudil dnes těžkou věc; rozhodoval o urážce na cti tak delikátní, jaká se může přihoditi pouze v onom domě na Novém Městě pražském, tam, co sedávala na rohu bába a pokřikovala na kolemjdoucí: „Milostiví páni, milostiví páni!“, až jí policajt sebral pro potulku. V onom domě utvořila se fronta pomocnic v domácnosti, která si vzala za úkol činiti panu domácím Forejtkovi různé nezbednosti; a to mohla proto, že si domácí obral za úkol bdíti nad služebnými, aby neztratily nevinnosti květ se všelijakými šoféry a montéry a příslušníky všech druhů zbraní branné moci československé. Neboť:

„Já jsem z veškeré morálky, která se děje v mém domě, odpovědný,“ pravil pan domácí.

„A jaká morálka děje se ve vašem domě?“ ptal se pan vrchní rada.

„Špatná, pane rado. Kdybych tu nebyl já, stane se můj dům vykřičený. Služky, pane rado, schválně rozlévají vodu po chodbách, bouchají dveřmi, chechtají se a vedou nemravné řeči. Tuhle jsem kráčet po schodech a všechny služky, které se dole shromáždily za účelem složení popele, pozdravily mne jednohlasně: „Pánbůh – brýtro, pane domácí!“ a pak se pustily do smíchu.“

„No dobře, ale to není předmětem žaloby. Žalujete paní Vokounovou, že na vás učinila neslušný posunek.“

„Ano. Paní Vokounová šla s nějakými dámami do třetího patra. Já jí povídám: ‚Paničko, povídám, to nejde, aby vaše služka sypala popel po chodbě. Já to dám zamést na vaše útraty.‘ Paní Vokounová se na mne podívala a řekla: ‚No – a?‘ a sehnula se a vyzdvihnuvši sukni učinila opovržlivý posunek. Ale paní Vokounová to popírá. Já však měl ten dojem, domovnice měla také ten dojem. Že neměly partaje, které se k tomu výstupu sběhly, ten dojem, to je pouze následkem nepřátelského smýšlení vůči mně.“

„Dovolte, dojem! My ale nemůžeme soudit dojmy, to bychom nebyli nikdy hotovi. Ale jestli to paní Vokounová skutečně udělala?“

„Já myslím, že ano. Soudím to také podle toho, že vzkážu-li po služce to nebo ono, odpovídají mi nájemníci takovým způsobem, který vskutku odpovídá posuňku, který učinila paní Vokounová.“

Jak říkám, je to někdy těžká věc. Však učinila-li to skutečně paní Vokounová, pak má u domácího pána těžký hřích. Nemají takové věci dělat nájemníci, zvláště dámy. U soudního líčení však to zjištěno nebylo, a proto byla paní Vokounová osvobozena.

Lidové noviny 29. 4. 1923

Poklad otce Srby

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 17. května

Hostinec Na Kuklíku na Petřském náměstí je místnost tak vyhlášená a slavná, že mnohý Pražák dělá, jako by ji neznal. Je to žlutý ponurý barák, na okně má dvě zkřížená tága a nápis: Levné večeře a obědy. Jde se do hostince po pěti stupních a tak se jde z hostince, ledaže host postrčen vnitřní silou by vzal všechny schody najednou. Potom otočí se na chodníku po zádech pouze dvakrát a octne se na kanále, který za letních veder páchne velkoměstskou melancholií. Vejdeme dovnitř. Ve tmavé chodbě, kde pod nohama chodců praskají neviditelní švábové zvučným mlasknutím, stojí vysoká skleněná budka a v té je šentýš^[7]. Tam si dávají fiakři do nosu pivo stoje. Popojdeme-li několik kroků, tu seznáme, že nalevo je kuchyň, tam se vaří dršťková polévka, a napravo je lokál, kde možno za šesták uvést orchestrion do největšího rozčilení, které tento ušlechtilý hudební nástroj projevuje strašným řinčením. A to

se potom rozléhá po celé Petrské čtvrti, až k řece Vltavě. Avšak vraťme se k oné skleněné boudě. Tam nahoře až u samého stropu je uloženo od nepaměti všeliké harampádí, škatule od klobouků, škarbály^[8], plechovky od sardinek a pěkně svázané ročníky Národní politiky. Avšak mezi těmi věcmi měl pan hostinský Srba skříňku, která chovala zlatý a stříbrný poklad za 50 000 Kč. Živá duše neměla tušení o pokladu otce Srby. V pozdních nočních hodinách vylézal starý pán po štaflích nahoru a přesvědčoval se, že skříňka je neporušena. Pak sestupoval dolů, pobručuje si spokojen.

Avšak v březnu roku tohoto, kdy pouličním dívkám z Petrské ulice počaly se hýbat obchody, se to stalo. V této době sloužila u něho od neděle do neděle nějaká Ebrová, která dostala výpověď pro pomalost svých pohybů a mrštnost svého jazyka. Této Ebrové napadlo něco, co bylo v dějinách Kuklíku neslýcháno. Uklízela nahoře na skleněné boudě, kam nesáhla po celých třidvacet let ruka čilé hospodyňky. A co bylo nejdivnější, že to nikdo téhle Ebrové neporoučel. V tu dobu, co nahoře krámovala a smejščila, chtěl jít otec Srba ven, ale nemohl, protože ho někdo zamkl. „Ach,“ pravil pan otec Srba, „a mně se tolik chtělo ven.“ Po delším lomcování přišla mu dcera otevřít. „A jak to bylo dál?“ – „Já jsem starý živnostník a nemám žádnou paměť. Dovolte, prosím, slavný soude, já si to sepsal.“ Pan hostinský vytahuje arch papíru, nasazuje skřípec a čte takovým povzneseným hlasem, jako by vítal zeměpána. „Dne 16. března o 10. hodině ranní přišla ke mně moje dcera Anna řkouc, že Ebrová smejščí na budce, a tázala se mne: Tatíčku, zdali jste jí to poručil? – Nikoliv, dcerunko drahá. – A zdaliž tam máte něco od zlata? – Uslyšev to, uchopil jsem se za hlavu a přistavil jsem štaflík, ale skříňky tam již nebylo...“ – „Řekněte nám, pane Srbo, jaké pověsti se těšival hostinec.“ – „Výtečné,“ odpověděl pan hostinský hrdě. „Jací hosté k vám chodí?“ – „Nono... abych tak řekl, hasiči.“ – „Hasiči? A kdo ještě?“ – „Řezníci a husaři, co prodávají husy.“ – „Vojáci k vám také chodí?“ – „Taky někdy... to se ví... málo.“ – „Poněvadž mají vaši hospodu zakázánu.“ – „No zakázánu, zakázánu – když jim to zakázali, já bych jim svoji místnost nezakázal.“ Protože je neobvyklé, aby svoje poklady někdo ukládal mezi krabice od klobouků, plechovky od sardinek a pěkně svázané ročníky Národní politiky, dále že proti Ebrové nebylo dostatek důkazů, zprostil senát rady nejvyššího soudu Hellriegla Ebrovou od žaloby. Žalobu zastupoval dr. Papík.

Lidové noviny 18. 5. 1923

Surové zacházení jednoho s druhým

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 19. května

To, co předcházelo, je jaksi historie malostranské kavárničky V Parníku. Ústy kavárníka Josefa Randy dověděli jsme se, že popularita jeho podniku, která nenaplňuje pouze čtvrtou část hlavního města, ale i na pravém břehu Vltavy je slyšet o kavárně V Parníku jen slova lichotivá, je založena právě hudebními produkcemi, které musí vykonávat vedle svých obvyklých povinností vrchní číšník.

„Pánové,“ pravil pan Randa. Toto slovo pronesl před půlrokem a oslovil jím dva číšníky, kteří se hlásili k němu do služby. „Oba vás přijmout nemohu. Přijmu pouze jednoho, který však musí vyhověti jedné podmínce. Moje kavárna pamatuje staré dobré časy. Byla založena v 18. století Matyášem Budeciusem, seržantem císařovny Marie Terezie. Tento Matyáš Budecius proslul tím, že byl největším pištcem ve vojště Jejího Veličenstva a svým uměním hosty obveseloval. Kavárnu i se svou dcerou odkázal zeti svému, mému to předkovi Korneliu Randovi, když se byl přesvědčil, že v umění pištěckém bude jeho důstojným následovníkem. Já sám přiznávám se, že pískat nedovedu, a proto za mne musí pískat číšník, když právě obsluhuje. Kdo z vás dovede pískat?“ Hlásili se oba. Při zkoušce však, kterou skládali s průvodem piana, obstál pouze Emil Pokorný, kdežto druhý, Adolf Rajchl, musil s nepořízenou odejít. Krutá zášť proti šťastnějšímu kolegovi zažrala se mu do srdce. A večer 4. dubna stojí milý Pokorný u klavíru a píská na hubu překrásné melodie a místnost je nacvokována malostranskými sousedy. Mezi nimi sedí také Adolf Rajchl, jenž má také místo a možná že lepší místo než Pokorný. Ale přesto nemůže Rajchl zapomenouti na své pokoření. Měl volný den a přišel do kavárny V Parníku s úmyslem svého soka potupit. „Já chci sólo!“ vykřikl náhle. „Tady je desítka na dřevo...! Číšníku, zapískej mi Věrné naše milování!“ Umělec na hubu Emil Pokorný podíval se směrem, odkud přicházel tento zpupný hlas, poznal Adolfa Rajchla. „Tady máš desítku a chci za to Věrné naše milování s trylkami a basováním a s repeticí!“ Pokorný spustil melodii písně: My zůstaneme, jak jsme bejvali... Adolf Rajchl uhodil na stůl: „To není ta moja!“ zařval. „To je samej podfuk, já chci *Věrné naše milování*, ty makovče, zboune, šnofoune, prevíte, smrade, nádivo a dacane dacanská...!“

„Neurázejte, pane!“ ozval se důstojně Pokorný. „Chovejte se jako host, anebo opusťte místnost.“ Toto napomenutí rozzuřilo Rajchla nejvyšší měrou, vyskočil, vrhl se na Pokorného a vyťal mu takový políček, že se číšník skácel. Kavárník přivolal stráž a surovec byl zatčen.

Dnes odpovídal před samosoudcem vrchním radou Wintrem pro zločin těžkého ublížení na těle a přestupek urážky na cti. Čin svůj doznal, ale vymlouval se na opilost. Byl odsouzen k třem týdnům těžkého žaláře nepodmíněně a k náhradě nákladů za léčení a 500 Kč bolestného. Žalobu zastupoval dr. Stibral.

Lidové noviny 20. 5. 1923

Tři Hugové se zastali dámy

(Okresní soud v Praze)

Praha 28. května

Bylo to v době, kdy v parcích začaly žlutě rozkvétati forzýtie, omládlá bába s ředkvičkami objevila se s ošátkou božího daru na rozích a postříkovala své zboží vodou z plechového hrnku, a dobří otcové počali kupovati svým mláďatům plynové balónky, o kterýchžto okolostojíčnostech psali pilně novináři hluboké úvahy, vyznívajíc v ten smysl, že jako máme jaro. V té době plné jasu vrátil se dvacetiletý jun, jménem Šťastný, z milostného dostaveníčka do bytu manželů Kalbových, jichž byl podnájemníkem; a ulehnuv do postele, oddal se myšlenkám na lásku. Co tak o té lásce přemýšlí, uslyší úředník Šťastný najednou vedle z bytu paní Baudyšové řev nesmírný. Jacísi hlasové tam cosi volali o rošťácích a syčácích, jiný hlas odpovídal řečí plnou pochmurných hrozeb, a najednou rozlehla se rána, která otřásla domem v základech. Spadla postel. Úředník Šťastný vykřikl: „I propánička!“, manželé Kalbovi také: „Propánička!“ A v nočních úborech běželi vedle k sousedům a tuto scénu uviděli: Na posteli ležel podnájemník Ungerman, u postele stála jeho bytná paní Baudyšová, potom paní Ungermanová, manželka ležícího podnájemníka, a tři muži vyznání mosaického jménem Hugo Weisenstein, Hugo Gross a Hugo Lederer. Podnájemník Ungerman nařikal, podnájemnice Ungermanová lála, první Hugo nadával, druhý Hugo spílal a třetí Hugo soptil, a všichni dohromady pustě řvali.

O tomto pochmurném nočním dramatu, plném krve, úděsu a kleteb d'ábelských, jednalo se dnes před vrchním radou dr. Sittou. I uvidělo se, že to bylo vlastně tak: Paní Baudyšová měla

na bytě manžele Ungermanovy a nějak se spolu tento – vždyť víte, jak to bývá – zkrátka dala jim výpověď, poněvadž ten jistý Ungerman prý má na ni hubu. Ten den počal pan Ungerman se svou bytnou šarvátku již dopoledne. Paní Baudyšová zavolala strážníka. Přišel pan nadstrážník Kordač a zasalutovav řekl: „Maj rozum, nedělej nedovolené kousky, držejí se zpátky a chovají se klidně, jsouce zticha,“ načež pan Ungerman neříkal a ani b, nýbrž si odplivl a šel na pivo. Vrátil se v noci, pokračoval zpupný nájemník v útočení na svou bytnou, která, jsouc v nouzi největší a jiné rady nemajíc, vzpomněla si na své přátele, tři Hugy mosaického vyznání, a poslala pro ně naproti do kavárny. Tu dobu; seděli pánové Hugo Weisenstein, Hugo Gross a Hugo Lederer u zeleného stolku a s bujným hlaholem hráli francfusa^[9], bohatýrsky mávajíce nad hlavou. Uslyševše oni tři Hugové žalost velmi pronásledované ženy, nechali hry a vyřítili se na neklidného podnájemníka. I vypravuje se, že zle zřídili pana Ungermana, a když manželka paní Ungennanová zaúpěla: „Proč bijete mého muže?“, tu zarazili se tři Hugové a tázali se manželky ostýchavě: „Proč to neřekli, paničko, dříve, že je to jejich muž – to má jeden čuchat?“ Všichni tři Hugové, jeden jako druhý, žádný víc ani méně, byli žalováni pro přestupek lehkého ublížení na těle, ale všichni tři, jeden jako druhý, zproštěni, protože se nedalo zjistit, který Ungermanovi ono ublížení, pozůstávající v pěti modrých otiscích ruky na levé tváři, způsobil. Po skončeném líčení přistoupil k panu vrchnímu radovi jeden svědek, jenž způsobně se ukloniv, takto promluvil: „Dostanu 20 Kč.“ – „A pročpak?“ – „Jsem tchán pana Ungermana, posluha a svědek. Jsem svědek objednaný, jsem veřejný posluha a v této vlastnosti počítám si 20 Kč za pochůzku. Nejsem svědek obyčejný, ale posluha. 20 Kč je moje taxa, jinak jsem poškozen.“

Lidové noviny 29. 5. 1923

Občovský starosta

(Porota v Praze)

Praha 2. června

Bylo to léta Páně 1921. Podzimní slunce usmívalo se na vísku Občov jako babička, když přinese vnoučátko ze školy pěkné vysvědčení a ona mu za to dává perníkového husara, na strništi kejhaly strašně husy, mávajíce perutěmi, jako by chtěly odletěti do teplejších krajů, švestky modraly se v celých chumáčích, na lukách kvetly fialové naháčky a všechno tvorstvo boží se radovalo z krásného počasí, jen občovský starosta Josef Smejkal stál rozkročen na

křivých nohách, oděných v kožené kamaše, a zarputile pohlížel k obecní pastoušce. V hlavě pana starosty bouřila divoká nenávist proti obyvatelům pastoušky, manželům Dragounovým. Tázete se, proč asi zanevřel pan starosta na manžele Dragounovy? I odpovídám, že v tom byla věc taková: Starosta potřeboval bytu v pastoušce pro jednu vdovu a vyzval pana Dragouna i manželku jeho, aby se vystěhovali, načež odpověděl pan Dragoun: „Kdopak se dnes stěhuje?“ A tuto otázku předloživ představenému svému, šel na pstruhy. Starosta si myslil: „Tak ty tak?“ a šel a oddal se myšlení úpornému a pak si došel na okresní správu politickou do Příbrami a žádal, aby mu dali povolení k vystěhování Dragouna. Páni v kanceláři však pokrčili rameny a vedli řeči takové, že to jako nepůjde. I sedl pan starosta na vlak a dojel si do Prahy a tuhle věc přednesl na zemské správě politické. Co mu tam řekli, se neví. Starosta přijel zpátky, svolal obecní starší a pak jim oznámil, že již je to jako jisté, že Dragoun musí z pastoušky, načež obecní starší odpovídali, když je to jisté, ať starosta oba Dragouny vypudí. Starosta tedy usedl, psal a psal, a když to napsal, poslal obecního policajta s přípisem tohoto obsahu: „Panu Václavu Dragounovi. Vyzýváte se, abyste se do čtrnácti dnů z pastoušky vystěhoval, protože se obecní rada občovská usnesla dáti vám výpověď z pastoušky i z obce Občova i z celé republiky Československé.“ Když Dragoun obdržel tento spis, pronesl: „I toto,“ a odešel na pstruhy. Uslyšev o tom pan starosta, rozhněval se a došel si na četnictvo a povídal takhle a onakhle, aby četníci Dragouna vyklidili. Četníci však povíдали, že to nejde. I odešel starosta do vsi, najal tam dva muže jménem Slepíčku a Částku a s nimi kráčel k Dragounovým. Nikoho nebylo doma. Oba muži se dali do díla a vynesli Dragounovým na silnici dvě židle, čtyři seslíčky a obraz Bohorodičky. Najednou přišla domů Dragounová. Uviděvši, jak mužští řádí v jejím příbytku, zabědovala a běžela za tátou, aby mu oznámila, co se děje. Zatím starosta vysadil dvéře a okno, pak si utřel pot a řekl, že je to dobré. Ale nebylo. Pro tuhle věc byl pan Smejkal, starosta, žalován pro zločin veřejného násilí a svého času souzen senátem vrchního rady Hlouska. Senát prohlásil se nepřislušným, ježto činu dopustil se starosta ve své funkci veřejné a byla tím dána podstata zločinu zneužití moci úřední podle § 101 tr. z., a proto soudila dnes Smejkala porota. Pan starosta se hájil nevědomostí, která hříchů nečiní. Prý zákonů je teď taková kupa a kdopak by se v tom vyznal. Když to nečteš, pak nic nevíš, a když to čteš, jseš z toho janek. A na otázku porotního senátu rady zemského soudu Hellriegla, jakého je pan Šmejkal politického přesvědčení, povídá obžalovaný: „Já jsem demokrat.“ – „Jaký demokrat? Demokrati jsme všichni.“ – „No od těch sociálů.“ – „Aha, sociální demokrat!“ – „Jojo, tak nějak.“ – „Byl jste již trestán?“ – „Byl.“ – „A proč?“ – „Protože jsem dělal maškarní průvod a nosil jsem při něm králičí kůži na hubě.“ – „No to by nebylo tak zlé,“ usmívá se předseda. A když se předseda usmál, usmál se i zapisovatel i pan

státní žalobce dr. Jelínek i porota, a proto devíti hlasy pak otázku jeho viny odpověděla záporně, a proto byl Šmejkal obžaloby zproštěn, aby dále panoval moudře nad svými ve vsi Občově.

Lidové noviny 3. 6. 1923

Slepá sestřenice, její muž a ten pan Freund s brejlema

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 6. června

Tadyhle na kraji usedl ten maličký pan Beck, uprostřed ohromná a rozložitá manželka paní Pavlína a ten, co seděl vedle paní Beckové, je ten pan Freund, co má ty brejle, ten pan Freund, co nedá na sebe dopustit, pan Freund, co chodí vždycky rovnou a byl dva roky na Terezíně, protože byl za války v Haliči a nějak se to popletlo.

O panu Beckovi se tvrdí, že je choromyslný, ale není to pravda, jest jen slabomyslný, a proto se dostal pod kuratelku své manželky, která musí míti za něho rozum a také má rozumu za dva. Vůbec pan Beck s paní Beckovou připomínají párek pavoučí, jehož sameček je takový droboučká a bázlivý, samička třikrát tak velká, mocná a strašlivá.

Paní Pavlína vzala si svého o patnáct let mladšího muže jen proto, aby ho lidé nešidili, a udělali spolu svatební cestu do Jihlavy a tam je zavřeli do krajského vězení. Podnik, který pan Freund s brejlemi smluvil s maličkým panem Beckem, byl jednoduchý, ale slavný. Pan Freund s panem Beckem budou válečnými invalidy, pan Freund bude mít pochroumanou ruku a pan Beck bude na hlavu pryč, a to mu nedá moc velkou práci. Udělají si sběrací arch, napřed napíší jména slavných souvěrců a k tomu připíší jmenovité částky; a ti ostatní souvěrci budou dávat peníze.

Tak to také udělali. Chodili po České zemi a Markrabství moravském, aby navštívili náboženské obce, a všude vypravovali své zkušenosti válečné. Vzali to všechno po pořádku. Byli v Táboře, v Golčově Jeníkově, Čáslavi, Náchodě, Jevíčku, Olomouci, ve Voticích a nevynechali ani Prštice, kdež jim poskytla podporu tamní chevre-kadiše, pohřební bratrstvo izraelské. A mnoho souvěrců mělo s nimi „rachmones“, to jest slitování, a mnoha souvěrcům pomohla tato dvojice o stupínek blíže do nebe. I navštívili fůru Krausů, hromadu

Eisenschimlů, obrovskou sílu Wintemitzů, kupu Kurzweilů, Porgesů a Braunů a neméně tolik Halmů, Freudenfeldů a Bondyů. A všude se jim dobře dařilo. Pan Freund mluvil a ukazoval svou chromou ruku, zdravou rukou pak ukazoval na hlavu pana Bečka, že to tam nemá v pořádku, i na paní Beckovou, kterou budil u dobrodinců soustrast, nazýváje ji die blinde cousine – slepá sestřenice.

Pan Freund měl však ještě jeden vedlejší obchod: telefonoval zámožným Židům jménem lékaře dr. Krause, který oznámil, že jim posílá chudého a potřebného souvěrce. Přišel potřebný souvěrec pan Freund a povídal, že musí do Píšťan, a dostal tu oblek, tu nějakou korunu a bylo to dobře. Bylo to tak dlouho dobře, až se paní Becková pohádala s panem Freundem a oznámila všechno na policii.

Líčení bylo velkolepé. Bylo plno řečí, nesmírně rámusu a prudkých posuňků. „Co chtějí, pane slavný rado, můj muž je blázen,“ pravila soustrastně paní Becková. – „Blázen, blázen,“ vyskakuje pan Freund. „Já bych chtěl mítí takový rozum, jako má ten Beck, ten má dva rozumy, ó jejej, však ale za ten svůj rozum pykáte.“ – „Vy mlčte,“ napomínala jej paní Becková rezolutně. „Vy jste mazanej člověk.“ – „Ale paničko,“ dovoluje si poznamenat slavný soud. „To jest ta obrmazaná,“ pravil pan Freund, mrkaje důvěrně na soud. „Podívejte se, slavný soude, na tu paní Beckovou. Jak se vám líbí?“ – „Tak ticho. Teď mluví paní Becková. Vypravujte nám, jak to bylo. Váš muž se vydával s panem Freundem za invalidu?“ – „Nevydával,“ pravil pan Beck pevně. „Ty mlč,“ usadila jej rázná manželka. „Vydával jsi se za mými zády za invalidu. To jest pravda. A podívejte se, prosím vás, na něho. Jest tohle nějaký invalida? Týýý! Já ti dám invalidu!“ – „Ale počkejte, paničko, nenapomínejte svého muže, vždyť vy jste sama s ním chodila.“ – „Ano, chodila, protože nenechám muže chodit samotného, protože by ho ten Freund o všechny peníze, které vybrali, připravil.“ – „A vás vydával za poloslepou sestřenicí?“ – „Považte si,“ vzdychla paní Becková, „jakou ten člověk měl drzost. Mne se opováží vydávat za poloslepou sestřenicí! Takový podvod. Já bych tomu člověku udělala nevim co.“ – „Ale prosím vás, proč jste s ním tedy chodila?“ – „Ale pane rado, nechte si sloužit. Já mu půjčila 100 korun.“ – „A to jste s ním musila chodit?“ – „No ano, protože bych jinak nepřišla ke svým penězům. My stáli dycky venku a pan Freund s těmi pány mluvil. Nebyli ti dobrodinci jen Židi, ale také inženýři, a bez urážky, také křesťani.“ „No jo, teď jsem já ten špatný,“ poznamenal pan Freund. „Ale že váš muž vodil za války polský Židi, to nic neříkáte.“ – Teď se ale maličký pan Beck hrozně rozčílil: „Co? Já že vodil polský Židi? To bych vám dal raději facku. Já mu vyrazím ty brejle z těch vočích!“ – „Ty mlč,“ napomíná jej manželka. A pan Beck umkl. Předseda končí

průvodní řízení a táže se obžalovaných, co mají ještě ke své obhajobě. Paní Becková žádá: „Já bych jen prosila, aby pan Freund neměl na nás takovou zášť. Já vedu svoje děti k dobrému a pan Freund nás pomlouvá.“ – Pan Beck chce, aby zavolali pana Lampla, ten že všechno poví, jak to bylo. „Zavolejte pana Lampla a ten dosvědčí, jaký je pan Freund.“ – Pan Freund prosí, aby se uvážilo, že přišel právě z Terezína. Žádá o podmíněné odsouzení, protože si chce dát spravít chrup.

Pro zločin podvodu dostal Freund deset měsíců, Beck tři měsíce a Becková šest neděl těžkého žaláře. Pan Freund půjde zrovna do Kartouz, ačkoliv protestuje, protože již tu krajinu zná, a pan Beck, jak určila jeho paní, nastoupí trest 15. června, aby ho mohla dát do pořádku; až si to odsedí, půjde do arestu paní Becková, protože musí být pořád někdo doma, aby dal na děti pozor.

„Jsem úplně zničenej,“ prohlásil chmurně pan Freund, když ho dozorce odváděl. „Tak ať si mne ještě jednou zavřou. Když mám být zničenej, tak ať jsem zničenej jaksepatří.“

Lidové noviny 6. 6. 1923

Tak to někdy bývá

(Okresní soud v Praze)

Praha 9. června

Tak to někdy bývá, a zvláště když je jemu pětadesát let, ona pak má svých devětapadesát let, že by už mohli si dát pokoj a raději si vzít knížku a pomodlit se. Bylo to v masopustě tohoto roku, když Ferdinand Borovička, starý řemeslník, jemuž již klouby praskaly, jako když vydávají elektrické jiskry, seznámil se s vdovou prostředního stáří se zavedeným hokynářstvím, příjemného zevnějšku a milé povahy. Poznal se s ní na kadeřnickém bále, a když první kousek vytančili, seznali, že jsou si navzájem sympatičtí, když druhý kousek vytančili, řekli si, že se milují s celou vášní svých mladých srdcí, a když pak třetí kousek vytančili, to slovo si povídali, že do toho praští. I vzali se, aby však zakrátko poznali, že jejich sňatek nebyl uzavřen v nebi, že nebudou kráčet ruku v ruce a že jim nebude pod okny hudba hrát, nýbrž že za dva měsíce zadali o rozvod a ještě předtím podali na sebe žalobu. Ona pro lehké ublížení na těle, on pak pro urážku na cti. Totiž pan Borovička byl člověk krutý a měl na manželku hubu. A jeho huba byla nedůsledná. První den po svatbě nazýval ženu:

holoubku, Emilko, druhý den: stará, stará, míchej to, třetí den však již: Vršovando bouchaná, praskaná. Ona mu pak nadávala šlapáků a bačkor, ne mužských. Pan Borovička nechtěl koupit své manželce necek a poztrácel všechny kapesníky. Nedal jí sluchu, když důrazně ho vyzývala, aby se vyhýbal špatné společnosti, a vyrazil jí přední zuby. Byli spolu živi nikoliv jako dva andělé, jako dvě hrdličky, nýbrž jako cikáni, potýkali se spolu po celé líbánky jako Jakub s andělem k velkému uspokojení škodolibého sousedstva. Pokus o smír odmítl pan Borovička důstojně a pevně. Raději by se smířil s babičkou ďáblou než s touto ženou, pravil na domluvy pana vrchního rady dr. Sitty. „Je to žena rabijácká. Uhodila mne prknem žehlicím, takže jsem po celý týden s bolestí pracoval.“ – „On, pane rado, vždycky pracuje s bolestí,“ namítla proti tomu vdova prostředního stáří, milé povahy parátně. „A nepraštila jsem ho se žehlicím prknem. Já takovou povahu nemám. Dala jsem mu jednu židli, aby věděl, jak má s manželkou zacházet. Já jdu vždycky rovnou. Nemám ráda rámusy, on mně ale vyrazil zuby.“ – „Ty v hrdlo lžeš. Jaképak zuby? Mělas jenom dva a ty sis vytáhla sama. Na to mám svědky. Zuby sem, zuby tam. Já to jen tak nenechám. Já se ženil, abych měl klidné stáří, já jdu vždycky rovnou a nemám rád rámusy.“ Okresní soudce líčení odročil, aby byla slyšena domovnice, která tuto scénu dychtivě pozorovala dírkou v záchodě, a s velkým zanícením a horlivě roznášela po domě. Když to mohla povědětí nájemníkům, ať nám to také poví. My také rádi slyšíme, co je ve světě nového.

Lidové noviny 10. 6. 1923

Historie s ukradenými hodinkami

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 14. června

Dne 11. dubna roku tohoto vypravila paní Tvrdíková manžela svého Josefa, železničního zřízence a člověka mohutného, z Neratovic do Prahy, kdež měl nějaké pořízení. Dala mu na cestu 500 Kč a povídala mu, ať je opatrný na sebe a na peníze, že v Praze jsou lidé neřádní, na cizí peníze jako slečna na zmrzlinu, a ať dá pozor, aby nepřišel do nějaké léčky. Tak jo. Přijel pan Josef Tvrdík do Prahy, obstaral svoje věci v jednotě železničních zřízenců a potom, poněvadž se cítil nějak marod a žaludek mu nevařil, stávil se v kořalně U Toulů na Poříčí na horký čaj s rumem. Tam u Toulů bylo mnoho lidí, mezi nimi také človíček pomenší, který měl vlasy a vousy jako ševcovskou smůlu, a ty oči mu jenjen hrály. Ten človíček seděl s

nějakým jiným, ten byl větší, a ten malý tituloval velkého pane staviteli. Když uzřeli pana Tvrdíka a ucítili z něho vůni venkova, mrkli na sebe, přisedli k němu a zapředli s ním hovor rozšafný o veřejných věcech. Všichni tři pěkně pobesedovali, potom však povídal Tvrdík: „Jo, co je to všecko platný, já se musím zdvihnout,“ a zavolal číšníka, že bude platiti. Číšník se na nic neptal a žádal zaplacení za všechny tři, což se u Toulů rozumí samo sebou. Pan Tvrdík, aby se neřeklo, že je nějaký nepřejícný a špinka, neříkal nic a zaplatil.

Bylo půldruhé hodiny z poledne, když všichni tři páni vyšli na ulici. Ten veliký pán šel kousek napřed a za ním pan Tvrdík s tím maličkým. Malý človíček vedl řeč a povídal, ukazuje na velkého, že je to náramný bastant; že mu na krejcaru nezáleží, kolikrát táhne za celou společnost, no jo, on to může dělat, je kapitalista, stavitel a otec jednoho dítěte. Ale já jsem mizera, chudák nešťastný, mám šest dětí. Bůh se smiluj nad nimi a popřej jim krmě a oděvu, a plakal. K této řeči poznamenal pan Tvrdík, že se na něho nesluší brečet nad šesti dětmi. Ať se podívá na něho. On má osm dětí a zná nějakého Šmidrkala, který jich má dvanáct. Co by měl říkat Šmidrkal a pan Tvrdík? Uslyšev tuto mravoučnou řeč, dal se maličký ještě do většího pláče, volaje: „Ty můj kamaráde zlatej, máš to ale svízele,“ přičemž mu zmáčkl břicho. Potom se sebral a odešel, aniž řekl sbohem nebo děkuju. Pan Tvrdík postál ještě chvílku na ulici, pak si vzpomněl, že by měl ještě cosi obstarat, a chtěl se podívat na hodinky, jestli to stihne. Avšak hodinky – jaké byly? Do pana Tvrdíka jako když hrom uhodí a přistoupil k strážníkovi, který tam na Pořiči stál, a povídal: „Jejkapána, pane strážník, stál se mně malér. Nějaký člověk se o mě otřel, a to tak šikovně, že mi sebral hodinky.“ Jak to tomu strážníkovi povídá, vzpomněl si na druhou důležitost. I sáhne si na prsa a skutečně: i druhá důležitost, náprsní taška s penězi, byla pryč. Náramně se divil pan Tvrdík tomu šikovnému hmatu.

Doma to zkoušely celé Neratovice, ale žádný to nedokázal jako ten malý človíček, který má jistě velký dar od Pánaboha, že tak krásně dovede lidem majetek vyfouknout. Strážník vyslechl s velkou vážností řeč pana Tvrdíka a řekl: „Jestlipak byste toho malého človíčka také poznal?“

„Jak bych ho nepoznal? Je náramně podoben jednomu úředníku od nás, nějakému panu Bendovi, až na to, že ten dotyčný má na ruce vytetovanou kotvu, kdežto pan Benda má ruce čisté.“ – „No,“ povídal strážník, „když to tak dobře pamatujete, tak jděte na policejní ředitelství a tam vám ukážou album, ve kterém jsou všichni takoví páni. On jistě v albu, když vám to tak krásně vytáhl, bude.“

No tak dobře. Pan Tvrdík šel do Bartolomějské ulice a tam ho u vchodu zastavil strážník, co si jako přeje. Pan Tvrdík mu všechno vypověděl. Povídá ten strážník: „Víte co. Nepotřebujete se dívat na to album, ale já vám řeknu o jedné hospodě, kde se schází kapsáři. Tam se jistě adresu toho maličkého dovíte.“ I šel do té hospody a ptal se hostinského, jenž zavolal syna, jenž prý lépe ty pány zná, ten syn hostinského se zamyslel a řekl: „Maličký, povídáte, s vousem pod nosem? Mluví o politice, má na ruce vytetovanou kotvu? Ale jo, toho známe, ale zaboha si nemohu vzpomenout, jak se jmenuje. Já vám však něco řeknu. On chodí s nějakým Gustou Karalou. Kde je Gusta, tam je druhý. Oni od sebe nejdou. Tak poslouvejte. Jděte nejdříve do hospody pana Syrovátky, jestli tam nesedí a nepijí černé pivo. Když tam nejsou a nepijí černé pivo, tak jsou v hotelu Tichý na Žižkově a koulejí tam kuželky o cenu. Když tam nejsou a nekoulejí kuželky, budou v kavárně Sport na Žižkově. Když tam nejsou, nejsou nikde. Ale oni tam budou.“

Podle tohoto návodu vydal se pan Tvrdík na cestu. A skutečně zastihl toho maličkého pána v kavárně Sport a právě ve chvíli, kdy vsadil ty hodinky do společenské hry v této kavárně oblíbené, zvané „lutrie“. Pan Tvrdík zavolal strážníka a ten toho maličkého pána zatkl. A ukázalo se, že je to pan Karel Bělohrádek, bývalý obchodník, sluha, nyní zloděj nad jiné znamenitý. Dnes ho soudil senát vrchního rady Lva pro zločin krádeže podle § 171 tr. z. Pan Bělohrádek se nechtěl k ničemu znát a povídá, že mu hodinky svěřil onen pan stavitel, jak se jmenuje, to neví, pouze to, že je ze Strašnic, a žádal za vypátrání toho stavitele. Soud však pohrdnul pátráním po lidech ze Strašnic a přečetl mu z trestního rejstříku jeho zlodějské hříchy a připojil do tohoto slavověnce nový lístek bobkový, šestiměsíční těžký žalář nepodmíněně. Žalobu zastupoval dr. Jelínek.

Lidové noviny 15. 6. 1923

Věc, která se přihodila v pátém roce republiky aneb Nebezpečné dědictví

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 16. června

Historický úvod: Je známo, že republika zdědila po staré říši nejen úřady, ale i úředníky. Úřadů bylo hodně, tím více však úředníků, kteří byli podrobena přísnému republikanizování tím způsobem, že stará rakouská čapka, takzvaná „augstöre“, byla nahrazena francouzskou

čapkou a proslavený „flottenrock“ zbaven knoflíků s císařskými orlíčky a ozdoben knoflíky hladkými. Nárameníky byly odstraněny a hodnosti úřední vyznačeny takzvanými „nudlemi“ na levém předloktí. Šavle zmizela. To by byl tedy úvod.

Pan rolník Alois Baloun z Tutlek odebral se do Prahy, aby zde koupil koňský postroj. Když koňský postroj koupil, řekl si: „Tak,“ a šel do divadla Varieté, aby se pobavil. Jda do divadla do Varieté, stávil se ve vinárně Globus v Celetné ulici, aby se posilnil, a posilniv se tam, šel do kavárny Carmen, aby se potěšil, a potěšiv se, odebral se do vinárny Lurion, aby se obveselil, a vesel jsa nadmíru, kráčel bujaře a zpupně do Varieté, pobručuje si prстонárodní: „Náš Matěj je v Rusku zajatej, jezdí tam s volama, má klobouk panama,“ a koupil si lístek do přízemí. Sedl si ke stolu, kde byla společnost dvou dam a jednoho pána, a díval se se zalíbením na ekvilibristické produkce pana Čiňana Joung-i-Čau a tak se mu v Čiňanovi zalíbilo, že se snažil nejprve po něm šilhat a posléze s pokřikem: „Ty žlutej, to dovedeme také,“ začal balancovat vším, co bylo v dosahu jeho ruky. Pohrával si s talíři, vyhazoval přibory a láhve, přičemž pokládal za svou povinnost naraziti klobouk své sousedky sobě na hlavu, volaje: „A já si ten kvíteček za čepici dal.“ Byl z toho rámus, povyk, vřava, ano i tartas. Pojednou se objevil před panem Balounem muž, nemladý nestarý, oděný v kabátec s lesklými knoflíky a vyzval přísně rozjařeného jinocha, ať se drží zpátky a dá pokoj, přičemž pan Baloun poznamenal, že je host, že je vesel, že si zaplatil, ať ho pán s těmi knoflíky nevyrušuje. Poslal ho kamsi, uživ výrazu nad jiné neslušného, a dodal: „Jděte pryč, jste sluha.“ Ukázalo se však, že onen pán je policejní úředník, oděný v kroj svrchu popsany. Pan Baloun měl z toho potahování pro urážku úřední osoby a neuposlechnutí rozkazu podle § 312 a následujícího tohoto zákona.

V předběžném vyhledávání však vypovídali znalci i svědkové, že oním stejnokrojem lze vzbuditi v laiku dojem, že jedná skutečně s osobou neúřední. Řízení bylo proto zastaveno. Případ ten nebyl ojedinělým, a proto konceptní úřednictvo rozhodlo se nosit uniformy důstojníků stráže.

Lidové noviny 17. 6. 1923

Tajemství zeleného domu

(Okresní soud v Praze)

Praha 23. června

V jednom domě v Umlčí ulici na Malé Straně, jehož průčelí bylo kdysi natřeno zelenou olejovou barvou a kde nad vchodem vztyčena je ruka držící vinný hrozen, v tomto domku, jenž v poctivosti zestaral a rozpraskal, bydlel vzadu přes pavlač oficiál, nemladý již pán, a ten se jmenoval Oldřich Litterbach. Oficiál Litterbach byl člověk vážný, kabát měl vždycky zapnutý až na poslední knoflík, tváře byly úplně oholeny, složené do četných vrásek, takže byly jako plizovány, a za každým tím varhánkem jako by skrýval nějaké státní tajemství. Mluvil málo a jeho řeč počínala vždycky: „Mno – uvidíme.“ V rodině páně oficiálově byl smutek. Vyneslit' z jeho příbytku nedávno starou paní, matku paní oficiálové: byla to příjemná paní, přes svých osmdesát let čilá jako křepelka.

Avšak nedlouho po úmrtí staré paní počaly se po celém domě rozšiřovat divné řeči. Pozorovalo se, že domovnice paní Barbora Heinocová zastavovala se se známými nájemníky, zastavovala se s jinými nájemníky, všude bylo vidět hlavu u hlavy a ty hlavy od sebe odletěly, když šel kolem paní oficiál. Tyto řeči se ponenáhlu stahovaly a vzaly na sebe určitý tvar. Po domě šla pověst, že u oficiálů straší. Nejen paní domovnice, ale i jiné věrohodné osoby viděly po půlnoci tajemnou postavu, blížící se po pavlači až k obydlí páně oficiálově. Tam najednou zmizela, jako by se do země propadla. Někteří lidé z domu slýchali příšerné vrzání dřevěných schodů a silné rány do okenního rámu a tklivé bédování. Paní domovnice domnívala se viděti v ní starou paní a tvrdila, že uzřela ji, ona vzpíná ruce a volá: „Projevte se! Projevte se!“ Po zeleném domu šel strach a hrůza. Bylo každému zřejmo, že stará paní nenalezla v hrobě pokoj, a tu v domě počalo se šeptati o tom, že stará paní umřela příliš rychle, což bylo nápadné. Bylo to také zvláštní: Pořád žila stará paní, osmdesát let žila a najednou z ničeho nic zemře a už nesedí na pavlači, neplete punčoch pro vnoučata a nepředpovídá počasí podle svých bolestí a suchého loupání. „Oficiálové podědili,“ šeptali domem nájemníci. „Nemohli se dočkat dědictví, dědictví těch krásných pendlovek a toho zeleného otomanu. Zbavili se staré paní. Stálo je zločin.“ A tu se usnesli, že se ducha zeptají po jeho trápení a bolesti. Paní domovnice znala zaříkání, po kterém duch vyjeví své tajemství a zbaven trápení ulehne a bude spáti věčným snem.

V noci na 23. května shromáždila se společnost několika žen na dvorku, a pohlížejíc na pavlač, očekávala zjevení. A slyš! Náhle bouchla domovní vrata a zapadla hlučným úderem, zaskřípaly schody. Shromážděním projelo chvění. Ženy počaly se křížovat. A viz! Po pavlači přechází temná postava a něco pro sebe mumlá. Paní Barbora Heinocová jala se zaříkati: „Měla Panna Maria devět svatých, neměla jich devět, měla jich osm. Měla Panna Maria osm svatých, neměla jich osm, měla jich sedm...“ a zvýšivši hlas k mocnému hlaholu, dospěla k závěru: „Měla Panna Maria jednoho svatého, neměla svatého, neměla žádného.“ Po tomto závěru mělo strašidlo zjeviti své trápení a potom se rozpadnout. Ale strašidlo nic a počalo bouchati na okno. Stará paní volala: „Zjevte nám, co vás tíží.“ Postava se nahnula přes pavlač a povídá hrozným hlasem: „Co je vám po tom, babo principálova!“ Práví se, že po tomto výroku projevil se hněv náramný a v tuto hodinu se ozývalo lání, nadávání a proklínání.

Tajemství zeleného domu vyjasnilo se před okresním soudem za předsednictví vrchního rady dr. Sitty. Strašidlo se nazývalo Josef Baloun a bylo povoláním typograf. Pan Josef Baloun nebyl vůbec strašidlem, ale naopak když se po své černé práci umyl, byl slušný mladý muž, který přinášel domů v kapse brožurky o původu světa, o španělské inkvizici, pak nevěřil v Boha a hádal se s panem oficiálem, u něhož bydlil, tvrdě, že svět povstal z buňky. Přicházel kolem půlnoci na hodinu domů, aby se vyspal, nemaje v úmyslu nikoho strašiti. Nechtěl onou „bábou principálovou“ paní domovnici urazit. Toho dne zapomněl klíč od bytu a to ho mrzelo, protože musil bouřit, tlouci na okno, a také proto, že ho pokládali za strašidlo, což je pro pokrokového člověka hanba. Panu vrchnímu radovi se podařilo obě strany smířit, ale pan oficiál Litterbach, volán jako svědek, dověděl se o těch řečech, které rozšiřovala domovnice o nich a o nebožce staré paní, velmi se rozčilil a ohlásil, že bude domovnici žalovat pro urážku na cti.

Lidové noviny 24. 6. 1923

Extempore Vlastimila Buriana

(Zemský soud v Praze)

Praha 28. června

V noci na 3. června kráčeli manželé Turkovi z vinárny domů. Byla noc, byla tma a na Václavském náměstí pobíhal pes dobrman. „Hleď,“ pravila paní Josefína Turková manželé

svému. „To je hezkej pes. Zapiskej na něho, já ho chci pohladit.“ Pan Turek našpulil poslušně ústa a pískal. Ale pes nic. Pes dobrman nepřišel, ale místo něho objevil se pan kabaretní komik Vlastimil Burian a tvářil se velmi svěřepě: „Podívej se, pan Burian jde k nám,“ pravila paní Josefína. „Ale kde, co by si od nás přál pan Burian.“

Avšak skutečně. Pan Burian přicházel k manželům s tváří krvavě žilkovanou, ptal se pana Turka, proč píská. „Já na vás nepískal,“ oznámil pan Turek důstojně, „alebrž pískal jsem na vašeho psa, poněvadž moje manželka přála si jej pohladiti.“

Nato nazval pan komik Burian paní Turkovou jemně, ušlechtilé, něžně poběhlicí, uživ výrazu daleko sprostšího.

„Pročpak,“ tázal se pan Turek, „nazýváte moji paní poběhlicí? Vždyť je to řádně vdaná žena.“ Pan komik Burian podíval se na opovážlivého tazatele zvyše, zamyslnil se a dal mu pohlavek. Zatímco pan Turek přemýšlel, proč jej pan Burian bije, dostal druhý. Aby se neřeklo, že snad pan Burian není vzdělanec, dal též pohlavek paní Turkové, který měl za následek lehké zranění oka. Potom dal se pan Burian na útěk, ale byl strážníkem zadržen. Pro tento komický výstup žalovala paní Turková pana komika Buriana pro urážku na cti a lehké ublížení na těle. K dnešnímu líčení, jež vedl dr. Felix, se pan komik Burian nedostavil a oznámil, že je v Paříži na studijní cestě, ačkoliv žalovatelka tvrdí, že vystupuje v divadle Rokoku. Soudce však líčení odročil, aby slyšel žalovaného i jeho svědky.

Lidové noviny 29. 6. 1923

Průvodce noční Prahou

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 14. července

„Jste vinen?“ – „Nikoli, nikterak, vůbec, ani kapánek, slavný soude. Já bych se přiznal, přece mám z toho pojem. Já mám svědky, jedenáct hudebníků, kteří všichni musejí říci, že jsem nevinnej.“ – „Jak jste se s Hrachovcem setkal?“ – „Jak jsem se setkal? Račte vědět, slavný soude, že já dělám na Ovocném trhu, skládám bedny citronů a podobnou činnost vyvinuji. Před prací chodívám časně zrána do kavárny Kalifornie posilniti se kávou. Přijdu tam 16. března, dám si kávu a sedím. Najednou se otevrou dveře a do lokálu vstoupí jeden pán a vede

se s dámou. Pán říká dámě Karlo a ona volá na něho Emile. Jak přišli do místnosti, povídá ta dáma: Hele, Emile, podívej se, co tady sedí lidí. Dej těm pánům hostům přinést čaj. Pán byl opilý, jak se po sprostě říká, jako kotě, pročež poslechl. Objednal tedy třikrát po deseti čajích s tuplovaným rumem. Když ten čaj vypili, uctil hosty dvakrát černou kávou a také s tuplovaným rumem. Mne také ten pán vyzval, abych si přisedl a pil, a já uposlechl, protože jsem v Rusku uvykl pít. A ta Karla číšníkovi platila z tobolky toho Emila, a co dával kelner zpátky, to do punčochy strkala. Potom jsem se odebral na místo čili na záchod a za mnou přišel Hrachovec tak opilý, že po stěně lezl. Povídám mu: Co to, Emile, děláš? On však mne jen objímá a cosi blebtá. Slavný soude, kdybych to byl provedl, co se na mne žaluje, tak bych měl na onom místě nejlepší příležitost. Musím říci, že jako zkušený člověk bych ho přitiskl na zed' a peníze mu vytáhl.“

„No a co bylo pak?“ Pan Antonín Šmíd si vzdychl a pokračoval: „Co bylo dále, to bylo hanba. Byli sme oba opilí, já ho vedl ke Třem stupňům, tam nám vzhledem na naši nepřičetnost už nenalili, tak jsme se tedy vrátili do Kalifornie. Byl už jasný den, když jsme odtud vycházeli. Hrachovec dělal rámus, že mu ta Karla povídala: Emile, ty seš srabař a u mne nemáš cenu, protože ti peníze došly, a odešla. Do elektriky nás nepustili a velký zástup lidí a dítek nás doprovázel na Žižkov, kde je moje obydlí. Když jsme přišli domů, tázal se Hrachovec mého otce: Piješ, starý? Táta odpověděl: Piju. I poslal Emil otci pro rum. Tatínek se napil, a poněvadž je zkušený fligelhornista, vzal křídlovku a zahrál Hrachovcovi jeho oblíbenou *Pod libeňským mostem voda se točí*. Jak tak hraje, přijde nějaký člověk a nabízí králíky na prodej. Emil si koupil párek, vytáhl šrajtofli a 50 Kč z ní zaplatil. Pak se šikuje, že už půjde domů, a já ho ještě připomenu: Emile, co králíci? On mávl rukou a řekl: „Co já se s nimi potáhnu?“ a podává mi ruku. Nazdar, prej. Protože je mi známo, že králíci jsou neřest a v bytě je zakázáno je chovat, zabil jsem je a snědl. Třetí den přijde Hrachovec, chce králíky a dělá rámus, že jsem mu ukradl peníze. Potom mne v Truhlářské ulici zatkli tajní.“ – „A když umíte tak krásně vypravovat, tak nám povězte, jak to bylo s tím Hlavičkou.“

„Osmnáctého dubna měsíce,“ počíná epicky pan Šmíd, „seděl jsem v kavárně U Staré paní a pil. Čtvrtý stůl ode mne seděl Hlavička s nějakým pánem. Hlavička přistoupil ke mně, vyzval mne, abych si přisedl, představil se mně jako rada a druhého jmenoval inženýrem. Pi, povídá mně ten pan Hlavička, pi, co chceš, a přiveď nám nějaký lejtkatý holky. To jsem odmítl, ten inženýr odešel a my dva jsme šli do staré Pasáže. Tam propil ten pán 30 korun. Hled', řekl Hlavička, já jsem opilý, tu máš moje hodinky s řetízkem a dej mi za ně 50 korun. Já ty hodinky od něho převzal a šli jsme k Hotovcům na Smíchově. Tam jsem znám, já si se synem

hostinského tykám. Tam ten Hlavička usnul. Že bych mu byl ty hodinky odcizil, to je vyvrácená lež.“

Svědék Hlavička, ponurý inteligent v žaketu a kalhotách roztřepaných, líčí své dobrodružství s panem Šmídem takto: „Slavný soude! S politováním musím oznámiti, že ten den vydal jsem se na flám. Vešel jsem do jisté místnosti, o které nevím, jak se zove. Tudiž vešel jsem tam, seděl jsem tam s jistým pánem, jenž udělal třetí státnici, pročez byl to inženýr Chadima, a tu přišel ten obžalovaný, že je bez práce, abych mu zaplatil polévku, že má hlad. I zaplatil jsem mu polévku a pak pití, on se rozveselil a vyzval jednu slečnu, aby k nám přisedla. Odmítl jsem ji, an jsem nehledal dobrodružství s dámami, jda pouze na flám. Pak se pan inženýr poroučel říka, že je mu odcestovati. I my vyšli jsme ven. Na ulici vznikla ve mně žádost po černé kávě. Dav se zlákatí touto hloupou ideou za černou kávou, přišli jsme do Karlína do jedné kavárny, a přijdouce tam, usnul jsem tam. Procitnuv, jakým způsobem, nevím, něco rozbřesklo se mně v hlavě. Chtěl jsem se podívat na hodinky a nebylo jich – –“

Senát vrchního rady Riegla se usnesl líčení odročiti, protože svědek Hrachovec se nedostavil. Žalobu zastupoval dr. Mareček.

Lidové noviny 17. 7. 1923

Zlodějská povídka

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 17. července

Před dávnými a dávnými lety, není to snad ani pravda, co žil Antonín Petřík, svým řemeslem pekař. Pekařství není špatná živnost, je to vážený a ctihodný stav a mnohý pekařský pomocník z housek, mrzáků, bandúrů a munzemlí^[10] pěkný barák si postavil. Leč Antonín Petřík povrhl pekařstvím a stal se zlodějem a polovinu svého třicetiletého života prožil za mřížemi. Nyní, když si odpykává dvaapůlletý žalář, vyšel na něho najevo jiný krásný kousek. Spojil se s panem Jaroslavem Nejedlým, takto padesátiletým hudebníkem, za účelem jiného podniku. Pan Nejedlý je mužiček jako panáček v kostkovaném saku, kundelatý, střapatý, švitorný a pohyblivý jako šídlo. Vous à la Napoleon III. A pan Petříček s Nejedlým smluvil takovýto podfuk. Nejedlý vezme skřipky, bude choditi po domech, podoben jsa potulnému muzikantu, a ohlédne se, kde by se dalo co dělat. Pan Nejedlý chodil dům od domu, hrál

dojemně něžné písně milovnic: „V zeleném háji spolu seděli, spolu seděli, furt se – furt se – furt se hádali – dali – dali – a furt se hádali.“ To je taková dumka, která pobouří v ženských city. A když oživil zpěv, pan Nejedlý obcházel jako onen věrný rytíř, jenž vydává se za potulného truvéra, hledal písní pána svého Richarda Lví Srdce, jehož věznil na jednom hradě Leopold Babenberg. Nejedlý však hledal byt prázdný. Jednoho dne obcházel pan Nejedlý kolem domu, co v něm bydlila paní Skálová. Viděla ho paní domovnice a viděla, že má klobouk naražený do čela. Když přišel podruhé, ptala se ho, co v domě hledá. Pan Nejedlý řekl, že má bolení. – Tak si jděte na nádraží, je to pár kroků, tam je veřejný útulek. A toho dne ztratilo se paní Skálové 320 Kč z uzamčené skříně. A šest dní nato, bylo to 10. dubna, ztratil se panu Svobodovi v Holešovicích prsten, prádlo a šatstvo. Podle prohlídky poznala policie, že je to provedeno rukou páně Petříkovou a na policii se zkušený zloděj ke všemu doznal a pravil, že pan Nejedlý onen zlodějský čin nastrojil a k bezpečnému vykonání dovedl. Před soudem však pomlčel, že mu pan Nejedlý pomáhal, a proto byl pan hudebník obžaloby zproštěn. Petříček dočkal se ke svým dvěma a půl rokům ještě šesti měsíců těžkého žaláře. – „Budiž,“ pravil, přijímaje trest, „tři léta jsou tři léta, ale až budu na svobodě, budu mordovat.“ Žalobu zastupoval dr. Tise.

Lidové noviny 18. 7. 1923

Kratochvilná historie o chodících lahvích

(Okresní soud v Praze)

Praha 17. července

Bylo to v čase, jak byla ta hospodářská výstava v Praze. Víme všichni, že se teď o všech těch výstavách, veletrzích, jarmarcích a poutích zavedly takové vymyšlenosti, že kolikrát člověk žasne. Například chodí po ulicích mužové celí v lahvích z lepenky a budí u mimojdoucích veselí. Jedna firma, která vyrábí kořaličky sladké pro dámy a mocné pro pány, najímala sedm zdatných lidí, kteří by, odíce se lahvemi, budili u obecnstva zájem pro sladké a mocné kořaličky, a šířili tak slávu pověstné firmy. K této práci hlásilo se hojně lidí. Zástupce firmy si vybral a mnoho nespokojených odcházelo. Mezi odmítnutými byl také Em. Nygrin, poněvadž byl postavy tak nepatrné, že by klopýtal a lahví o zem ploužil. Místo něho přijali jeho kamaráda, nějakého sladovnického bez zaměstnání, statného pořízka. Pan Nygrin se zadumal, plivl umělecky skrz zuby a odešel.

Jednoho dne sešikoval pořadatel na výstavě láhve, aby se daly na pouť po Praze. Láhve braly se husím pochodem do Bělského třídy a budily podiv, rozmar a veselí jak u lidí venkovských, tak u Pražáků, a u starých zájem o kořaličky sladké a mocné. Blíže kostela v Holešovicích stojí Emanuel Nygrin s rukama v kapsách a dívá se na láhve. Najednou ozve se z hrdla jedné láhve: „Emane! – Hej, Emane! To koukáš, Emane!“ Eman se kouká a myslí si, která asi to láhev pokřikuje, to bude asi nějaká známá. A vtom však uslyšel z nitra láhve podruhé: „Emane! Hej, Emane! Těbůh, Emane! Už ti vyrostly ty syřečky, co sis zasadil na podzim do květináče, aby ti vyrostly malé? To je musíš zalívat. Jinak ti neporostou, Emane.“ Bylo to nad síly Emanuela Nygrina, aby snesl takovou pohanu, jejíž smysl je nám neznám, ale Emanuel Nygrin ví, oč běží. Vrhł se, sumtě zlostí a rykem junáckým, na průvod lahví. Obořiv se do jedné z nich, o které se domníval, že pronesla slova potupná, počal do ní bítí holí. Ostatní láhve s poděšeným krokem se rozprchly a hledaly ochranu. Zatím podařilo se Emanovi láhev rozbítí a z papíru vypravil se nějaký Václav Lepš, který byl rozhodně nevinný a Emanuela Nygrina vůbec ani neznal. Uražený Eman uviděl, že se stal omyl, zamrzel se a udělil Lepšovi políček se slovy: „To nemohli říct, že je to mýlka? Teď budu mít s nimi opletání.“ A také milý pan Lepš žaloval jej pro přestupek lehkého ublížení na těle a urážku na cti. Okresní soudce Sitta odsoudil Nygrina do vězení na deset dní podmíněně na rok.

Lidové noviny 18. 7. 1923

Utiskování jedné vdovy

(Okresní soud na Vinohradech)

Praha 18. července

Na Vinohradech v jedné z postranních ulic měla svůj krámk vдова Rosalie Pacltová, žena, ač již stáří velikého, přece však ještě sporá, bytelná, křepká a do světa. K jejím půvabům pojil se i obchod se zbožím krátkým, rukodílným a módním. A naproti vdově rukodílné, módní a krátké byl hokynářský závod pana Vokouna, kterýžto byl vdovec vyznání katolického a měl pleš. I snil tento vdovec pan Vokoun blahý sen, kterakže by to bylo krásné, kdyby vdovu Rosalii, křepkou a bytelnou to ženu, uvedl do své domácnosti jako milou manželku, anžto o ní mu známo bylo, že větším jměním vládne. A vдова Rosalie nechovala se odmítavě k milostným návrhům švarného vdovce Vokouna. I vidívali sousedé vinohradští, kterak za vlahých soumraků, uzavřevše krámky svoje, chodí tito dva něžní lidé procházkou, ponořeni

jsouce v hovory obchodní i v milostné cvrlikání. A šla již taková pověst sousedstvem, že již je jako ruka v rukávě. Avšak stalo se, že náhle objevil se nějaký pan Otakar Vinkýř, jenž měl nejen knír půvabně zakroucený jako hlemýžď svoji ulitu, ale i hubu bystrou jako ten horský potůček v době jarní a ta huba vedla hovory medu sladší, neboť její majitel byl obchodním cestujícím v sirobu a marmeládě. I octla se vdova Pacltová v rozpacích velikých, kterému by z obou soků svoje srdce věnovati měla. Pravdaže byl pan Vokoun vdovec rozvážný, byl u svých zákazníků zavedený, naproti tomu však byl cestující v sirobě jinou mladší, zevnějšku půvabného a kravaty světácké. Kdože poradí vdově v těžkém myšlení jejím? I rozhodla se vdova ponechati rozhodnutí osudu.

Osud promluvil na taneční zábavě živnostnictva vinohradského. Když vdova, záříc zlatem a diamanty a šustíc hedvábím, vešla do sálu, tu přistoupil k ní číšník a s úklonou odevzdal jí kytici, kterou prý jí posílá nějaký pán, jenž nechce býti jmenován. I usedla se srdcem blaženým pod estrádu, kde hudebníci svoje nástroje štymovali, a ponořila nos svůj do něžných květin. Brzy nato přišel pan Vokoun a jemu vzápětí pan Vinkýř a hned se k vdově přitočili a komplimenty sekali.

„Oh,“ zašvitořila vdova sladce, „kdopak z vás mi poslal tu krásnou kytici, zajisté že vy, pane Vinkýři. Co se tváříte tak nechápavě, vy šelmo jedna.“ Pan Vinkýř se skromně uklonil a pravil: „To nic, milostivá, líbí se vám ta kytice, to jsem rád, že jsem vám trefil do gusta.“ Slyše tuto světáckou řeč, rozkatil se pan Vokoun velice, neboť on to byl, který tuto překrásnou kytici poslal. I vida, že sok lstivý si přivlastňuje zásluhu jeho, vyřítíl se na cestujícího v sirobě a políčkem ho obdařil. Cestující v sirobě nemeškal; ruče vyřítíl se na pana Vokouna a zlé zlým splatil.

Zlý skutek soudy vzápětí mívá. Oba sokové podali na sebe vzájemnou žalobu pro urážku na cti. Přišla vdova zachmuřená velmi, majíc svědčit, a měřila si oba soky pohledy nenávisnými. Když jí soudce, pan vrchní rada Josek, dal svědecké napomenutí, prohlásila, že ve věci pana Vokouna svědčiti nebude. Necht' pan Vokoun vyjde ven a ona řekne proč. Pan Vokoun vyšel a vdova řekla, že ji vdovec podváděl s jinou, ačkoliv měli spolu intimní známost. Když se pan Vokoun vrátil, měla vdova svědčiti proti cestujícímu se sirobem. Prohlásila, že má proti cestujícímu zášť a že řekne proč, až pan Vinkýř odejde ze síně. Pan Vinkýř vyšel a vdova pravila, že ji cestující podváděl s nějakou sodovkářkou. Když to oba sokové slyšeli, tu podali si ruce a řekli si, proč by se hádali pro starší vdovu, která je podvádí, a vypravuje se, že paní Pacltová setrvává ve vdovském stavu, jsouc toho názoru, že mužští jsou samá faleš.

Lidové noviny 19. 7. 1923

Básník a dívka

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 21. července

Osud básníka nebývá kolikráté záviděníhodný. Je mu strpěti všelikých ústrků a neporozumění; a suchou skývu chleba skrání hořkými slzami. Někdy dokonce nedostane se mu ani pomníku po smrti, ba ani ulice po něm se nejmenuje; a když, pak to bývá ulice zastrčená, nevzhledná, nejapná a chodí po ní lidé, aniž by recitovali verše básníkovy se zavřenýma očima, zbožně ztajivše dech. Necht' posoudí naše veřejnost tohoto případu, že úděl básníka je krutý. Na Novém Městě pražském poblíže řeky Vltavy je hostinec, který se nazýval od pradávna U Klandrů. Čepuje se tam třeboňský ležák, pročež scházívali se tam plavci a všelící dobří lidé, aby při sklenici pěnivého moku zapomněli na starosti života vezdejšího. Hosty obsluhuje panna Vlasta Ševčíková, dívka rusá a povahy přítulné, jež jsouc smýšlení liberálního, neopovrhne mužským pohlavím a neuzavírá srdce svého vůči milostným návrhům. Leč tuto dobu, ve které se naše vypravování odehrává, stala se Vlasta tělesně nedůtklivou, ježto užívajíc nemírně lázní slunečních byla na zádech bolestně sežehnuta horkým sluncem.

Do této útulné hospůdky zavítal počátkem tohoto měsíce jakýsi muž v modrém listrovém^[11] kabátci, krku rozhaleného. Byl v příjemné náladě, ježto kdesi požil větší množství opojných nápojů. Jmenoval se Jindřich Ešpandr a byl to účetní a básník. Měl velkou aktovku, napěchovanou všelikými plody duševními v řeči vázané i nevázané. Již vstup jeho vzbudil pozornost. Jindřich Ešpandr položil aktovku na stůl, a ukázav na jednoho tichého muže, jenž v koutku seděl a své pivo popíjel, zvolal: „Ha, ty Maupassante!“ Tichý muž se polekal, zapnul si kabát, zaplatil útratu a odešel. Pan Ešpandr přitočil se pak k dívce Vlastě a pravil: „Který je náš největší básník, slečno?“ – „No,“ odpověděla dívka, „copak já vím. Je jich celá kupa.“ – „Podle mého mínění,“ pokračoval v literární debatě pan Ešpandr, „je největším básníkem pan Dostál-Lutinov. Hled'te, strmá skála, temná noc. Na skále stojí voják na vartě. Je mu u srdce teskno a myslí na domov. Najednou přistoupí k němu arcivévoda Salvátor a rozmlouvá s ním. Vojín zvolá: Děkuji ti, Bože. Dovedete si představit krásnější báseň?“ Tak vykládal pan Ešpandr a přitom přátelsky poplácával dívku po zádech. Vlasta se

bolestně krčila a volala: „Nechejte mne bejt. Jo?“ – „Já vám to chci jen vysvětlit,“ pokračoval pan Ešpandr. „Já sám jsem básník. Vydal jsem jednu knihu básní tiskem a pětatřicet jich mám v rukopisu. Poslyšte jednu moji báseň výpravnou. Je to balada, jejíž děj je vzat z děje země České.“ A pan Ešpandr, strčiv dva prsty za košili a opřev se pravou rukou o stůl, takto počal:

Své vlasti neznaje běh, jsi-li ty Čech?

Nevěda, že za ženu

vzal si kníže Oldřich Boženu.

Jede kníže Oldřich v pochvatu,

chystaje Němcům zrádným odplatu.

Spěje v pustou lesní houštinu

a tam spatří Boženu.

„Dívko krásná jako lilie –

jsi-li ty věrnou dcerou Čechie?“

Praví dívka: „Já jsem Božena,“ –

praví kníže: „Ty jsi má žena...“

Mezi touto recitací Vlasta odešla do kuchyně a žalovala paní hostinské: „Milostpaní, je tam nějaký člověk, vede divný řeči, vyhání hosty a mne nenechá bejt.“ Paní hostinská se zdvihla, šla do lokálu, uchopila rázně pana Ešpandra za ramena a pravila: „Vy tady, seberte si svoje saky paky, a už ať jste venku. Já tady žádné pobuřující řeči netrám.“ Pan Ešpandr se podivil. „Jaký řeči, paničko? Já tady přednáším báseň a jdou ode mne pryč, nebo jich šmajznu. Voni nevědí, co dovedu. Já jsem básník a voni jsou mně pěkná baba.“ Nato počal básník pořádati hostinský inventář. Když to všecko spořádal a nadělal dosti střepů, třísek a kusů dřeva, shledala paní hostinská, že utrpěla celkem škody za 1021 Kč, a došla k tomu poznání, že opilý básník je velmi nebezpečný člověk a škodlivý živnosti hostinské. Proto zavolala strážníka pana Bulína, kterého Ešpandr uvítal slovy: „Co tu chtějí, voni Cymbeline, jdou pryč, já jich nechci vidět, voni mi připadaj nějaký známý.“ Za pomoci kolegy zkontrolil pan Bulín Ešpandra a odvedl ho na strážnici.

Dnes odpovídal před samosoudcem vrchním radou Wintrem pro zločin zlomyslného poškození cizího majetku a přečin urážky stráže. Polehčilo mu silné opilství, a proto dostal dva měsíce těžkého žaláře nepodmíněně.

Lidové noviny 22. 7. 1923

Každý musí čekat

(Zemský trestní soud v Praze)

Praha 23. července

Starý pan Josef Suchánek říkával: „Každý musí čekat, to nic není platné. Čas hojí rány a růže přináší, pročez dočkej času jako husa klasu. Proč jsou na nádraží čekárny? Zajisté, aby se v nich čekalo. Na úřadě musíš čekat, to ti Bůh řekl. Jsi-li vojín či úředník, jsi nejprve čekatel úřední či vojenské hodnosti. Každá dívka musí čekat, až si pro ni mládenec přijde, a proč tedy medle jste vy takový netrpělivý?“ To vykládal pan Suchánek zákazníkům, vážně si při této filozofii dýmku nácívá. Pan Suchánek byl kamnář a počínal si podle mínění zákazníků mrzce, avšak podle své filozofie rozvážně, přicházejí prozkoumat a ošetřit kouřící kamna teprve na třetí zavolání. Věděl, že kamarádství je umění hledané a vážené. I chtěl lidi přesvědčit, že není nutno hned bědovat a si zoufat, jestliže nebudou kamna honem honem zase v pořádku.

V jednom domě ve čtvrti pekařské bydlily v prvním poschodí dvě rodiny, a budiž Bohu žalováno, tyto rodiny žily spolu v krajním nepřátelství. Tato zášť počala se takovým způsobem: Když se do domu nastěhovali Dynybylovi, povídala paní Syrová: „Já nevím, ale tahle Dynybylka se mně nelíbí.“ K tomu poznamenal pan Syrový: „Co proti ní máš, vždyť je to slušná paní.“ Nato, jak se v domě vypravuje, vypukl v bytě Syrového svár a různice, poněvadž paní Syrová vytýkala svému manželovi, že je mu cizí ženská milejší než vlastní choť, a chtěla vědět proč. Aby se této podezřívavé otázce pan Syrový vyhnul, byl nucen paní Dynybylové při první příležitosti vynadat, aby do jeho domácnosti opět spokojenost zavítala.

V květnu měsíci, náhoda tomu chtěla, že kamna jak u Dynybylových, tak i u Syrových službu vypověděla a čoudem svým dům naplňovala. Obě rodiny povolaly si mistra Suchánka, aby kamna do pořádku dal. Po třetím zavolání přihnul se mistr Suchánek, prohlédl kamna, zapálil si dýmku a pravil:

„Neftenko, voftenko. Tady to musí všecko zgruntu.“ Obojí kamna rozbořil, a kde stával krb rodinný, jen spoušť a sutiny se objevily. Nezůstal ani kachlík na kachlíku. Způsobiv takový nepořádek, odešel pan Suchánek, když byl se ženskými mile požertoval, začerněnými rukama je do tváře štípaje. Přišel třetí den. Byl to 23. den května měsíce. Pan Dynybyl, stojí u okna, takto zádumčivě mluvil:

„Měsíček už vyšel. – Suchánek nepřišel. – Můj bože, co to je – že Suchánek nejde?“

A pan Syrový, povaha méně poetická, pronesl pouze: „Aby tisíc hromů do toho Suchánka. Ale každý musí čekat. To nic není platné. Všeho do času, Pánbůh navěky. Čas rány hojí a růže přináší. Pročež dočkej času jako husa klasu.“ A když nadešla zora růžovoprstá dne 24. května měsíce, přišuměl se mistr Suchánek se svými fídlátky k panu Dynybylovi, a zapáliv si dýmku, rozvážně pustil se do práce. Nepracoval však ani pět minut, když vřítla se k Dynybylovým paní Syrová a pravila: „Tak co je, mistře? Slíbil jste, že dnes ráno přijdete nám spravit kamna?“ Mistr Suchánek pravil: „Každý musí čekat! Dnes já, zítra ty. Dočkáme se všichni.“ Paní Syrová se rozezlila: „A tamhletěm můžete dělat, a nám ne, to je pěkný pořádek!“ Co následovalo, můžeme si pomyslet. Paní Dynybylová vykázala s velkým křikem svoji nepřítelkyni z příbytku, která odcházejíc libě poznamenala: „Počkej, ty sůvo, až přijde můj.“ Paní Dynybylová udělala: „Takhle málo strachu!“ A dveře uzamkla. V poledne přišel pan Syrový, a slyšev stížnost manželky své, rozlítil se nadmíru a chtěl vtrhnout k Dynybylovým. Poněvadž mu uzavřené dveře překážku kladly, kopl do nich s velkou vehemencí a s jakýmsi entuziasmem, dveře povolily, pan Syrový vtrhl s válečným pokřikem k Dynybylovým, a podporován jsa bojechtivým voláním své choti, počal si u sousedů počínat jako splašený býk v saloně. Spořádal to v seknici tak důkladně, že kdyby se k tomu natrefil starozákonní prorok Jeremiáš, mohl by pouze usednout na trosky nábytku a zapět svůj žalozpěv nad zbořeným Jeruzalémem. Pan Edvard Syrový byl dnes pro zločin veřejného násilí vpadnutím do cizího příbytku odsouzen k šesti měsícům těžkého žaláře nepodmíněně a k náhradě škody. A když bylo po soudu, pravil svědek, mistr Suchánek, panu Syrovému: „Vidíte, co jsem vám říkal. Každý musí čekat. Já jsem tady na chodbě stál a čekal, až se sejde slavný soud, abyste mohl dostati šest měsíců. Jen čekat. Čas růže přináší.“

Lidové noviny 24. 7. 1923

Sen letní noci

Praví se, že velké město skrývá v sobě mnohé nástrahy a četné úklady a že nejednomu mladému muži stalo se velkoměsto pastí, ve které zahynulo jeho mládí, nevinnost, víra v dobro, ideály, ba i přišel tam častokráte o peníze. Že na této myšlence cosi je, dokazuje

pravdivý příběh, kterému necht' pilně naslouchají nejen mladí mužové, ale i starší železničáři, neboť nejen stáří, ale ani státní služba nechrání před pošetilostí.

V Nymburce, městě průmyslovém, kteréž leží v požehnané rovině polabské, žil a ještě žije železničář, starší muž stříbrných vlasů a stavu ženatého. Jednoho dne pravil tento železničář manželce své, že jest mu zajeti do Prahy, kdež má řízení ohledně rozbitých okenních tabulek v dílnách. Manželka muže pečlivě vypravila na dalekou pouť, zabalivši mu kolečka salámu do novin a strčivši mu do kapsy čistý kapesník.

Není známo, jak se stalo, že starší ženatý železničář, který přece jel do Prahy za účelem rozbitých okenních tabulek, ocitl se za teplé srpnové noci na Petřském náměstí. Ano, bylo to 2. srpna minulého roku, když usedl starší železničář stříbrných vlasů za stolem proslulého hostince Na Kuklíku, kdež jest dostaveníčko venkovské inteligence. Byla vlahá noc, harmonikář hrál Bublíny a melodie plula vzduchem, zahoustlým boubelatými oblaky tabákového dýmu. Stříbrnou hlavou železničářovou táhly vzpomínky dávno pohřbené a v srdci rodily se teskné city. A tu přisedla k němu žena. Jmenovala se Anna, měla modré oči a řeč její byla úlisná. Železničář stříbrných vlasů rozněžněl, citové lásky v něm zabouřily a on ji uctil čtyřmi čaji s rumem. A pak vyšli na ulici.

Byla noc jasná. V tu dobu vstávají mrtví z hrobů. Nevěrný železničář kráčel s neznámou dívkou, šeptaje jí slova lásky. I zamířili do známého hostince Kanón. A z Kanónu do kavárny Korsika. Na petřské věži bila teskně jedna hodina z půlnoci. Kterýsi osamělý muž škytl a svalil se. Měsíc na vysokém nebi zářil magickým světlem. Náš párek zamířil na ostrov Štvanici. Ostrov Štvanice je znám poetickými půvaby, hromadou rezivých střepeň a neřestí volné lásky. A nyní vypravuje žaloba, že dívka opustila po krátké chvilce železničáře stříbrných vlasů a odnesla mu tobolku se 700 korun.

Železničář, pohřešiv tobolku, zarmoutil se a odcházel z ostrova. Na Hlávkově mostě stála nějaká slečna a ta jej takto oslovila: „A cože,“ pravila, „že tak brzy jdete? To vám ta slečna vzala peníze, že ano?“ Když muž přisvědčil, tu nabídla se ona dívka ochotně, že jej dovede na komisařství a tam bude svědčit, poněvadž zná jeho průvodkyni.

Tak ocitla se Anna V. pro zločin krádeže před samosoudcem vrchním radou Dobromilem Součkem. Nezapírala a jen prosila o mírný trest. Dostala šest neděl těžkého žaláře nepodmíněně. Žalobu zastupoval dr. Stibral.

Tribuna 13. 1. 1924

Známost z vlaku

Na trati severozápadní dráhy mezi Nymburkem a Velkým Osekem seděl nějaký pan Ervín F. a naproti němu slečna Elisa L. Pan Ervín se díval na slečnu Elisou a slečna Elisa na pana Ervína. Nalezli v sobě zalíbení a počali hovor o tom, kam kdo jede a proč tam jede, jestli dobře jede či má žaludeční obtíže. Z toho přešla řeč na pasy a poplatky za víza. Slečna Elisa řekla, že pojede do Rakouska, ale že s tím pasem jsou obtíže. Pan Ervín se ochotně nabídl, že jí pas obstará.

A tak když dojeli do Prahy, šli spolu ovšem do biografu. Biografem začíná se mnoho povídek ze života. Tam mu slečna Elisa dala 100 Kč na poplatek za vízum; i poseděli v biografu a dívali se na film, ve kterém se výjevy něžné lásky mísily s odvážnými skoky na rozjetý vlak.

Druhý den pak potkal pan Ervín slečnu Elisou na ulici a toto setkání připomnělo mu opět, že k vedení řádného života je potřebí peněz. Pan Ervín pravil: „Hle, zde mám list, na kterém stojí psáno, že na poště dostanu 5000 Kč. Potřebuji však nutně 150 Kč na předběžné drobné výdaje.“

Slečna Elisa mu dala 200 Kč s tím, že na něho před poštou počká. Stalo se však, že pan Ervín prochl obmyslně druhým vchodem. Elisa dlouho čekala a pak, když se dočkati nemohla, šla ho hledat na poštu. Bylo tam ve dvoraně lidí houf, ale Ervína žádného. Tu rozhorlila se Elisa skrze tu světskou faleš a oznámila to policii. Policie se zadumala, ale uslyševši, že se jedná o Ervína, ruče se sebrala a kráčela bystře do kavárny Arco, kdež všelící Ervíni hrají kulečnick.

U soudu pak přišlo najevo, že tento pan Ervín je vůbec hledaná osobnost. Na nějakém panu Weissovi vylákal peníze předstíraje, že má kavárnu v Ružomberku. Vůbec také měl u sebe vysvědčení z Bergmannovy dvouroční obchodní školy, které ztratil nějaký pan Kubík i s penězi. Státní zástupce dr. Rathouský žaloval jej pro zločin podvodu a senát rady zemského soudu Eduarda Součka odsoudil jej na tři měsíce těžkého žaláře nepodmínečně.

Tribuna 15. 1. 1924

Jak to bylo s tou tisícovkou?

Svědék pan Václav Petřů pohlédl zádumčivě ke stropu, otřel si nos, jenž zazářil v šeré soudní síni rubínem z klenotnice indického maharádži, a takto počal:

„Tak teda. Abych to všecko jaksepatří vylíčil, musel bych takříkajíc od počátku a po pořádku. Všecko zlo povstalo z toho, že jsem přijal presto^[12] starostenský proti vůli své ženy. Ženská, prosím, slavný soude, má svůj rozum a člověk se má podle toho řídit. Nebylo by svízelné a nevůli všelikých, kdyby se člověk ženy držel, a co ona káže, činil.

Tak abych to krátce vypověděl, žil u nás ve vsi nějaký Kučera, košíkář, byl trochu na nohu chybný, ale jinak človíček vzhledný a k lidem oučinnivý. Chtěl se ten Kučera udělat pro sebe, ale neměl bytu. I pojal úmysl nastěhovati se do pastoušky a byt tam si upravit. Za tím účelem, bylo to takhle po neděli 27. března měsíce, dal mně devět stovek, jednu padesátikorunu, dvě desetikoruny a jednu roztrhanou korunu a povídal, že to jsou náklady na upravení pastoušky. Tak dobře. Peníze jsem přijal a zavolal si obecního strážníka, tadyhle obžalovaného Kozla Františka, a povídám: Na, tyhleto peníze dones tajemníkovi Matějkovi. Pak v srpnu byla schůze obecní rady. Prý: Kde je ta tisícovka? Matějka říkal, že nic nedostal, nikdo o ničem nevěděl, u nás se vede vše po susedsku, a tu jsem povstal a promluvil k obecním starším takto: Vy jste mí vrazi a já mám skrze vás a to starostenství doma jen samou mrzutost. To je všecko, co vím, a jen to říkám, že úřad starostenský patří jen svobodným lidem, anebo když je s tím žena svolná.“

Protože ani ostatní svědci více nevěděli, byl obžalovaný F. Kozel, obecní strážník v Přerově nad Labem, senátem vrchního rady Lva zproštěn obžaloby ze zločinu zpronevěry. A tak jsme se nedověděli, kam přišla ta košíkářova tisícovka. Žalobu zastupoval dr. Stibral.

Tribuna 17. 1. 1924

Tři vojíni na cestách

Tři vojíni vydali se na pouť Prahou. Z nich jeden byl desátník, druhý četař a ten poslední, ale v této historii první, byl, ač prostý a bez hodnosti, na tomto nočním cestování velitelem. Žaloba vypočítává množství místností, ve kterých se na své pouti zastavili, aby si zahýřili. Teprve po půlnoci přišli do vinárny, která nese olympijský název Marathon. V Marathonu

mají orchestrion, do kterého se házejí šestáky, z čehož vzniká taková ohromná hudba, že všecko, co se v blízkosti tohoto rozjásaného nástroje vyskytuje, vyskakuje na podlaze, jako by se chtělo dát do tance. Takový orchestrion, spustiv píseň *Vždyť jsme jen jednou na světě*, ďábelsky svádí hosty k popíjení; neboť čím více se vypije, tím větší je život; to je užívání světa.

Jenomže když už oni tři vojíni vypili větší počet vína, tu prohlásil jeden z nich, Michálek jménem a bez hodnosti, že sice peněz při sobě na útratu nemá, nicméně není neochoten řád zaplatiti, ale za tím účelem musí jeti domů si pro peníze. Číšník, duše prostá a důvěřivá, jak už číšníci v nočních vinárnách bývají, s tímto návrhem souhlasil. A když se už venku rozbřeskovalo a den bílý se hlásil, tu zvedli se vytrvalí hosté. Michálek vzal automobil, naložil do něho číšníka a jeli do Vršovic pro peníze. Prostý vojín došel si do bytu, ale když se vrátil, zvěstoval, že peníze sice jsou, ale jenom tolik, kolik činí taxa za jednu jízdu autem do Vršovic. Šofér prohlásil, že je s touto částkou spokojen, ale číšníka z vozu vykázal, protože peníze Michálkem přinesené stačí pouze na jednu jízdu.

Noční historie vinárny Marathon přišla před soud. Státní zástupce žaloval pana Michálka, nyní již civilistu a zaměstnáním klempíře, ze zločinu podvodu. Samosoudce vrchní rada Dobromil Souček odsoudil jej k těžkému žaláři na jeden měsíc podmíněně. Odsouzený trest přijal, ale podivil se řka: „Sakramentský dílo!“

Tribuna 17. 7. 1924

Hec & Salámánek

Před vchodem pražského trestního soudu potkali se dva mládenci. Jeden z nich se jmenoval Alois Hec a žaloba o něm tvrdila, že je „individuum práce se štítící“. To však o něm žaloba nepovídala, že je to jun velmi pěkný s nádhernou ofínou. Druhý byl mladík v placaté čepici, rybích, poněkud ospalých oček. Měl však na sobě zánovní, švihácký gumák, který v této historii hraje rozhodující úlohu. Muž s gumákem jmenoval se Jan Salámánek, podle žalobního spisu „bývalý asistent drogerie, nyní bez bydliště a zaměstnání“. Mezi oběma přáteli rozpředla se tato rozmluva:

Hec: „Máš krásný gumák.“

Salámánek: „Koukáš, vid!“

Hec: „Kdes ho otočil?“

Salamánek: „Neotočil – koupil.“

Hec: „Jdi.“

Salamánek: „Když ti povídám!“

Hec: „Poslouchej, půjč mi ho. Já mám dneska soud. Já tam nemohu takhle jít. Podívej se, k čemu vypadám,“ a ukazoval díry v loktech. „Já musím na soud udělat dojem.“ Salamánek se táže: „Co máš?“ – „To víš, krádež. Ale takhle nemohu, uznáš. Co by si soud pomyslí?“ – „Ty mně ho neodvedeš.“ – „Honzo, jak jenom můžeš... přece já... vždyť mě znáš... já bych kamaráda okradl?“ – Salamánek rád nerad půjčil mu gumák a důrazně vyzval přítele, aby mu jej přinesl ke Třem stupňům, až bude mít po soudě.

Hec sebral gumák, vešel do soudní budovy a zcela podlým způsobem vyklouzl zadním vchodem. Salamánek zalkal: Gumák, jaký byl?

V tu dobu se však přihodilo, že jistá pražská firma učinila na policii oznámení, že jednoho dne přišel do krámu člověk a kupoval si gumák. Nekoupil, ale po jeho odchodu pohřešili jeden kus. Jaký gumák? Takový a takový. Jak vypadal ten člověk? Prostřední postavy, v placaté čepici, rybích, poněkud ospalých oček.

Salamánek se rozzlobil nad zradou svého přítele, šel na policii a udal, že mu Hec zpronevěřil gumák. Jaký gumák? Takový a takový. Policejní úředník zdvihl hlavu, pohlédl pozorně na partaj a vidí: člověk prostřední postavy, rybích, poněkud ospalých oček. Nato úředník pravil: „Zůstanete u nás.“ A Salamánek zůstal. Brzy nato přivedl tajný na direkcí Hece s gumákem. Firma, zavolaná na policii, poznala v gumáku svůj majetek a v Salamánkovi onoho podezřelého zákazníka.

Hec se Salamánkem usedli svorně vedle sebe na lavici obžalovaných. Salamánek pro zločin krádeže a Hec pro podvod, jehož se dopustil, vylákav na Salamánkovi gumák. Hec nedělal dojem; neměl gumáku. Salamánek se mračil: kamarád okradl ho o ukradený gumák. Jaká dnes panuje zkáza mravů! – Salamánek dostal čtyři a Hec tři měsíce těžkého žaláře, oba nepodmíněně. Když je pan Zelenka odváděl, pustili se přátelé do sebe. – Salamánek: „Styď se, žes okradl kamaráda!“ – Hec: „Styď se, žes kamaráda udal! Copak zloděj zloděje udává?“ – Salamánek: „Ty nejsi žádný zloděj, ty jsi sprostý podvodník...“

Anna a Františka, šlejfiřky^[13]

Živnost brusičská setkává se u obecnstva s patrnou nedůvěrou. Brusice či šlejfiře počítá lid takřka k cikánům. Vskutku jsou šlejfiři živel potulný. Je to poslední zbytek nomádstva v této pokročilé civilizaci; jsou přímými potomky onoho lidu, který měnil svoje bydliště podle žírnosti pastvin.

U nás máme tři rodiny brusičské. Jsou to Klocové, Horčičkové a Ševčíkové. Tyto rodiny jsou navzájem příbuzny jak v linii přímé, tak i pobočné, nebo vesměs sešvagřeny. Jen tyto tři rodiny provozují řemeslo brusičské s pietou jako svatý odkaz předků; dnes už žádný otec svého synka šlejfiřství učit nedává.

Když přijde brusič do dědiny a vyvolává mečivým tremolem: „Nůžkýý – nožée – břitvýý!“ tu nastane patrné zděšení mezi ženskými a drůbeží. První chytají druhé za křídla a zavírají je do kurníků. Vůbec povstane panika, jako když přijdou cikáni nebo vojsko.

A tož přibyl dne 21. června do vesnice Mochova brusič pan František Kloc se dvěma dívkami: Annou a Františkou Horčičkovými, velmi půvabnými to šlejfiřkami. Tyto dívky pojaly úmysl vejíti do vily ing. Mikše, aby se jej otázaly, nemíní-li si dáti tupé věci nabrousiti. Dívky přicházejí k vile a hle! Fortna otevřená – vejdou do zahrady, stiskly kliku u dveří – dveře povolily jako v pohádce o tom zakletém zámku. A když dveře otevřely, zaťukají a zpívají svoje: „Nůžkýý!“ svěžími hlásky. Nikdo se neozýval. Všude pusto a prázdno. Anna stiskne kliku, Františka nahlédne do pokoje, spráskne ruce a zvolá: „A jejkote!“ Dívky uzřely se v nádherné komnatě. Nohy jejich kráčely po huňatém koberci, ze stěn dívali se na ně nějací zarámovaní pánové s krejzlíkem kolem krku, s kordisky a rukávy nabíranými. Všude zářilo stříbro, zlato, drahé kamení – inu, až oči přecházely. Děvčata stála jako v omámení, křehké skvosty do rukou brala a velmi, velmi se všemu divila. Najednou zazvonil zvonec a pohádka byl konec. Venku ozvaly se kroky – čuchám, čuchám člověčinu – a do pokoje vstoupil pán a majitel těchto krásných věcí. Spatřiv dívky v komnatě velmi se rozhněval, ruče zavolal svého bradatého fortnýře a velel mu, aby ty vetřelkyně prohlédl, zdali mu ničeho neukradly. – „Vida, že ničeho při sobě nemají, vyhodil jsem je,“ stojí v protokole pana Mikše.

Vyhozené holky drandily si to na Vestec, Přerov nad Labem a obce přifařené. Mezitím novina letěla Mochovem, že u Mikšů byla tlupa cikánů, která chtěla – Pánbůh s námi – celou vilu odnést. Telefonovalo se na četnictví, četníci holky čapli a do šatlavy vsadili. Potom ale zase z vazby pustili a Františka s Annou šly, šly a šly, kam je oči nesly, až přišly do města Smíchova, kdež usadily se na Pernikářce a tam parapлата lidem spravovaly a poctivě se živily.

Teprve po roce je tam úřady našly a velely jim, aby šly před samosoudcem vrchním radou Dobromilem Součkem odpovídati se ze zločinu pokusu krádeže. – Obě děvčátka nevěděla, jak jsou stará, jako by byla na tomto světě už tak dlouho, že by to zapoměla; a zatím to byla taková růžová poupata, nikterak taková, jak si šlejfirky představujeme. – Neznají čísti ani psátí. – Starají se o maminku. – Svědek Mikš nemohl potvrditi, že by děvčata přišla do vily s úmyslem krásti. Měly v ruce nůžky a nože, je tedy pravděpodobno, že přišly za svým povoláním. Byly obžaloby zproštěny. Žalobu hájil dr. Mareček.

Tribuna 20. 7. 1924

Čokoládový zajíček

Bylo už sedm hodin zrána, když onen pan inženýr přisedl si v baru hotelu Central k Terezií Eichlerové, která u stolu klímala, poněvadž víčka jí tížila prohýřená noc a v hlavě jí hučelo vypitým alkoholem. Slečna Terezie bývala dříve tanečnicí, potom v bílé zástěrce a s vysokým účesem dělala bardámu a nakonec oddala se prostituci. Počestní lidé řeknou, že je to přirozená sestupná křivka; počestným lidem zdá se, že rozdíl mezi tanečnicí; bardámou a prostitutkou je asi takový, jako mezi provazolezcem, kolovrátkářem a mužem od kolotoče. Je to nenapravitelný život.

Ten pan inženýr se s Terezií bavil a pak se odebrali spolu do pokoje. Pan inženýr usnul a Terezie vzala mu z tobolky, kterou si host uložil do nočního stolku, jsa jako pořádný manžel zvyklý pečlivě věci před spaním dávat na místo, čtyři tisíce a nějaké stovky. Potom odešla, aby vyhledala svého spolubydlícího a pána v kavárně Arco a odevzdala mu nějaké peníze s tím, aby vyplatil od číšníka prádlo a prstýnky, které nechala v jeho rukách v době nouze. Pán a velitel jmenoval se Vladimír Ungár. Byl prý učitelem v jedné vesnici na Ukrajině. Před lety poctil naši republiku návštěvou, usadil se tady, a podoben jsa mnohým takovým hostům z východu, živil se, jak řekl před soudem, „jednou tak a podruhé onak“ a „dělal všelijaké práce“, ve skutečnosti však byl pasák, kterého ta ubohá holka živila svým tělem.

Terezie měla peníze v ruce a nyní nevěděla co s nimi. Šla na nádraží, vstoupila do prvního vlaku a jela do Liberce. Tam ubytovala se v hotelu Schienhof pod jménem Franklová. A jak už to bývá: jednoho dne uviděla, že peněz už není, nějak se jí vytratily, něco poztrácela, a tak ještě zůstala dlužna.

A když se pan inženýr probudil a shledal, že má peníze pryč, učinil oznámení. Detektivové šli po stopě a ve Vršovicích vypátrali pana Ungára. Našli u něho peníze a čokoládového zajíčka, kterého chtěl pan inženýr přinést domů synáčkovi. Tenhle zajíček stal se osudným Ungárovi i Eichlerové. Oba byli zatčeni a souzeni senátem vrchního rady Svobody. Ona pro krádež a on pro podílnictví na krádeži. Terezie doznala svoji vinu úplně. Seděla zhroucená na lavici obžalovaných a utírala si svoje krásné hnědé oči, které hleděly tak mírně jako oči boticelliiovských světic. Zato pan Ungár zapíral, a tvrdil dokonce, že neví, že jeho družka se živí prostitucí. Se vzezřením dokonalého apače díval se sveřepým zrakem na Terezii a nutil ji, aby vypovídala v jeho prospěch. Eichlerová byla odsouzena k deseti měsícům a Ungár ke čtyřem měsícům těžkého žaláře nepodmíněně a k vyhoštění z republiky. Žalobu zastupoval dr. Hraba.

Tribuna 22. 7. 1924

Nejlepší památka po drahých zesnulých

Tenhle případ stal se Josefu Fikejzovi (Otakarů Vyšinskému) osudným: Před nějakým časem byla v jedné dědině, na jejímž jméně nezáleží, pouť, kterou navštívily též dvě slečny, Marie a Alžběta. Každá řádná pouť je nemyslitelná bez planetářů, oněch živnostníků, kteří prodávají tištěné planety, na nichž je vytištěno, že osoba, která se narodila v měsíci březnu, je suché povahy, poněkud popudlivá, nicméně však dobrosrdečná. Mnoho lidí bude oné osobě záviděti, avšak ona všechny přemůže a velkého štěstí dojde. U osob ženských značí ono velké štěstí ženicha. Chceme-li planetu bez podobenky, stojí to šesták, s podobenkou tři šestáky.

Na té pouti byli planetáři dva. Marie dala si vytáhnouti planetu od „malého ptáčka, jenž sám zazvoní, sám z klece vyleze a planetu vytáhne. Každý pán dostane svoji dámu a každá dáma svého pána“. Avšak Alžběta odebrala se ke konkurenci, neboť lákalo ji tajemství v podobě válce s vodou, v němž „čert Minimax ponořuje se do hlubin, aby tajemství probádal, a ten mladý čert Pixifax ono tajemství na povrch vynese. S podobenkou za tři, bez podobenky za šesták“.

A tenkrát se přihodilo: Ten malý ptáček vytáhl Marii podobenku jejího zesnulého ženicha a čert Pixifax obdařil Alžbětu fotografií tatínkovou, jehož dávno kryje zelený trávniček. Alžběta nechtěla takového ženicha, Marie nebyla spokojena se ženichem-umrlcem, neboť byly na pouti, a ne v nějaké příšerné baladě. Tehdy však si vzpomněly, že tyto fotografie svěřily jednomu pánovi, jenž chodil po městech a vesnicích a výmluvně dokazoval, že „nejlepší památka po drahých zesnulých je zvětšený obraz podobenky těchto“. I vidí Marie a Alžběta před svým duševním zrakem onoho řečného pána, jehož zrzavá hlava svítila jako červená ampule nad vchodem do nočního lokálu. Tak dověděly se úřady o činnosti Otakara Vyšínského.

Nejmenoval se však Otakar Vyšínský. Tato zrzavá hlava vymyslela si onen básnický pseudonym.

„Nemohu se, prosím, představovati jako Josef Fikejz,“ pravil před soudem. „Lidé neměli by k člověku takového jména důvěru. Naše povolání je příliš delikátní, než aby je mohl provozovati nějaký Fikejz.“

„Jste žalován, že jste pod záminkou, že dáte zvětšit fotografie, vylákal od lidí zálohy,“ pravil pan vrchní rada Dobromil Souček.

„Nikterak ne, pane vrchní rado,“ pravila zrzavá lebka. „U mě mají lidé peníze bezpečněji uloženy než v safesu. Jejich zálohy jsou jim v každém čase k dispozici. – Okamžitě ovšem,“ dodal tišším hlasem, „jsem poněkud v tísní, neboť jsem zálohy pro sebe spotřeboval.“

„A měl jste sám možnost fotografie zvětšiti?“

„Nikoliv. Já jsem začátečník, nemohl jsem se vrhnouti do velkých investic, a tak jsem chtěl dáti podobenky zvětšiti u fotografů.“

Když bylo průvodní řízení skončeno a státní zástupce prohlásil, že na žalobě trvá, tu hlásil se obžalovaný o slovo. Vytáhl z náprsní kapsy nějaké zašpiněné papíry a podal je soudci. Byl to křestní a oddací list.

„Co s tím?“ ptal se pan vrchní rada.

„To jsou dokumenty mého charakteru a působnosti,“ pravil pan Fikejz důstojně.

Byl pro zločin podvodu odsouzen do těžkého žaláře na jeden měsíc podmíněně na tři roky. Doufejme, že se polepší.

Nepravá adresa

Chalupník Vojtěch Dynybyl měl synka Tomáše, který loni vychodil školu. Nastala starost, kam s ním. Živnost byla malá a měl ji převzít nejstarší Václav. Pak tu byly ještě dvě dcery, Kateřina a Marie, kterým bylo třeba dáti pretenci. V této starosti poradil Dynybylovi pan učitel, aby synka dal do obchodu. Přece ať si říká kdo chce co chce, v obchodě jsou vyhlídky. Hoch přijde do světa, otluče se, okoukne se a je z něho kabrňák. Může mít lepší život než táta, který se po celý život po hroudě plahočil a teď k stáru kde nic tu nic. Jen ta živnůstka, pravda, čistá a dluhu ani za špendlík, zato dětí plná sednice, takže se člověk musí pořádně ohánět, aby to holé živobytí spravil.

A tu četl jednou pan Dynybyl v novinách, že nějaký galanterní závod v okresním městečku blízko Prahy hledá mravného chlapce do učení. Dynybyl dopsal na adresu a brzy se s obchodníkem dohodl. Podmínky byly příznivé: Hoch bude na celé zaopatření, jen prádlo si bude posílati domů, a bude-li k světu, dostane třetí rok malý plat. O hochu neměl otec strachu. Byl to hodný chlapec, k lidem uctivý, dal každému čest; jenom byl, pravda, trochu nesmělý, ale to se poddá. Rozhodně nebyl po otci, který byl takřikajíc trošičku hrhr, zvláště když si přihnul, což se sice zřídka stávalo, ale přece někdy. Tak se jednoho dne otec se synem vypravili na cestu.

Přijdou do města a vyhledají okamžitě závod J. J. Tančouse. Byl to malinký krámek; u vchodu visely nějaké provazy, svazek cibule; jinak stál tu pytlík hrachu, pytlík krupice, nějaké násadky k bičům a všelicos jiného, jak už bývá. Otec se synem vejdou do krámu, smeknou čepici, dívají se, ale v krámě nikdo. Jenom kočka, která seděla v pytli máku a blaženě předla, prchla, uleknuvši se příchozích. Hezkou chvíli stál starý Dynybyl s mladým, ale nic platno. Potom povídá starý: „Víš, Tomáši, ty zde počkáš, a kdyby přišel pán, řekni, že jsem si skočil naproti, a tu ránu jsem tady. Dej pěkné pozdravení a na všechno, co se tě bude ptát, spravedlivou odpověď.“ Tak pravil otec a neskočil naproti, nýbrž šel rozvázným krokem do hostince U Věnce, kdež se čepovalo velkopopovické. Hezkou chvíli tam pobyl, a když se vracel, krok jeho byl poněkud vratký, líce zarudlé, jednu špičku kníru výbojně vzhůru, ale druhá visela zplihle, jsouc ojíněna pivní pěnou. Vidí hochu, an stojí před krámem a pláče. Co se stalo? Prý ho pán nechce, sám prý nemá co dělat a bude ještě žít cizího ohlozka. Otec

zrudl ještě více a na čele vyvstala mu zlobná žíla. Vešel do krámu a ptal se, co to má znamenat? Co je vyjednáno, to je vyjednáno. Pan Tančous dal jedno slovo jako sto, že hocha vezme, a nyní se zdráhá. Jaká to má být líčka?

„Žádná líčka,“ pravil pan Tančous. „Já nikoho nechci, já nepotřebuji žádného učedníka a jděte spánembohem. Ještě tak cizí lidi kolem sebe, to by se člověk nedopočítal...“ Za tato slova šéf firmy J. J. Tančous trpce pykal. Pan Dynybyl byl už tak v ráži a nyní má poslouchati takové řeči. Obyvatelé městečka seběhli se ke krámu, aby viděli, co se děje. Uvnitř bylo boží dopuštění. Bylo slyšeti žalobný hlas pana Tančouse, volající o pomoc. Drahnou chvílí trvalo, než přiběhl obecní strážník, ale ten mnoho nespravil, naopak velmi nešikovně se do toho zapletl a dostal vedle šeredných jmen i to, co bylo určeno pro pana Tančouse. Teprve když přišel četník, rozhněvaný tatík zkrotl a beze slova četníka následoval.

Konec se ovšem odehrával u soudu. Při líčení vyšla najevo zajímavá okolnost. V městečku byli Tančousové dva, a to J. J. Tančous, obchod smíšeným zbožím, a Alois Tančous, galanterní závod. A jak už si někdy osud potměšile s lidmi hraje, padl pan Dynybyl se synem na nepravého Tančouse, protože byl na ráně a jeho firmu je vidět už z nádraží. Avšak dověděli jsme se, že koneckonců se syn Tomáš k pravému Tančousovi dostal, a jak se proslýchá, dobře se učí a principál je s ním spokojen. Otec však byl odsouzen pro zločin veřejného násilí do těžkého žaláře na dva měsíce, ale podmíněně, protože byl zachovalý a silně mu polehčovalo, že byl značně podnapilý. Odcházel, slavně prohlašuje, že od toho momentu o hospodu ani nezavadí, ku kterémuž předsevzetí mu dopomáhej Bůh.

Tribuna 24. 7. 1924

Příspějte na fond chudých techniků

Pan Benedikt Klein, jak již jméno ukazuje, pán vyznání římskokatolického, a jeho manželka Markéta založili si živnost svého druhu. Poněvadž v naší milé vlasti československé je ukrutná síla Kleinů a ti všichni poctivě se živí, nedělajíce hanby ani své rodině, ani státu, musíme prohlásiti, že tento pan Klein, o kterém bude řeč, pochází z Vöslavy v Dolních Rakousích, kdež, jak známo, zraje trpké vöslavské víno.

Zdá se, že idea živnosti nevznikla v šišaté lebce zakrslého pana Kleina; spíše byl to nápad jeho ctné choti Markéty, paničky to rozložitě, boků mohutných a hrudi zvlněné. I seznáte

také, že paní Markéta byla ve společném závodě hybnou silou, jsouc reprezentativnější a iniciativnější svého manžela, jehož figura vzbuzovala spíše politování. Tak oba manželé, zapřevše svoji víru římskokatolickou, obcházel židovské rodiny, a pořídívše si sběrací listiny, vybírali na fond chudých židovských techniků. Razítko na listinu zhotovil umně pan Klein. Dařilo se jim dobře. Živnost vzkvétala. Bohatí Židé dávali stovky, a ti prostřední přispěli nějakou korunkou a ti docela chudí obětovali šestáčky. Naši Židé jsou poněkud měkkého srdce a cizí bída je velmi dojíká. Spekulovati na vrozenou sentimentalitu po věky utlačovaného kmene je výhodno. Tento případ podvodu vybíráním na fingovaný účel není v análech pražského zemského trestního soudu první, a jistěže ne také poslední.

Tuto výnosnou činnost prováděl počestný párek delší dobu, až jednoho dne vyplnilo se přísloví: Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu... Pan Klein s chotí octli se za mřížemi. A včera soudil je senát vrchního rady Riegla pro zločin podvodu. Žaloba státního zástupce dr. Tomsy jim kladla za vinu, že poškodili řadu lidí o celkovou částku 25 000 Kč. Zakrslý pan Klein svůj podíl kajícně doznal, zato však paní Markéta hájila se velmi důstojně, prohlašujíc slavnostně, že ona, kdepak, ona pochází z pořádné rodiny a že je všude známa svou poctivostí. Byla známa i slavnému soudu, nikoliv však svou poctivostí, nýbrž že provozovala svoje znamenité řemeslo již dříve, a byla odsouzena před nedávnem ke čtyřem měsícům těžkého žaláře, že vybízela, chodíc po židovských domech, aby přispěli nějakým dárkem na židovské feriální osady^[14]. Z toho je vidět, že se pan Klein do obchodu své manželky přiznal. Aby svému hájení dodala paní Markéta ještě většího důrazu, přivedla s sebou svoje tři děti a poručila jim, aby spustily před soudem naučený pláč. Avšak jistěže chudinky plakaly doopravdy. Pan Klein byl odsouzen do těžkého žaláře na osm měsíců, paní Kleinová dostala dva, k čemuž se připočítají ony čtyři podmíněné měsíce.

Tribuna 26. 7. 1924

Alexandr; amant

„Obžalovaný, vstaňte! Co říkáte žalobě?“

Alexandr Máslo, zvaný „amant“, dvačtyřicetiletý čalouník, utírá si svoji lebku, jež podobá se pštrosímu vejci, a pronáší, vrtě hlavou: „Jejkote!“

„Jste vinen?“

„Jak bych byl vinen, prosím? To je samá vymyšlenost lidí, kteří mě chtějí zničit a v mém povolání nemožným učinit. To jsou ouklady a zloba –“

„Poslouchejte. Jak by vás mohli v čalounickém povolání nemožným učinit? Proč jste se vydával Evženii Š. za doktora?“

„Já jsem se za žádného doktora nevydával. To ona prosím sama: Ty, povídá, máš takové fortele a takový rozum jako nějaký doktor. Ty jsi doktor. A všude, kamkoliv jsme přišli, mě představovala za doktora, že jsem tomu pak sám věřil...“

„A Anděle K. představil jste se jako vrchní důchodový rada?“

„Nikterak ne, slavný soude. Takovou hodnost jsem si nepřisvojil, ale ona, Anděla, pořád tvrdila, že jsem schopen zastávat úřad rady. Já jsem čistý jako sklo, jak tu před Bohem stojím!“

„No, uslyšíte, co budou říkat svědkyně.“

Evženie Š. skládá přísežnou formuli s patosem staré herecké školy, přičemž probodává Alexandra, amanta, drtivými pohledy. Seznámila se s obžalovaným prostřednictvím inzerátu. Je vdova už starší, ale s chutí do života dvacetileté slečny. Povídal, že je doktor od soudu a soudní tlumočnický perského jazyka. Jak ovládá perský jazyk, nevěděla, ale česky hovořil tak mistrně, že starší vdovu úplně pobláznil, takže ona neshledávala nic podezřelého na tom, že je majitel tří domů a velký milionář a přitom si vypůjčoval od ní peníze a dával za sebe útratu platit.

„Paní, pamatujte se!“ pravil varovně Alexandr, amant. „Mluvíte pod přísahou – neberte si nic na svědomí –“

Vdova změřila čalouníka rozhořčeným pohledem a pokračovala: „A jednoho dne pravil, že musí jeti do Žiliny, že tam má rozdělaný velký proces. Pravil: Drahá Evženie! Až se vrátím, pojmu tě za choť. Pujč mi na cestu 500 Kč: Byla jsem jako náměsíčná a půjčila jsem mu je. Víc jsem ho neviděla.“

Anděla K. je švadlena. Chudák prací sedřená, prsty rozpíchané. Také svědčila. Přišel, hovořil, jako když zlata ukrajuje. Měla známost s jedním krejčím a už to měli ujednané, že se vezmou. Až přišel tenhle. Prý: „Já ti život pozlatím. Na rukou tě nosit budu. Ani větříček tě nesmí ofouknout.“ Krejčí chodil ještě pořád za ní a prosil, zapřísahal a vyhrožoval. Avšak Anděla

byla hluchá a jen si Alexandrovi, amantovi, na něho stěžovala. „Já mu dám,“ kasal se horlivý milovník, „já jsem vrchní důchodkový rada. Nic se neboj! Takovou moc mám, že čtyřiceti detektivům poručím, aby ho ve dne v noci hlídali.“ V kavárně ukazoval na nějaké pány a chlubil se: „Tihleti jsou všichni doktoři a slouží pode mnou. Řeknu slovo a lítají jako čamrdy. Mohu je všechny vyhnat z chleba. Oni to vědí a koří se mně.“ Přitom se pan vrchní důchodkový rada nikterak neostýchal a od chudé švadleny lákal její úspory, které po nočních lokálech probíjel.

„Chtěl jste si paní Evženu Š. vzít?“

„Chtěl, slavný soude. Tu ránu bych si ji vzal, kdyby neměla špatnou pověst.“

„Jak to?“

„Já jsem se dozvěděl, že měla být trestána pro urážku na cti. Já si nemohu vzít osobu, která měla se soudem oplétačky.“

„Vy jste nějaký šlechtník! A což slečnu K.?“

„Tu bych si byl jistě vzal –“

„– kdybyste nebyl už ženatý a neměl tři děti!“

„Já bych se dal rozvést...“

Pan Máslo byl odsouzen pro zločin podvodu do těžkého žaláře na osm měsíců nepodmínečně.

Tribuna 29. 7. 1924

Bahno velkoměsta

Podstata žaloby, psané velkým, kostrbatým písmem samotné paní Kateřiny Buškové, je dosti nejasná. Vidí se nám tudíž žádoucím sáhnouti do časů uplynulých a vypravovati pěkně po pořádku s pečlivostí starých kronikářů, ničeho neubírajíce, ničeho nepřidávajíce. A vypravujeme:

Počátkem měsíce března roku tohoto nastěhoval se k paní Buškové, vdově, nějaký pan Petr Klec, akcizní^[15]. Už podle povolání dá se souditi, že to byl muž veskrze vážný; neboť lehkovážnost, větroplašství, rozmařilost, navrchu huj a uvnitř fuj není v kruzích finančníků

domovem. Nadto byl nos pana Klece ozdoben čtyřmi bradavicemi, pod tím nosem bujelo křovisko pichlavých vousů, hlas majitele tohoto křoviska byl hlasem volajícího z devátého sklepa, takový truchlivý bas to byl; dále pak čítal Petr Klec romány Karla Herloše, a nejen to: předpovídal úplnou hospodářskou a mravní katastrofu světa skrze biografy, smilstvo a karban.

Musí se říci, že paní Bušková svého podnájemníka ctíla, a po domě sousedstvu i na místech veřejných chodíc, hlásala chválu jeho rozšafnosti. Byl střízliv, řádně platil a v devět hodin uléhal do postele, ovázav si hlavu šátkem na babku a oděv své nohy dvojími ponožkami. Byl Petr Klec nepřitelem průvanu, koček a jalových řečí. Nezřídka se stávalo, že zašel ke své kvartýrské do kuchyně a tam truchlivým hlasem kázal a kázal, hovoře o ctnostech, o ďábelském mámení, o nepořádcích a že všecka sláva polní tráva. Na tyto besedy v kuchyni si úplně zvykl. Oblíbil si kazatelství a jeho řeči nebraly konce. „Máte-li břímě na duši, svrhnete je,“ radil kvartýrské. „Varujte se rozmařilosti a pýchy, jež předchází pád. Pamatujte si, že ctnost je nejlepší okrasa mladých dívek. Běda tomu, skrze něhož pohoršení pochází. Hleďte krotiti své chtíce a vůbec se polepšete.“ – „A co bych se polepšovala?“ bránila se paní Bušková. „Já jsem stará žena. Kdyby každý byl tak jako já, bylo by dobře. Na mě nemůže říci nikdo ani tohle. A vůbec,“ dodala, přecházejíc pomalu do varu, neboť to byla osoba hněvivá, „starejte se o sebe, pane Klec. Máte tam u sebe jako nastláno těch všelijakých papírků a hadříků. Hanba! Já to nebudu po vás pořád uklízet. Všeho moc škodí, odtud až potud.“ Pan Klec se urazil.

Brzy potom se paní Bušková dozvěděla, že její podnájemník roznáší o ní klepy. Měl o ní říci, že ji v rozhovoru se sousedstvem nazval „bahnem velkoměsta“. A všelijaká jiná jména jí dával. Na pavlači jí do očí řekl, že je „džungle, která se ocitla na šikmé ploše“, jak může dosvědčiti paní Mrázková, která tehdy klepala koberce a ustala ve své práci, dychtivě naslouchajíc.

Pan okresní soudce, vrchní rada Sitta měl perný den. Bylo mu krotiti osm žen a tři muže, kteří byli při včerejším líčení vedeni za svědky. Pan Klec popíral urážlivé výroky, za vinu mu kladené. Výrazem „bahno velkoměsta“ mínil prý kávu, kterou mu paní Bušková předkládá k snídani. Káva je špatná a toho názvu si zaslouží. Nenazýval nikdy svoji kvartýrskou „džungle, která je na šikmé ploše“. Naopak, mluvě o ní, pronášel jenom slova chvály. Všecko to jsou ženské klepy. Je člověk pokojný, každému se vyhýbá, marných řečí nevede, a tu máš! Bylo mnoho křiku a rámusu, uražených slzí, ale přece podařilo se panu radovi rozvaděné strany smířiti.

A ten, kdo by včerejšího dne ocitl se na chodbě zemského trestního soudu, uviděl by tento utěšený obrázek: Pan Klec vede si paní Buškovou pod paží a vykládá: „Běda tomu, skrze něhož pohoršení pochází. Pýcha předchází pád, a my jsme, paní Bušková, lidi chybující, copak je to všecko platný.“

Tribuna 30. 7. 1924

Úzkou štěrbinou

Před třemi roky oženil se disponent Klepš. Vzal si za manželku Marii, která byla dcerou hostinského a podle toho vyhlížela: ženská centnýř a kyrysar^[16]. Podle její stokilové váhy nedalo se souditi na lehkomyšlnost; ale už to takové bylo: panička byla to nevěrná. To se stalo ve třetím roce manželství. Tehdy se manželé pohádali a panička odešla k rodičům.

V ten čas počal disponent Klepš za svojí manželkou slídit, chtěje získati důkazy její nevěry, aby se mohl s ní dáti rozvést. Tak v měsíci červnu stál o desáté hodině na dvoře hostince a nahlížel štěrbinou okenic do kuchyně. I užírl obrázek, který by se hodil za titulní list k rodinnému kalendáři, kdyby se náhodou nejednalo o manželku bližního: Marie seděla v kuchyni s nějakým Vondrou a mile s ním laškovala. Tu se disponent Klepš s jásotem rozběhl a počal hledati svědky. Našel svoji sestru, švagra rotmistra a potom běžel pro domovnici. Domovnice – ó div divoucí – proti domovnické přirozenosti odepřela zprvu dívati se na cizí intimnosti, ale posléze dala si říci. A tak všichni po řadě pozorovali tuto idylu a velmi si libovali. Potom opět rozběhl se disponent Klepš a přivedl strážníka. Oko zákona podívalo se úzkou štěrbinou. „Co vidíte?“ tázal se podvedený manžel. „To mi stačí,“ odpovědělo oko zákona stručně. Tu oba nemeškajíce vrazili do kuchyně; oba milenci se tak poděsili, že Marie zapomněla seskočiti z klína pana Vondry, jenom vyrazili současně zmatené: „Ježíškonte!“

Vedle dopadených milenců byl přítomen také číšník Mikulášek, syn hostinského a bratr Marie. Ten ležel na posteli a četl knížku; vyrušen jsa pustil se do nezvaných příchozích. Přichvátal hostinský a hostinská a nastalo nedorozumění, jehož výsledkem byla urážka na cti, kterou Marie podala na svého manžela a toho strážníka. Při líčení vypovídal hostinský, jeho žena i syn, že nic z popsaného výjevu neviděli, ač byli neustále v kuchyni. Pro toto vydání falešného svědectví byli všichni tři i s paní Marií žalováni státním zástupcem dr. Tomsou pro zločin podvodu a souzení včera senátem vrchního rady Wintra.

„Tak co tomu říkáte?“ ptal se pan předseda hostinského. „Slyšel jste žalobu; jak se můžete proti tomu hájit?“

„Proti tomu se můžu dobře hájit, vašnosti, slavný soude. To je všechno jenom naháňka na mou dceru. Já jsem je oba tři roky živil, ale o to by mi nebylo, jako o to, že pan Klepš začal v mém obchodě pít. Heleď, povídám dceři, aspoň to pití mně musíte zaplatit, vždyť jsem živnostník, a kam bych přišel, tojt' se ví. Všechno povstalo tím způsobem, že pan Klepš s tím strážníkem vrazili do kuchyně jako do maštale. Není divu, že se Mařenka tak polekala, že se k panu Vondrovi přitulila, hledajíc u něho ochrany. To všechno, co říkají svědci, není pravda. Jak by to mohli vidět, když na okně byla tahle záclona – (i sáhl do kapsy a tahal odtud cosi bílého, co vyhlíželo jako prostěradlo; potom to prostěradlo roztáhl před soudem) – Vidíte skrz to? Nevidíte. Jak mohli skrz to vidět svědci?“

„Ale je to divné, že všichni svědci vypovídají souhlasně proti vám?“

„To je všechno dohodnutí a naháňka. Povídám domovnici: Paní, co proti nám svědčíte? Ona nato: Pan Klepš si mě vzal za svědkyni, a proto musím pro něho svědčit. Kdybyste si mě vzali vy, pak bych svědčila pro vás.“

„Slavný soude!“ hlásí se o slovo hostinská-matka. „Podívejte se na moji dceru. Vypadá jako lehká?“

„To nikoliv,“ přisvědčoval slavný soud, odhadnuv váhu tučné Marie-dcery.

„Haha, to je dobrý,“ směje se jízlivě hostinský-otec, „jak jenom vydrželi se tři hodiny dívat na ten výjev... Ono to vypadá, jako by si schválně objednali pana Vondru, aby držel tři hodiny Mařenku na klíně. Ty lidi se musí znát, a pak každý pochopí, jaká je vtom líčka. Naháňka, nic jiného než naháňka, to pořád říkám.“

Soud byl milosrdný. Dopadlo to dobře pro otce, matku i syna. Jenom Marie dostala tři měsíce těžkého žaláře, a to ještě podmíněně na tři leta.

Tribuna 31. 7. 1924

O některých divných urážkách na cti

1

Před okresním soudem stojí dva lidé. Starší, rozložitá žena smrká do kapesníku a vzlyká: „No ne!“ Dlouhý, vytáhlý muž rozčileně gestikuluje a dokazuje svoji nevinu. „Řekl mi, že jsem šiksla,“ hořekuje paní. „Jaká já jsem šiksla? Já jsem pořádná žena a konečně... Kdybych byla mladice, pak bych se nedivila. Jak mně tenhle ten člověk může říci, že jsem šiksla? Pane rado, taková hanba, pomyslete si. Vždyť jsem matka a manželka, a on mně šiksla...“ Pan vrchní rada dr. Sitta chlácholí zarmoucenou paní, jak může. „Copak se tak rozčilujete, paní? A vůbec, co je to šiksla?“

Paní je na rozpacích. „Víte snad vy, pane Kadeřávku, co je to šiksla?“ ptá se okresní soudce obviněného. Pan Kadeřávek pohlédl ke stropu, potom bezradně podíval se na slečnu zapisovatelku a mlčel. „No mluvte, přece snad víte, co je to. Já věru nevím, co je šiksla.“ Žalobkyně prudce vykládá: „Šiksla, to je jako špatná ženská!“

Advokát pana Kadeřávka se usmívá. „Mýlíte se, paní, šiksla neznamena špatnou ženskou.“ A udělal před solidem filologický výklad. Slovo šiksla odvozuje se z žargonového „šikse“. Znamená to služku. Šikse je zkomolenina z „schik“ sie“ = „pošli ji“. Tedy je vlastně „šikse“ služebná, které se užívá k posílkám; tzv. „Laufmadel“. Toto žargonové slovo přešlo do bohatého slovníku pražských lidových nadávek.

V předměstích Prahy je „šiksla“ obvyklá nadávka; možná že má nyní takový význam, jaký mu přikládá žalobkyně. Avšak obžalovaný svého činu lituje atd. Žalobkyně přijala po mnohých domluvách ruku obžalovaného k smíru.

2

A totéž dopoledne bylo panu vrchnímu radovi dr. Sittovi souditi jinou urážku na cti a také dosti podivnou. Industriální učitelka v penzi, slečna K., žalovala hostinského Filípka, že ji před „dvěma a více lidmi“ nazval „štokúr“.

„Lidi, co vy máte za výrazy!“ divil se pan soudce. „To už, namouduši, vypadá, jako by vám běžné nadávky nestačily!“

„Ano, pane rado, pomyslete si! Mně, staré ctnostné dámě řekne štokúr. Já jsem z toho celá nemocná. Copak jsem nějaká poběhlice?“

„Nonono, slečno,“ chlácholí pan rada hluboce uraženou dámu, „ono to nebude k smrti. Víte vůbec, co je to štokúr?“

„Nevím, ale mohu si pomyslit...“

„Tak co tedy?“

„Já... já... se to stydím říci...“

„Já vám to tedy řeknu: štokúr, to jsou stojací hodiny (Stockuhr).“

„Ááá, tak je to tedy...“ protáhla žalobkyně. „Já už myslila... já se domnívala, že to jsou takové ženské, co... a ony jsou to hodiny –“

„No vidíte,“ domlouval pan soudce, „tak byste to mohla tadyhle panu Filípkovi odpustit. On tím nic nemyslel nic špatného.“

„Když je to tedy takové,“ pravila slečna, zjasnivši líc, „tak tedy, pane Filípku, co jsme si...“

Pan Filípek plácl do napřažené dlaně.

Potom nabídl galantně slečně rámě a oba odcházeli, záříce dobrou vůlí a mírem.

Tribuna 1. 8. 1924

Studující práv a devět tužek

Dvacátého března roku tohoto se přihodilo, že devět tužek značky Grapho bralo se velebně Bělského třídou v Praze VII. A těm, kteří by se divili řkouce: „Kterakže může se devět tužek brát Bělského třídou?“ odpovídáme: „A proto se mohou tužky ubírat Bělského třídou, poněvadž to nebyly tužky obyčejné, ale v jedenkaždé byl skryt mužský, jehož úkolem bylo procházeti se po ulici v obalu podoby tužčí, dívati se okénkem do světa a za tento výkon brát 25 Kč denně.“

Tak je to. Úkolem mužských, skrytých v tužkách, bylo budit podiv, úsměvy, rozjaření, ba i jásot, aby bylo vidno nejen občanům v Bělského třídě, ale i celému světu, že tužka Grapho potírá každou soutěž. Avšak v knize osudu bylo psáno, že ten den neskončí pro tužky příznivě. Ukázalo se znamení v podobě Oskara Šebora, studujícího práv, že se něco strhne. Byl tehdy tento právník v náladě pochmurné; stávil se v několika hostincích, v jedněch pil z

radosti, v druhých pro strastiplný život a ve třetích to zapíjel. A tak když vyšel na zdravý vzduch, tu přišlo mu přemýšlet o servitutech^[17], ususfructu^[18] a o vývoji dědického práva až po novelu 108, vůbec o tom, že nelibé jest studovati dějiny a systém římského práva soukromého, a pocítil, že ho u srdce hryže zlost. A tu pak najednou uviděl devět tužek, kterak kráčejí husím pochodem po ulici.

V čele kráčela jedna tužka a ta byla spokojena se svým osudem, jak svědčil červený, veselý obličej, dívající se z okénečka. Ale právníkovi Šeborovi se znelíbilo a řekl si, jakým právem tužka se na svět usmívá, a ruče přiskočil a dal červenému obličejí facku. Tužka zaúpěla a s velkým rachotem zřítla se k zemi. To vidouce ostatní tužky Grapho, přiskočily pohaněné družce na pomoc. I bylo klánie, i bylo porubánie, boj zuřil krutý, neboť právník Šebor bil se neohroženě se třemi tužkami a přes tuto přesilu nezoufal, ale pevně věřil, že vítězství nakloní se na jeho stranu. Avšak jeden strážník vida, co se děje, křepce přichvátal na místo bitvy, aby nešvaru tomu přítrž učinil. Tužky se rozutekly a strážník mohl zjistiti pouze dvě: nějakého pana Cahu a potom jednoho, který se podepisoval Cozel, ale říkali mu Kozel. Obě tužky i s právníkem Šeborem odvedl tehdy strážník na direkci. Tužky i právník byli žalováni pro přestupek lehkého ublížení na těle, ale zproštění, poněvadž ono zlé zacházení nezanechalo viditelných známek.

Avšak policie pátrala po tužce, která těm ostatním kráčela v čele a pro kterou vzniklo toto nedorozumění. Tužka byla nalezena v osobě nějakého pana Sasáka, bývalého obchodníka, který čas od času dával se do služeb reklamy. Panu Sasákovi bylo se včera odpovídati před panem vrchním radou dr. Sittou pro přestupek lehkého ublížení na těle.

Pan Sasák dostavil se k soudu se zářivým úsměvem a zrovna se panu soudci pochlubil s výstřížkem novin, který obsahoval památnou zprávu o výjevu 20. března.

„Vidíte, jak jste slavný,“ lichotil mu pan vrchní rada. „Evropa o vás ví.“

„Hezky to v těch novinách napsali,“ liboval si pan Sasák. „Jenomže už v té maškaře po ulici běhat nebudu. Vždyť je to pro posměch lidem.“

„A už se nebudete prát?“

„I kdepak, vašnosti, slavný soude. Já se snesu s každým. Já neměl v životě ještě ani tohle. A teď mám k stáru chodit po soudech. Kdyby ten mladý nezačal, tož by nás všech devět šlo v pořádku domů.“

„A jak to vlastně začalo?“

„Jak to začalo? Ten mladý začal na mě volat: Ty fiňouse v tužce! Máš nohy pod flašinet. Já nato: Jdou se, mladý pane, vyspat a nedělají výtržnost. On neřekl nic a dal mi facku.“

„Je to s vámi svízelné,“ posteskl si slavný soud. Avšak maje soucit s těžkým životem tužky, zprostil obžalovaného.

„Uctívá poklona, poroučím se zdvořile, děkuju pěkně,“ loučil se pan Sasák.

„Spánembohem a dělejte dobrotu,“ pravil slavný soud.

„Já už budu hodný,“ ozvalo se na chodbě.

Tribuna 3. 8. 1924

Z malého světa

Manželé Marhoulovi pronajali svůj byt klempířskému pomocníkovi Jindřichu Hrbkovi. Byt záležel z jedné kuchyně. Manželé Marhoulovi spali na jedné posteli a klempířský pomocník přenocoval na pohovce, potažené voskovaným plátnem, která měla jedno péro zlomené (všecky pohovky, potažené voskovaným plátnem, mají zlomené péro), a to péro vydávalo, ulehl-li Hrbek na pohovku, kvílivé zvuky, Marhoul byl pekař v jedné pekárně a každé noci odcházival, aby pekl pro lidi bandury, mrzáky, munzemle a rohlíky. Zatímco pekař byl muž tlustý, nosu zarudlého, hlasu harašivého a v noci nebyl doma, klempíř naopak chodil v devět hodin spát a byl tenký, zpíval v řemeslnickém zpěváckém spolku tenor a myl se voňavým mýdlem. Srovnavši oba muže paní Marhoulová dávala v srdci přednost před manželem a milovala klempíře. I opakovala se starodávná povídka o Josefu Egyptském, ale s tím rozdílem, že klempíř byl Jindřich, a ne Josef, a proto nenechal v ruce pekařčině plášť a neprchl.

A tak jednoho dne, když se pekař Jan Marhoul předčasně vrátil, protože se v peci pro technickou závadu netopilo, zastihl svoji manželku s klempířem v nedvojsmyslné situaci. I rozlítit se velmi a zažaloval klempíře pro přestupek cizoložství. Před časem byl Hrbek pro tento delikt odsouzen k pokutě 60 Kč.

Pekař slyše rozsudek, zatvrdil se a pravil: „Jak to? Jenom 60 Kč? To, s dovolením, dostane každá holka od Prašné brány!“ – Avšak rozsudek je rozsudek.

„Máte právo opravných prostředků, myslíte-li si, že se vám stala křivda,“ pravil soudce.

„Já se nebudu hrdlovat. Je to málo, ale co. Řekl jsem slovo a to platí jako hrom. Tak dejte sem těch 60 Kč a já jdu spánembohem.“

Soud poučil pekaře, že pokuta jemu nenáleží. Pokuta patří soudu, který určí, na jaký účel peníze za pokuty přijdou.

„Ale jak to, dovolte? To já nechápu! Já mám v rodině neřest a soud si schlamstne jednoduše peníze sám! To by tak, panečku, hrálo. Já mám být škodnej? Kam bych přišel? Peníze sem bez řeči a já jdu po svých. Nebudu někomu strkat svoje peníze do krku!“

A pekař, jak byl v ráži, vyčinil soudu, jak náleží, a dopustil se při tomto výkonu zločinu urážky úřadu. Pro tento delikt byl včera souzen senátem vrchního rady Hlouška. Byl velmi udiven, že je nejenom škodný, ale má ještě sedět. K hanlivým výrokům se kajícně přiznal, ale omlouval se, že to tak nemyslel a že je ochoten pány odprosit. Soud vzav v úvahu dosavadní zachovalost obžalovaného a že se činu dopustil v prudkém hnutí mysli, odsoudil Marhoula k těžkému žaláři v trvání pět neděl podmíněně na dva roky. Trest přijal a vděčně soudu děkoval.

Tribuna 8. 8. 1924

**„Jsem ve veřejnosti znám tím,
že nesnesu kybice“**

(Okresní soud v Praze)

„... tak počkejte,“ pravil pan vrchní rada dr. Sitta, „počkejte a nekřičte tolik. V kavárně můžete dělat rámus, ale tady ne. Jste přece před soudem... Tak vypravujte, jak to bylo.“

„Jak to bylo. Jak to bylo?“ pravil obžalovaný pan prokurista Kleister od jedné veliké firmy (loketní a krátké zboží). „To bylo tak. Seděli jsme v kavárně Continental a hráli karty, ráčejí vědět, pane rado. Tadyhle sedím já, tadyhle sedí pan Spitzer, tadyhle... kdopak seděl tadyhle...?“

Svědék: „Tadyhle seděl přece pan Blau.“

Obžalovaný: „Správně. Tadyhle seděl efektivně pan Blau.“

Pan soudce: „Dobře. Tadyhle seděl pan Blau. A co bylo dále?“

Obžalovaný: „Co bylo dále: Hráli jsme karty, a najednou si sedne k nám pan žalobce...“

Svědék: „Nejprve stál takhle u dveří a měl brejle. Pak se podíval do zrcátka...“

Obžalovaný: „Ano, stál u dveří a pak si sedl k nám. Nikdo jej nevolal, pane rado. Nevolal jsem jej já, nevolal jej pan Spitzer, nevolal jej pan Blau. Nikdo ho nepotřeboval, toho pána. Mohl si zůstat tam, kde byl.“

Svědék: „Dlužno poznamenati –“

Obžalovaný: „Prosím, pane rado, já jsem ve veřejnosti znám tím, že nesnesu kybice. Jsem už taková povaha. Jednou jsem řekl vrchnímu v kavárně Riunione: ‚Pane vrchní,‘ řekl jsem mu, ‚jak mě tady vidíte, já chci sedět bez kybice. Jak přijde kybic, zavolejte strážníka.‘“

Pan soudce: „Inu ano, to vám věřím. Ne nadarmo se říká: ‚Kybic, drž hubu.‘“

Svědék: „Dlužno poznamenati –“

Obžalovaný: „Povídám mu: ‚Pane Porges, vzdalte se dobrovolně. Já nesnesu kybice. Jsem člověk nervózní.‘ A jakou on mi dal odpověď? Privil: ‚Vy si myslíte, pane Kleister, že když jste prokurista, že padnu před vámi na zem.‘“

Svědék: „Dlužno poznamenati –“

Pan soudce: „Počkejte, vy jste mu řekl, že už dvakrát seděl, a aby si dal pozor, aby neseděl potřetí. Vidíte, to jste neměl říkat. Vyčítat někomu odpykaný trest je urážka na cti.“

Obhájce (Istivě): „Pane svědku, řekněte mi, co jste si myslel pod tím výrazem dvakrát seděl?“

Svědék: „Co jsem si myslel: Že byl zavřený, že seděl v kriminále, to jsem si myslel.“

Žalobce (hořce): „Měl jsem s tím velkou ostudu mezi lidmi. Jeden statkář se měl o mně vyjádřit s posměchem, že jsem byl na výletě –“

Pan soudce: „Ale byl už jste dvakrát trestán?“

Žalobce: „To byl. S tím se netajím, poněvadž je to všeobecně známé. Já jsem, prosím, přišel do toho lehkomyšlností karet...“

Svěděk: „Dlužno poznamenati –“

Pan soudce: „Páni, myslím, že byste se měli smířit. Víte, při kartách se řekne leccos –“

Žalobce (vyskakuje): „Ne a ne a ne. Ať pan Kleister taky ví, co je to být zavřený!“

Obžalovaný byl odsouzen pro přestupek urážky na cti k pokutě padesáti korun podmíněně.

Pan soudce: „Líčení je skončeno. Má úcta, pánové! (Ke svědkovi) Co si přejete?“

Svěděk: „Dlužno poznamenati, pane rado, že pan Kleister měl tenkrát velkou smůlu v kartách...“

Tribuna 25. 9. 1925

Hovory na pavlači

Dvě dámy sešly se na pavlači. Oběma seděl v týle drdůlek a obě milovaly družný rozhovor. Podzimní jitro bylo pochmurné. Po dvoře válely se chuchvalce mlhy, domem ozývalo se rytmické klepání koberců, jako když ve stodolách mlátí se boží úroda. A tehdy obě dámy vedly takovou řeč:

„Ta? Ta je známá. Paní, já jim říkám, kdybych chtěla mluvit...“

„Raději mi nic nemluvěj, paní. Já vím všecko. Já nemám klepy ráda. Slyším moc, ale nepovídám to dál. To nemá účel.“

„Moje řeč. Nejlepší je nikoho si nevšímat a myslit si svý. Já nemám pejchu ráda. Koukej se radši, jak tvoji haranti vypadají – hanba. Nemám pravdu, paní?“

„Toť, toť. Pepičku, povídám chlapci té – ani ji nechci jmenovat –, copak dělá maminka, že ti ani kalhotky nezašije?“

„Haha! K smíchu řeč. Ta by se starala o děti? Ona jen když má zlatou hubu!“

„Zrovna mně to vzali z huby, paní. Toť – zlatou hubu. Já nic proti zlatým zubům nemám – je to pěkný, mít zlaté zuby, kdo to může dělat...“

„To je to právě: kdo to může dělat. Taková, která má tisíce, může si celou hubu zafasovat do zlata. Ale ta? Vědí, paní, vždyť ona má na té zlaté hubě celou hypotéku!“

„Ale jdou! V jakém směru, paní?“

„V jakém směru? V takovém směru: Na zlaté stoličky je dlužna u řezníka na maso. Na zlatý špičák vzala nový klobouk na dluh. Na ten zlatý řezák, co ho na lidi cení, ta opice, jí počkala domácí činži...“

„Odpustějí, paní, že jsem takový vrták. Jak tomu mám rozumět – že jí lidi půjčují na zlaté zuby?“

„Ale drahá paní, tomu musejí rozumět tak: Ta – fuj, ani ji nechci jmenovat – chodí po lidech a říká: Já? Já jsem dcera z bohatého domu. Mně můžete uvěřit každý peníz. Podívejte se mně do huby – mám tam celé jmění. To je nějakého zlata! No – a lidi jí na zlaté zuby půjčují. Ona říká, když bude nejhůř, že si dá zlaté zuby vytrhat a všechny dluhy zaplatí jednou rukou. Tu ránu, povídá, bude zlata na stole, že si za to koupí Platejz.“

„Ale jdou, jdou... To jsou vymyšlenosti! I to se podívejme! Na jaké melouchy ta bába přijde... Kdybych to někomu vypravovala, ani mi neuvěří...“

„Inu, inu... To už bije deset? I propánajána! To jsem se zapovídala. Spánembohem, paní, já musím postavit na maso...!“

„Jsou zdráva, paní!“

A tento rozhovor šířil se po ulici rychlostí lokomotivy pacifické dráhy. Ta – nebudeme ji také jmenovat (proč bychom ji dávali lidem do huby?) –, tak tedy ta paní se zlatým chrupem, manželka kontrolora státních drah, žalovala obě paničky s drdůlkem v týle pro urážku na cti. Po velkých řečech, křiku, brekotu a štkání podařilo se okresnímu soudci panu vrchnímu radovi dr. Sittovi od pražského přestupkového soudu rozvaděné strany smířiti. Báby z pavlače prohlásily slavnostně, že už nikdy nebudou bráti zlatý chrup své bližní do své huby.

Tribuna 25. 10. 1925

Zmizení ohřívací láhve v restauraci Miramare

(Okresní soud v Praze)

Jednoho dne usmyslil si pan Josef Šmejce, že dříve než pojedje do Podbaby, stává se v restauraci Miramare na nějaké to pivo, aby si, jak říká, spravil život. V této restauraci čekalo jej překvapení v podobě nějakého pana Minaříka, jenž seděl tu v rohu, direktně pod obrazem Lešetínský kovář. Radost pana Šmejce pochopíme, uvážíme-li, že také pan Minařík byl z Podbaby, takže oba dva, ten Šmejce i ten Minařík, byli krajani. Povinností krajanů je, jak známo, aby nenechali tak vzácnou příležitost nevyužitou, ale dali si, toť se ví, bene na to konto, že jsou jako krajani a že se rádi vidí.

I seděli oba rodáci v restauraci Miramare a činili se jaksepatří, přitukávající si horlivě; a šosatý číšník pobíhal, nose jim jedno pivo za druhým, a opisoval sklenicemi půvabné kruhy pod nosy pijáků. Takže když táhla již hodina dvanáctá, v kteroužto dobu vstávají mrtví ze hrobu, a nežli zvíš, jsou tobě blíž – má milá, nic se nebojíš? –, tedy v hodinu dvanáctou podobal se pivní tácek pijáků ozubenému kolu, jež zdobí plakáty průmyslových výstav. A tehdy panu Šmejcovi i panu Minaříkovi veliká bujnost do těla vjela a oba pánové jali se hlaholně popěvovati píseň *Maminko, ten tvůj Jeníček nejedl dneska chlebiček* a jiné dojemné písně toho druhu. Jisto však je, a nikdo se tomu, bohdá, nepodiví, že se pan restaurátér mrzel – inu, co je to všecko platné, vždyť je to živnostník a nesnese v lokále kraválu, toť je věc jistá, neboť jak by k tomu ostatní hosté přišli? I napomínal bujné hosty, ale mluvte s rodáky, kteří nadto vypili dvacet plzeňských. Dvacet plzeňských! To je slovo! Dále upozoroval pan restaurátér, že ten tlustší z obou, jako pan Minařík, zmocnil se jeho ohřívací láhve, a pochechtává se s potměšilostí opilců, strčil ji pod kabát. A nejenže nechtěl vydati ohřívací láhev, ale i nadto hostinskému násilím vyhrožoval. Tehdy vidělo se panu restaurátérovi zavolati stráž na pomoc. Přišli dva mohutní strážníci, kteří po delším zápolení se rodáků zmocnili. Při aktu zatýkání dopustil se pan Šmejce urážky úřední osoby, nazvav strážníky „konzervami“, „krysami s plechovými podvlékačkami“, a vinil je ze všech nešvárů, které má na svědomí koaliční režim.

A tak se přihodilo, že oba rodáci z Podbaby odpovídali se před vrchním radou dr. Sittou z přestupku krádeže a urážky úřední osoby. Protože ani svědci, ani pan restaurátér, ani strážníci nechtěli rodákům ublížiti, naopak pomohli jim, oznámivše soudu, že přátelé z Podbaby byli opilí jak štěňata, nadrátovaní jak ponocní, namočení jak dráteníci, slovem: jak zákon káže,

vynesl okresní soud rozsudek osvobozující řka: „Ale páni, páni! Dvacet plzeňských – to je výkon, všecka čest!“

Tribuna 1. 11. 1925

Události v průchodě

(Senát)

Marii je teprve dvacet jeden rok, ale má, jak se říká v této rubrice, pestrou minulost. Marie je dívka svěžích lící a má apartní garzónku, jež podobá se čupřině kozáckých atamanů. Je z lepšího domu; její otec má velký automobilový závod a dal své dceři nejlepší vychování. Marie absolvovala gymnázium, pak byla bankovní úřednicí a potom se učila na univerzitě života.

Žaloba podává krátký přehled její činnosti za poslední dobu.

Nejprve tedy Marie odebrala se do jednoho velkého pražského závodu s kožišinami a vybrala si tam dva kožichy. Jeden sílskinový^[19] za 4000 Kč a jeden za 7000 Kč. Závod poslal s ní zřízenec a Marie vedla jej do jednoho domu v Ječné ulici. Tam od něho kožichy přešla a povídala mu, ať počká, že mu peníze přinese. Zřízenec čekal; ale nebylo kožichů ani peněz, ale onen dům měl průchod, kterým Marie zmizela opačným směrem. Tento průchod hrál ještě jednou svoji vynikající úlohu při nákupech dívky Marie. Jednoho dne najala si šoféra, kterýžto se nazývá Papoušek a ještě do dnešního dne čeká na zaplacení taxi, a poručila mu, aby ji zavezl do nějakého znamenitého konfekčního závodu. Šofér zavezl ji nejprve k Schillerovi, ale tam měli ještě zavřený krám. Pročež zamířili k firmě Zelenka, kde dívka Marie pravila: „Potřebuji dva apartní kostýmy, zaručené jakosti à dernier cri^[20]. Mám sestru, která si libuje v elegantním rouchu. Avšak ona je, běda, nemocná, takže ve své chorobě se pohybovat nemůže a je na lůžko upoutána. I rozhodla jsem se jí ony kostýmy přinést, abych viděla, kterak její bledá tvář zrůžoví radostí.“ Pravila a závod jí s mnohými poklonami zboží zabalil a zřízenec závodu ji s balíčkem následoval do onoho průchodu v Ječné ulici. Tam řekla mu... atd. Zřízenec čekal s lehkým popěvkem na rtech, pročítaje bedlivě domovní řád, který visel v chodbě. Není třeba podotýkat, že nebylo ani kostýmů, ani peněz, ale velké rozhořčení v konfekčním závodě, když zřízenec přinesl zvěst o tajemném zmizení dívky Marie v průchodě.

A jednoho dne pojala dívka Marie úmysl navštívit několik měst a městeček českého venkova. A tak zajela si do města Nasavrky, do Slatiňan a ještě někam, všude dobře v hostincích se měla, ale když mělo dojít k placení útraty, tehdy náhle nebylo dívky Marie, která tajemně zmizela, jako by k tomuto účelu použila průchodního domu v Ječné ulici. A když přijela do města Jilemnice, kteréžto město je světoznámé svým průmyslem tkalcovským, tehdy v jednom hotelu se ubytovala, dobře si žila, za bankovní úřednici na zdravotní dovolené se prohlašujíc. Tento hoteliér měl dceru mladou, kterážto se Věra nazývala a chtěla svoje mladé síly zasvětit bankovní službě. Tu dívka Marie prohlásila, že jen na jejím slově závisí, bude-li dceruška hoteliérova v bance úřadovati; proto přijala od dívky Věry 440 Kč a pak obě spolu autem zajely do Prahy, kdež ubytovaly se ve světoznámém hotelu Meran. V pokoji pravila dívka Marie: „Jest mi někam odejít. Vy pak mě očekávejte, uzamknuvši se v tomto pokoji. Ale varuji vás, abyste nikomu neotvírala, neb nevíte, jak to v Praze chodí. Otevřete teprve, jakmile se ozve trojí zaťukání. To bude znamením, že se navracím.“ Tak pravila a sebravši 830 Kč a některé věci, které všechny náležely dívce z města Jilemnice, zmizela jako tři barevné kuličky v rukávě kouzelníkově. Dceruška hoteliérova pak čekala po celou noc na trojí zaťukání; ale trojí zaťukání se neozvalo.

Nuže, tak to v světě chodí, a pořádek věcí vyžaduje, aby příběh ukončil se mravním naučením. Toho dostalo se dívce Marii před senátem vrchního rady dr. Boučka, který ji pro zločiny podvodu a krádeže odsoudil do těžkého, nepodmíněného žaláře na osm měsíců. Tak končí se tento dobrodružný příběh pro výstrahu všem pannám s absolvovaným gymnáziem a apartní garzónkou.

Tribuna 13. 7. 1926

Nazval jej bambulou

(Okresní soud)

Slunko nachýlilo se k západu. Poslední paprsky pozlatily tabulku s nápisem *Nenahýbejte se z okna*. V kupé třetí třídy podřimuje obecnost horkem. Je ticho; pouze chvílemi zatíká ze spaní husa, kterou má jedna venkovská žena v košíku pod lavicí. U okna sedí pán v nejlepších letech. Je velmi seriózní, což dokazuje modrý listový kabát a piková vesta, jež objímá bání jeho břicha. Jeho serióznost manifestuje také tlustý řetěz, jenž táhne se přes krajinu břicha od východu k západu. Tento řetěz honosí se četnými přívěsky, představujícími domácí zvířectvo.

Naproti serióznímu pánovi sedí mladá dívka. Ňadra se jí pod lehkou, etamínovou blůzičkou mohutně dmou, neb v jejích prsou hárají hluboké city; čte knihu Tajemství kláštera.

Seriózní pán by zřejmě rád zahájil rozmluvu s touto dívkou. Shledává usilovně v paměti galantní obraty, kterými by srdce dívky si naklonil. Přemýšlí o tom a shledává, že je to věc těžká. A uvažuje: „Jak podivné! Mám přece obchod dřívím. Prodávám kulatinu i dřevo brusné i pražce i telegrafní tyče. Jsem majitelem pily. Můj závod vzkvétá. Dovedu s každým rozumně pohovořiti. Můj hlas je slyšán a ceněn v obecní radě. Jsem vdovec seriózních názorů. Jak to, že mi je tak obtížno navázati hovor s touto půvabnou dívčinou? Nuže vpřed! Odlože svoji váhavost, oslovím tuto dívku. Zajisté, že nalezne ve mně zalíbení.“ A nahlas pravil: „Cestování přináší mnohdy užitek člověku, není-liž pravda, slečno?“

Slečna pohlédla na seriózního pána, zaškaredila se a opět ponořila se do čtení.

„Mínil jsem tím,“ pokračoval seriózní pán po čtvrt hodině, „že cestujíce, obohatíme svého ducha mnohými půvabnými krajinami a v paměť vštípíme si místa památná v dějinách našeho národa.“

Dívka pohodila vzdorně hlavou, čímž dala najevo, že v listrovém kabátě nenalezla zalíbení. Listrový kabát zatrpkl a pevně uzavřel se do pokojíčka srdce svého.

Byl ale v tom kupé nějaký mladý pán, jenž nenalezl místa na sedadle, a proto bylo mu státi v uličce. Tento mladý muž nebyl seriózní, což dokazovala ta okolnost, že byl oděn ve vyšívanou slovanskou košili a že vyzývavé kučery padaly mu do čela. Bylo velmi pravděpodobno, že tento mladý muž je názoru protiklerikálního a že ve spolkové kapele fouká křídlovku. Jinak to byl mladík podnikavý a řečný. Navázal s dívkou hovor a brzy bylo zřejmo, že získal si jejích sympatií. Mluvil o tom, že by si rád sedl, ale nejraději vedle té slečny. Seriózní pán zasmušil se, slyše tento frivolní rozhovor, a pravil, že jsou všeka místa plně obsazena. Načež neseriózní mladík mínil, že by bylo nejlépe, kdyby jej slečna vzala na klín; slečna se rozjařila a pronesla: „Hihihi!“ Pak ale vstala a vyšla ven. Seriózní pán z okamžitého nápadu vstal a sedl si na její místo. Mladík sedl si na místo seriózního pána. Přišla dívka, shledala, že nemá místa. Seriózní pán galantně vstal a nabídl jí její místo. Neseriózní mladík zůstal sedět. Tím se stalo, že seriózní pán přišel o místo. Mladík oděný slovanskou košilí počal dále rozprávati svoje šprýmovné řeči a dívce bylo za chvíli patrné, že je na nejlepší cestě seznámiti se touto cestou s mladším intel. char. pánem. Když zavládl mezi nimi úplný soulad duší, o kterém mluví inzeráty Politicky, tu nezdržel se solidní pán, jsa sžírán žárlivostí,

a jal se pronášeti všeobecné úvahy o nynějších lehkých mravech mezi mládeží. Nato odpověděl pán ve slovanské košili: „Jo; se ženskými se to musí umět. To nesmí být člověk bambula.“

„Kdo je bambula?“ zkoumal zvědavě seriózní pán; srdce se mu sevřelo temným tušením, že on je snad ten bambula.

Mladík odpověděl: „Bambula je ten, kdo to se ženskými neumí, a reje proto do jiných, kteří to se ženskými umějí.“

Pro tuto definici žaloval listrový kabát slovanskou košili pro urážku na cti. Obžalovaný, jehož hájil dr. Červený, pravil, že bambulou nemínil seriózního pána, ale že jeho rčení mělo všeobecný charakter. Po delší námaze podařilo se soudu rozvaděné strany smířit. Ale když vycházeli ze soudní síně, pravil mladý muž serióznímu pánovi: „A přece to se ženskými neumíte!“

Tribuna 14. 7. 1926

Chutné domácí obědy

(Okresní soud)

Paní Matylda Škvorová měla živnost, která se nazývá „chutné domácí obědy“. Vařila obědy pro třicet strážníků, které měla rozděleny na dvě šichty. V poledne chodívali k obědu obchodní příručí, soukromí úředníci, kteří měli dvojitou frekvenci, a slečny z obchodu. Ve dvě hodiny zasedla ke stolu ta lepší třída, která měla jednoduchou frekvenci. Bankovní a státní úředníci. Pravou okrasou této družné stolní společnosti byli učitelé, inženýři, doktoři práv; ba tu a tam vyskytl se svobodný profesor, jenž byl horlivým konzumentem chutných domácích obědů.

Paní Matylda dbala bedlivě toho, aby strážníci, kteří přicházeli ke stolu hladoví jako vlci, odcházeli nadití jako jitrnice nádivkou. Nebylo takových žroutů, kteří by neodcházeli v zápase s chutnými domácími obědy poraženi. Strážník, jenž se domníval, že celý svět nemůže vyplnit prázdnotu jeho žaludku, pocíťoval, že je až ke krku naplněn, a uléhal mezi dvanáctou a druhou hodinou na pohovku, kdež setrval v úplně nehybnosti jako krokodýl na břehu řeky

Nilu doufaje, že v tomto čase zmůže jeho žaludek množství tohoto božího nadělení a že s vytráveným žaludkem nabudou jeho údy bývalé čilosti.

Kdo dojídal a zanechával po sobě talíř čistý jako příbytek o velikonočním úklidu, ten těšil se velkým sympatiím paní Matyldy. Kdo pod dozorem této rozšafné paní ztloustl a jeho panděro dostalo solidní okrouhlost, ten byl u paní Matyldy charakter. K nedojídačům a nimravcům v jídle chovala paní bytná nedůvěru. Dávala hubencům a kostlivcům lhůtu, aby ztloustli, a když nedovedli v dané lhůtě nabýti otylosti, tehdy promrhali hanebně její náklonnost. To hubenci dobře věděli a každý dělal, co mohl. Věděl, že zůstatí za těchto okolností mátohou, nedodělanecem a neurodou znamenalo raniti paní Matyldu přímo do srdce.

Mezi touto společností byl nějaký pan Vávra, tarifér^[21] u zasílatelské firmy,“ a tento pan Vávra měl tu nehezkou vlastnost, že dělal na pokrmy všelijaké vtipy. Nebyl seriózní, ačkoliv měl břich jako děkan a arcibiskupský notář. Poslyšte, co si pan Vávra všecko dovoloval. Houskovým knedlíkům říkal „beton“, rajské omáčky „huhňavý sos“, moučníku „prkenný dort“. Je viděti, že jeho žerty byly frivolního rázu. Kdo dává pokrmům takováto žertovná jména, ten uráží samého Boha, k němuž se modlíme o chléb vezdejší; ale co je povážlivějšího, uráží i samotnou paní Matyldu.

A tak jednoho dne muselo dojít ke konfliktu. To bylo tak. Jednou pravil pan Vávra, že v Indii musela být velká úroda rýže, protože tohoto týdne je již podruhé rýžová polévka. Tuto poznámku přijala paní Matylda s velikou nelibostí. „Pane Vávro,“ pravila, založivši svoje ruce v bok, „když jim to není vhod, tak jdou o dům dál. Já už vás dlouho poslouchala, ale co je moc, to je moc. Moje kuchyň je vyhlášená, pane Vávro. Už měla jinší pány na stravu, pane Vávro. U mě byl jeden pan profesor, který přišel hubený jako šíp, a když se se mnou loučil, říkal se slzami v očích, že co živ bude, nikdy nezapomene mých obědů. Pravil: Náleží vám dík celého národa za vaši blahodárnou činnost. Když jedl tuto rýžovou polévku, nad kterou se ošklibáte, řekl, že mu tato polévka připomíná množstvím plovoucích zrněk rýže Belgie, kde na jeden čtverečný kilometr připadá přes dvě stě obyvatel. Pyramida knedlíků na talíři uvedla jeho mysl do Egypta, kde tyčí se Cheopsova pyramida, jejíž tisíce let shlíželo na vítěznou Napoleonovu armádu. Rajská omáčka, které vy ve své zpupnosti, za kterou vás zajisté Bůh potrestá, nazýváte huhňavým sosem, zanesla jeho ducha do Francie, jejíž půda plodí velké množství rajských jablíček. Tak jest, pane Vávro. Jen abyste se vždycky tak měl jako u mě. Starám se o vás jako vlastní matka, ale nemám od vás žádné poděkování. Ano, pan profesor byl jinačí inteligent.“

„Já jsem taky inteligent,“ vzplanul pan Vávra.

„Vy?“ odvětila opovržlivě paní Matylda. „Jaký jste vy to inteligent, když nazýváte rajskou omáčku huhňavým sosem?“

„A co jsem tedy?“ tázal se vyzývavě pan Vávra.

„Co jste? Šnofoun jste, pane Vávro. Nestydíte se, pane Vávro? Kdo vás tak vykrmil, pane Vávro? Táhněte mi ke všem sakramentům. Ať vás tu nevidím, pane Vávro!“

Pan Vávra se urazil, vzal klobouk a odešel. A podal na paní Matyldu žalobu pro urážku na cti. Líčení před panem vrchním radou dr. Sittou počalo se dramaticky, ale díky výmluvnosti tohoto výtečného soudce skončilo se lyricky. Pan Vávra prohlásil se slzami v očích, že si vždy paní Matyldy vážil pro znamenité krmě, které připravuje. Jeho žerty měly vždy nevinný charakter. – Paní Matylda naproti tomu pravila, že měla vždy pana Vávru ráda, poněvadž nikdy nenechal na talíři zbytek; ale že nesnáší dobře žertů, poněvadž má revma, což by měl pan Vávra vědět. A lidé na chodbě viděli odcházeti paní Matyldu, zavěšenou do pana Vávry, který přísahal, že bude konzumovati její chutné domácí obědy tak dlouho, dokud se neožení. Dejž Bůh, aby ještě dlouho pobyl na svobodné noze a jeho okrouhlý břich aby hlásal výtečnost „betonu“ v kruzích jeho přátel.

Tribuna 16. 7. 1926

Slovanská nesvornost

(Okresní soud)

V poledne byl vůz elektrické dráhy číslo 15 nabit a lidé spěchali z dílen a kanceláří k obědu. Lavice byly plně obsazeny a uprostřed kymáceli se lidé, držíce se za smyčky. U Masarykova nádraží vhrnul se do patnáctky nový proud lidí. Dostali se do vozu navzdory zákonu o neprostupnosti hmoty. Přitom se přihodilo, že jeden starší pán s aktovkou šlápl jednomu sedícímu na nohu. Pán s aktovkou řekl „ouha“ a ponořil se do četby večerníku. Zdálo se, že tato všední příhoda projde jen tak.

Avšak jak tomu již bývá, vyskytl se ve voze jeden člověk, jenž měl na líci vepsáno rozhodnutí kárati veřejné zlořády. Náležel k onomu četnému druhu lidí, kteří pokládají za svoji povinnost

rozhořčovati se nad neudržitelnými poměry. Mimoto jsou rozhodnuti hájiti svoje přesvědčení za každou cenu a neustupovati teroru.

Tento pán pravil: „Někteří lidé myslí o sobě, že jsou Češi a vlastenci, ale chovají se jako dobytek.“

Pán s aktovkou pronesl jen tak do vzduchu: „Někteří lidé umínili si kalit vodu za každou cenu.“

Muž s přesvědčením obrátil se na pána s aktovkou a pravil ostře: „Vaše demagogie nesnese denního světla.“

Pán s aktovkou: „Já jistě si nelibuji v demagogii. Ale vaše tendenční zkrucování fakt předkládám myslící veřejnosti k posouzení.“

Muž s přesvědčením: „Myslíci veřejnost dovede zajisté posouditi, na čí straně je pravda. Nedá se zaslepiti vašimi licoměrnými frázemi.“

Pán s aktovkou: „Vaše bídácké počínání je třeba postavit na veřejný pranýř.“

Muž s přesvědčením: „Nactiutrhačství je argumentem politických dobrodruhů.“

Pán s aktovkou: „Nyní roníte pokrytecky krokodýlí slzy. Ale kdo to byl, jenž vnesl tento neslušný tón do veřejných diskusí?“

Muž s přesvědčením: „Nebyl jsem to já, jenž počal operovati s řemeslným ostouzením protivníka.“

Pán s aktovkou: „Aha! Nyní utíkáte od zodpovědnosti. To vrhá na váš charakter příšerné světlo.“

Muž s přesvědčením: „Soudný člověk chytá se za hlavu a táže se, kdo nese vinu na tomto zesurování veřejného života.“

Pán s aktovkou: „Já vždycky bojuji s otevřeným hledím.“

Muž s přesvědčením: „Můj štít jest čistý. Jsem si dobře vědom, že lámu kopí za nepopulární věc. Nebudu se špiniti se žoldněřem kapitálu.“

Pán s aktovkou: „Jste placený agent moskevskými penězi.“

Muž s přesvědčením: „Provozujete šalebnou hru. Avšak lid vás prohlédne. Vaše tažení bude po zásluze odsouzeno.“

Pán s aktovkou: „Se vši rozhodností vystupuji proti vašim rejdům.“

Muž s přesvědčením: „To, co mluvíte, je přímo nejapné a v nejmenším vás neočist'uje před veřejností.“

Pán s aktovkou: „Dám vám na to ráznou odpověď: Vašemu řádění jest třeba učiniti přítrž.“

Muž s přesvědčením: „Vyvodím z vašeho jednání důsledky.“

Pán s aktovkou: „Učiním svoji vlasteneckou povinnost, když vás demaskuji co pravého viníka štvanic a komplotů.“

Muž s přesvědčením: „Mameluku!“

Pán s aktovkou: „Hnisavý vřede na těle národa!“

Muž s přesvědčením: „Temný živle!“

Pán s aktovkou: „Utržil jste si důkladnou blamáž!“

Muž s přesvědčením: „Ve vašich řadách nastalo vystřízlivění.“

Pán s aktovkou: „Ve vašem mozku svítá.“

Hlas z obecnstva: „Ale pánové! Jaké to divadlo slovanské nesvornosti poskytujete odvěkým nepřátelům našim pro jejich obveselení?“

Pán s aktovkou a muž s přesvědčením (svorně na adresu onoho hlasu z obecnstva): „Co se pletete do našeho ideového sporu, vy trumpeto?“

Konec: Hlas z obecnstva, jehož jméno je Fr. Budínský, instalatér, podal na pána s aktovkou, úředníka pojišť'ovny R. Nováka, a muže s přesvědčením Leopolda Karlínského, stavebního políra, žalobu pro urážku na cti. Rozsudek: Oba byli odsouzeni k pokutě 50 Kč nepodmíněně.

Tribuna 17. 7. 1926

Bouřlivé narozeniny

(Samosoudce)

Byl to málomluvný, do sebe ponořený člověk. Společnosti nevyhledával; a myslím, že společnost o něho ani nestála. Jaká zábava s takovým zamračeným člověkem?

Když Alois Krejčík skončil svoji denní práci – byl knihařským pomocníkem –, tu zalezl do svého kumbálu a tady oddával se svému oblíbenému zaměstnání. Maloval olejové obrazy podle pohlednic. Stěny jeho světnice byly plny těchto neumělých výtvorů. A když nemaloval, tehdy četl nějaký kalendář. Večer chodíval na procházku spěšným, pokleslým krokem.

Bydlil u vdovy Jonášové, která se živila podělkováním^[22] po domech a praním prádla. Sama spala s dcerou v temné kuchyňce, jejíž kalné, zamřížované okno pohlíželo do dvora, plného beden a starých sudů. Svého podnájemníka chválila si pro jeho tichou povahu a uctivost. S nadšením říkala v sousedstvu, že takového pořádného nájemníka ještě na bytě neměla. „Šťastná holka, která toho člověka dostane,“ tak se vyjadřovala. Možná že tato pečlivá matka měla nějaké úmysly se svojí dcerou, jedenadvacetiletou Marií, švadlenkou v jednom velkém pražském závodě.

To by byla asi tak expozice všedního dramatu, který odehrál se na svatého Aloise, patrona pana Krejčíka. Ten den byl podnájemník překvapen šálkem čokolády a kusem bábovky, kterým uctila paní Jonášová svého vzorného podnájemníka. A Marie, plaše se zardívajíc, připojila k tomu své blahopřání.

Toho večera nepřišel pan Alois před zavřením domu. Žaloba vypočítává s velikou svědomitostí všechny lokály, ve kterých uctíval pan Alois svého svatého patrona cudností a mládeže studující. Nejdříve pil U Města Kroměříže, pak odebral se do kavárny Carmen, aby kolem půlnoci zaměnil tuto místnost za vinárnu, která má podivný název Pěstí do nosu. Tam vypil několik sklínek magadoru a odebral se do noční kavárny U Pejšánků. Bůhví co přimělo tohoto pořádného člověka k takovému bezuzdnému hýření.

K ránu byla paní Jonášová vyburcována ze spánku velikým hlukem. Vztyčila se na posteli a zjistila, že zřítla se polička s nádobím. A nad ní stál pan Alois a jeho oči byly podlitly krví.

„Modli se, babo,“ zachroptěl, „neboť přiblížila se tvoje poslední hodina!“

„Ale pane Alois!“ vzkřikla zděšená paní.

„Mlč!“ zuřil opilec. „Přiblížila se chvíle, kdy budeš pykati za všechny poklesky a hříchy.“ A uchopil postel a převrátil ji i s paní Jonášovou. A pravil: „To je za tu tvoji čokoládu.“ Pak uchopil sekeru, která stála u kamen, a rozštípal nábytek. „Abys si mohla zatopit, až budeš zase péci bábovku,“ dodal sveřepě. Potom vyhnal z postele i Marii, která vyběhla na chodbu a počala zoufale svolávat lidi. Přišli strážníci, přemohli zuřivce a odvedli jej.

Před soudem rozpačitě mlčel. Nesmírně se styděl za svoje řádění. Na nic se nepamatuje. Ani neví, kolik vypil. Jenom tolik, že toho bylo asi hodně.

„To bylo hodně,“ přisvědčuje soudce, „ani se nechce uvěřiti tomu, co říkají svědci. Ale prosím vás, řekněte mi, co vás to napadlo? Tadyhle vaše bytná líčí vás jako výlupek vší pořádnosti; sama nemůže pochopit, co to do vás vjelo.“

A tu pan Alois povídá tiše: „Do mě, pane rado, vjela taková veliká lítost. Když mně paní Jonášová přinesla tu čokoládu, tak mě najednou napadlo, že jsem nikdy nic na světě neměl, z domova jsem neměl žádné zastání, jsem, jak se říká, jako ten kůl v plotě...“ a zaplakal. Stíraje si slzy dlaní, dodal: „Kdepak mně aby někdo podstrojoval čokoládu... Copak patří takovému člověku jako já čokoláda? Mě to tak rozlítostnilo, že jsem se musel opít... Já moc zkusil, pane rado, kdybych to někomu vypravoval, ani by neuvěřil.“

Soudce byl milosrdný. Zprostil pana Aloise obžaloby pro zločin veřejného násilí, ale pro přestupek opilství diktoval mu deset dní tuhého vězení. Protože je pan Alois zachovalý, nebude muset sedět, jestli do třech let nic neprovede. Ale on nic neprovede, za to ručí paní Jonášová, která mu všechno odpustila a vzala ho zase na byt. Možná že to s panem Aloisem a Marií přece jenom nějak dopadne.

Tribuna 20. 7. 1926

Voršila u mechanického mandlu

(Okresní soud)

Jan měl si bráti Blanku. Jan byl úředník pojišťovny a nosil bílé tenisové kalhoty. Byl to veselý mladý muž, ale s vážnými úmysly. Blanka byla hezká dívka; a v jejích pomněnkových zracích bylo rozhodnutí vzít si Jana, byť se celý svět stavěl proti tomu. Svět se proti tomu nestavěl a hleděl si svého.

Když měli už zařízený byt a všechny hrnky, kastroly, kuthany^[23], mísy a pánve byly srovnány v polici a když už se přibližoval den, kdy zjeví se pomerančové květy ve vlasech nevěsty, tehdy promluvila nastávající tchyně k úředníku pojišťovny takto: „Milý Jene! Říkali o vás, že jste do světa a že vaše povaha je vrtkavá. Ale pozoruji s radostí, že ač jste vesel, jste pln vážných úmyslů. Z mých rukou dostanete Blanku čistou jako sklo. Opatrovala jsem ji jako drahou mast.“ Utřela si slzu a pokračovala: „Budu nad vámi bdíti a budu se za vás modliti, aby Bůh vašemu manželství požehnal. Proto jsem se rozhodla dáti k vám tetu Voršilu, která je osoba spolehlivá, pracovitá a pořádná. Bude vám obstarávat všechny domácí práce, uklízeti a vařiti. Uvidíte, že teta Voršila je poklad, a budete mi blahorečit. S cizí osobou nic není. Ta by vás roznesla. Přeji si, aby u vás byla teta Voršila.“

I odpověděl ženich Jan: „Vzácná maminko! Uznávám vaši péči a starost. Vím, že chcete jen naše dobro. Ale nechci Voršily do domu. Slyšel jsem, že to nedělá dobrotu, je-li starší teta v domě.“

Poté tchyně odvětila: „A proč nechcete tetu Voršilu? Jaké námitky chováte proti Voršile?“

Jan vece: „Moje námitky jsou zásadního rázu. Chci, aby byla situace jasná. Jsem odhodlán ctíti vaše příbuzenstvo. Její postavení však bude nejasné. Mám jí prokazovat pocty jako příbuzné a poroučeti jí jako služebné? Chci vzít si do domu tetu Voršilu, ale pod podmínkou, že nám nebude tykat, že nikomu nezjeví, že je teta, že nebude chtít s námi hrát za dlouhých zimních večerů alager^[24] a že nebude trvat na tom, abychom s ní zpívali o Štědrý večer koledy. To jest přání mé.“ Na tuto podmínku tchyně přistoupila, ale žehrala v duchu, že Jan vyslovil se nevázně o tetě Voršile. Chudí lidé těžce nesou zlehčování příbuzných, jako v přítomnosti u boháčů nesmí se nevázně mluvit o penězích.

A nedlouho potom nastalo manželství. Šedesátiletá panna Voršila vykonávala bedlivě domácí práce. Když skončila svoji denní práci, tu sedávala v kuchyni, obírajíc se hrnkem kafe. A když dopila kávu, tehdy přepadaly ji myšlenky smutné, dojemné. Říkala si, že neměla nikdy od nikoho zastání ani poděkování. Je mezi těmi mladými jako prodaná. A pak jí přišlo mysliti na to, dlouho-li pak tu ještě bude, a že vlastně na tom světě nic neužila. Když nesla prádlo na mandl, tehdy dávala těmto svým truchlivým myšlenkám průchod. Točíc klikou mechanického mandlu, vedla k hokynářce takovou řeč: „Paní drahá, člověk nikdy neví, čeho se na stará kolena dočká. Jako tadyhle příkladně řečeno já. Já jsem teta té mladé. Ale myslíte, že mě má mladá za tetu? Myslíte, že se přijde někdy ke mně poradit jako k tetě? I toto! Já jsem jim děvečka. Jojo. Protože jsem chudá. Kdybych měla tisíce, to by bylo hned tetinko sem –

tetinko tam! Ale tak od nich nemůžu čekat žádnou úctu. Já jim o to nestojím. On je flamendr – ona je flamendřice. On je flink – ona je fuchtle. On je za osmnáct, ona je za dvacet bez dvou. Koupili si gramofon, jako by nebyly jiné starosti. Ona vám, paní drahá, běhá doma v kalhotách jako chlap. On je vohlozek – ona je treperenda. On je flákač – ona je rajda. Ba áno. Chce, abych jí vařila ráno čekuládu! Já ti budu podstrojovat, ty necudo! Doma to nemělo co jíst a tady to dělá velkou. Ona mně, paní drahá, připadá jako biografistka. Maluje se štyftem. On hodí jednu botu ke dveřím, druhou k oknu. Koupili si kilo burských oříšků a já abych uklízela po nich skořápky. Já jsem, paní drahá, sloužila u notářů a ti ze sebe tolik nedělali...“

Řeči letí s rychlostí dvaceti uzlů za hodinu a rostou jako dýně v koňském hnoji. Dne 5. června tohoto roku vypukl na schodišti domu na Žižkově veliký rámus. Voršila sbalila svůj uzlíček. Všechny partaje naslouchaly dychtivě povídkám z mladé domácnosti. Voršila počínala si jako lítě válečná. A Voršila, šedesátiletá panna Voršila byla pohnána před soud. Řeči u mechanického mandlu byly zabaleny v pojem přestupku pro urážku na cti a předloženy u soudu vrchního rady dr. Sitty. Soudní síň naplnila se pláčem, křikem a rámusem. Voršila byla odsouzena k 50 Kč pokuty, vzhledem k její zachovalosti podmíněně. Odcházela od soudu s myšlenkou, že chudý člověk nemá zastání. Jan a Blanka se radovali, že zbavili se tety Voršily; čímž se tato poučná příhoda ze života končí.

Tribuna 25. 7. 1926

Pán se zlatým skřípcem

(Senát)

Pán se zlatým skřípcem usedl na lavici, obžalovaných s výrazem, který pravil asi toto: „Velmi nepříjemné počasí, není-liž pravda? Nu doufejme, že se to změní.“ Pán se zlatým skřípcem je čtyřicátník zarudlých lící, které svědčí o tom, že je ctitelem axiomatu, jež čítáme na vyšíváných kuchařkách: „Pečená husa a knedlíky a fešná děva po boku – to je požitek pro naše jedlíky...“ Takoví páni jsou velmi oblíbeni ve společnosti, poněvadž dovedou zpívat kuplety a neuzavírají se žádným společenským hrám. Dovedou strávití mnohou veselou chvílí ve družném kruhu přátel při poháru řízné plzeniny; mimoto nosí pán se zlatým skřípcem rozhalenou košili, což svědčí o jeho liberálním duchu a o tom, že zlatý skřípec je členem kroužku tamburašů.

Pán se zlatým skřípcem je obviněn, že sliboval starším, cituplným vdovám manželství, dával se od nich hostit, bral od nich peníze, ale v manželský sňatek vstoupiti nemínil. Vdově S. představil se jako zámožný statkář a vykouznil jí idylu venkovského manželského hnízdečka; což vdovu stálo asi patnáct set Kč a zlaté, památné hodinky po strýcovi. Potom náhle odjel a vzkázal vdově, že umřel. Vdova mu však dopsala, že ho to neomlouvá, a žádala peníze zpět. Ale tento dopis již pána se zlatým skřípcem nezastihl, neboť musel odejeti do Plzně, kdež měl rozdělanou jinou vdovu s větším věnem a s menší vadou. Této vdově se zjevil, vzav na sebe nepravou tvářnost inženýra ve státní službě. Řekl jí, že má pevně za to, že ona je ta vyvolená, avšak potřebuje okamžitě tisíc korun, neboť musí koupiti náhrobek své zesnulé matičce, která umírajíc kladla mu na srdce, aby se neoženil s žádnou jinou než s nějakou vdovou s menší vadou, ale s větším věnem, neboť takové vdovy jsou v manželské věrnosti nejstálejší. Vdova byla dojata, peníze mu dala, on jí lásku sliboval, ale, falešník, do světa se odebral a ji samotnou zanechal. Takový je dneska svět.

Pán se zlatým skřípcem sedl na vlak a jel do Liberce, neboť bydlela tam jedna nábožná paní, která měla dceru na vdávání. Ta paní řekla pánovi se zlatým skřípcem, že moc dceři dáti nemůže, ale ta maličkost, co jí věnem dá, je z čistého srdce. A lepší prý malé věno než velká faleš. Má prý toho četné důkazy, že manželství s velkým věnem nebývají stálá. A dala pánu se zlatým skřípcem dělati nový oděv a vidouc, že má rozhalenou košili, koupila mu ještě deštník. A radovala se velmi, že uvidí svoji dceru vdanou za statného čtyřicátníka, jehož inteligence je tak znamenitá, že nosí zlatý skřípec. Pán se zlatým skřípcem odcestoval, zanechav na jméno nábožné paní čtyři sta Kč dluhu.

Ale posléze stalo se pánovi jedno nedorozumění, které jej přivedlo konečně na lavici obžalovaných. Seděl v hotelu Pošta v jednom okresním městě východních Čech a objednával si pokrmy a nápoje. Když mělo dojít k placení, tu náhle vyskočil, zvolal: „Moment!“, jako by spatřil oknem na ulici nějakého známého. Avšak líc zkušeného číšníka ztvrdla. Stáhl ve dveřích pána se zlatým skřípcem za šosy nazpět a pravil drsně: „Platit!“

Pán se zlatým skřípcem se zasmál a povídal: „Hehe, to je dobré. Málem bych, zapomněl platit. Ovšem, ovšem, mám platit útratu. Zaplatím, příteli...“ a jal se horečně šacovati. A najednou propukl v bouřlivý smích a hlaholil: „To je dobré, chachacha! Zapomněl jsem si peníze doma. To je sakulentská událost! Nu, nevádí... Já si skočím ke známému, zaplatím i spropitné dám.“

Než číšník neoddával se optimismu, neboť jeho zaměstnání naučilo jej vyznávatí světový názor skeptický. A ve smyslu své filozofie zavolal strážníka, jenž sbalil pána se zlatým skřipcem. – Statný čtyřicátník byl odsouzen do těžkého žaláře v trvání osmi měsíců, a to nepodmíněně, neboť to je starý známý čtverák.

Tribuna 28. 7. 1926

Kufr jakožto doklad charakteru

(Samosoudce)

U vdovy Kuncové bydlel před nějakým časem jeden pán a ten se jmenoval F. S. Podstránský. Avšak nebyl to spisovatel, jak bychom soudili podle jména, ale byl mechanik. Líc tohoto mechanika byla zarostlá divokým plnovousem; i hlava se honosila mocnou kšticí; stár byl třicet pět let. Poněkud huhňal, což ale vyhlíželo trochu panský. Vdova nebyla ještě v těch letech, kdy se člověk odřiká světa. Cítila, že by v jejím srdci mohl vyraziti druhý květ. Než mechanik nebyl přístupný svodům; byl přísného charakteru a často se vydával na cesty, neboť pracoval na venkovských stavbách: Vdova cítila, že se jí děje bezpráví. Neboť mechanik zajisté nemohl udat závažné důvody, proč by nemohl například vdovu milovati. Anebo ji pojmouti za manželku. Myslívala si častokráte: „Co by mohl mechanik namítat proti sňatku manželskému?“ Avšak mechanik nemyslel na něžnosti, ale pořád měl na starosti svoje práce na stavbách; a jistě mu leželo na srdci více plynové potrubí než sňatek manželský. Bývají takové podivínské povahy.

Protože vdova naznačila jednou svým přítelkyním, že se mechanik vyjádřil, stala se tato záležitost aktuální v okruhu zájmů starších ženských obyvatel ulice. Stávalo se, že přítelkyně, potkavši paní Kuncovou, tázala se, aniž by tím myslela něco zlého: „Tak co, kdypak už do toho praštíte?“ A to vdovu přirozeně mrzelo, když se mechanik k ničemu neměl. A tak aby už byl konec těm řečem, začala o mechanikovi roznášet řeči. Že by ho nechtěla, kdyby byl celý ze zlata. Proč by vdova nechtěla mechanika ze zlata? Protože tento mechanik je veliký záletník, zástěrkař a větroplach. Ať se nikdo nedá klamati jeho divoce zarostlou tvář. Neboť pod těmi divočinami bije srdce měkké jako vosk a city lásky kanou z něho jako máslo z masopustní koblihy. Všecky jeho stavby a plynová potrubí nejsou nic jiného než klam a mam. Při bližším ohledání zmizí mechanické práce co klamný dým. Mechanické práce na

venkovských stavbách jsou u tohoto pána pouze zástěrka, aby mohl běhat za zástěrkami. O takové lehké kvítko ovšem vdova nestojí. Kdyby se lépe držel, ještě by si možná dala říci.

„Abyste viděly, že vám nelžu,“ pravila „přinesu vám dopisy, které od těch ženských dostává.“ Přítelkyně souhlasily a pravily, že ony dopisy podrobí přísné prohlídce. Ale místo dopisů přitáhla vdova jednoho dne mechanikův kufr. Povídala, že ten kufr nešel otevřít, a tak ho musela přitáhnouti celý. „Ale co jsem se s ním nazlobila, to byste nevěřily. Vždyť je to kufr jako hrom. A to se mně ještě s ním stal malér. Už ho mám ve druhém patře a najednou vidím, že se mechanik vrací domů. Tak jsem musela rychle kufr zatáhnout zpátky. Ale nepovolila jsem, neboť mám charakter a nesnesu, abyste si o mně myslely, že jsem vám zalhala.“

Jak to bylo s těmi milostnými dopisy, se tak dalece nic neví. Povedl-li se vdově důkaz o mechanikově záletnictví, zůstalo tajemstvím. Jenom to se ví, že mechanik pohřešil v kufru jednoho dne kůži na podešve, šálu na krk a notes, ve kterém měl sto dvacet korun. Vdova byla včera postavena před samosoudce pro zločin krádeže. Přiznala se po krátkém zapírání a byla odsouzena do těžkého žaláře na jeden měsíc podmíněně. – Soudce projevil naději, že vdova nadále nebude osvědčovat svůj charakter takovýmto způsobem.

Tribuna 29. 7. 1926

Odkaz strýčka Ambrože

(Civilní soud)

Rodina báňského úředníka F. žila pouze z naděje, že strýček Ambrož zemře. Strýček Ambrož těšil se totiž v této rodině popularitě člověka, který má hezkých pár tisíc v bance. Pouze vidina těchto tisíců činila panu F. a jeho rodině soužití se strýčkem Ambrožem snesitelným.

Musíte věděti, že tento strýček byl penzista, rybář a podivín. Vybíral si v jídle; to dosvědčí celá ulice. Za jeho života nesměly přijít na stůl karbanátky. Strýček tvrdil, že při jisté příležitosti učinil slavnou přísahu, že co živ bude, se karbanátků nedotkne. „Nu, což,“ myslil si pan F., „i bez karbanátků je možno žít.“ Ve jménu oněch vytoužených tisíců odřekla se rodina pana F. mnoha pokrmů, mezi jiným zajíce na smetaně. Horší bylo, že si Ambrož osoboval i jinak zasahovati do sféry paní F. Bděl nad vařením, nahlížel pod pokličky a netrpěl, aby na plotně byl větší počet hrnců. Poručil si, aby polévka pro něho byla vařena v Papinově hrnci, a to považovalo sousedstvo za hříšnou provokaci nebes. Zavedl takzvané

sériové umývání nádobí. Podle jeho systému nesmělo se nádobí mýti denně, nýbrž dvakrát týdně, až když byla větší partie nádobí nashromážděna. Malování příbytku trpěl jen pod podmínkou, že nebude hnuto nábytkem. Ani jedna služka nevydržela ve službě. Každá odcházela s náramným pokřikem a s tvrzením, že kdyby pan Ambrož byl jejich muž, že by ho opañily. A strýček Ambrož osočoval svoji neteř, že proti němu služby pošťívá, ačkoliv chce jenom jejich dobro, když učí služebné, jak mají zatápěti. Strýček hlásal, že nestrpí, aby se mu házely klacky pod nohy, když chce domácnost postavit na novou organizační základnu.

Strýček miloval klid a nesnesl uklízení. Úklid měl se dít pouze pokradmu, když odešel pan Ambrož lovit ryby. Svoje červy měl uloženy v kuchyňské polici. V zájmu dědictví nesměl si nikdo tuto havěť oškliviti. Urážku červů považoval strýček za svoji osobní urážku. Všecko trpěla hrdinně rodina pana F. A když již se jich malomyslnost zmocňovala a v domácnosti hrozila vzpoura proti této tyranii, tu stačilo pouze strýčku Ambrožovi suše poznamenat, že to, co má, že si do hrobu nevezme. Žádá však, aby jeho příbuzní ctili jeho šediny. Ať se v ničem nepodobají jeho frivolnímu synovci Aloisovi, u něhož strávil pouze jeden den a do smrti jej nechce vidět. Neboť synovec Alois nazval jej starým padouchem a vzal na něho židli. Je to hanba, když se synovec takhle pozdvihne proti vlastnímu strýčkovi.

Při vypočítávání výtečných vlastností strýčka Ambrože zapomněli jsme na jeho vědeckou činnost. Když přišla návštěva, tu zeptal se přísným hlasem, jak je vysoký Vendômský sloup. A velmi se rozhořčoval, když návštěva nedovedla dát přesnou odpověď. V krabičce od aspirinu měl kousek zkamenělého obilí od Tetína. Kdo této zkamenělině nevěnoval patřičný obdiv, propadl zlobě strýčka Ambrože. Mimoto chtěl si strýček vysloužiti pověst vynálezce. Domníval se, že přišel na způsob, kterak z obyčejných bot lze učiniti bílou lázeňskou obuv. Látka, kterou natřel všechny boty v domácnosti, způsobila, že se obuv rozpadla. Starožitné housle rozložil na součástky tvrdě, že housle mají špatný zvuk. Ale dohromady už je dát nedovedl.

Když míra jeho neřestí byla naplněna, tu najednou strýček zemřel na horkou nemoc. Rodina pana F. si oddychla. Tisíce kynuly jim jako odměna za strastiplný život. Jaké však bylo jejich zděšení, když se dověděli, že strýček Ambrož odkázal celé jmění onomu frivolnímu synovci Aloisovi. Ale nemínili tuto těžkou ránu osudu snášeti pasivně. Podali proti Aloisovi žalobu, nařikající neplatnost testamentu. Soud první stolice jim nevyhověl, ale rozhodl, že přísluší panu F. náhrada spojená s výživou nebožtíkovou, rovněž tak náhrada za škody, které strýček

Ambrož způsobil. Soud se usnesl, že rozhodnutí o výši této náhrady bude dodáno stranám písemně.

Tribuna 30. 7. 1926

Barbora Ubryková aneb „Čím mohu sloužit, milostivá?“

(Okresní soud)

V jednom městě na náměstí žil a měl svůj krám obchodník lahůdkářským zbožím a ten se jmenoval Jan Honc. Obchod mu šel do té doby, dokud se zrovna naproti němu neetabloval konkurent, nějaký pan Šklíba. Od té doby musel se pan Honc dívat na to, kterak jeho zákazníci táhnou se k panu Šklíbovi. Neboť tento delikatesník byl ducha modernějšího. Dovedl se světsky klanět a šveholit sladkým hlasem „račte si přát?“, „čím posloužím, vašnosti?“ a „moje účtají díky vzdávám uctivá poklona přijďte zas“. Mimoto měl nádherné kníry, jakými se honosili opřičníci^[25] Ivana Hrozného. To byly kníry o třech poschodích. Nejprve sledovaly směr úst. Potom vzpřimovaly se kolmo k ústům. Poté trčely v pravém úhlu do výše.

Marně hlásal pan Honc, že není hlavní věc sladké řeči, poklony a mnutí rukou, nýbrž solidní a kulantní obslužení. Marně tvrdil o panu Šklíbovi, že těma rukama, kterýma nalévá petrolej, krájí nářez a ementálský sýr. Marně jej obviňoval z dryáčnické reklamy, které se pan Šklíba dopustil tím, že si nad pult zavěsil tabulku s pořekadlem „Malý zisk a velký obrát“, ačkoli každý slušný obchodník dává přednost starodávnému rčení „Našemu konání buď boží požeňání“. Zákazníci se hrnuli k panu Šklíbovi a pan Honc zůstával v krámě sám se svojí mourovatou kočkou. A tu mezi sudy povídel a slanečků, mezi pytly rýže a luštěnin, mezi pletenci fiků a mezi regály, plnými Pravé Franckovy přísady ku kávě, přemýšlel o pomstě. Jeho delikatesní srdce cítilo, že chování pana Šklíby zasluhuje přísného trestu.

A co neudělal. Musíme podotknouti, že pan Honc byl rutinovaným ochotníkem a že na místním divadle hrával role povytce hrdinné a šlechtné. Hrával s velkým citem a koulel strašlivě očima, když pronášel: „Ha, zmije zrádná!“

A tak jednoho dne hlásaly plakáty, že místní vzdělávací a ochotnický spolek bude dávatí truchlohru Barbora Ubryková aneb Zazděná jeptiška. Je to kus lidový a dojímavý, a jak už sám název ukazuje, jedna mladá jeptiška je v něm zaživa zazděna. Pan Honc měl v této hře hráti úlohu sveřepého kata, jenž velí zedníkům, kteří jsou pověřeni úkolem onu mladou dívku

krutě zaživa pohřbíti. Když vystoupil pan Honc na jeviště, tu povstal v hledišti šum. Pan Honc nalepil si totiž kníry o třech poschodích. Šum vzrůstal, když se shledalo, že na temeni strašného kata trčí šešulka, jakou se honosil pan Šklíba. Pohyby, gesta – celý pan Šklíba. A když došlo k oné památné scéně, ve které prosí mladá jeptiška své katy, aby maličko posečkali ve svém strašném díle, že má na srdci poslední přání, tu vykročil kat, totiž pan Honc, uklonil se elegantně, zamnul rukama a zašveholil: „Čím mohu sloužiti, milostivá?“ No to si můžete představití ten rámus. Posluchačstvo se válelo smíchem. Opona musela rychle dolů a z tragédie byla fraška.

Poslední akt dramatu odehrával se před okresním soudcem vrchním radou dr. Sittou. Pan Šklíba podal na pana Honce žalobu pro urážku na cti. Neboť byl tímto pojetím role kata uveden ve všeobecný posměch a opovržení a na své živnosti těžce poškozen. Zákazníci vraceli se k panu Honcovi a pan Šklíba tvrdil, že když u pana Honce koupí zákazník zboží nejméně za padesát korun, že mu zahraje onu scénu z Barbory Ubrykové přídánkem. Protože každý pokus o smír skončil se s nezdarem, vynesl soudce rozsudek, jímž odsuzuje se pan Honc pro přestupek urážky na cti k pokutě 100 Kč.

Tribuna 1. 8. 1926

Urazil koně

(Senát)

V hospodě U Věnce seděl Čeněk Kříž a koukal před sebe jako výr. Bylo to o svatojánské pouti, která podle ustálených tradic nesměla se skončiti klidně. O to právě se staral dotyčný Čeněk Kříž, známý pouťový rváč. Proto snažil se hostinský i ostatní hosté, aby Křížovi nedali příčinu k výtržnosti. Jednali s ním jako s drahou masťou a hostinský dával příliš ostentativně najevo, že mu je Kříž nejmávanější host.

To právě Kříže dopalovalo. Všecko v něm vřelo, zdvořilosti odmítal, s nikým si nepřipíjel a jen úporně čekal na okamžik, aby se mohl do toho vložit. Kříž patřil k oněm zarputilým pijákům, kteří čím více pijí, tím více propadají temnému vzteku. Nějaký Chleboun, chalupník, nedbal této nálady, ale přisedl ke Křížovi a zavedl s ním animovaný hovor o počasí, hospodářství a obecní politice. Kříž mlčel, dýmal a oči se mu zlověstně podlévaly krví. Hovorný chalupník toho nepozoroval.

Najednou uhodil Kříž svojí mohutnou pěstí na stůl a zahučel: „Já mám koně.“ – Chleboun nato: „Vím, vím, Kříži, a pěkného koně máš.“

Kříž podívá se úkosem na svého souseda, a povídá: „Já nemyslím ryzku, myslím grošovaného.“ – Chleboun: „Jo, grošovaného – to je právě moc hezký koník, Kříži.“

Kříž se sveřepě zachechtal: „To bych řek, že je to koník jako panna. Já vím ale, co si, Chleboune, myslíš.“

Chleboun se bránil. „Co bych si myslel? Já si myslím to, co si ty myslíš.“

Kříž poposedl: „Tak ty si tedy myslíš, že ten můj grošovaný je mizerná hajtra?“ – „Ale propánička,“ bránil se Chleboun, „jak bych si dovolil myslit o tvém koni takové věci?“

Avšak Kříž byl již v ráži. Popadl chalupníka za límec a jal se jím třepati. „I ty kluku skrčený,“ řval, „já tě naučím říkat mému koni hajtra. Tady máš, uličníku jeden!“ A srazil Chlebouna pod stůl.

Přiběhl zděšený hostinský, a spínaje ruce, volal: „Pane Kříži, prosím vás, nekažte mi zábavu.“

Kříž důstojně povstal: „Vidím, hostinský, že se spolčuješ s mými nepřáteli.“

Hostinský jal se chlácholiti Kříže a snažil se mu dokázat, že se nespolčuje s jeho nepřáteli. Ale Kříž neposlouchal. „Hostinský,“ pravil, „ty budeš litovat, že kuješ proti mně pikle. Kdo urazí mého koně, urazí i mě. Hostinský, podívej se na svoji hospodu, podívej se moc dobře, dřív než z ní udělám kůlnu na dříví.“

Žaloba viní pana Kříže ze zločinu veřejného násilí, zlomyslného poškození cizího majetku a ublížení na těle. Žalobní spis vypočítává, že Kříž rozbil celé zařízení hospody, vytloukl sedmáct okenních tabulek, rozbil kamna, šedesát lahví a mnoho pivních sklenic. Chlebouna ztýral tak, že musel dva dni ležet. Hostinskému způsobil krvavé podlitiny. Když se u soudu četlo, že Kříž je nebezpečný rváč a násilník, tu obžalovaný kýval záдумčivě hlavou. Bylo viděti, že mu toto konstatování působí jisté vnitřní uspokojení. „Aspoň se vidí, kdo jsem a co dovedu,“ prohlásil. – Byl odsouzen do těžkého žaláře v trvání devíti měsíců nepodmíněně.

Tribuna 6. 8. 1926

Čtyři intimní případy od okresního soudu

Maminko!

„Přiznáváte se, paní?“

„K čemu se mám přiznat?“

„Že jste tady panu žalobci řekla zloduch a intrikán.“

„Přiznám se, když on se taky přizná.“

„K čemu se má přiznat?“

„Že je zloduch a intrikán.“

„Ale paní, to nesmíte pana žalobce urážet!“

„Já ho neurážím. Posuďte sám, pane rado, pravdivost mých slov. Pan Myška mě v neděli, když se chtěl holit, požádal o teplou vodu. Privil: Maminko, nemohl bych vás požádat o teplou vodu? Jak mi řekl maminko, řekla jsem si v duchu: Ale bodejť, smíš si myslet na naši Elišku, synáčku. A nahlas: Ale bodejť, máte mít teplou vodu, synáčku. On ale nejenže se nevyjádřil, ale namluvil si na lékárnickém bále nějakou jinou. Pročež jsem mu řekla zloduch a intrikán, jako že je.“

„Ať mě neuráží,“ zapištel pan Myška, „já jsem složil tirocínální zkoušku^[26]!“

Paní byla odsouzena k podmíněčné pokutě dvaceti korun a zašeptala: „Mé srdce, mé ubohé, mateřské srdce!“

Tatínku!

„To bylo prosím tak. Tadyhleten pán přišel ke mně do trafiky a povídá: Deset egyptských! Myslím si: Deset egyptských – deset egyptských – a vybírám mu těch deset egyptských. On si ale dovolil říct: Rychle, rychle, tatínku, ať mi neujede elektrika. Táži se ho: Jakým právem dovolujete si mně říkat tatínku? Já jsem čtyřicetiprocentní invalida a žádný váš tatínek, vy jeden smrkáči. Tak to bylo, jak to tu povídám, a žádná vina se u mě nenalézá. Prosím, aby ten pán byl přísně odsouzený.“

„Odpusťte, ale tatínku není žádná urážka. Ale vy jste toho pána urazil, nazvav jej smrkáči.“

„Tak já jsem teda ten zločinec? Já mám bejt za všechno škodnej? I toto! To se budu točit do alelujá!“

Trafikant byl odsouzen k desíti korunám pokuty, ale odvolal se, aby dokázal, že se hodlá „točiti do alelujá“.

Babičko!

„Vždyť já, pane rado, byla bych pro smích lidem! Kvůli obchodu, pravda, leccos člověk musí spolknout, ale co je moc – to je moc. Kdybych u toho mladýho viděla úmysl koupit, ještě bych spolkla tu urážku...“

„Ale babičko není žádná urážka.“

„To si myslíte vy, pane rado, ale kdyby vám někdo před celou veřejností řekl babičko, nevím, jakou byste mu dal odpověď. A to on ani koupit nechtěl, jen se mi v ošatce přehraboval a pořád vedl svou: Ale vždyť je to drahý, babičko! Řekla jsem mu: Když nechcete koupit, odrazte mi od kvelbu, a on: Nonono, bábo princmetálová!“

„Ano, ta princmetálová bába, to je urážka.“

„A vidíte, pane rado, a to mě ani tak nemrzí jako ta babička. Jaká jsem já babička od takovýho fousatýho strejce. Vždyť by se mi všichni smáli!“ – Ale přece dala si babička říci a s obžalovaným se smířila.

Dědečku!

„Já se vám divím, pane Hroneši! Pro výraz dědečku ztropil jste takový povyk? Z celého případu usuzuji, že pan žalobce se naopak velmi slušně k vám zachoval...“

„Velmi slušně? Pěkně děkuji za takovou slušnost. Každá slušnost má své meze. Snesu jakoukoliv slušnost, jen když nepřesahuje meze slušných mravů. Tato věc musí se posuzovat podle okolností. Kdybych vstoupil do električky sám a někdo nabídl mi svoje místo se slovy: Posad'te se, dědečku, tak bych si myslel své a v tichosti bych nabídnuté místo zaujal. Nemohu však snést podobnou slušnost, když jsem v průvodu své mladé paní. Já jsem, prosím, novomanžel, a žádný dědeček! Je tedy zcela přirozeno, že vyt'al jsem tomu pánovi políček, neboť nechci být pro smích lidem.“

Pro přestupek lehkého ublížení na těle dostal pan Hroneš dva dni vězení podmíněně.

Tribuna 17. 8. 1926

Přišla kosa na kámen

(Senát)

Toto jest příběh, ze kterého vysvítá, že mnohdy i vykutálený chlapík ke škodě přijde, a dále že se může přihoditi, že i žena, jsouc mazaná a vypálená, nad mužským může zvítěziti. Pročež pilně tomuto našemu vyprávění naslouchejte, neb může vám býti k mnohému užitku.

Jakmile pan Jan Červenka seznal, že jeho zevnějšek budí u žen zalíbení, tehdy opovrhl jakýmkoli civilním zaměstnáním a potlačil úmysl dobývati chléb svůj těžkou prací. A jeho rejstřík trestů, jenž je uložen u úřadů, praví, že tento pán specializoval se na sňatkové podvody. Mnohá vdavekchtivá žena litovala, že se seznámila s úhledným panem Červenkou.

Když jednoho dne prohlížel ten pan Červenka inzertní část novin, tu padla mu do oka tato anonce:

Zda najde

ml. int. zám. slečna 24 l.

muže nejr. úř. dobře sit.

Zn. „Pohádka mládí“.

Pan Červenka odpověděl v duchu: „Zda najde? Najde. Jak by nenašla, když je zám. slečna,“ a sedl a napsal dívce inteligentní dopis. A tak se seznámili. Ona byla svěží, štíhlá blondýnka. On je brunet. Lidé se za nimi ohlíželi a říkali: „Těm to sluší! Pámbu požehnej!“ A oni vypravovali si o manželství a chodili do divadel, koncertů, biografů a restaurací. On všecko platil, utěšuje se myšlenkou, že si to skvitne. A jednoho dne pravil k té panně: „Najal jsem byt, ale potřebuji dát deset tisíc odstupného. Mohla byste tuto částku složit? Vždyť beztoho vaše jako moje.“ – „Ovšem,“ odpověděla panna, „správně jste děl, Jeníčku. – Vaše jako moje. Jenomže musím náhodou jet do Plzně k své matince a potřebuji nějaké drobné. Nemohl byste mně zapůjčit tři tisíce? Vždyť beztoho vaše jako moje.“ Tu pan Červenka vzdychl, vytáhl šrajtofli a dal té panně peníze; neboť pevně doufal, že přijde na svůj účet. Pak se s tou pannou

ještě jednou sešel a tu panna pravila, že potřebuje nový kostým. Náhodou nemá u sebe peněz, nebo bylo to v sobotu odpoledne a banky byly zavřeny. Pan Červenka zapůjčil jí ještě patnáct set korun. Od té doby panna o sobě věděti nedávala a tu v duši pana Červenky vzešlo náhle světlo. Poznal, jak pravdivé je přísloví „Kdo jinému jámu“ a tak dále. Vzplanul prudkým hněvem a učinil trestní oznámení. Pannu, která se nazývá Věra Čížková, zatkli v jednom pražském baru; měla v práci zase jiného ženicha. I vyvaloval pan Červenka oči, když seznal, že panna, kterou obloudivi mínil, je známá sňatková podvodnice. Panna dostala patnáct měsíců těžkého žaláře. Pan státní se divil a pravil k panu Červenkovi: „Jak jste se vy, takový starý rutinér, mohl dát tak oklamati?“ Vzdychl pan Červenka a mínil: „I starý pavouk přizí zmate.“ A pojal k slečně Věře úctu a pravil dále, že by si ji měl přece vzít, poněvadž je to platná síla. Mohli by pak živnost vésti pod jednou firmou.

Tribuna 19. 8. 1926

Nazval jej Zachariášem

(Okresní soud)

Starší muž zatroubil do červeného kapesníku a pravil: „Já mohu říci, pane rado, že jsem nevinně před soud postavený. Skutku, který mně žalobci za vinu kladou, jsem se ovšem dopustil. Je však nutno, abyste ráčil znát situaci. Nuže, věci se mají takto:

Seděl jsem v kavárně, popíjel jsem cezenou kávu a díval jsem se slušně před sebe. Najednou přistoupil ke mně číšník a otázal se mě, zdali bych byl ochoten zaskočiti co třetí do mariáše. Dobrá, povídám, jsem ochoten. Však už jsem si nezahrál leta letoucí. Tak jsem se odebral do herny, představím se těm pánům, oni se představili, tázali se, hraju-li licitovaný neboli takzvané ambo-jámo, jářku, jak by ne, tak povídal ten větší, černý: Tak jedem. Dlužno podotknouti, že se hrál šestákový, červené dražší.

Já, pane rado, jsem majitel lakýrnického závodu a nesnesu, aby se při kartách mluvilo. Ne snad, že bych se obával parlamentaření – to ne; ale prostě – nepatří se to. Hrát se má bystře, s citem, bez všelijakého hlasování. Pronášet lze pouze obvyklé výrazy, které se vztahují ku hře, například ‚povinnost‘, ‚ty dražší‘, ‚přes celý obličej‘ a podobné, každému srozumitelné věci. Ale pan žalobce nevydržel chvilku zticha. Jakmile zjistil, příkladně řečeno, desítku u zdi, hned volal ‚hanbivé doznání‘. Desítce osamoceně neříkal jako každý slušný člověk, že je

plonk, nýbrž volal přes celou hernu: Plonečnice skloňuje se podle rodu matka vražednice. Dovedete, pane rado, představit si mé rozhořčení. Sluší se vzdychati nad špatnou kartou ‚moje obzory se zamlžily‘ nebo ‚nic mi není souzeno‘? Nebo, pane rado, kdybyste prohrál flekovanou stovku se sedmou vy, že byste neřekl: ‚Mně už slunko slávy nezasvítí.‘ A vidíte, pan žalobce nestyděl se to říkati každou chvíli. Dovedete si představit, jak mě to bolelo.

Avšak ke konfliktu došlo u příležitosti, když pan Michálek hrál červenou stovku se sedmou. To je hra, pane rado, jak račte vědět, při které musejí být smysly svěží a pozornost napjatá. Poznamenati dlužno, že pan Michálek měl tu stovku vachrlatou, neb měl žaludskou desítku u zdi. Špatným zanesením však mu tu desítku osvobodil. Moje rozhořčení neznalo mezí, když jsem seznal, že hrál proti všem předpisům od esa. Nu, prohráli jsme a platili jedenkaždý zlatý dvacet.

Pan žalobce, místo aby u vědomí své viny mlčel, obořil se na mě: ‚Pane, vy hraje jako ponocný.‘ To mně, pane rado, nesmí takový mladík říci. Povídám: ‚Vy hraje jako ponocný. Proč jste šintoval?‘

Povídá: ‚Myslel jsem, že budu mazat na zelený.‘

‚Jaký zelený?‘ jářku. ‚Copak jsem měl zelený?‘

‚Bodejť byste měl zelený,‘ povídá, ‚copak můžu od vás čekat zelený, vy Zachariáši?‘

Povstal jsem. ‚Kdo je Zachariáš?‘ táži se.

‚Vy jste Zachariáš,‘ odpověděl. Tak jsem zcela polehounku mu jednu dal. A teď mě tahá na stará kolena po soudech...“

Pan Musil byl pro přestupek lehkého ublížení na těle odsouzen k pokutě 100 Kč. Odchází od soudu, pravil k žalobci: „A přece jste si neměl šintovat. Když neumíte hrát, vemte si do domu študenta.“

Tribuna 20. 8. 1926

Aby přišel na jiné myšlenky

(Okresní soud)

Pan Rosenkranc by jistě onu pětku panu Vorlovi nepůjčil, kdyby si byl tu věc lépe rozvážil. Pan Vorel si nikdy nevypůjčoval větších částek. Avšak jeho drobné dluhy, které po korunkách u známých vybral, dělaly dohromady slušné jmění. Pan Rosenkranc byl opatrný na peníze. „Ta pětku,“ vzpomínal pak v kruhu přátel, „vyletěla mně ze šrajtofle sama. Povídal: ‚Půjčte mi pětku, ale rychle, protože jdu na pohřeb.‘ A já hovado, aniž bych slova řekl, jsem mu pětku dal, tak mě ten pohřeb zpitoměl.“

A tak přibyl k oblíbeným zvykům pana Rosenkrance nový: upomínati o onu pětku. Pan Vorel stereotypně odpovídal: „Pětku? Může být. Obdržíte své peníze, dřív než vzejde večer.“ Pan Rosenkranc zkoušel to všemi možnými i metodami. Upomínal žertovně; pan Vorel odpovídal suše, že není na šprýmy naložen. Pan Rosenkranc upomínal suše. Pan Vorel odpovídal žertovně. Pan Rosenkranc vyhrožoval. Pan Vorel odpovídal mu roztouženou melodií: „Možná, možná že přijde čas kvetoucích lesů a niv...“

A jednou v noční čas, kdy pořádní lidé spali, ale netopyři, sovy, flamendři a jiná noční havěť nepokojně světem se potuluje, tehdy na nároží Nekázanky a Panské ulice potkal pan Rosenkranc pana Vorla se dvěma dámami. Pan Vorel byl vesel; kdož by mu toho nepřál? A zpíval: „Valencia!“ a rachal přitom holí na rolety. Pan Rosenkranc zatvrdil se v duši a pravil: „Já ti dám, pacholku, Valencii! Zaplat' pětku a pak si řvi Valencia!“

Pan Vorel se rozzlobil, že jej před dámami, které byly číšnice v jednom dostaveníčku venkovské inteligence, upomíná. Podal panu Rosenkrancovi pětku, a když ji věřitel radostně zastrkoval, dal mu facku se slovy: „Tady máš, abys věděl, jak šmakuje pětká!“

„Máte to divné mravy,“ pravil pan rada k panu Vorlovi, „cožpak se musí věřitel fackovat? Copak není věřitel taky člověk?“

„To netvrdím,“ pravil pan Vorel, „ale pro mizernou pětku nemusel mě pan Rosenkranc před těmi dámami ostouzet. Vždyť on mně u nich zkazil takřka kariéru. Ty dámy se domnívaly, že jsem venkovský inteligent, a upomínání páně Rosenkrancovo vzbudilo u nich představu, že smrdím krejcarem. To se musí vzít v úvahu. Upomínat má se ve vhodnou dobu. Já mu dal facku, aby přišel na jiné myšlenky.“

„Pane rado,“ řekl žalostně pan Rosenkranc, „pan Vorel říká, že jsem jej upomenul v nevhodnou dobu. Jaká doba je vhodná pro pana Vorla? Já ho upomínal ráno, v poledne, večer, v každou roční dobu, při každé příležitosti, ale bez výsledku...“

Pan rada mluvil chvíli v ten smysl, že se lidé mají snášeti, že není pěkné, když dva vzdělanci se takhle chovají, mluvil dojímavě a vzletně, až si oba soupeři podali ruku a smířili se.

Ale na chodbě, když odcházeli od soudu, pravil pan Vorel k panu Rosenkrancovi: „Ale teď mně musíte půjčit pětku, protože moje tetička je nemocná.“ Pan Rosenkranc vytřeštil oči a mlčky podal panu Vorlovi desítikorunu.

Tribuna 21. 8. 1926

Na pavlači

(Okresní soud)

„Na pavlač prádlo nepatří.“

„A kde je mám věšet?“

„Máte dost místa na dvoře.“

„Já vím. Aby mi je vaši kluci strhli.“

„Jak se můžete opovážit? Kdy vám naše hoši strhli prádlo?“

„Já vím.“

„Co víte?“

„Co vím, to vím.“

„Co vy můžete vědět?“

„Víc, než si myslíte.“

„Jen s tím ven, já se nebojím.“

„Však ono na vás dojde. Všecky vaše neřesti vyjdou najevo.“

„Nonono!“

„Žádný nonono. Ono se to ví, kdo krade ve sklepeš uhlí.“

„Jen si dejte pozor, vy flirtovnice. Berete vdaným muže. Každého mužského byste spolkla.“

A tak dále.

Žaloba a protižaloba pro urážku na cti. Rozsudek: Obě dva dni vězení nepodmíněně. V onom domě v Dlouhé třídě mají radost, že budou mít dva dni pokoj.

Tribuna 21. 8. 1926

„Tento mladý Evropan musí zemřít“

(Okresní soud)

Soudní zpravodajové sháněli včera marně nějaký případ. Jsou nyní soudní prázdniny. Soudcové jsou na dovolené a lidé jsou na trestní věci líní. V této velké tísní obrátili se soudní referenti na pana dozorce Zelenku a žádali jej, aby pověděl nějaký zajímavý případ ze své praxe. Pan Zelenka se zamyslel a povídal: „Případ? Ovšemže, páni, mohu vám povědět krásný případ. Poslyšte: Tři mladí Evropané utábořili se na břehu řeky Gangu...“

„Jak to – Gangu?“

„Prosím vás, nepřerušujte mě a raději poslouchajte. Tedy: Tři mladí Evropané jménem Jack Ribber, William Hold a Patrick Blum utábořili se na břehu Gangu. Jak se tam dostali? Jednoduše. Byli to tři pražští skauti, kteří na kánoích plavili se proti proudu Vltavy, pak Schwarzenberským průplavem do Dunaje a po této řece do Černého moře. Úžinou Dardanelskou a Suezským průplavem dostali se do Indického oceánu; a ústím řeky Gangu dostali se na břeh řeky Gangu, kdež se utábořili. Může být něco jasnějšího? Tak dále: Nablízku jejich tábořiště byl chrám bohyně Thurgy, které tajemná sekta indických Thurgů obětovala lidi. Velekněz této sekty, spatřiv sličného jinocha Jacka Ribbera, pravil: Tento mladý Evropan musí zemřít!“

V krásné měsíční noci poslal velekněz do tábora spanilou bajadéru Naju, která svým půvabem a tanečním uměním omámila mladého Jacka a vlákala jej do chrámu. Tam vrhli se na něho fanatičtí Indové a oběť spoutali na rukou a na nohou. Příští noci měl být Jack obětován krvelačné bohyni. Noc plynula zvolna a každá vteřina hlásala Jackovi konec jeho života. Hrozná chvíle! Veškeré úsilí osvobodit se bylo marné. Provazy při každém pohybu zařezávaly se mu do rukou. Tu najednou uslyší Jack stříbrný hlásek. Ohlédl se. Paprsek měsíce padal do temného chrámu a osvětlil spoutanou postavu krásné dívky. Byla to Mabel Cliffordová, dcera bohatého anglického rejdaře, které se Thurgové rovněž zmocnili, aby ji obětovali bohyni.

Mladá dívka svědčila se Jackovi, že má pod šaty ukrytý malý perořízek, kterého si krvelační Thurgové nevšimli. Jack přiblížil se k dívce, po delší námaze podařilo se mu nožik vytáhnouti; nožikem přeřezal pouta a osvobodil dívku i sebe. Potom skolil Jack stráž před chrámem, a tak oba mladí lidé po nevýslovných strastech a svízelných prchli do Evropy. Přijeli až do Prahy. Stalo se, co se státi muselo. Oba mladí lidé se do sebe zamilovali a po krátké známosti měla se slaviti svatba. Přiblížil se den sňatku.

V kostele svaté Ludmily na Vinohradech scházeli se svatební hosté. Nevěsta v bílém závoji a s pomerančovým vínkem na hlavě očekávala svého vyvoleného, aby mu podala ruku na pouť životem. Teta Slepíčková, která zastupovala nevěstě nebožku matku, konala poslední přípravy a starostlivě rovnala nevěstě záhyby na atlasovém šatě.

Tu však stalo se něco strašného. Bez dechu vřít se do svatební komnaty přítel ženichův Patrick Blum, jenž s Williamem Holdem měl být svědkem na svatbě, a volal: „Tajemní Indové v salonním úboru zmocnili se Jacka, aby jej odvedli do Benaresu. Má být obětován na oltáři bohyni Thurgy!“

Avšak tety Slepíčkové zmocnila se zlost. „Jací tajemní Indové?“ volala. „Jaký Benares? Jaká bohyně Thurga? Žádné bohyně nejsou. Však já vím, jaká bohyně jej unesla! Nějaká fuchtle, nějaká světoběžnice zlákala tohoto mizerného flamendra! Má nešťastná Mabel! A to já, hloupá husa, objednala ještě takovou drahou hostinu. Kuvér za padesát korun! To já mám škodovat? Však počkej, ty lumpe, já ti osladím tu bohyni Thurgu!“

Oba věrní přátelé vsedli na expresní parník a jeli do Indie. Přiblížil se strašný den. Jack ležel spoutaný na oltáři v chrámu bohyně Thurgy. Velekněz pronesl posvátnou formuli a pozvedl nůž. Děsná chvíle! Avšak co se přihodilo:

Za hrozného hlomozu padla vrata chrámová. Angličtí torpédoborci, alarmováni přáteli Jacka Ribbera, zahájili palbu proti chrámu. Thurgové se rozprchli a Jack byl osvobozen. Brzy nato spočinul v náruči své Mabel, kterou pojal za manželku.

Ale dověděv se o urážkách, kterými jej, nevinného, zasypala paní Slepíčková, podal u okresního soudu v Praze proti tetě své manželky žalobu pro urážku na cti. Pan vrchní rada dr. Sitta marně snažil se o smír, a tak byl nucen horkokrevnou tetu Slepíčkovou odsouditi k pokutě 50 Kč, podmíněně na rok. Jack Ribbera zastupoval indický advokát dr. Zigi.“

Tak tedy vypravoval pan Zelenka. Poznámek k tomuto případu věru netřeba.

Tribuna 22. 8. 1926

Manželství a dlouhé podvlékačky

(Civilní soud)

Před čtyřmi léty provdala se osmnáctiletá absolventka gymnázia Jiřina R. za osmačtyřicetiletého vyššího ministerského úředníka. Vzala si jej, protože si toho rodiče přáli, vidouce v ženichovi člověka seriózního a důstojného. Otec, drobný živnostník, velmi toužil po tom, aby jeho dcera se dostala za „pána“. Líčil jí blahý život po boku muže pod penzí. Sám, říkával, nic neužil, kromě klopot a starostí; a tak ať se má alespoň dcerka dobře. Lidé mu sice domlouvali, ať nekazí dívce mladý věk. V té době má děvče bláznit, tančit, čísti knížky a prát se s kluky a nebrat na sebe těžké břemeno manželství. Avšak rodiče dívčiny viděli v tom lidskou závist, že jejich dcera udělá štěstí. A došlo ke sňatku.

Tak tomu bývá. Ženich, který se líbí rodičům, nelíbívá se zpravidla dceři. Již po půl roce nedělalo to v manželství dobrotu. Ukázalo se, že manžel byl pedant, kruťas a podivín. Měl přirozenou nedůvěru k mládí, které podezřívával ze sklonů k rozmařilosti a svěťáctví. Jeho nedůvěra se denně stupňovala. Neopouštěl svoji mladou ženu ani na krok, vodil ji všude s sebou, obávaje se její nevěry, ačkoli Jiřina nedávala mu nejmenšího důvodu k nedůvěře. Netrpěl, aby chodila do divadla, neboť dnešní kusy dávají špatný příklad. Nedovolil, aby si volila četbu podle své záliby, ale sám jí vybíral knihy nábožného a poučného obsahu. Zakazoval jí stýkati se s přítelkyněmi; přítelkyně, tak děl, mají mezi sebou nečistá tajemství a podněcují proti manželům. Vypracoval pravidla, podle kterých měla žena žít. Odcházíje do úřadu, zanechával psané rozkazy, co se má za ten den vykonati. Večer pak musela mu

manželka hlásit, že bylo vše podle rozkazu vykonáno. Poklesky proti pravidlům zanášel pečlivě do zvláštní knihy a trestal je snížením přís pěvků pro domácnost. Mohl si dovolit tuto krutovládu, neboť měl rodiče manželčiny na své straně. Když nebyl v úřadě, seděl doma a kázal. Kázal ráno při snídani, pokračoval v kázání u oběda a večer nedovolil ženě spát dříve, dokud nevyslechla jeho rozvláčné kázání, plné mravních naučení a výstrah. Tak se mu podařilo proměnit manželství v temný žalář.

Je přirozeno, že se úředník své ženě dokonale zhnusil. Sám byl velmi starostliv o své zdraví a byl přesvědčen i o tom; že všechny známé nemoci ukládají o jeho život. Uléhal ke spánku, když byl učinil složitá opatření proti nastuzení. Na hlavu si natáhl noční čepičku, pak ovázal tvář vlněným šátkem, navlékl se do dvojího teplého prádla, nohy si chránil dvojnásobnými ponožkami, a než natáhl přes sebe peřinu, zabalil se do pokrývky. Nejvíce rozčilovalo mladou paní, že v neděli a ve svátek chodil po bytě oděn jsa pouze v jakýsi roztřepený svetr a dlouhé podvlékačky. Nedovolil služce, aby návštěvám otvírala dveře a vpouštěla je dovnitř. Na zazvonění sám přispěchal; ať byla návštěva pán, nebo dáma, rozmlouvaly dlouhé podvlékačky mezi dveřmi a nevlídně odbývaly návštěvy.

Ty dlouhé podvlékačky konečně zarazily poslední hřebík do rakve manželství. Mladá paní podala žalobu o rozvod, která se projednávala v posledním líčení včera před civilním soudem. Soud prohlásil manželství za rozvedené z viny manželovy. Tak se skončil román počestného manželství.

České slovo 4. 5. 1928

Nedovede se udržet

(Okresní sond)

Dva pánové, ten jeden s bradavicí na nose a ten druhý majitel krupašského závodu, menší pán, zato ale sporný, seděli v kavárně a hráli šach. Hra v šachy, jak račte vědět, je hra učená a vyžaduje nemalé soustředěnosti. Želbohu že šachisté nenalézají nikde na širém světě místečka, kde by si mohli v klidu zahrát. I jest možno myslit, že kdyby byli na pustém ostrově, že by se náhle z vln oceánu vynořil mužík, který nežádán a nevyzván přisedl k hráčům a začal do toho mluvit.

A tak když majitel bradavice chystal se protivníka záluďným tahem připraviti o královnu, propěvuje přitom příjemným barytonem: „Tu zdá se mi, že zřím ty tahy známé...“ tu náhle přisedl k hráčům pán středního věku a s dvěma chocholkami na ježaté hlavě. Bystře prohlédl situaci a zakvílel: „Ježíš, pane – pěšce představit, nebo je královna v talonu!“

„Nemluvte do toho,“ napomenul jej majitel krupařského závodu.

„Odpusťte, už mlčím,“ omlouval se muž se dvěma chocholkami. Vzápětí však zařval: „Propánakrále, na bílý, na bílý, nebo dostanete vidle!“

„Pane, nemluvte!“

„Už jsem jako ryba. Když se člověk nemůže udržet. Ták, věžičku dopředu a pudit. Pozor! Tam je kůň!“

„Mlčet máte,“ pravil krupař hrozivě, „jaké jsou to způsoby?“

„Já nemluvím. Já se jen dívám. Ať jsem Franta, řeknu-li ještě slovo. Komu není rady... Pozor! Dá šach a bodne střelce! Člověk se nemůže udržet.“

„Tak vy se nemůžete udržet?“ zahřměl krupař velkým hlasem. „Tak já se taky nemůžu udržet!“

Pan vrchní rada dr. Sitta soudil včera urážku na cti vztažením ruky, které se dopustil krupař na pánovi se dvěma chocholkami. Po krátké domluvě podařilo se mu docílití smíru. Ale pán se dvěma chocholkami pravil: „Nemohu se udržet, abych nevyslovil poznámku, pane rado, že jsou lidé, kteří se dívají na figury a ničeho nevidí. Kdyby byl pan žalobce ohrozil koněm královnu, pak by neztratil tempo a docílil by aspoň čestné remízy. Člověk, prosím, pane rado, nemůže se udržet, když vidí takovou hadrovinu.“

České slovo 2. 6. 1928

Dovolila, nevěstinko!

(Okresní soud)

Před panem vrchním radou dr. Sittou stojí maličká stařenka. Brýle na nose a na hlavě starodávný kapižon^[27]. Scvrklá jako bosenská švestka. Taková, jako by přes týden visela v šatníku, jsou chráněna proti molům naftalínovými kuličkami.

„No ne, pane rado,“ šveholí tenkým hláskem, „takovéhle věci... Copak se to smí? Jaká je to dnes nezbedná mládež? Já, prosím, mám už dvě vdané dcery, moc dobře provdané, každá se chválabohu za dobrého člověka dostala. Mám od nich čest, jako bych byla vlastní matka. To se tak hned nenajde. Když k mladým přijedu, to je samé: maminko sem, maminko tam...“

„Tak máte radost, co?“ usmívá se soudce.

„Mám, pane rado, mám.“

„A doma všecko zdrávo?“

„Zaplat'pánbu, pane rado!“

„Tak vidíte, matko, máte radost a tadyhle byste se s panem Mejstříkem soudila. Proč si to berete na sebe? Jen si s takovými věcmi děláte těžkou hlavu...“

„Jo, pane rado, ale když si ten mladík na mne dovolil. Zašla jsem si do kavárny na kafičko, a jak si tak lámu munzemli do kafe, přijde tadyhle mladý, přisedl k mému stolu a povídá: Dovolila, nevěstinko! Ráčeť povážit, copak já jsem nějaká nevěstinka? Má to pěkné vychování z domova ten mladík.“

„No, on to tak nemyslí, že ne?“ obrací se soudce na obžalovaného.

„Mladík“, pětapadesátiletý, obtloustlý obchodník, se usmívá a přisvědčuje.

Babička si po domluvě soudcově dala říci a vzala žalobu nazpět. Ale nemohla si odpustit, aby dala panu Mejstříkovi mravní naučení: „Mladý pane, staří lidé se musí ctít. Kdo nectí staré, má velký hřích. Víte z Písma, co se stalo těm hochům, kteří pokřikovali na Proroka: Lysý, lysý? Medvědi je roztrhali. Tak si z toho vezte příklad...“

České slovo 5. 6. 1928

Ó ty cizáku!

(Okresní soud)

Tenhleten Kocanda nemiloval pana Šamse. Zdálo se mu, že mu pan Šams nic nepřeje a že snižuje jeho vážnost v obci.

Nepřátelství vzniklo takto: Pan Kocanda sedí s váženými sousedy v hospodě a pohrává s nimi licitovaný mariáš. Pan Šams nehraje, ale mlčky nahlíží panu Kocandovi do karet.

A tu se mu zdá, že by pan Kocanda měl hlásit stovku. Avšak hráč toho neučinil, nýbrž se skromně hlásil jen ke kulové sedmě.

Pan Šams, zapaluje si viržinko, pronesl stručně: „Strach je největší zákazník prádelny.“

Tento aforismus vzbudil u pana Kocandy rozhořčení.

„Jak tomu mám rozumět, pane Šams?“ tázal se hrozivě.

Pan Šams se klidně pousmál a vece: „Když se toho má plná ruka, tak se má jít na stovku. Jinak se urazí karta. Kdo tak neučiní, ten je u mne potento... Z takových hráčů mají prádelny zisk.“

Co dále následovalo, bylo předmětem líčení před okresním soudcem vrchním radou dr. Mrázem.

Žalobce pan Šams tvrdil, že pan Kocanda promluvil k němu ohnivou řeč, ve které jej, pana Šamse, nazval branží a prasečkářem.

„Je to pravda, pane Kocando?“ tázal se soudce.

„Slavný pane soudní rado,“ odvětil obžalovaný, „je to pravda a není to pravda. Řekl jsem mu, že je prasečkář. Ale on si předtím na mne dovolil. A to si nedám líbit od cizáka a přivandrovalce.“

„A jak jste dlouho tam u vás?“

„Já? Už třicet let.“

„A kdy se do vaší vsi přistěhoval pan Kocanda?“

„Půl roku po mně.“

„A to je u vás přivandrovalec? Ne, pane. Vy jste se oba urazili. A teď se smíříte, nebo budete pykat žalářem!“

A tak se smířil pan Kocanda s panem Šamsem.

České slovo 9. 6. 1928

Ve dne je jako dítě, zato v noci je zlá

(Okresní soud)

„Vůbec ne, pane rado,“ povídal ten starší pán. „Vůbec to není možné v tom smyslu, že jako ona by byla zlá. Vy ji neznáte, pane rado, ale kdybyste ji znal, pak byste mi dal za pravdu. Já se jenom divím, že zrovna na pana Karnáta si vyjela... Ale on ten Karnát je mnohdy člověk dovolený. Vždyť Elinka je jako dítě. Můžete si ji, pane rado, položit na záda a pohrát si s ní. Každý s ní si může zažertovat. Ona rozumí špásu. Já nikdy na ni nepozoroval, že by měla zlé smýšlení. Povídám: Ve dne je jako dítě, zato v noci je zlá. Jen kdyby každý byl tak k lidem jako naše Elinka. Daleko široko nenajdete takovou dobračku. Ona je ke všemu svolná, pane rado. Ať přijde mladý, nebo starý. Ke každému je frajndlich. Takže jak jenom může pan Karnát říci...“

„Ale pan Karnát tvrdí, že na něj vyběhla a kousla jej do kolena.“

„Nemůže říci, že na něj Elinka vyběhla. Ve dne je u boudy uvázaná. Ale ono to bylo tak: Přišel ke mně pro okenní rámy. Vejde na dvůr a křičí: Haló! Naše Elinka nemiluje hluku. Je, prosím, pane rado, nervózní. S křikem se k ní nesmí přistupovat. Je to fajnová čubička. Tak ho kousla do nohy, ale jen tak mírně, prosím, jenom pro výstrahu...“

Čte se, že kousnutí nebylo zlé, že pan Karnát škody na zdraví neutrpěl a Elinka, prohlédnutá zvěrolékařem, byla prohlášena za zdravou. A tak pan vrchní rada dr. Mráz zprostil obžalovaného z přestupku zanedbání povinné péče.

České slovo 10. 6. 1928

Tetinka přijela

(Okresní soud)

K Šlajsovům přijela tetinka Bety, ale nedá se říci, že by z toho u Šlajsů byla nějaká radost. Neboť tetinka Bety..., avšak to byste ji museli znát.

Už na nádraží, když přišla ji švagrová se svými dětmi, dospívající slečnou Máňou a sekundánem gymnázia Jaroslavem, uvítat, chtěla, aby jí děti nesly kufr.

„Neboť,“ pravila, „nesmíš vyhazovat peníze za nosiče. Nemáte na rozhazování. Ať ty děti vidí, že jsou z chudého rodu.“

Děti však prohlásily, že je kufr pro ně moc těžký.

„Máš je pěkně zvedené, Rézinko,“ mínila teta štiplavě. „To se ví, pan student neponese přece kufr. Jste chudá chamrad', ale kluk se musí dát studovat, jako by pro něho nebylo řemeslo. – Pámbu tě musí, Rézinko, potrestat za tvoji pejchu!“

To bylo uvítání. Doma bylo ještě hůř.

„Ty buchty,“ pravila u kávy, „děláš jenom na másle?“

„Ano,“ odpověděla paní Šlajsová s jistým sebezapřením.

„Hm... To já dávám polovic másla a polovic margarínu. To se ví... Já mám jen malou penzi. Můj nebožtík byl jenom úředník u pošty. Já si nemůžu dovolit luxusy. Tak to je. Všecky peníze po rodičích jste schlamstli sami a teď můžete připravovat buchty na samotném másle. Ale vidět to na vás není. Zejména Mánička je hubená jako louč. Ráda bych viděla toho, kdo by si ji chtěl vzít. Ale nikdo si ji nevezme, protože mužští mají radši takové plné...“

Ani nedořekla, když tu venku zadrnčel zvonek a přišel nějaký pán.

„Tohle je, Betyňko,“ představovala s jistým nepokojem v srdci paní Šlajsová, „pan Žezulák, bankovní úředník a ženich naší Máničky.“

„Cože, ženich?“ spráskla ruce tetinka. „A že jste mi nic nezvěstovali? Inu, toť se ví, já jsem u vás ta poslední...“ Utřela si šátkem oči a bolestně pokračovala: „Za to všechno dobrodiní, které jsem vám prokázala... A jak se může Mánička vdávat, když je taková hubená? Jenom bohaté se mohou vdávat tak hubené. Ale Mánička nemá ani košili. To pan ženich bude musit všechno

řídít. Před svatbou se mu nic neřekne a po svatbě plat', až se budeš ohýbat! To už jsi holenu v tom...“

„A co vy, pane Žežuláku,“ obrátila se k ženichovi, „máte tak málo vlasů? Chlastáte pivo, co? Slýchávám, že flamendrům slézají vlasy. Všecko promaže takový ptáček, a ženuška aby chodila po známých žebrotou. Známe takové pády. Je to ale nesvědomitost, provdávat dcery za takové zhýralce...“

Jisto je, že návštěva tetinky Bety se předčasně ukončila. Tetinka rozhořčeně prohlásila, že takové lidi nechce ani vidět. Ale bylo jí souzeno, aby se s příbuznými i s panem Žežulákem sešla ještě jednou u soudu před panem vrchním radou dr. Mrázem. Byla odsouzena pro urážku na cti do vězení na osmačtyřicet hodin nepodmíněně.

Vyslechla rozsudek a štkala hořce: „Jsem osamělá vdova a neměla jsem nikdy ani zastání, ani poděkování...“

České slovo 19. 6. 1928

Přišla s ním k řeči a vrazila mu pár facek

(Okresní soud)

Šedivý mužík pohlédl ke stropu, potáhl nosem a pravil: „Tak to bylo. Žena šla ňák pro mlíko do sklepa, a když přišla, povídá: ‚Klíčky nemám.‘ – ‚A proč ty,‘ já nato, ‚nemáš klíčky?‘ – ‚Já je,‘ povídá, ‚ztratila.‘ – ‚To je hezký, jaks je mohla ztratit?‘ – ‚Vytrousila jsem je,‘ ona nato, ‚a jiný je nemohl zdvihnout než Mrázková.‘

Pročež jsem šel navštívit Mrázkovou a povídám: ‚Vydejte nám klíče, paní Mrázková, to se nepatří, cizí věc zadržovat.‘

Tato mírná slova jsem pronesl, ale ona odpověděla: ‚Vy dědku ošklivej!‘

I odebral jsem se do svého příbytku a pravím manželce: ‚Oběd se musí připravovat. Já vezmu sekyrku a nasekám dříví.‘

Tak jsem se měl k dílu a venku stála Mrázková, její dcera i matka a nadávala mi všelijakých jmen. Což slyšela také Rozálie Vodičková, vdova, která seděla na patníku.

Taktéž přišel pan Burian, švagr paní Mrázkové, a pronášel urážky. Manželka vstoupila na chodbu, přišla s ním do řeči a vrazila mu pár facek.

Já, když se tak přihodilo, štípám v mírnosti dříví dále. Ale pan Burian se spolčil s panem Mrázkem mladším a ti vtrhli do mého příbytku řkouce: ‚My tě musíme oddělat a tu kulhavou svini také.‘ Kulhavá svině, to je, prosím, moje manželka.

Dobře. Já si ničeho nevšímám, jen je v dobrém napomínám, a štípám dříví dále. Oni však ve zločinu pokračovali a popadli mne za ruce a hlavou vrazili do skříně. Když jsem byl ve skříně, tak mne škrtili. Manželka mi přitom seděla na nohách, aby mne chránila. Tak to by bylo všecko a já žádám 7000 Kč bolestného...“

„Krásně jste nám to vyličil,“ usmívá se slavný soud, „jenomže svědci to líčí poněkud jinak. Sám jste počal nadávat a vrhl jste se na pana Mrázka se sekerou v ruce a počal jste jej ohrožovat. Dopustil jste se sám lehkého ublížení na těle a ještě žádáte bolestné 7000 Kč. Obvinil jste neprávem paní Mrázkovou, že vám vzala klíče, které pak sama ve světnici našla.“

„Svědci,“ usmívá se trpce mužík, „známe ty svědky. Mají to dohromady scuknuté za příčinou pomsty. Je to od nich msta, slavný soude, a já žádám, aby byli vsazeni do arestu.“

„Počkejte, pane. Nezapomínejte, že vy jste obžalovaný. A vy budete vsazen do arestu.“

Mužík byl odsouzen k třem dnům tuhého vězení. Přijal trest, vrtě udiveně hlavou, jaké jsou to nyní pořádky.

České slovo 22. 6. 1928

Podivná živnost

(Senát)

Známý zjev z pražských ulic. Starší muž s černými brýlemi; slepec, nešťastná oběť války. Vodí jej ušlechtilý vlčák s odznakem Červeného kříže na obojku. Postává na rozích ulic a soucitní lidé házejí mu mince do ošumělé vojenské čepice, která leží vedle něho na zemi.

Nuže, tento nešťastný slepec objevil se v trestanecké uniformě před senátem vrchního rady Sýkory. Je spokojen, zavalitý a usmívavý.

„Vy jste se nějak spravil v tom arestě,“ vítá jej slavný soud.

„No, šak... Jídla mám bezpočtu. Co kolegové nesnědí, to já spořádám. Tak si dávám do lebedy.“

Slepec, který není slepý a který nebyl ani ve válce, byl nedávno odsouzen na šest měsíců těžkého žaláře. To bylo tak. Mince soucitných lidí proměnil v láhev rumu, a když se dokonale podnapil, vykládal lidem, že republika je, víme, samá lumpárna. Čím více popíjel, tím mu bylo jasnější, že poměry u nás jsou neudržitelné. Rum dodával mu perutné výmluvnosti a lidé, kteří jej v hostinci Myší díra poslouchali, měli dojem, že všechno se u nás chýlí ke zničení. Přitom se ovšem dopustil urážky prezidenta republiky. Což není nic divného. Neboť nikoli jen v Myší díře se při flašce rumu tupí prezident, ale i v salonech boháčů. To je národní zvyk československý, který dlužno zachovávat i a kterým se lišíme od cizáků a odvěkých nepřátel našich.

O tomto mítinku v Myší díře se dověděla policie, která přetrhla proud výmluvnosti tohoto pána. Hněv „slepčův“ se nyní obrátil proti strážcům bezpečnosti, kterým začal nevybíravě spílat. Vrhł se na strážníky a počal je kopat. Na policejním ředitelství si počínal tak zuřivě, že mu musela být dána svěřací kazajka.

Včera vyšly na něho ještě jiné věci. Zjistilo se, že ukradl vojenskou pušku i s patronami. Chtěl se učit střílet, milý náš slepec. A ještě jiná okolnost, která svědčí o jeho všestranné obchodní zdatnosti.

Stávalo se mu totiž, že pes, který jej věrně po ulicích vodil, po čase vždycky pošel. Žádal u Červeného kříže o jiného, kterého potkal týž osud. Včera se přiznal tento karatel neudržitelných poměrů, že psy zabíjel, dělal z nich karbanátky, které pak holkám u Prašné brány prodával. Dobré chutnání!

Byl odsouzen k doplňovacímú trestu v trvání dvou měsíců. Žalobu zastupoval dr. Andřejevič.

České slovo 22. 6. 1928

Duše má!

(Civilní soud)

Přes dvacet let žil úředník technické kanceláře R. se svojí manželkou. Jejich manželství nebylo šťastné ani nešťastné. Bylo spořádané. Takové, jakých je většina. Pan R. byl člověk řádný, který se neopíjel, neponocoval a plat řádně odváděl. Paní R. byla šetrná a hašteřivá. Manželé se hádali jednou měsíčně, jak tomu bývá ve spořádaných domácnostech. Obyčejně to bylo pro špatně vyžehlený límeček nebo pro příbuzenstvo. Manželka chodívala do biografu, ale pan R. sedával doma a hrával na flétnu. Tak spolu žili šťastně jako dva holoubkové.

Avšak jednou došlo k divné historii. Nechte si to vypravovat pro příklad. Manželka se učila znát život z filmu a ze společenských dramát byla poučena, že jsou takové světačky, které odvádějí ženám muže, což vede často k tragédii. Vzala si to do hlavy a řekla si, že si dá na muže pozor. Jednoho dne učinila svému muži prohlídku psacího stolu a tam k svému zděšení našla několik milostných dopisů, psaných manželovou rukou.

„Duše má,“ četla v jednom, „již večer se sklonil nad krajinu. Brzy se nebes báh pokryje třpytnými hvězdami. Jdu spat a Tvoje jméno se mi chvěje na rtech...“

„Drahá Natašo, dnes jsem přemýšlel o naší budoucnosti. Říkám si: Co by byl můj život bez Tebe, drahá, nejdražší...“

„Můj ptáčku, rozmilá Mary, což je naše láska hříchem? Proč se musíme před světem ukrývat? Teskním, hynu nevýslovnou touhou po Tobě...“

„Stříbrem prokvétají moje kadeře, Soničko předrahá, ale v mých žilách hárá divoký oheň mladistvé vášně...“

„Tak ty tak?“ – zasípěla divoce paní R., když četla tato poselství lásky. A sebrala své věci a odjela k matince. Odtud podala žalobu o rozvod.

Před soudem vysvětlil pan R. původ těchto dopisů.

„Já nikdy nedbal o ženskou,“ pravil, „ani když jsem byl mladík, natož teď. Ty dopisy jsem opisoval z románů. Jak najdu v knize nějaký pěkný milostný dopis, tak si ho opíšu. Jen tak pro svoje potěšení, prosím. A také abych se pocvičil v krasopise: Pozoruji, že se mi kazí rukopis, nemám již tak pevnou ruku jako dříve. Tak se cvičím, neboť potřebuji úhledné písmo ve svém povolání.“

Po tomto vysvětlení vzala paní R. žalobu zpět. A manžel jí slíbil, že od nynějška bude opisovat pouze z učených knih, ve kterých se o lásce nemluví.

České slovo 23. 6. 1928

Každý host je rovnoprávný

(Okresní soud)

„Jsem sice jenom číšník, pane rado,“ pravil onen štíhlý jinoch se snivými kadeřemi, „ale nicméně nedám na svoji čest sáhnout. Náš stav, pane rado, je zrovna tak vynikající jako doktorský nebo inženýrský. Kolikrát se nám nemůže rovnat ani úředník. V obchodě musíš být uctivý, třeba jsi kolikrát viděl, že si host tvé úcty nezaslouží. Ale dlužno být zdvořilý, aby obchod neutrpěl. Zdvořilost a uctivost patří k našemu povolání. Ale z toho nenásleduje, že bych byl něco míň než druhý. Jakmile svléknu frak a hodím se do civilu, pak jsem pán. Já pán – ty pán...“

„K věci, pane obžalovaný!“

„Služebník, pane rado. Okamžitě posloužím. Tak dál. Měl jsem toho dne fraj, tak jsem se ohodil a s jednou slečnou, s kterou jsem se seznámil v Edenu, šel jsem do kavárny. Dáma si přála občerstvení, pročež jsem pravil: Prosím, k službám. V kavárně jsem poručil zmrzlinu a hovořili jsme.“

„A v kavárně jste se jí vydával za úředníka.“

„Nikterak ne, pane rado. Ona měla o mně vysoké důmnění, protože dovedu rozmlouvat, jako bych měl univerzitu. Je pravda, že jsem jí zatajil, že jsem číšník.“

„To jste neměl. Kdo se za svůj stav stydí, hoden potupy všech lidí.“

„K službám. To je zajisté pravda. Ale z toho nenásleduje, že bych měl být tupen a snižován. V té kavárně uzřel mne pan Maleček. Já se nechci o něm vyjadřovat, ale tolik musím říci, že co ho znám, krejcaru tuzéru jsem od něho neviděl. On je škodolibý člověk. Jakmile seznal, pane rado, že sedím s dámou, začal hned pokřikovat: ‚Pane Franc,‘ volá přes celý lokál, ‚malou černou!‘ – Já nic. – Ale on nedá pokoj. – ‚To je nějaká obsluha? Jářku, pane Franc, před půlhodinou jsem si objednal malou černou!‘

Jářku, jsem já u tebe nějaký pan Franc? Co si to dovoluješ? Mírně mu povídám: „Pane Malečku, to není žádné chování. Vidíte, že jsem tady s dámou...“ On však vede svou. Pane Franc sem, pane Franc tam. I to mne dohrálo. Když mám volno, nejsem Franc, ale host. Každý host je rovnoprávný.“

„A tak jste mu dal facku...“

„K službám, prosím, pane rado. Nepopírám. Ale jen tak mírně, pro poučení...“

„Vidíte, vidíte... Přenáhli jste se. Poproste pana žalobce a on vám to odpustí.“

„Nikdy!“ zaječel pan Maleček. „Přede všemi, prosím, dá mně facku. Byl jsem potupen před celým lokálem!“

„Mlčte! Neměl jste provokovat. Nerejpejte do lidí a nechte je na pokoji. Pak se vám to nestane. Pan obžalo vaný si vedl slušně a vás si nevšímal. Máte svoji facku a tu vám už nikdo nesmaže. Odpusťte mu a jděte spámbíčkem!“

Podali si ruce a odešli usmířeni.

České slovo 23. 6. 1928

Je také uvědomělý, ale při hře chce mít klid

(Okresní soud)

Urážka vztažením ruky. To bylo tak... Ale nechme mluvit obžalovaného.

„Po denní práci,“ počal pan Pinc, „když se slunko skloní k západu, tu odeběřu se do své hospůdky, abych při družné zábavě zahnal chmůry z čela. Jedním slovem, hodím si s přáteli mariášek; nikoliv vysoký, ale jen o šestáček, červené dražší.“

A to račte znát, slavný soude, že při kartách musí být klid. Hra v karty vyžaduje těžkého přemýšlování. Jak málo chybí, že se přehodíš a ke škodě přijdeš. Proto správný hráč nemiluje hluku a zbytečného hovoru. Karty stojí peníze, a proto musí veškeré výklady stranou. Ostatně to musí být jasno každému vzdělanci.

Dobře. Tak tedy působíme, sem tam to válíme a já, jakožto forhont, jsem obdržel list, který mne uvrhl v těžké myšlení. Za čelo se béřu, za uchem se škrábu a dumám: Mám to vzít na betla?

Vtom vstal pan Uždil a pravil: „Nejhorší je nesvornost v lidu. Kdyby se ten lid spolčil, pak by ukázal, co dovede.“ Pak uhodil na stůl a zařval: „Všecko musí vzít obrat, jinak je to k nesnešení!“

Obrátil jsem se na něho a tiše prosil: „Pane Uždile, tadyhle vidíte, že mám takový kart... Prosím vás, nehlasujte mi tu, když mám takové starosti.“

On si však nedal říci, ale vede svou: „Povídám, když nebudeme držet k sobě, pak věci vezmou špatný obrat!“

„Podívejte se,“ napomínám jej opět, „já chci hrát betla. Vy to za mě platit nebudete, když prohraju.“

„Uvědomělý člověk,“ on nato, „nemyslí na betla, ale na to, aby ze sebe setřásl jho.“

Jak mi tohle řekl, tu jsem vstal a pravil: „Jsem také uvědomělý člověk, ale při kartách chci mít klid...“

„A dal jste panu žalobci pohlavek,“ dodává pan vrchní rada Mráz.

„To jsem částečně dal,“ přiznává se pan Pinc.

Je sice pravda, že hráči musejí mít při kartách klid, nicméně je také pravda, že uvědomělí lidé se nesmějí fackovat.

Proto byl pan Pinc odsouzen pro urážku na cti vztažením ruky do vězení v trvání osmačtyřiceti hodin, podmíněně na rok.

České slovo 24. 6. 1928

Chamr

(Okresní soud)

„Na mě, pane rado, si nikdo nepřijde. Já mám názory a všechno si dovedu vyložit. Já dělal s sebou všelijaké věci a můj život je bohatý událostmi. Vím, co svět obnáší. Mluv se mnou rozumně a já ti dám rozumnou odpověď. Ale na žerty nejsem dělaný. Jsem člověk seriózní. Hned jak vezmu tu látku do ruky, vidím, že to není štof, ale mi zerný hadr, který nic nevydrží...“

„Tak počkejte. Vy tu vypravujete moc zeširoka. Takhle bychom nebyli nikdy hotovi. Já mám tu ještě jiné případy. Vy tvrdíte, že vás pan Kauders urazil. Čím se vás dotkl?“

„Už jsem u toho, slavný pane rado. Tak jsem mu o té látce řekl své mínění. Je to drahé a špatné. – Ale pan Kauders dal mi takovou odpověď: ‚Já se Vám divím, pane Zpěváčku, že můžete takhle hovořit. Vy byste jednomu vemluvil díry do břicha. To mám moc rád, když se moc mluví. Ta látka je náhodou, když to chcete vědět, výtečný tinif, a když jste chamr, jakože jste, pak to musíte vědět.‘ Předě všemi lidmi, prosím, slavný pane rado, kteří stáli v krámě, mne nazval chamr.“

„Chamr?“ diví se slavný soud. „Co to znamená?“

„Vidíte, slavný pane rado,“ pravil vítězně pan Zpěváček, „on si myslil, že to také nevím, a proto si dovolil. Ale se mnou si to spletl. Neboť jsem ve svém mládí servíroval několik let u firmy J. Freudenfelda nástupce, a tam jsem pochytil mnoho izraelských slov. A já, ač jsem katolík, vyznám se v židovském jazyce víc než dneska mnohý Žid. Slovo chamr značí hlupák. A co je tinif také vím. Ale to je takové ošklivé slovo, že to nechci před slavným soudem vyslovit. Tak jest, slavný pane rado, jsem člověk vzdělaný a nedovolím, aby se mně nadávalo v cizozemském jazyce...“

Pan Kauders byl donucen kajícím odprosit pana Zpěváčka a ten mu toho chamra odpustil.

Ale když vycházeli z jednací síně, tu pravil pan Zpěváček panu Kaudersovi: „Voni, pane Kauders, nejsou žádný chamr, ale velký chochem (chytrák) také nejsou.“

A pan Kauders se usmál, zdvihl prst a pravil: „A voni jsou velkej ganef (zloděj)!“

České slovo 24. 6. 1928

Stěhování s hudbou

(Okresní soud)

Tak vám byl jeden pan domácí a ten si držel nájemníky. Ale raději by neměl ty nájemníky, které si držel, ale nějaké jiné. Neboť ze všech nájemníků, kteří obývají zeměkouli mezi obratníkem Raka a Kozoroha, byli jeho nájemníci nejhorší. Měli mnoho dětí a mnoho řečí. A na domácího sočili, počestnost mu neprokazovali, jako by nebyl ani jejich představený. Ano, jsou to teď časy, když ani domácí páni nemají mít žádnou úctu. Pak se divme, že jsou neudržitelné poměry.

No, a tak se vám na toho pana domácího štěstí usmálo. Podařilo se mu dostat jednoho nájemníka z baráku. A sice toho nejhoršího, který měl natruc šest dětí, jednoho haranta horšího než druhého, který měl psa, jenž zneuctíval schody, nájemníka, který si choval gramofon, strašlivě skuhravý a skřehotavý nástroj...

A když tomu nájemníkovi nakládali svršky a rodinu na vůz, tu ozvala se najednou tklivá píseň *Loučení, loučení...*, kterou vyluzovali čtyři mužové, foukající do plechů. Té hudby si dopřál pan domácí, který se plácl přes kapsu, aby dal průchod své radosti, že se zbavil nájemníka.

Jenomže ten nájemník, takový rejpal a šťoura jakýsi, nedal si toto zastaveníčko líbit a zažaloval pana domácího pro urážku na cti, protože ho tou hudbou ve veřejný posměch uvedl. A slavný soud přiklonil se k tomu názoru, že stěhování s hudbou není v naší vlasti obvyklé, a odsoudil pana domácího ke 200 Kč nepodmíněné pokuty a k náhradě útrat.

České slovo 29. 6. 1928

Bosáci

(Okresní soud)

Čtyři tuláci stojí před okresním soudcem dr. Neureitrem. První z nich je starší vychrtlý muž s černým knírem.

„Tak co, kamaráde? Vy jste od Jindřichova Hradce? To jsme jako krajan, co?“

Muž s černým knírem vzdychl a pravil: „Bitte, ich verstehe nicht!“^[28]

„No, nevádí... Tak budeme mluvit německy. Tadyhle na vás žalují, že se touláte a že jste u Chmela udělal útratu pět korun a nezaplatil. Měl jste hlad, co?“

„Ano.“

„Ba, ba... Tak vám musím dát osmačtyřicet hodin arestu. S postem vám to nedám, protože jste takový špatný. Zato musím ale vám dát tvrdé lůžko. Přijímáte trest?“

„Jawohl. Vergelt's Gott, Herr Richter!^[29]“

„A co vy, druhý? Také se touláte, co? Pročpak nepracujete, přece takový silák...“

„Já, prosím, dělám. U sedláka jsem dělal, dokud bylo co. Časy jsou teď špatný...“

„Práce je pro silného člověka dost. Ale vám se kroutěj ruce, co? A kde bydlíte?“

„Jak se dá. V cihelnách, po maštalích nebo i ve stohu noclehuju.“

„Tak osmačtyřicet hodin. Jste svolný?“

„Zaplat'pámbu. Jen když to není horší...“

„A tak ten další. Pojd'te sem, kavalíre. Takový mladý, silný fešák. Pařezy byste mohl dobývat. A vy se jen touláte. To není hezké, človíčku.“

Mladíkovi svítí bělostné zuby v opáleném obličejí. Je vidět, že je rád na světě.

„Když ono je to sakulentský... Jak mne policajt zmerčí, hned abych šel s ním...“

„Zkrátka, jste asi u policie moc oblíbený. Policajti na vás moc drží a vyhledávají vaši společnost. Dostanete tři dny, protože jste už trestaný.“

„Inu, jakáž pomoc... Chyba je v tom, že je zejtra svátek. Chtěl jsem k muzice, u nás máme pouť...“

A čtvrtý. Pan Kočka, prstýnkář. Reverze.

„Prstýnkáři, prstýnkáři! Víte, že máte zakázanou Prahu. A už vás tu zase máme. Zatracený ftáku!“

„Já jsem měl v Praze práci,“ povídá muž zamračeně.

„Já vím... Chodil jste po ulici; přistupoval k chodcům a tajemně šeptal: Mladej pane, kupte si prstýnek. Za patnáct korun. Zaručený čtrnáctikarátový zlato. – A mladej pán si koupil prstýnek, dal holce a ona mu dala vale, protože prstýnek byl mosazný.“

„Co mám dělat, když jsem šedesátiprocentní invalida. K žebrotě se nedám. To mám zase čest. A já se netoulám a mám byt. Jenomže policie po mně pase. Vyšel jsem z nemocnice, sedl si v parku na lavičku a už tu byl policajt...“

„Smůla. Tak vám musím dát čtrnáct dní. Ale ať vás tu už nevidím!“

„Já pro ně udělám, co budu moct, pane soudce.“

České slovo 29. 6. 1928

Ve tmě

(Okresní soud)

Dějí se to kolikrát věci, že se tomu ani věřit nechce. Žijí vám v Libni dva manželé, kteří měli na bytě jednoho svobodného pána, zubního technika a ouhledného mladíka. A pak měli ještě služku Fanyнку, kyprou a chechtavou slečnu, na kterou si ten zubní technik dovoľoval.

On totiž když přišel v noci domů, přestože měl pokoj se zvláštním vchodem, často si to spletl a svoji postel zaměňoval důsledně s Fanyнčiným lůžkem. Když si tak dovoľoval, tak Fanyнка už potom mlčela a zubního technika přijímala. Protože kdyby dělala rámus, pak by zburcovala lidi a byly by mrzutosti. A ještě by Fanyнка přišla do řeči. Mimoto se jí zubař líbil a Fanyнка měla uznání.

Tak by bylo všecko v pořádku. Oba manželé byli spokojeni, že mají pořádného pána, svobodný pán na bytě radoval se ze života a Fanyнка, když čistila na gurtě okna, prozpěvovala si písničky, které se táhly jako turecký med. Avšak jednoho dne odjel zubař na dovolenou. A když se vrátil, zase po svém zvyku spletl si kuchyni se svým pokojem. Když se přiblížil k posteli, tu podle hmatu poznal, že se tu staly, nějaké změny. V tomto poznání byl

posílen, když lůžko vydalo ze sebe nevrle zavrčení. Něco se probudilo, zakvičelo a odlevilo si slovy: „I ty necudo!“ Ráno bylo boží dopuštění. Ozývalo se praskání dveřmi a převeliký pokřik.

„V takovém místě nebudu ani hodinu,“ štkala služka, která nebyla ani buclatá, ani zardělá, ani chechtavá, protože byla hubená a nazývala se Kristýna, „v takovém místě, kde si milostpán na jednoho dovoluje. Já jsem poctivá ženská, na mne se nesmí říct ani tohle!“

Paní plakala a balila své věci, že pojede k mamince. Pán byl zdrcen a pořád: „Ale Kristýnko, jakpak já... že bych...“

„Mohli by se stydět, milostpane!“ vzlykala Kristýna. „Mají svou, proč nedají svobodným děvčatům pokoj.“

A aby i sousedstvo se dovědělo, jak za našich časů bývá ctnost pronásledována, otevřela dveře na chodbu a velkým hlasem volala: „Takový necuda, nemrava, uličník; jeden, stydět by se mohl, starý pandrhola, fuj! fuj! fuj! Dejte mi knížku, ať jsem už venku z tohoto domu hanby!“

U soudu, před kterým stála Kristýna jako obžalovaná, se to všechno vysvětlilo. Zubař jako svědek vypověděl, že on to byl, ta noční návštěva, a všechno na sebe spravedlivě vypověděl, jak on a Fanyňka... která mezitím, co byl na dovolené, dostala výpověď, protože měla hubu.

„Jo, to je potom něco jiného,“ prohlásila Kristýna, „to potom prosím milostpána za odpuštění, že jsem ho nevině nařkla...“

„A vůbec,“ dodala, změřivši si svobodného pána, „tohle by bylo něco jiného...“

To jest, že kdyby možná věděla, že to byl tenhle zubař a přišel si dovolovat, pak by snad nebouřila lidi ze spaní. Neboť hlavní je pokoj v domě.

České slovo 30. 6. 1928

Proti poškozování živnostnictva

(Okresní soud)

Ta slavná věštkyně, co každému osud z ruky i z karet vyčte, bydlí, jako každá věštkyně, přes dvůr, ve třetím patře přes pavlač.

Tak ta slavná věštkyně velela paní Šiketancové, by se posadila do křesla, potom aby sňala hromádku karet třikrát levou rukou. Potom sestoupil na ni duch boží a ona počala věštit. Mezi věštěním odbíhala k plotně, aby zamíchala jíšku v kastrolku. A její vnitřní zrak viděl takový osud:

„Po čem chodíte, po čem šlapete, o čem nevíte. Tak vy jste vdaná, ale dejte si pozor! Zelená dáma. Nějaká paní vám očima po muži hází a o jeho manželskou věrnost ukládá. Kulový kluk. Psaní dostanete, po kterém budete mrzutá. Červený král. To znamená oheň. Buď je to oheň lásky, nebo oheň hasičský. Karty se blíže nevyslovují.“

Odběhla zamíchat jíšku a pak pokračovala: „Žaludské eso. Čeká vás cesta. Sedmička zelená. Ta cesta dopadne k vaší úplné spokojenosti. Kulový král. Mrzutost! Dostanu pět korun!“

Paní Šiketancová dala věštkyni pět korun a odebrala se domů, jsouc plna myšlenek o všelijakých věcech na nebi i na zemi, o kterých naše lidská moudrost nesnila.

Doma jí řekla služka: „Milostpaní, švadlena jim vzkazuje, že mají hned jet k ní na Vinohrady.“

Cesta! Osud se naplňuje... U švadleny zjistila, že jí nový kostým padne k úplné spokojenosti.

Když přišla domů, ajta! – listonoš zazvonil. Paní Šiketancová rozevřela obálku a četla: „P. T. nabízíme Vám uhlí ostravské, plynové, ořechové, koks, brikety...“ Paní Šiketancová se zasmušila nad tím poselstvím a nevrle prospekt odhodila. A hned jí vyvstala v mysli věštecká slova. Gesta, psaní, nad kterým byla mrzutá... Zda se i třetí část proroctví naplní?

Sešla dolů, aby koupila libru telecího hrudí. A co spatřila? U vrat stojí její muž a rozmlouvá se sousedkou; a ještě se, bídák, usmívá. A ona – opravdu! To je ta, co má oheň ve tváři. Maškara! No počkej... Muže si brát nedám!

Lidé, kteří se sběhli, byli svědky tohoto proudu výmluvnosti, který vytryskl ze rtů paní Šiketancové: „Maškaro, čarodějnice, remundo, kozo stará, kozo princmetálová, treperendo, bábo mlsná na cizí muský, poběhlice, děvko rozjivená, hadrnice, plechová kedlubno, hokyně z tandlmarku, nádobo nečistá, ohromná svině, krávo rozpustilá! Fuj, fuj, fuj! A ještě jednou fuj!“

Za tuto rukověť praktického nadávání obdržela osmačtyřicet hodin nepodmíněného vězení.

Když uslyšela rozsudek, tu vyvstal jí v duši obraz kulového krále: Mrzutost!

A pak se řekne, že věstkyně nic nevědí.

České slovo 1. 7. 1928

Starý Hakl, žebrák na Mělníce

(Senát)

„Tak tadyhle nám píší, že jste strážníka mošnou udeřil. Co tomu říkáte?“

„Co? Inu, žebrám, žebrám, hodný lidi o boží almužničku prosím. Tři roky jsem pobýval na náměstí a tejd'kom pod kopečkem chodím...“

„Počkejte. Hůl jste na strážníka zvedl a pak jste ho mošnou přes hlavu uhodil. Je to pravda?“

„Co? Jó, pravda. Já mám už sedmdesát pět let a jsem na nohy špatnej. Léta jsou léta, copak je to platný, milostpane. Někdo dá pětáček, někdo šestáček. Jsou i takoví, který korunku podarují...“

„Bože, to je trápení s hluchým člověkem! Hej, slyšte! Mošnou jste strážníka Peška uhodil, haló – moš-nou! Slyšíte? Uho-dil! A v té mošně byl nějaký tvrdý předmět, který strážníka zranil. Co jste měl v mošně? Bandasku?“

„Co? Jak? Jó, bandasku taky mívám. Kafe mně do ní dávají nebo polívku. Jsem člověk hladnej. Kafe mám pro zahřátí i pro žízeň. Inu, je to svízel. Pětasedmdesát rokůch mám a jsem na světě sám. Ouřad by měl mne živit, neboť jsem člověk obecní.“

„Ouřad, milej zlatej, nikoho neuživí;“ praví slavný soud s povzdechem. „Raději nám řekněte, jak to bylo s tím strážníkem. Uhodil jste ho bandaskou?“

„Jak líběj; milostpane?“

„Jestli jste ho bandaskou praštil?“

„Co?“

„Bandaskou! Praštil!“

„Jak?“

„Ban-das-kou! Pra-štil!“

„Jó tak. Nepraštil. Já jsem na strážníky mírnej. On přišel a nadával mi pitomů. Já jsem mu jenom povídal: Když mám bejt strkanej a ubližovanej, tak bude nejlepší, když mě na místě utratíte. Jó, co se starým chlapem? Beztoho jsem celej smrtelnej. Tak mu tou možnou ukazuju, jak by mě nejlepší zabil. Ale že bych mu chtěl ublížit, to ne. Já vím, že je policajt chráněnej...“

Čte se: Josef Hakl, žebrák z Mělníka, byl osmapadesátkrát trestaný pro žebrotu a třiatřicetkrát pro tuláctví. K čemuž se poznamenává, že trestní rejstřík není úplný.

Senát vrchního rady Formánka odsuzuje staříka k šesti měsícům tuhého vězení.

„Slyšíte? Máte šest měsíců!“

„Pánbu naděl, milostpáni. Ale na zimu by to bylo šikovnější. Inu, jakáž pomoc...“

České slovo 1. 7. 1928

Příhoda se dvěma deštníky

(Okresní soud)

Byla jedna paní a ta byla blond a měla deštník. Jela autobusem na Malvazinky, a majíc deštník mezi koleny, myslila na to, jak ten čas utíká.

A vedle ní seděla paní, která byla starší a měla také deštník. Když autobus zarazil, tu ta paní blond se zvedla a v roztržitosti uchopila deštník své sousedky.

Sousedka zvolala: „Pardon, dámo!“

„Oh!“ vzkřikla rusá paní, „odpusťte... To jsem to provedla! Když já jsem taková zamyšlená...“

„Inu,“ kývala hlavou sousedka, „to jinak nejde. Dnes aby měl člověk hlavu jako škop.“

Tak konciliantně spolu rozprávěly a v dobré vůli se rozešly.

Ale náhoda, mé dámy, spřádá podivuhodné příhody. A tato náhoda tomu chtěla, že ještě téhož dne byla rusá paní vyzvednouti si starý deštník ze správký, a tak obtížena dvěma deštníky, jela autobusem. A tatáž náhoda přidělila jí tu druhou paní za sousedku. A tak:

Starší paní změřila jedovatě oba deštníky rusé paní a mínila špičatě: „Tak jste přece jenom něco ulovila, dámo?“

Rusá paní: „Co tím myslíte, dámo?“

Starší paní: „Co si myslím, to si myslím.“

Mezi touto rozmluvou vystoupily. Ale tím nebyl rozhovor přerušen, ale získával na živosti, čímž přilákal četné posluchače.

Rusá paní: „Po mně nebudete špičkama házet.“

Starší paní: „Já vždycky rovnou. Co mám v sobě, s tím jdu ven. Někomu cizí deštníky překáží.“

Rusá paní: „Oh!“

Starší paní (přemýšlivě): „Nejdřív to má jeden deštník, pak najednou dva. Ať mne z toho někdo vyvede –“

Rozmluva byla ukončena tak, že jeden z deštníků vstoupil v užší styk s hlavou starší dámy a po tomto aktu byl uznán způsobilým k nové správce.

A konec: Rusá paní byla okresním soudem odsouzena pro lehké ublížení na těle do vězení na osmačtyřicet hodin.

Večerní České slovo 10. 8. 1928

Nesmrtelná bába

(Okresní soud)

Paní Jodasová je takřikajíc bába princmetálová. Je jí už, Pámbu požehnej, třiaosmdesát let a pořád ještě lítá jako čamrda. Čertova pepřenka!

To je, panečku, dar, takový požehnaný věk! A ta huba... inu jako kulomet. Poslední dny svého života obírá se tím, že tepe ostrým slovem nešvary veřejného života, zejména svých sousedů, což ji udržuje při pevném zdraví. Doktorům nevěří a ze všech nemocí zná pouze zaražené větry, kterým přičítá zhoubný vliv na lidský život. Pravidelná stolice ji těší víc, než kdybyste jí nabídli stolec primátorský.

Ale přece jenom se tuhle začalo povídat, že to s Jodaskou jde z kopce a že nám ji Pámbu k sobě povolá. U lože umírající sešly se soucitné ženy ze sousedství, aby stály při ní v těžké hodině.

„Co je to všecko platný, zlatá paní,“ vzdychala paní Kurfiřtová (ta, co má cink na levém oku), „ono se pořád říkalo, že je Jodaska nesmrtelná. A tu máš!“

„Inu,“ odpověděla paní Piskorová, „ono se říká odsud až potud. Všichni tam musíme. Ale jak se tak na ni dívám, ona mi připadá jako zvadlá růže.“

„No, sluší jí to jako nevěstě. Nikdo by neřekl, jak ta její nemoc je smrtelná.“

„Zvadlá růže,“ kývala zamyšleně paní Kurfiřtová, „hodná paní to byla, škoda je jí.“

„Tak jest. Jenom hubu měla někdy ostrou.“

„Jako břitvu. Nikoho nenechala na pokoji. O mým říkala, že pije jako houba, protože má červený nos. A on ho zatím ofoukl zlý vítr.“

„I jo. A co se naši Máňu napronásledovala. Prej: ‚Sotva to ze školy vyšlo, už je to samej kluk. U vrat se to címá, za rohem se to címá, nestydáci nestydatý!‘ – Co je ti do toho, bábo? Hleď si svýho. Svoji dceru si sama napomenu.“

„Já kolikrát myslila, že mne tu ránu vezme rohatej, jak se lidem rouhala. Ten měl křivou hubu, ten zas měl málo vlasů a onen kalhoty roztřepaný. Tak ten svět probrala. Já si kolikrát myslila, že by měla mít na tu hubu zbrojní pas, neboť to byl nástroj životu nebezpečný. Takový babizny měly by bejt pod úředním dohledem.“

„Potvora jedna. Teď se jí snad zbavíme. Povídal pan doktor, že má v sobě vodu, a když ta voda přijde k srdci, je konec.“

„Dej jí Pámbu věčnou slávu.“

„A světlo věčné ať jí svítí.“

„Zlatá Jodasko, tak vy nás doopravdy chcete opustit?“

Ó nikoli, drahé dámy. Jodaska nás neopustila, pozdravila se nám drahá paní Jodasová.

Postává opět na rohu a huba jí jede: „Piskorka? Ta její Kurfířka? Ta je ještě horší. To jsou báby kriminální. Co jim budu dlouho vypravovat: otrávit mě chtěly. Do kafe mi míchaly takovou černou vodičku. A už si dělily pozůstalost. Ó ty remundy necudné!“

Takové řeči vedla, až to přišlo před soud. Slavný soud se v potu tváři namáhal, aby to smířil, což se mu konečně povedlo. Nesmrtelná bába musela slíbit, že si sousedstva už nebude všímat.

Ale na chodbě minila, obrácena k žalobkyním: „Kdyby ty necudy radši na fákany dohlídly a netahaly se po soudech!“

Večerní České slovo 31. 8. 1928

Impozantní zjev a mladík

(Senát)

V tom vinohradském činžáku byl Václavův otec domovníkem. Vybíral od partají činži, nosil jim archy od úřadu a v noci otvíral domovní vrata. Matka chodila uklízet a prát, a tak to živobytí fackovali.

Tam v prvním patře bydlila jedna dáma, vdova po vysokém úředníkovi. Byla plná, oblá a růžová, a jak se říkalo, na muže mlsná. Rozšiřovala kolem sebe nasládlou vůni francouzských pudrů a voňavek. Mužové, patříce za ní, jak koketně krouť boky a šustí hedvábnými šaty, říkali o ní, že je impozantní zjev. Ale ženské, to víte, nebyly jí nakloněny a říkaly o ní: „To je ňáká...!“

Když byl Václav maličký, byl to kučeravý, švitořivý hošík. Impozantní zjev stavoval se často v příbytku domovníkově, brával dítě do náručí a tiskl je na svoje mohutná ňadra a vzdychával: „Takové dítě jsem si vždycky přávala a Bůh mně je nedaroval...“

Léta mýjela, z kučeravého hošíka stal se kučeravý zubní technik, který se vyznal a dovedl plašit děvčátka. Z dámy z prvního patra stal se ještě impozantnější zjev. Stejně voněla francouzskými pudry a šustila hedvábnými spodničkami, byla, díky moderní kosmetice, stále růžová a svěží. Jenom boky a ňadra se jí rozložily tak, že impozantnímu zjevu bylo schodiště příliš úzké.

Avšak neodložila svého zvyku brávat kučeravého hošíka do náručí a tisknout jej na prsa. Jenomže nebyly to již mateřské city, které ji pudily k Václavovi. Osmapadesátiletá žena vzplála pozdní láskou k třiadvacíletému mladíkovi.

V domě všechny ženy, zvláště ty neprovdané, nenalézaly slov rozhořčení nad tímto poměrem.

Václav byl mladík vrtošivý a sobecký. Dovedl přízeň stárnoucí ženy využívat takovým způsobem; že ho to přivedlo na lavici obžalovaných. – Počestný otec, rozhořčený nad synovou lehkomyšlností, vyhnal Václava z domu. Dáma z prvního patra mu najala byt a vydržovala jej. Zubní technik zapomněl, že je také práce na světě, opustil svoje místo a žil si lehkým životem kavárenských flinků. Vždy pěkně ošacen dámou z prvního patra navštěvoval pokoutní herny a vyhledával milostná dobrodružství.

Potřeboval stále víc a více peněz a dáma z prvního patra byla vyčerpána jeho rozmařilostí. Když jednou po prudkém výstupu odmítla mu platit velký dluh z karet, tu milenec jí uzmul rodinné skvosty a zastavil je.

Byl obžalován ze zločinu krádeže a tentokrát ještě unikl žaláři, neboť dáma z prvního patra nesnesla pohled na zhrouceného hříšníka a plačíc odvolala svoje udání. Řekla, že mu skvosty sama darovala, aby je zastavil. Soud po této výpovědi nemohl pronést než rozsudek osvobozující.

České slovo 11. 9. 1928

Urputný svědek

(Okresní soud)

„Podívejte se, pane svědku,“ pravil laskavě slavný soud, „tadyhle pan Herzán a slečna Kratinová jsou obžalováni, že měli večer šestého srpna dělat na ulici nedovolené kousky. Vy máte v tom případě vypovídat. Musíte nám říci pouhou čistou pravdu...“

„A copak jsem já nějaký špatnej chlap, abych lhal?“ vybuchl náhle zamračený muž.

„Počkejte, tady mně nesmíte křičet: Já vám dávám pouze poučení, že musíte před soudem mluvit pravdu.“

„A co bych nemluvil pravdu? Ať mne tuplovanej hrom pod tu sakramentskou zem srazí, jestli jsem někdy řekl křivý slovo! Ve svém padesátiletém žití jsem neměl ani hodinu trestu.“

„Já o tom nepochybuju, vy duše jedna. Co tady křičíte?“

„A copak já křičím? Já přeci nemůžu nechat na sobě skvrnu, jako bych nebyl člověk spravedlivej. Palici bych musel sakramentskou, všivou rozbít tomu, kdo by o mně měl říct křivý slovo!“

„Naposledy vás vyzývám, abyste mluvil klidně a k věci. Viděl jste ten výjev?“

„A jak bych neviděl, když jsem byl od něj pět kroků? Co jsem viděl, to jsem viděl. Dost! Punktum! Ať mi to, slavný soude, řeknou do očí, že jsem nic neviděl. Já bych je musel... inu herdek, tisíc hromů tuplovanejch...“

„Neřvěte, člověče, nebo vás nechám z fleku zavřít. A vypravujte, jak to bylo.“

„Líběj odpustit, pane rado, ale když já jsem rozčilenej. Přeci ono to vypadá tak, jako bych byl spal, ačkoliv jsem podle svýho úřadu povinen bdít a dávat pozor, aby se mně všelijaká verbež nepotulovala kolem stavby, protože bych každému takovému sakramentu musel hnátu přerazit... To vypadá, namouduši, jako bych v noci spal a nevěděl, je-li pes hovado...“

„A co jste tedy viděl?“

„Já viděl všecko. Já mám oči všude. Pan stavitel říká: ‚Volejníku, na vás je spoleh.‘ Dneska, panečku, musí mít člověk oči všude, jinak by ta pakáž zlodějská odnesla jednomu boudu nad hlavou...“

„Tak můžete potvrdit, že by tadyhle obžalovaní dělali nějaké neslušné věci?“

„Jaké neslušné věci? Líbali se a dost!“

„Víc nic?“

„Víc nic. Protože jak jsem je zahlíd, tak vyletím z boudy: ‚Vy holoto jedna nepořádná, sypte se mi ze stavby, nebo vás praštím cihlou!‘ Ještě mi tak dělat nestydatý věci! Na to bych se podíval! Nejdřív bych to polil vodou a pak bych odepnul pásek. Oni taky hned po mým vyzvání mazali vodtamtud a já za nima křičel: V pořádku mi jeďte domů, vy bando rozpustilá, nebo vás rejpnu do žeber, až heknete...!“

Po této výpovědi byli ovšem obžalovaní zproštěni žaloby pro přestupek veřejného pohoršení.

České slovo 11. 9. 1928

Ona si je oškliví

(Okresní soud)

Paní Šeflová vynikla tím, že „dovedla výmluvným slovem kárat veškeré zlořády a nešvary, které vládly v domě v Hostivítově ulici. Dům byl rozsáhlý, plný partají; z čehož je vidno, že paní Šeflová měla práci po celý týden a ani v tu boží neděli si neodpočala. Její muž, počestný kožišník, nesouhlasil s činností své manželky. Říkával: ‚Já nechci nic slyšet, já nechci o ničem vědět. Tebe, Rozálie, přivede ta tvoje ostrá huba do neštěstí. Pamatuj si, že jsem ti to dnes, ve středu, řekl!‘

Uvidíme záhy, že kožišník, co se tohohle punktu dotejčí, byl dobrý prorok.

Helemese: Stojí tuhle paní Šeflová mezi vraty a vykládá: ‚Oni, totiž Valtrovi ze třetího štoku nejsou snad ani lidi, nebo jak bych to měla vyjádřit. Já se dycky divila, proč s jedním nepostojí a pár slovíček nepromluví. Pořád jenom jsou samá tajnost mezi sebou. A nejtajnější je ona, Valtrovka, ta je ještě tajnější než ta svině, nechci ji menovat, ta ze druhého štoku přes dvůr na pavlač. Já pořád proč jsou takový tajný, a teď vím proč. Oni vám ne aby jedli takový obyčejný křesťanský jídla jako my všichni, oni vám, namouduši že vám nelžu, že to mám tak sprostě říct, žerou takový vošklivosti, no, já vám říkám... Tuhle, jim služka nesla něco na talířku. Járku: ‚Aninko, copak to nesete?‘ Zvednu papír, no, já myslila, že se svalím, tu ránu

se mi udělalo mdlo a žaludek mně lez do krku. Ono vám to bylo takový jako kaše, ale takový zelený, červený, celý strakatý, ne, s odpuštěním, jako vyblitý. Povídám: „A tohle jedí vaši páni?“ – „No,“ povídá služka, „a ještě se tím chlubí, ono je to moc dobrý a nejvíc to milostpánovi šmakuje.“ – „Fuj,“ já nato, „třikrát fuj a ještě jednou fuj! Jak jsem stará ženská, do huby bych to nevzala, že vy můžete u takových sviňáků sloužit, mně by se dělalo zle, dybych se jenom na ně podívala.“ – „Já si je, drahá paní, tak vošklivím, že jim to nemůžu ani vypovědět. Dyt' oni, pro pět ran do hlavy, jedí třebas i kočky, psy, myši, nedopejry, hady a žáby a jinou havěť.“ Řeknou mi, drahá paní, copak se tohle může v našem domě trpět?“

A když se včera před soudem dověděla, že to byl vlašský salát, a žádná ošklivost, tu prohlásila: „Tak mi to mohli říct, copak já to můžu čuchat, jestli se to patří jíst, nebo ne? Nemusej být takový tajný a jednoduše říct: Paní Šeflová, nic si nás nemusíte vošklivit, protože co jíme, není nic zlého.“

Nicméně nadiktoval jí pan vrchní rada dr. Mráz tři dny nepodmíněného vězení, protože už toho měla víc a je to taková zlá ženská, která o nikom neřekne rovné slovo.

České slovo 13. 9. 1928

Opilá

(Senát)

Osmadvacetiletá číšnice Marie poznala nějakého zámečnicka a oba usoudili, že život je tak krásný, že se to musí na místě oslavit. K tomuto poznání dospěli v jedné hospodě na Vinohradech, asi tak kolem jedné hodiny noční. Načež zámečnick poručil pivo, ještě pivo a ještě pivo, do toho pak nějaký rum, alaš^[30] a vermut. Objímali se a přitom popíjeli. Nejprve spolu laškovali, protože se tu noc silně milovali, pak zpívali písničky veselé i truchlivé o tom falešném milování a vínku rozmarýnovém. Přitom hrála kapela, skládající se z mužských i ženských hudebníků, a při tom zpěvu a hudbě noc utíkala.

A když třetí hodina udeřila na věži a hospoda se zavírala, tu někteří hosté s těžkou hlavou odebrali se ke svým manželkám. I zámečnick s Marií vypořádali se na ulici. Již šedé jitro nastávalo a na ulici počaly se zjevovat mlékařské vozíky, ale zámečnick s Marií se pořád ještě milovali, mohutný cit je zachvátil a oni byli puzeni kopat do železných závěsů.

I přišel jeden strážník a povídal, že se nesluší dělat kravál, protože lidi chtějí spát. Marie pravila; „Pane strážníku, my kravál neděláme.“ A vzala ho za ruce a cituplně zapěla: „Tam v dáli za horama jezero sní...“ a nutila ho, aby si s nimi zanotoval. Leč strážník u vědomí toho, že na něm leží břímě veřejného pokoje a pořádku, odmítl zpívat ve sboru, což kvitovala Marie s pohrdáním, že „takový mladý a silný člověk, ale zpěvu má v sobě jako bandaska na mlíko“. To považoval strážník za urážku úřední osoby a s pomocí svého kolegy odvedl opilý párek na direkci.

Tam snažil se zámečník dokazovat, že oni nic, že klidně šli svou cestou, ale Marie ho okřikla: „Nebav se s nimi, to nejsou lidi, to jsou orgánové.“ Potom znenadání vrhla se na jednoho strážníka a udeřila jej do nosu, až mu červená vytryskla.

Za to ji žaloval veřejný žalobce dr. Česák pro zločin veřejného násilí a urážku stráže a senát vrchního rady Mrázka odsoudil ji do žaláře na tři měsíce. Trest si nemusí odsedět pod podmínkou, že bude pít jenom tolik, kolik snese.

České slovo 14. 9. 1928

I přílišná vzdělanost je mnohdy na škodu

Zprostředkovatel sňatků pan Ignác Munk potkal jednoho dne podvojného i jednoduchého a bilance schopného účetního, nějakého pana Alfréda Raudnitz, a pravil: „Já se jenom divím, pane Raudnitz.“

„Čemu se divíš, pane Munk?“

„Čemu bych se divil: že se neženěš, pane Raudnitz.“

„Daj mi s tím svátek, pane Munk.“

„Nemluvěj hloupý řeči, pane Raudnitz. Já nemůžu vystát hloupý řeči. Každý má bejt ženatý. Nechaj si říct, že je docela jinej život. Měl bych pro ně nevěstu – co říkám nevěstu! Anděla, hezkou – co říkám hezkou! Krasavici prvního řádu z dobrý rodiny – co říkám z dobrý rodiny! Prima primisima rodiny...!“

Museli byste znát pana Munka a ty jeho řeči, co má na sobě, a pak byste pochopili, že i tak opatrný pán a hodně už zkyslý starý mládenec jako pan Raudnitz se dal přemluvit a přijal pozvání do rodiny pana Krausemünzera, krátké a pletené zboží.

Ještě než usedli za stolem, pošeptal pan Munk panu účetnímu: „Pane Raudnitz, to jim říkám, mluvěj mi vzdělaně. Oni si potrpí na vzdělání.“ Pan Raudnitz se trochu urazil a pravil: „Bez starostí, že bych neuměl mluvit vzdělaně. Já mám obchodní akademii.“

Tak tedy sedí u stolu, byl tam pan Krausemünzer s chotí i nevěsta, opravdu dost hezká, jenom už trochu při létech a na jedno oko šilhala, ale ne moc, a byla, jak se říká, zrzavá, ale to je teď moderní. Pak tam byla jedna teta, co jí říkali Máli. A ještě tam byl hoch, který chodil do druhé latinské a jmenoval se Oskar. Pak tam seděl dědeček jménem Jakub, kterého měla rodina v úctě, ale museli na něho řvát z plna hrdla, neboť byl hluchý.

Tak on, pan Raudnitz, sedí tu s rodinou a rozkládá a vzdělanost mu z huby kape, až je to hrozné. Když mu přinesli černou kávu, tu pravil: „Káva se pěstuje na Sumatře, Jávě, Borneu i ostrově Celebesu. Tyto ostrovy nazývají se Sundské ostrovy. Kávu rozeznáváme: Perlovou, Santos, to je z Brazílie, která je země v Jižní Americe, ústavu má spolkovou a republikánskou jako Spojené státy. Ve Spojených státech jsou pouze dvě politické strany. Republikánská a demokratická. Ve škole jsme se učili, že hlavní město je Washington...“

„Vezměte si jedno portoričko,“ přerušil jej otec nevěsty. Nastávající ženich zapálil si doutník a pokračoval: „Portorico je jeden z ostrovů v Africe. Ostatní se nazývají Kuba, Haiti a Jamajka...“

„To není pravda,“ ozval se sekundán Oskar, „ty ostrovy jsou v Jižní Americe. My jsme to měli ve škole.“

Pan Raudnitz se urazil a pravil, že to musí lépe vědět. Má už dlouholetou praxi a nejlepší reference. Ostatně se nesluší, aby takový usmrkaný kluk skákal starším do řeči.

Paní Krausemünzrová pozvedla svůj hlas. Oskar není usmrkaný kluk. Je student, a přinesl si vyznamenání. A hraje krásně na housle.

Pan Raudnitz odpovídá, že se na to dnes nic nedá. Hlavní věc je vychování z domova. A to na něm není vidět.

Protože na obzoru vyvstává bouřka, snaží se pan Munk, aby obě strany uchlácholil, neboť jeho obchod je ohrožen.

A míní, že někdo vyniká v zeměpise a jiný že zas krásně hraje na housle.

Pan Krausemünzer praví zasmušile, že jsou takoví šmokové, kteří pořád mluví a moc si o sobě myslí. Nemá rád moc řečí, ale kulantní jednání.

„No dovolte,“ urazil se pan Raudnitz, „kdo je šmok?“

„No, kdo je šmok?“ opáčil pan Krausemünzer. „Oni jsou šmok.“

Povstala bouře a moc ošklivých výrazů padlo z obou stran. A byl z toho soud pro urážku na cti, který měl pan vrchní rada Mráz.

Byl tam v soudní síni velký křik a mnoho řečí, až se podařilo panu radovi rozvaděné strany smířit.

„Voni ale jsou!“ pravil pan Munk vyčítavě k panu Raudnitzovi, když vyšli na chodbu.

„Jaký jsem? Voni mne navedli, abych mluvil vzdělaně.“

„Jó, vzdělaně. To se ví, že vzdělaně. Ale ne tak moc vzdělaně. To vědí, takovou vzdělanost si nikdo líbit nedá...“

České slovo 14. 9. 1928

Že by přece jen nějaká štěnička?

(Okresní soud)

Nejenom ten lid na pavlači, ale častokráte i lepší dámy se dostanou do sebe. Tadyhle paní radová a paní profesorová byly velké přítelkyně, pořád jenom spolu, pořád si měly co povídat, jedna bez druhé nešla nic koupit na sebe, a vůbec...

Ale jak už to bývá mezi ženskými. Byly nějaké klepy a dámy na sebe zanevřely. Nějaký čas se vedla tichá vojna prostřednictvím domovnice, která jako kurýr nosila nepřívětivé nóty a nevlídná akta od jedné strany ke druhé.

Až jednoho dne...

Snad pro prádlo, snad kvůli těm dětem, nebo snad ten pes profesorů. To se neví.

„Vy koketo!“ zvolala paní radová do druhého patra.

„Ať!“ ozvalo se z druhého patra do prvního.

„Vy flirtovnice!“ volalo první patro.

„Ať!“ odpovídalo druhé patro.

„Stydět byste se mohla! Žádný mužský tu projít nemůže!“

„Ať!“

„V salonu krásy jste víc než doma!“

„Ať!“

„Krémem a pudrem dá se přikrýt mnohá vráska, ale ne neřesti!“

„Ať!“

„Všichni poukazují na vaše chování. Je to hanba ve vašem věku!“

„Ať! Ale štěnice nemám v bytě jako vy!“

Ježíš! No tohle! Ona má být čistý jako kostelíček...

Žaloba a protižaloba. Jedna za tu koketu a flirtovnici. Ta druhá jsou ty štěnice. Jazykem andělským domlouvá pan vrchní rada Sitta stranám, aby se smířily. Ta flirtovnice by byla pro to, ale ta se štěnicemi ani slyšet. Tu zástupce flirtovnice nabízí důkaz pravdy, že v bytě druhé strany jsou skutečně štěnice. Paní se zarazila. V duchu prolétla kuchyni, ložnici, jídelnu, salon... Že by přece jenom nějaká ta štěnička...?

„Pane rado,“ povídá pak tiše, „já bych to přece jenom smířila...“

České slovo 14. 9. 1928

Pozdvížení v holičské oficíně

(Senát)

Holiči, jak račte vědět, jsou národ jemných mravů a elegantního chování. Milo je pohleděti na ně, kterak poletují v bílých kabátcích, láskyplně ošetřují lidské huby a rukou obratnou zvyšují půvab mužů i žen. Kdybych byl ženou, jenom holiče bych pojal za chotě svého, on by mi naonduloval mikádo.

Toť se ví, že kolikrát to není, jako by mělo být, a musí být řečeno, že i mezi holiči najdou se výjimky. To je taková pravda, jako že po noci následuje den, a že když se vyprší, je zase hezky.

Tak vám žije v jedné pražské předměstské obci jeden holič, který jako na posměch holičské přirozenosti je divoce zarostlý jako lesní paseka ostružinami. Mysl jeho je drsná a slova, která se proderou divočinou jeho vousů navenek, jsou hrubá a neladná. Neúhledné jest tělo jeho, neúhledná jeho duše.

I přišel dne dvacátého pátého února do oficíny jeden pán, stálý zákazník, a ten velel pomocníkovi, jménem – jaká to harmonie s divokou náturou mistrovou! – Chlupatému, aby jeho líce zušlechtil. Ruče se měl čilý pomocník k dílu a pán čilý a omládlý dal pomocníkovi pětikorunu. Když mu pomocník chtěl dát nazpět, tu udělal onen pán, který se nazýval Pánek, odmítavé gesto a pravil: „Ponechte si zbytek pro sebe, neb jsem vás minulou neděli zbytečně štrapecíroval k sobě, an jsem spěchal a vzal si jiného holiče.“

Načež pomocník vysekl sérii hlubokých poklon a zahlaholil: „Já díky vzdávám, uctivá poklona, vašnosti.“ Tak se stalo a pomocník položil pro mistra na římsu dvě koruny a zbytek si ponechal. I přisupěl divoký mistr.

Spatřiv dvě koruny, otázal se: – „Od koho to je?“

„Od pana Pánka.“

Zaržál divoký mistr: „Cože? Ó ty zloději zlodějská! Pan Pánek dává vždycky pětikorunu. Kde jsou ostatní mince?“

Pomocník se postavil, aby hájil své právo. Ale mistr divous se rozpřáhl, aby těžkou ranou zdrtil svého pomocníka. Ale ruka zasáhla nějakého staršího pána, jenž ovázán bílým ubrouskem zádumčivě čekal, až ho začnou holit. Starší pán klesl pod židli, mistr k němu

přiskočil se slovy „pardon, vašnosti“, a oprášiv jej, posadil opět do židle. Pak ale vyřítit se na pomocníka, uchopiv jej v pase, mrštil jím do skleněných dveří.

Pan Chlupatý poležel si po této příhodě šest neděl u milosrdných a divokého mistra posadili pro zločin veřejného násilí před senát vrchního rady Hlouška. Dostal tři měsíce těžkého žaláře. Nemusí si je odsedět pod podmínkou, že tři roky si odřekne požitek házet své pomocníky do skleněných dveří.

Žalobu hájil dr. Šudoma.

České slovo 15. 9. 1928

Filmový příběh

(Okresní soud)

V jednom městě u Prahy stojí krásný hotel. V tom hotelu jsou zaměstnání tři hoši. Jeden je kuchař, druhý cukrář, třetí číšník.

No, a ten číšník si vzal do hlavy, že bude z něho jednou slavný kinoherec. – Stává se mnohdy, že má přinést nějakému hostovi kafe, ale on ne aby přinesl kafe, nýbrž poskočí si jako Douglas Fairbanks a proti neviditelným nepřátelům šermuje neviditelným kordem.

Svým kamarádům, kuchaři a cukráři, ukazuje, jak se má hrát pro film. „Heleďte, kluci, teď já jsem ten markýz, co probil poslední louisdory s tou herečkou. Myslete si, že jsme na terase hotelu v Mentonu. Koukejte, co mi zbývá, když jsem rodné statky promrhal a nevěrnou milenkou jsem opuštěn. Tak já si tisknu na skráň domovní klíč, to má být jako levorver, no, a zatímco na terase hudba hraje a moře šumí, před mým duševním zrakem se objeví moje zavržená láska, plavovlasá Maud. Teď já, kluci, žalostně štkám, protože teď teprve vidím, co jsem udělal, že jsem ctnostnou dívku opustil a s takovou flundrou se spustil; ale co je to holt, mládenci, všecko platný, v kapse nemám ani vorla a jsem zneuctěn. Tak já tisknu na rty její podoběnku, no, a heleďte se, teď zmačknu kohoutek, umírám... Tak co tomu říkáte, to je oduševnělá hra, co? Musíte mi potvrdit, že dovedu hrát pro film, a já se vším seknu a půjdu do Hollywoodu...“

Takovým způsobem bavil číšník své kamarády. Zpočátku to byla legrace, pak je to omrzelo. Zejména když 16. července přišel v jednu hodinu v noci domů, vzbudil kuchaře a cukráře a

udělal jim představení. To je dohřálo a oni se na něho vrhli, spoutali ho a pak ho svlékli a počali natírat černým lakem.

„Uděláme z tebe,“ povídají, „černocho a bude z tebe pak eunuch ze Zloděje z Bagdadu. Anebo budeš černý, ale věrný sluha z Haroldova filmu Putička, víš ten, co přinese glycerin a Harold Lloyd ho vypije.“

Ale budoucí filmový herec se zuřivě bránil a řval na celý dům. Utekl z místa, a protože se mu všichni smáli, že je mouřenín, žaloval svoje kamarády pro urážku na cti.

Včera projednával se tento příběh z biografu před okresním soudcem vrchním radou dr. Mrázem. Protože však se hlavní svědek nedostavil, bylo líčení odročeno.

České slovo 15. 9. 1928

Divadelní představení

(Okresní soud)

OSOBY:

Blanka, měšťanská dívka

Lucien de Chauvigny, markýz

Barbora Šimandlová soukromnice

Alžběta Vidrholcová soukromnice

Lid obojího pohlaví. První dějství se odehrává v přírodním divadle v Z., druhé u přestupkového soudu v Praze.

Dějství první

Blanka (schýlí hlavinku na prsa): Nikoli, markýzi. Kroťte příval svých slov. Pevně jsem odhodlána rozejít se s vámi. Uvažte přece, že já jsem z rodu měšťanského, kdežto vy jste potomek nejvzácnějšího rodu této země.

Lucien (pokleká před ní; ohnivě): Blanko, probůh! Přísahám při slavném jménu předků svých, že vás miluji, že jste mi dražší než můj život... A ještě na smrtelném loži budou moje mroucí rty šepotati to sladké slovo: Blanka!

Blanka (tiše): Jsem dívka chudobná. Kromě své ctnosti panenské nemám žádného statku. Najděte si slečnu sobě rovnou. Já... já odejdu do kláštera a tam se budu modliti za štěstí vaše.

Lucien (tasí meč): Nikdy! Při tomto svém meči přísahám! Nebesa! Žádná moc neodtrhne mě od vás!

Blanka: Luciene!

Lucien: Blanko! (objetí; v dáli se ozvou sladké zvuky pastýřovy šalmaje.)

Paní Šimandlová (jedovatě): Slyšeli to, paní? Ona prej nemá kromě ctnosti panenské žádnéj statek. A co ten zbyťák, kterej si její táta v Praze vyšlapal? Tři sta korců pro nic za nic.

Paní Vidrholcová: Že se nestydí veřejně mluvit vo svý panenský ctnosti! Dělá, jako bysme ji neznali. Jo, holka, všecko se ví!

Paní Šimandlová: Všecko se ví. Ví se, kdo se to válel v travě u panskej obory. Ví se, komu lezli vojáci voknem do sednice, když tu byly manébry. Teď říká, že pude do kláštera se modlit. Že tě huba nemrzí! Já jsem ji eště neviděla jít do kostela. A tady se bude vytahovat!

Paní Vidrholcová: Ta maškara! Pozdravem dát neumí, když jde jeden kolem, a tady to dělá, jako by to neumělo pět počítat. Tebe bude muset Pámbu trestat, ty šancajchu!

Paní Šimandlová: A ten Kropáček dělá ze sebe fijóna a někýho markýze. Že prej je potomek nejvzácnějšího rodu této země. Haha! Jeho táta byl šlejfiř a nunvář^[31] a jeho vyhnali z fabriky pro šmejdy. To se sluší, objímat se s holkou, když je ženatej a dětnej? Řeknou mi, paní, esli to za našich časů bejvalo...?

Dějství druhé

Soudce: Vy máte, paničky, jak vidím, ostrou hubu. Já vás budu muset zavřít, abyste už jednou daly lidem pokoj.

Paní Šimandlová: To je všecko vymyšlenost, pane rado. Jak je Pámbu nade mnou, křivý slovo jsem neřekla!

Paní Vidrholcová: To je všecko msta vod pana Kropáčka, protože jsem mu nechtěla dávat zboží na knížku.

Soudce: Mlčte! Ještě tu budete urážet žalobce. Já vás obě dobře znám. Nejste tu poprvé. Tady v žalobě stojí, že jste při divadelním představení udělaly svými řečmi pohoršení. Teď pana Kropáčka a slečnu Kastnerovou odprosíte a prohlásíte, že si jich víc nebudete všímat, a oni vám to odpustí.

Paní Šimandlová: Já nikoho prosit nebudu, protože jsem nikoho neurazila.

Paní Vidrholcová: A já jakbysmet.

(Proto se v líčení pokračuje. Po vyslechnutí svědků vynáší pan vrchní rada dr. Mráz rozsudek, jímž se obě báby odsuzují na tři dny do vězení.)

Paní Šimandlová a paní Vidrholcová (současně): Nebesa! Zdaliž se můžete dívat na to, kterak nevinní protivenství snáší?

(Opona)

České slovo 16. 9. 1928

Těma očičkama se díval!

(Okresní soud)

Paní Nucová položila ucho na dveře. Za dveřmi bylo slyšet roztoužený hlas: „On vám hlavičku nakloní a těma očičkama se tak na mě dívá...“

Paní Nucová řekla: „No tohle!“ a odebrala se k sousedce. Tam pravila: „Tak to, matko, všecko prasklo. Sama to na sebe pověděla, že drží s účetním Rothanzlem. Já na vlastní uši slyšela, jak se na ni očičkama díval a hlavičku prej naklonil. Ženská rozjivená! A že by si už mohla dát pokoj, dyť má přeci léta.“

Paní Sabatová odpověděla: „Jděte! Ani se mi věřit nechce. Že by s účetním Rothanzlem?“

„Tak se dou se mnou přesvědčit, že jim nelžu.“

Obě položily ucho na dveře.

A zase bylo slyšet hlas: „... těma očičkama se na mě dívá a zobáček otvírá...“

„Viděj?“ zašeptala vítězně paní Nucová.

Paní Sabatová obrátila oči k nebesům a vzdychla: „Kdo by si to byl pomyslíl! Ale jedno mi nejde do hlavy. Proč by na ni Rothanzl zobáček otvíral?“

„To vědí, paní. Muskej si často zobák otevře, dyž mu něco není recht. Ale tohle se musí oznámit domácímú. Přeci bydlíme v domě, a ne v nějakým herberku.“

Oznámily to nejen domácímú, ale po celém domě, že jako Nespěchalka drží s účetním Rothanzlem.

Z těch řečí povstal soud.

„Jo, to my nevěděly,“ pravila sklíčeně paní Nucová, „že paní Nespěchalová mluvila tenkrát o kanárkovi.“

„My jsme nikoho urazit nechtěly,“ připojila se paní Sabatová, „kdybysme věděly, že jde o ptáčka, a ne účetního, tak bysme se tomu byly zasmály a bylo by dobře.“ Paní Nespěchalová jim ty řeči odpustila a tak všechny tři dámy smířeny opustily jednací síň.

České slovo 16. 9. 1928

Držela s milostpánem

(Okresní soud)

Fanyňka byla velmi rozhořčena, když před soudem líčila onen příběh.

„Já myslila,“ vypravuje, „že se musím propadnout do země, když jsem ty řeči slyšela. Než jsem šla do služby, říkala mně maminka: Holka, drž se, to ti povídám, ať mi neuděláš hanbu!“

Já jsem si to vzala k srdci a vždycky jsem si dala na sobě záležet a nikdo o mně nemůže říct ani tohle...“

Fanyňka zaštkala a pokračovala: „A najednou musím slyšet od lidí: Fanyňko, prej u vás v postýlce milostpán přespává, vy prej s milostpánem držíte, povídala to Bejšovcová a ta to slyšela od Všetečkové. Já se tomu nejdřív smála, protože jsem myslila, že to lidi povídají jen tak. Tuhle ale přijdu od mandlu, milostpaní na mě jako drak. ‚Tadyhle,‘ povídá, ‚máte, co vám patří, a jděte mi z domu!‘ Já ještě nevěděla, co se děje, ale když milostpán přišel z úřadu, tu se na něho milostpaní vrhla jako vosy, nabila mu plácačkou na koberec a zavřela ho do špajzu. ‚Tadyhle,‘ křičí na celý dům, ‚budeš sedět, hanbáři, za to, že nenecháš služky na pokoji!‘

Já, pane rado, opravdu držela s milostpánem, ale ne tak, ráčej rozumět, že bych s ním měla, chraňbůh, já vím, co se patří. Ale slitovala jsem se nad ním, protože je takový slaboučkový a droboučkový, chodí doma jako myška, ani ho slyšet není a má pořád strach, aby milostpaní nerozčílil. Ale ona s ním zachází jako s obecním sirotkem, že až srdce nad ním usedá. To je pořád: ‚Sed' rovně, chod' rovně, koukej, jak to vypadáš, jak to jíš? Celej jseš pobryndanej, ty budeš jíst v kuchyni. Mám já to muže, já nešťastná, stydět se za něho musím, kam jsem dala oči, když jsem si ho brala...‘ A tak to šlo v jednom kuse, den jak den, od rána až do večera. Milostpán byl hotovej mučedník, byla ho jenom troška a klepal se jak věchýtek, takovej dobrák, ještě milostpaní omlouval, říkával: ‚To jsou, Fanyňko, ty nervy, musíte být na milostpaní mírná, ona je chudák k politování.‘

Pěkně k politování. Je zdravá jako řípa, chodí jako kyrysar, podlaha pod ní duní a okna se třesou, když mluví. Už jsem jí kolikrát chtěla říct: ‚Milostpaní, to je hanba, jak s milostpánem jednaj, on je vtělená dobrota, je pravda, mužiček je to malinkej a nevzhlednej, zato ale je s ním promluvení, protože je vzdělanej a všecko umí posoudit. Já kdybych takového muže měla, tak bych si ho uměla vážít a do zlata bych ho zafasovala...‘ A taky když nedostal za trest večeři, tu jsem mu kolikrát podstrčila svoji, aby milostpaní nevěděla...“

Fanyňka pláče: „A za to všecko, za svoji dobrotu mám bejt za špatnou považovaná a na celý dům vykřičená. Milostpaní tenkrát, když mně dala výpověď, dveře otevřela, aby to každý slyšel, a křičela: Vy nestydatá hanbářko, vy špatná ženská... a ještě takový slovo, já se to stydím vyslovit...“

Milostpaní dostala za svou hubu čtyřicet hodin vězení. Nemusí sedět pod podmínkou, že po celý rok dá pozor, aby jí huba neujela.

České slovo 19. 9. 1928

Žena se mu nechce líbit

(Okresní soud)

Pan Sýřiště, starší, rozumný pán s větší bradavicí v brunátné tváři, seděl u svého přítele pana Kůsta na návštěvě. Pan Kůst ho uctil skleničkou kmínky. Pan Sýřiště převrátil do sebe sklínku, zamračil se, otřásl se a pravil; „Brr! Ta je!“

Potom přetřásali veřejné otázky a pak hovořili o počasí. Pan Sýřiště tvrdil, že podzim přináší zlé neduhy, a přednesl mnohé případy. Pan Kůst rozvázně přisvědčoval a pak dodal s povzdechem: „Žena, pane sousede, se mi nelíbí.“ Pak vypili snad ještě jednu nebo dvě, nevíme to jistě, a v dobrém se rozešli.

Je známo, že v moderních barácích jsou tak tenké zdi, že bys musel šeptat jako u zpovědi, aby tě sousedé neslyšeli. Tak se stalo, že Petrtýlová, která druhého dne kupovala u řezníka libru telecího hrudí, mohla svým známým sdělit zajímavou novinku.

„Dneska,“ hlásala paní Petrtýlová, „je všecko moderní. Někteří žijí v manželství třeba dvacet let a pak najednou jdou od sebe. To je moderní.“

Když si paní Petrtýlová vynutila touto myšlenkou pozornost, pokračovala: „Jako pan Kůst od nás z domu. Ten je taky moderní. Žena se mu už nelíbí. Co byste tomu řekli. Já mít takového muže, vřelou vodou bych ho polila. Když se ti nelíbí, pročpak si s ní do manželství vstupoval? Dříve mu byla dobrá. Teď ale, co jsou v módě ty nohaté, namalované žáby, najednou se mu starožitná manželka nelíbí. Mně zas, pane Kůst, nelíbí se ta vaše roztopášnost. Stavíte se hezkým a jste takový modernista. Jak k tomu taková žena přijde, která stráví s mužem nejkrásnější léta, aby byla zapuzena. Jojo! To jsou věci. Šilhá takový starý kozel po cizích zástěrkách... Aby hrom do těch nynějších pořádků bacil! Tak spámbíčkem, já už musím jít. Napíšou mi, pane Bejšovec, to hrudí na futro...“

„Bohem se zaklínám,“ pravila paní Petrtýlová před soudem, „že jsem křivého slovíčka o panu Kústovi neřekla. Já jen všeobecně, pane rado, modernisty odsuzovala. Ono je to taky na pováženou, co se dneska děje. Noviny jsou toho plny...“

„To není vaše věc, paní Petrtýlová,“ napomenul ji slavný soud, „vy si máte hledět domácnosti a nic neposuzovat. Každá pořádná žena stará se o muže a o děti a svým bližním dá pokoj. Styďte se, paničko! Proč neřeknete jednou o svých sousedech něco dobrého, proč si vymýšlíte špatnosti?“

„Já, pane rado –“

„Mlčte! Já vás dobře znám. Nejste tu poprvé. Máte hubu jako meč. Už toho mám dost. Celý den abych tu poslouchal ženské klepy...“

A spravedlivě rozhořčený soud vynesl rozsudek, podle kterého bude paní Petrtýlová tři dny pod věží přemýšlet o tom, že není vždycky dobře posuzovat své bližní.

České slovo 23. 9. 1928

Lízaný mariáš

(Okresní soud)

Dva obyvatelé města Libně, nějaký pan Holcát, muž prostřední postavy, a pan Nývlt, usedli v hospodě, dali si pivo a koukali před sebe. Venku byl marast, a tak ten pan Nývlt povídá: „Co budeme sedět jenom tak, hodíme si lízaný mariáš, abysme nezaháleli.“

„To teda jo,“ přisvědčil pan Holcát.

A šenkýř položil před ně balíček karet, které byly tak ušpiněné, jako by přišly přímo z vachcimry^[32].

Lízaný mariáš je hra, jako když se tahá kočka za ocas, jak řekl kterýsi myslitel. Není v ní žádný fortel a hraje se, jen když není něco lepšího. Není divu, že oba hráči hleděli hru zpestřiti všelijakými řečmi, které se holt při kartách pronášejí.

Pan Holcát nesl zelené eso a pan Nývlt byl nucen přihoditi kulového krále, kterýžto výkon provázal slovy: „Když přijde ten pitomej kulovej svršek, který mi připomíná hospodského Bouchoře.“

„Nepřijde,“ odvětil pan Holcát, „protože ho mám sám. Tady ho máte, pitomého Bouchoře.“

„Dobrá,“ odvětil pan Nývlt, „hážu červené. Máte červené?“

„Nemám,“ děl pan Holcát, „protože mám tak mizerný kart, že jsem z toho blbej jako hostinský Bouchoř.“

„A co mám říkat já? Při posledním štychu koupím plonkovou desítku. Tohle je taky hra? To bych se raději bavil půl dne s tím troubou, šenkýřem Bouchořem.“

„Pánové,“ ozval se hostinský Bouchoř od nálevního stolku, kde právě šenkoval pivo přes ulici nějaké děvečce, „pánové, bavte se jako inteligenti a nechte mě bejt. Co si o mně personál a kunčafti mají myslet?“

„Bud' zticha, hospodo!“ obořil se na něho pan Holcát. „My nemyslíme tebe. My mluvíme o jiném Bouchořovi, který ale je o mnoho chytřejší než ty.“

„Nemluv s tím krávou Bouchořem a hrej,“ napomenul ho pan Nývlt.

To pana hostinského dohřálo. Přistoupil ke stolu, vzal hráčům sklenice a odnesl karty.

Zahřměl: „Pakujte se mi z lokálu. Já o takové hosty nestojím. Jsem živnostník a nejsem tu pro vaše špumprnákle. Hledejte si jinou místnost, kde najdete takového troubu, který si to od vás dá líbit.“

„Takového troubu,“ mínil teskně pan Holcát zvedaje se, „jako je hostinský Bouchoř, nenajdeme v celé Praze.“

„Josef, pojd',“ pravil pan Nývlt, „a nebav se s tím koněm Bouchořem.“

Tyhlety řeči při lízaném mariáši měl soudit pan vrchní rada dr. Mráz. Vážně napomenul strany, aby s hospodskými řečmi neobtěžovali slavný soud. Dojat prohlásil hostinský Bouchoř: „Tak já jim to odpustím, pane rado. Jim k vůli, pane rado. Protože vidím, že mají moc práce, a protože pan Holcát s panem Nývltem jsou takoví pitomci; že nevědí, co mluví.“

„Jsme, Bouchoři, velicí pitomci,“ prohlásil slavnostně pan Holcát, „protože si nedovedeme vážít takového blbého dobráka, jako jsi ty. Měls nám dát každému přes držku a nebyly by soudy. Ty jsi ale takový hodný vůl, a proto jsi to neudělal...“

Podali si ruce a smířili se.

České slovo 25. 9. 1928

Rodinné album

(Okresní soud)

Jindřich Hejhal má kozí bradu a je starý mládenec. Ale jednou byl už tak daleko, že by do toho skočil. Že se tak nestalo, toho je vinno rodinné album.

To bylo tak. Jindřich chodil se slečnou Terezkou, znáte ji, taková blond a hraje na citeru. Byl zván do rodiny a v domě se říkalo, že je jako ruka v rukávě. O čas švestek měla být veselka.

Jsou však všelijaké okolnosti na světě, že se tomu člověk kolikrát diví. Jednou, bylo to takhle v neděli odpoledne, přijde Jindřich a služka povídá, že pán spí, paní že šla naproti podívat se na to milieu^[33], co vyšila slečna z prvního patra, a slečna že přijde hned. Ať pán vezme plac.

Jindřich se posadil a z dlouhé chvíle vzal rodinné album v plyšových deskách do ruky.

Po chvíli přišla Terezka a viděla, že Jindřich je rudý v tváři a zmítá se ve škytavém a dávivém smíchu. Co se děje?

Jindřich nemohl odpovědět, protože se mu břicho házelo, a Terezka vzala album do ruky a líc jí zrudla nevolí.

Jaká hrůza! Její matce za tu chvíli vyrostl nádherný plnovous. Teta z tatínkovy strany honosila se kozí bradou, jakou nosil italský král Humbert. Sestřenice z matčiny strany, ta, co si vzala doktora z Kardašovy Řečice, byla ozdobena skřipcem a císařským vousem. Celá rodina a zejména ženské příbuzenstvo bylo strašně zohaveno tužkou! Jindřichovou, který nezahálel a všecky podobenky retušoval k nepoznání.

Jindřich, který se tak ohavně rouhal jejímu příbuzenstvu, byl s povykem vykázán z domu a bylo naň učiněno oznámení pro přestupek zlomyslného poškození cizího majetku.

Byl odsouzen k podmíněné pokutě padesáti korun.

Kromě toho musí zaplatit všechny večere, které v lůně rodiny slečny Terezky požil. Těch večerí bylo sto dvacet čtyři. A z veselky nebylo nic.

České slovo 27. 9. 1928

Za tiché noci

(Samosoudce)

Za tiché noci stál jeden pán na okraji chodníku před bránickou pivnicí, a konaje svoji potřebu, zádumčivě pohlížel k hvězdnatému nebi.

Byl mlčenliv až do té chvíle, kdy do ulice vplul strážník. Jsou lidé, kteří nelibě snášejí pohled na strážníka. Ten pán byl jedním z nich.

Když se strážník přiblížil, tu pán zařval: „Ať žijí ty moje starý kasárna!“

Strážník mlčky kráčel dále.

To mrzelo onoho pána a zvolal: „Hej, ty mladej policajte, když já volám slávu svejm starejm kasárnám, tak máš se mnou volat nazdar!“

Strážník vlídně odpověděl: „Jdou, tatíku, spát, jsou nějak ušlej.“

Ale pán byl hněviv a pravil: „Nejdřív, ty kluku mlíčnej, zavolej slávu mejm starejm kasárnám, a pak budem spolu zadobře. Tys houby prodělal. Copak ty víš, co jsou to štelunky a copak tys prodělal tromlfajer? Já jsem stará vojna, žádněj landšturm, lezervista, prosím, od landvér. Ať žijou ty moje starý kasárna, kde jsem prožil svoje mládí s veselými kamarády, při dobrém pí-
véé-čku!“

Strážník vyzval stručně, avšak výrazně pána k rozchodu. To pána velmi rozlítlo, i hlásal: „Takový kluci policajtský, z vojny se to ulilo, konzervy plechový, zatracený, teď je toho všude houf, hnout se pro ně člověk nemůže... Ty buřino jikernatá, ty mně tady budeš hlasovat, mně, plezírovanýmu vojínu?“

Tak a podobně rozmlouval onen pán, načež jej strážník vzal za límec, a ač kopal a rukama šermoval, dopravil jej na strážnici.

Ten pán byl odsouzen pro urážku strážce a přestupek opilství do tuhého vězení na tři týdny.

Staří vojíni, krot'te své city!

České slovo 27. 9. 1928

Povídka izraelského vyznání

(Okresní soud)

„Mám starosti,“ zasmušil se pan Löbl.

„Jaké mají starosti?“ vyzvídal pan Taussig, ne ten semeno a plodiny, nýbrž kůže a usně, co řekl jednou panu Federerovi do očí své mínění.

„Jaké oni můžou mít starosti?“ dodal.

„Jaké já mám starosti, pane Taussig? Na jejich hlavu moje starosti.“

„A jaké teda mají starosti, pane Löbl?“

„Jaké já mám starosti, pane Taussig? Já vám říkám... Můj hoch Alfréd vyšel z obchodní školy a přinesl si krásné vysvědčení...“

„To teda můžou mít radost.“

„Mám radost, mám taky starost. Tak tu stojí s krásným vysvědčením, chodí mi od ničeho k ničemu. Nemá místo! Nevěděli by pro něho místo, pane Taussig?“

„To je to nejmenší, pane Löbl. Pošlou toho mladého muže ke mně. Já už se podívám. Potřebuju praktikanta, teď mám v obchodě tolik práce, že mám hlavu jako škop. Potřebuju lidi, budu přibírat personál.“

„Tak to jim mockrát děkuju.“

„I není zač.“

Pak si hodil pan Löbl s panem Taussigem bulku.

Ale druhého dne...

„Pane Taussig, proč nevzali mého syna?“

„Jakého syna?“ r

„Mého syna Alfréda za praktikanta?“

„I daj mi pokoj. Nelíbil se mi.“

„Proč se jim nelíbil? On má krásné písmo.“

„Co já s krásným písmem? Nelíbil se mi jeho obličej...! Kouká se a to já nesnesu, aby se koukal. A vůbec. Nač já potřebuju praktikanta? Já nepotřebuju žádného praktikanta. Copak jsou obchody podle toho? Dneska jeden nevydělá ani na režii...“

„Pane Taussig, oni mají moc řečí na sobě. Věru... Já se jich neprosil, aby vzali mého syna. Oni sami povídali...“

„Já že povídal? Já hubou ani nepíp. Oni sami povídali...“

„Já že povídal? Já toho nejmiň napovídám. Tady se vidí...“!

„Co se tu má vidět?“

„Tady se vidí, jaký oni jsou. To jim řeknu rovnou do očí, že je to nereelní a nekulantní jednání. Oni jsou jedním slovem šmok.“

„Oni mi řekli šmok?“

„To jsem řek.“

„Dobře. Já tu jejich špatnost dám doktorovi.“

Byl tenkrát velký pokřik a velký rámus. Sám pan kavárník přišel, aby to srovnal. Protože i pan Löbl i pan Taussig jsou denní hosté.

I před soudem bylo mnoho řečí. Ale po důtklivé domluvě pana vrchního rady dr. Mráze podali si soupeři ruce a smířili se.

Pan Taussig pravil: „Když hledají pro syna místo, tak to mají říct rovnou mně. Můj švagr Löwit, rukodílné a krátké zboží, hledá praktikanta. Pošlou k němu toho mladého muže, já už to zařídím.“

„Tak to jim mockrát děkuju.“

„I není zač.“

České slovo 28. 9. 1928

Příhoda u kulečnicku

(Okresní soud)

IngC. ^[34] Příhoda a nějaký pan Částka byli dobří přátelé, ale, želbohu, již nejsou.

IngC. Příhoda je elegán s licousy a provokativním kloboukem. Je zástupce na provizi. Pan Částka je pomalý a důstojný pán, majitel rodiny a železářského závodu.

Denně spolu hrávali kulečnick v jedné kavárně na Václavském náměstí. Zatímco pan Částka byl hráč klidný, metodický a přesný, překypoval IngC. Příhoda temperamentem, počínal si hlučně a povykoval. Pan Částka vítězil a samolibost kandidáta inženýrství trpěla.

Bylo to takhle v tu dobu, kdy byla ta pohanská horka. Nad Prahou se snesl dusný večer a pan Příhoda pravil: „Pojďme do kavárny na jednu partičku. Cítím v kříži, že vás dnes rozdrťím.“

„Uvidíme,“ odvětil pan Částka.

„Kde jste kdo,“ svolával pan Příhoda kavárenské hosty, „pojd'te sem, abyste viděli, jak pana Částku roznesu. Jde o čest a pětikorunu. Pane Částko, připravte si pětikorunu. Pokládejte se již nyní za zneuctěna.“

„To zas ne,“ odpověděl pan Částka, flegmaticky křídúje tágo.

„To zas jó,“ hlásal chlubitě pan Příhoda. „Pozor, počínám!“

Začal a udělal tři št'ouchy.

„Roznesu ho na kopytech, holomka,“ prohlásil.

„Žádný holomek, nýbrž spoluhráč,“ opravil ho pan Částka a měl se k dílu. Udělal sedmnáct karambolů.

Pan Příhoda se zasmušil a mínil: „Náhodou se mu něco povedlo, pacholkovi, ale teď uvidíte výkon.“

Chtěl udělat obrácenou kvartu, ale kikslo mu tágo.

„Žádný pacholek, ale dobrý hráč,“ ohradil se pan Částka a udělal devět karambolů.

Pan Příhoda vyměnil tágo, udělal jednoho sedáka, ale následující duple mu uteklo.

„Ó!“ zaúpěl a zakroužil nohou. „To mám dnes smůlu. No, musím sebou hodit, když chci dát tomu syčákovi střapec.“

„Žádný syčák, ale výborný hráč. Nenadávejte a hrejte,“ napomenul jej pan Částka a udělal šest šťouchů, z nichž dva čistotné buzary.

Pan Příhoda potězkával v ruce tága, konečně si jedno vybral a prohlásil: „Teď mám to pravé. Třeste se nyní, vy trumpeto, před mým hněvem.“

Koule se minuly o fous.

Pan Částka se zasmušil a pravil: „Již jednou jsem vás žádal, abyste nenadával. U kulečníku se láti nemá. To je velký hřích.“

Udělal sérii desíti.

„Zatracený moula,“ mínil pan Příhoda, „jaké on má dnes štěstí. To jistě Pámbu není doma.“

Pan Částka se doopravdy rozhněval.

„Kdo je u vás moula?“ zvolal. „Já vás už několikrát napomenul, abyste nenadával. Když neumíte hrát, vemte si študenta do domu. Ale nespílejte. Nejsem u vás žádný smrkáč, abyste nadával.“

„Dovolte, já vám neřekl, že jste smrkáč. Poslouchejte lepší, vy chramostejte. A nevypínejte se se svým uměním, když se vám náhodou povede šťouch...“

„Tak už zase nadáváte? To přestává všecko!“

„Tak co, bavíme se, nebo hrajeme? Místo co byste si třepil hubu, máte hrát, a nepovykovat, vy makovče...“

Pan Částka položil tágo a šel k doktorovi.

Doktor mu vypracoval žalobu pro urážku na cti a pan Příhoda byl odsouzen k dvaceti korunám pokuty.

„Měl jste zase kliku,“ povídá po líčení k panu Částkovi, „zase jste nade mnou vyhrál. Čím hloupější sedlák, tím větší brambory.“

Já nevím, nevím. Ale myslím, že z toho bude zase nový soud.

České slovo 30. 9. 1928

Kdo dřív, kdo víc, kdo hůř

(Okresní soud)

Jedna starší vdova a slečna v zeleném kloboučku. Obě bydlí ve stejném domě. Žaloba a protižaloba pro urážku na cti. Ze rtů jim plyne bystrá řeč s bystrostí horského vodopádu.

„Jste tu poprvé,“ domlouvá dámám pan vrchní rada dr. Mráz, „tak si podejte ruce a slibte si, že už si nebudete nadávat.“

„Já jí to nemůžu odpustit,“ ozvala se ta v zeleném kloboučku, „protože ona začala.“

„Dovolte, jak to?“ odpověděla vdova. „Vy jste mně začala nadávat v roce dvaadvacátém, měsíc potom, co mně umřel muž.“

„Ano, ale to bylo den potom, co jste řekla, že jsem měla tři děti a všechny jsem pohodila.“

„Já bych vám to byla neřekla, kdybyste nebyla o mně rozhlašovala, že držím se ženatým.“

„Třeba jsem to řekla, ale vy nezapřete, že jste na mne křičela přes celý dům, že jsem ohromná svině.“

„Dobře, ale vy jste mně nadávala, že jsem můra a že jsem; čarovala mrtvou vodou, abyste se vystěhovala z bytu.“

„Ohromná svině je horší než můra.“

„Dobře, zato jste mně dala můr osmkrát.“

„Já vám osmkrát řekla můro, ale vy jste mi nadala ksindlů šestnáctkrát.“

„Ale vy nepočítáte těch osmnáct šancajchů a čtyři nectné drbny.“

„Snad jsem vás několikrát označila za drbnu, to nezapírám, ale že jste mi nadala třiadvacetkrát smrkáčů, to nepovídáte!“

„Třiadvacetkrát to nebylo.“

„Akorát třiadvacetkrát, mám to zapsané a můžu to odpřisáhnout.“

„Než jsem se nastěhovala, měla jste už šest výstupů s ostatníma partajema za sebou a já ještě ani jeden.“

„Měla jsem šest výstupů, ale jen proto, že jsem se bránila a od nich to byla msta. Ale vy jste měla za měsíc potom dvanáct výstupů a já jen tři.“

„Tak dobře,“ přerušuje zprávu činností za uplynulé období slavný soud, „obě jste si vynadaly a teď se smiřte a jděte spánembohem.“

„Já nemůžu,“ praví dáma v zeleném kloboučku, „protože mně dala neřádů o šest víc než já jí.“

„Zato však já vám nenadávala kozo necudná jako vy mně. Koza necudná je horší než šest neřádů.“

„Tu kozu necudnou jsem pronesla docela tiše, ale vy jste své neřády křičela přes celý dvůr.“

Bilance nadávek a výstupů zdála se být na obou stranách vyrovnaná, pohledávky rušily protipohledávky. Dámy konečně po důtklivé domluvě uzavřely smír.

Vdova ještě v rychlosti si v hlavě všecko přepočítala a pak prohlásila, že čtyři nectné drbny převádí pro každý případ na nový účet.

České slovo 10. 10. 1928

Muž smí, protože je můj

(Okresní soud)

V hrdlo bychom lhali, kdybychom tvrdili, že manželé Šestákovi žili spolu jako dvě holubičky. Pan Šesták totiž rád si posedí v družném kruhu přátel, a když konzumuje jisté kvantum alkoholu, pak přichází k přesvědčení, že svět je samá lumpárna a že by bylo dobře vyhodit zeměkouli dynamitem do povětří. Ale protože mu k tomu scházejí prostředky, aby tento bídný svět tak radikálním způsobem napravil, je smuten a velmi nachýlen k pesimismu.

Když donese si tuto náladu domů, pak zpravidla dochází k domácím bitvám, ve kterých vítězí, díky strategické a fyzické převaze, pan Šesták nad svojí manželkou Alžbětou.

Alžběta pak se spokojuje tím, že rány v šarvátkách utrpěné ukazuje na odiv světu, nedbajíc přísloví, které velí, aby se doma snědlo, co se doma uvaří.

Jednou po takovém zápase, ve kterém pan Šesták zvítězil na body, odebrala se paní Šestáková k své přítelkyni a ukazovala jí šrám, kterým ozdobil jí její manžel; obličej, demolovanou frizuru a utržený rukáv. Paní Počtová, přítelkyně paní Šestákové, je opatrná a omezuje se jenom na soucitné povzdechy: „Jojo! Jsou to věci!“ Její muž však, který nosí v srdci ideál zastávat se utiskovaných, řekl si, že to tak nenechá, a došel k Šestákovým a pravil: „Co to slyším, pane Šesták? To se smí, tak manželku týrat? Je to nějaká solidárnost? Jestli se mi to ještě jednou stane, tak zakročím se vší přísností!“

Pan Šesták u vědomí své viny mlčel, ale zato se ozvala paní Šestáková. Povýšila svůj hlas o celou kvintu, když pravila: „A podívejme se na něho, na mudrce! Co je vám po tom, starý trumpeto? Jste vy nějaký magistrát, abyste nás rychtoval?“

Pan Počta se urazil a děl: „Paní, jaké to řeči rozmlouváte? Já tadyhle přicházím, abych vás před příkořím ochránil, a vy se mi odměňujete jedovatou řečí. Já tvrdím, že nejsem žádný trumpeta, ale brojím proti zlořádům.“

„Proti zlořádům,“ hlásá paní Šestáková, „můžete si brojit, kde chcete. Nás si však nevšímejte. Jestli mi muž nějakou vrazí, po tom nikomu nic není. Já si to s ním sama vyřídím. Vari, starý kozle, od našeho prahu! Ať vás tu nevidím, plesnivý drmolo! A ty, starý, mlčíš, a své ženy se nezastaneš? To jsi pytel, a ne muskej!“

Pan Šesták, povzbuzen svojí manželkou, vystrčil ochránce utiskovaných za dveře a pak ukázal své manželce pěst řka: „Tys mně řekla pytel, no to si vypiješ!“ Ostatně to nepatří k věci.

Jisto je, že pan Počta, uražen až do žaludku, dal toho trumpetu, starého kozla, plesnivého drmolu soudu.

Slavný soud odhadl tyto urážky na osmačtyřicet hodin vězení, které si paní Šestáková musí odsedět, neb je známá a poprvé před soudem není.

České slovo 14. 10. 1928

Znáte tu nejnovější?

(Okresní soud)

Byl takový tichý letní večer a veškeré lidstvo se radovalo z krásné pohody. Proto pan Julius Pick vešel do kavárny, aby si se svými přáteli hodil dardu.

Hráli asi tak hodinu, ani ne, když tu vejde do herny nějaký Bendiener, který má zastoupení laků a olejů. Pan Bendiener, jakmile uviděl onu partii, přikročil elegantním krokem zavedeného obchodního cestujícího a řekl: „Uctivost, páni, jak se vede, páni, poklona, pane Pick, co dělá rodina, pane Pick, majoucta, pane Reiniš, jest už zdrav váš pan syn? Nazdárek, Votický, mluvil jsem s Katzem, proč prej se nenecháš vidět?“ a pak zamnul rukama, poručil si malou černou a usedl za panem Pickem.

Potom vytáhl zápisník, naklonil se k panu Pickovi a pravil: „Pane Pick, znají už tu nejnovější? – Tak poslouchají: Jede Žid vlakem, proti němu sedí důstojník...“

„Darda s bejlou!“ hlásí pan Pick.

„... no a ten důstojník si dělal z toho Žida jundu...“

„Pane Bendiener, já nejsem na vaše vtipy dneska dělanej. Vidíte, že mám tu partii.“

„Tak to znáte? Dobrá. Tak vám řeknu jinou, ale ta je! Starej Wunder byl muž, chválabohu, sedmdesát let, když se oženil...“

„Kterej Wunder?“ tázal se pan Reiniš roztržitě.

„Nevím...“

„Tak když ho neznaj, co nám o něm vypravujou?“

„Ale to je jenom takovej vtip...“

„Pane Bendiener,“ ozval se rezolutně majitel dardy s bejlou, „nechte si svy anekdoty, vidíte, že máme starosti. Vy byste jednomu vemluvil díry do břicha. Nechci vás vidět svejma očima a jděte si pryč.“

Pan Bendiener, protože se to stalo mimo službu, se urazil. „Co si to dovolujou, voni kejlif?“ zvolal.

Kejlif! No ne! To je po česku jako pes. To je slovo do pranice. Křik a rámus. A potom byl soud.

„Pane rado,“ povídá pan Bendiener smířlivě, „když já panu Pickovi řeknu kejlif, tak nemyslím, že by byl skutečně kejlif, chraňbůh! Já ho chtěl jenom napomenout, aby se moderíroval. Nejsem žádný kluk, já jsem už na place třicet let.“

„Vědí, pane Bendiener,“ pravil pan Pick, „já proti nim nic nemám, jenomže když hraju karty, tak jsem rozčilenej a nesnesu řeči. Ale já nevěděl, že jsou takovej dovolenej člověk. Já nejsem kejlif, já jsem starej obchodník a táta od dětí.“

Tak každý zaplatil polovinu útrat a podepsal smír. Potom nahlédl pan Bendiener do zápisníku a pravil: „Znáte to? Byl jeden Žid před soudem...“

Konec té anekdoty jsme již nedoslechli.

České slovo 17. 10. 1928

„Hej, fotr!“

(Okresní soud)

V podvečer kráčel po promenádě prokurista Š. s nějakou slečnou. Byl vlahý večer, slečna byla půvabná a prokuristovi bylo blaze u srdce při pomýšlení, že bere pět tisíc korun měsíčně, že je v obchodních kruzích vážen a že se zdá, že ta slečna opětuje jeho city, přičemž mu bylo známo, že pochází z dobré rodiny a její věno nebude nepatrné. I hovořil vybranými slovy o

vyhlídkách našeho exportu a o tom, že v manželství je hlavní věc pravidelné příjmy a charakter.

Co tak spolu rozprávějí a o vzájemných citech se ujišťují, tu ozvalo se za nimi drsné: „Hej, fotr!“

Prokurista nevěnoval tomu pozornost a počal hovořiti o vzdělanosti. Ale tu opět zazněl hlas: „Povídám, fotr!“ Prokurista se ohlédl a spatřil za sebou muže, jehož tvář byla porostlá pichláky jako kaktus a jeho buřina byla promáčkuta.

Ten pán přistoupil k prokuristovi, položil mu přátelsky ruku na rameno, a dýchaje mu důvěrně do tváře, pravil: „Jojo, fotr. Pardon, dámo, že vyrušuji. Ale tadyhle mladýmu kouká, že to tak sprostě mám říct, kanička od podlíkaček. Jdou, fotr, do turchhauzu^[35] a spravěj si to, ať nejsou pro posměch lidem.“

Pán s promáčkutou buřinou to snad myslel dobře, ale prokurista se cítil dotčen. On tadyhle o vzdělanosti a neznámé individuum plete do toho tkaničku od podvlékaček. Dlužno ovšem bližního upozornit na defekt na toaletě, ale to se musí stát delikátně s ohledem na přítomnou dámu, jež je z dobré rodiny a její věno nemalé...

I rozhněval se a vece: „Co vy si dovolujete? Já jsem u vás nějaký fotr? Já vás nechám zjistit!“

Pán s promáčkutou buřinou se urazil a pravil: „To jsou dneska lidi. Já tadyhle z dobrého srdce upozorňuju na kaničku od podlíkaček a on na mě sprostě...“

Prokurista se chtěl vzdálit, ale kolem se nakupili bodří Pražané a se zájmem poslouchali. Pán s promáčkutou buřinou, vida kolem sebe posluchače, rozpřádal řeč, aby svou popularitu rozmnožil.

„Lidé, buďte mi svědci, že jsem to myslil upřímně. Fotr, říkám, heleďte se, kanička jim kouká. Spravte si to, aby se slečinka nemusela stydět. To byla moje spravedlivá řeč, ale ten šnofoun si na mě vyjede, jaká prej kanička a vůbec, co sem zač. Co já jsem, to sem. Ale ta kanička se nedá voddišputovat...“

Mezitím přivedl prokurista strážníka a ten toho pána s promáčkutou buřinou odvedl.

Včera před soudem povídal: „Je pravda, že sem byl poněkud, jak se říká, nadrátovanej; ale je taky dokázáno, že tomu pánovi taky kanička koukala. Řekl-li jsem mu fotr, tak to není žádná

urážka, neb ten pán už je v letech. Jinej by se ukázal uznalej a dal by jednomu na kořalku, ale ten mě dal sebrat policajtem. To mám za poděkování...“

Dostal za přestupek opilství a urážky na cti tři dni vězení.

„Přijímám trest, slavný soude,“ zvolal, „všecko беру na sebe, ale nevinně jsem pokáranej, protože sem to myslil upřímně. Ale od teďka, ať sem Franta, esli si budu všímat kaniček od cizích podlíkaček. To mám na poučenou po celej život a ještě vnukům budu hlásat, jak jejich dědek skrze kaničku od podlíkaček přišel do neštěstí...“

České slovo 25. 10. 1928

„Celá maminka“

(Okresní soud)

On byl již starší pán, prokvetlých vlasů. Zato ale ona byla mladá blondýnka, kyprých tvarů a ruměných lící. Starší pán se zamiloval a pak se vyjádřil. Z toho pak byl sňatek manželský.

Lidi povídali, že to nebude dělat dobrotu. Nemá prý si takový kmet brát mladou. Každý prý má hledět k tomu, aby si vybral sobě rovnou. V tomto případě prý by onomu pánovi stačila letitá vdova.

Starší pán nedbal na ty řeči, ale chutě se měl k životu, takže se přihodilo, že v létě tohoto roku stal se otcem pětikilového dítěte.

Jo, ale od teďka se počíná fabule.

Vy víte všichni, že žádní rodiče neudrží radost z prvorozeného pro sebe a chtějí ji sdílet s veřejností. Tak bylo i v tomto případě.

Novorozená holčička byla jak v originále, tak její podobenka ukazována přátelům a známým.

A tu každý z nich spráskl ruce a zvolal s nadšením: „Celá maminka!“

To mrzelo staršího pána a snažil se tu podobu reklamovat pro sebe. Zdálo se mu, že jej lidé chtějí ošidit o podíl na zisku.

Šestého října jel kočárek po ulici. Tlačila jej chůva a po obou stranách kráčel starší pán s kyprou blondýnkou. Tu potkali nějakého pana Hroneše.

Pan Hroneš byl přinucen se zastaviti a pohlédnouti ve tvář spící holčičky. Pan Hroneš spráskl ruce a zvolali „Celá maminka!“

„Hled'te,“ mrzel se starší pán, „povídáte celá maminka, jako byste neviděl podobu se mnou.“

„Celá maminka!“ trval pan Hroneš tvrdošijně na svém mínění.

„Podívejte se na ty oči,“ naléhal starší pán, „ty oči jsou moje.“

„Ty oči jsou po mamince.“

„A což ten nos? Všimněte si, jak je charakteristicky rozpláclý. Jako můj.“

„Nos je po mamince.“

„Aspoň čelo,“ žadonil starší pán, „aspoň čelo byste mně mohl přisoudit.“

Pan Hroneš zavrtěl hlavou

„Nemohu,“ pravil pevně, „celá maminka, pravím. A já nezradím své přesvědčení.“

„Dovolte,“ vzplanula kyprá blondýnka, „takové hloupé řeči nemohu poslouchat. To vypadá, namouduši, jako bych... jako bych... se měla muži zpronevěřit...!“

A mladá paní zaplakala.

„Přisahám,“ štkala, „že jsem se ani myšlenkou nezpronevěřila... Nevěř, ó manželé, mrzkým klevetníkům, kteří v pochybnost běrou moji manželskou věrnost...“

„Nikdy, manželko!“ zvolal starší pán ohnivě, „nedbám na řeči a jen s tebou chci kráčet ruku v ruce životem, ať si pitomci hovoří, co chtějí...“

Pan Hroneš byl jat podezřením, že by mohl být zařazen mezi pitomce, a jal se horlivě pátrati po tom, koho starší pán míní tím pitomcem?

„Vás,“ odvětil chmurně starší pán, „a všechny žvatlaly vám podobné.“

„Sám jste pitomec!“ zaječel pan Hroneš. „Jste slepejš, nevidomý tvor, který si domejšlí... Kdybyste raději tento... manželku hlídal... ono se leccos povídá.“

Starší pán žaloval pro urážku na cti. Pan Hroneš podal protižalobu. Bylo mnoho řečí, ale posléze strany podepsaly smírčí protokol.

„Podepíšu,“ pravil pan Hroneš, „rád podepíšu, protože chci na všechny strany vyjít. Ale prohlašuji a pravím zde na tomto místě, co mi praví vnitřní hlasové: Celá maminka!“

České slovo 3. 11. 1928

Úřední osoba v košili

Tak vám žije a působí v obci Stolmíř u Českého Brodu polní hlídač a ten se jmenuje František Nekolný. Avšak tento hlídač nebydlí v místě svého působiště, ale má domek a nějaké políčko ve vedlejší vsi Břežanech.

Jednou, bylo to 22. července, zaťukal nějaký mužský na okno. „Pane Nekolný,“ povídá, „tadyhle Modřanský žene vám husy do vašeho pole.“

Nekolný ležel v posteli, neboť odpočíval po noční hlídce. Uslyšev tato slova, vyskočil z lůžka a tak, jak ho Pánbůh stvořil, v košili a podvlékačkách totiž, vyřítil se ze stavení. Jenom hodil na sebe starý plášť.

Přiběhne na své pole a skutečně vidí řezníka Modřanského, kterak husy po jeho poli provádí.

I pravil Nekolný: „Copak to vidí oči mé? To se smí za bílého dne pych prováděti?“

Ale Modřanský byl zpupný a odvětil z vysoka: „Kterej vy ste? Jakým právem takto mluvíte ke mně? Za své husy odpovídám před Bohem a svým svědomím.“

Děl polní hlídač Nekolný: „Aj, kterak je vaše řeč pošetilá! Já jsem polní hlídač, totiž osoba úřední. A co takový jsem zde – úředně, nad všemi polnostmi postavený. Kam oko vaše dohlédne, mé mocné slovo platí. Pročež vám pravím a povídám, abyste se pakoval z pozemku mého.“

Leč Modřanský se posupně zachechtav odvětil: „Haha! Jaká jste to úřední osoba v podvlékačkách? Kdeže jsou odznaky vaší hodnosti? Vizte jej, skrčka! Přišel rozkazovati. Nikoli osoba úřední jste, ale za strašáka do zelí byste se hodil.“

Tak a podobně mluvil a slovy potupnými metal a do polního hlídače strkal.

Byla naň vznesena žaloba pro zločin veřejného násilí a urážku úřední osoby. Avšak samosoudce vrchní rada dr. Mráz jej obžaloby zprostil s odůvodněním, že Nekolný je hlídačem pouze v Stolmíři a na Břežánky se jeho pravomoc nevztahuje. Žalobu hájil dr. Papík.

České slovo 17. 11. 1928

Slouží mrtvým k úplné spokojenosti

(Okresní soud)

„Pan Bedrna!“ vzkřikl dozorce.

Na toto zvolání ozvalo se: „Služebník, prosím!“ a mužík neveliký a kratičký, avšak s pozoruhodným nosem, jenž zářil jako rudý květ kaktusu, vkročil do jednací síně.

Rozhlédl se spokojeně kolem, zamnul rukama a pravil: „Tak to máme všecko pohromadě. Tadyhle je náš Ukřižovaný, za ním sedí pan soudce, vedle něho slečna, co to sepisuje – a tady jsem, prosím, já, Bedrna. Hotovo! Teď se začíná. Pozor!“

„Človče,“ napomenul řečného mužíka pan rada, „tady jste před soudem. Musíte se slušně chovat, rozumíte?“

„Prosím, prosím... neračte se znepokojovali.“

„Tadyhle je na vás žalováno, pane Bedrno, že jste jako zřízenec pohřebního ústavu podvkráte za sebou zadržel a pro svůj užitek si ponechal dvacet a patnáct korun, čímž jste se dopustil přestupku zpronevěry. Je to pravda?“

„Nikterak ne, pane rado, ale ouplná vymyšlenost. Já jsem všeobecně a jak se říká funebrák. Já uctivě pochovávám mrtvé a sloužím jim k ouplné spokojenosti pětatřicet let. Já jsem známý pro kulantní a solidní jednání a u všech kunčaftů jsem oblíbený. Ptejte se na mne. Já už pochoval sta nebožtíků, mladých i starých, pohlaví mužského i ženského a všichni, jsou-li na nebesích, jak doufám, musejí mi dát ty nejlepší reference...“

„Počkejte, človče... Vy jste oprávněn inkasovati účty za pohřby?“

„Tak jest, pane rado. Kdo by jiný mohl být povolán k tomu oukolu než starý poctivec Bedrna? Řekne se mi: ‚Skočte k truchlícím pozůstalým s oučtem!‘ a Bedrna skočí. Beze všeho.“

„Když jste takový poctivec, proč jste si nechal z účtu třicet pět korun?“

„Proč? Ale liběji dovolit, tím nikdo poškozen nebyl. O to jsem vystavil vyšší účet.“

„A jste vy k tomu oprávněn?“

„Ano, zajisté, pane rado. To je odvěké funebrácké právo. To je, aby se řeklo, na kořalku, prosím. Tuzér neboli diškerece in ženerál, prosím.“

„Vy si rád líznete, co? Dneska máte taky náladičku.“

„Přiznávám, že jda k soudu, jsem se posilnil, abych dostal kuráž před tváří soudu. Ale rád-li se nalíznu, tážete se? Nikoli, odpovídám, in ženerál. Já piju, ale piju nerad. Z povinnosti, prosím. To už tak stav funebrácký s sebou přináší. In ženerál, prosím. Každý stav má své povinnosti. Sedláček osení sije, aby byl chlebíček, horník do dolu fára a soud do vězení lid vrhá. Každý podle svého. Já pak musím mrtvoly omývat, aby předstoupily před tvář Nejvyššího v pořádku. Ale omývání mrtvol je povinnost těžká a mnozí to mají v ošklivosti. Musím říci, pane rado, že mrtvoly in ženerál, aby se tak řeklo – nevoní. Takže je nutno posilniti náuru kořalkou. To už je tak zařízeno. Někdo pije málo, jiný hodně a někdo vůbec nic. Inu, sakramentský život! Ale že bych pil ze soukromé píle, to ne. Já piju na základě své služební povinnosti...“

Svědci potvrzují, že pan Bedrna je poctivý člověk a že těch pětatřicet korun možno považovat za spropitné.

„Tak můžete jít domů, pane Bedrno,“ kyne rukou slavný soud.

„... neboť,“ pokračuje pan Bedrna, navazuje na své myšlenky, „někdo tento... řekne: opilec, ale ať sám se vloží do mého úkolu. Ani žena mi pro kořalku nelaje, a manželka, prosím, je in ženerál nejvyšší instance...“

„Nezdržujte se. Spánembohem!“

„Klaním se hluboce, slavný soude, a budete-li potřebovat, obraťte se na mou adresu. Já vám udělám cenu.“

České slovo 17. 11. 1928

Podivný nápadník

(Senát)

Paní Bohumila Veselá, korpulentní vdova, dle úsudku jiných hezká, statná čtyřicátnice, seznámila se s panem Vovčičkou v pasáži Koruny. Měla lístek do biografu, ale nemohla jít, protože jí přijela nějaká příbuzná. Zahlédla nějakého pána, který se díval na vystavené fotografie, a nabídla mu lístek ke koupi. Pan Vovčička ani nemínil jít do biografu, ale lístek koupil, protože náleží k lidem, kteří rádi vyhoví.

Pan Vovčička díval se půldruhé hodiny na Toma Mixe, jak skáče na koně, vytahuje revolver, zápasí pěstmi v opuštěné chatě a škrtí nějakého nezbedu, jenž chtěl unést rusou dívku, která byla osudem určena Tomu Mixovi, a myslil si, že to jistě není pravda, ale takové vymyšlenosti a je hloupost za to vyhazovat peníze.

Druhý den pak seděl pan Vovčička v kavárně, četl v novinách o vraždách, požárech a přírodních pohromách a dumal nad tím světem, který je čím dál tím horší. A když vzhledl, spatřil do dveří vcházet onu statnou čtyřicátnici. Paní Veselá se rozhlédla a zjistila, že jediné volné místo je u stolu pana Vovčičky. A jak se později vyjádřila, byl to její osud.

Rozvinula se zábava, při které rozmlouvala jediné vdova. Pan Vovčička byl rád, že nemusí mluvit, a jenom kýval hlavou. Vdova rozmlouvala nejprve o povětrnosti, potom že miluje četbu, divadla a koncerty a konečně že měla známost s jedním inženýrem, který však zemřel v jejím náručí, a od té doby myslí jenom na něho, neboť to byl charakterní a pozorný člověk, jaký se nenajde. Zvláště nyní v té poválečné demoralizaci. Pan Vovčička kýval hlavou a díval se svým melancholickým zrakem na ulici.

„Vy jste nějaký smutný,“ konstatovala vdova, „vám bylo asi mnoho ublíženo. Život vás asi zradil.“

Panu Vovčičkovi nikdy nepřipadlo na mysl, že by jej nějak život zradil, ale protože měl rád pokoj, a ne moc řečí, přikývl.

„Hned jsem si to myslila,“ pokračovala živě vdova a položila dlaň na jeho ruku, „jak jemně vás líto... Vy jste takový milý.“

A zašeptala: „Mne také život zradil. Jsem na tom nemlich jako vy.“

Pan Vovčička zatroubil do kapesníku.

„Ó neplačte!“ zvolala vdova. „Vždyť najde se ještě srdce, které vám porozumí, najdou se ňadra, na kterých můžete vyplakat své hoře...“

Pan Vovčíčka chtěl vysvětliti, že nepláče, ale má rýmu. Avšak mávl rukou, neboť nemiloval zbytečných řečí.

Statná čtyřicátnice pozvala jej do svého příbytku. Pan Vovčíčka šel nerad, ale neříkal nic, aby nemusel nic vysvětlovat. Chodil potom častěji, protože jej vdova často zvala. Konečně, myslil si, mám sedět v hospodě, nebo u vdovy. Dá mi večeři nebo čaj s keksy, také kuřivo je, sedím v teple, vdova švitoří a dobré je to. Někde je to ještě horší. Jenom to mu nebyvalo milé, když si mu vdova sedala na klín. To bylo nepohodlné. Ale snesl to, protože věděl, že jsou ženské někdy rozpustilé. Moudře uvažoval, že je nutno někdy ženy nechat dovádět.

Konečně vdova žádala, aby ji miloval, a to náruživě. Pan Vovčíčka se chtěl vzepřít, ale pak mávl rukou a miloval. Ale nikoli náruživě, protože to nebylo v jeho temperamentu. Miloval, aby měl pokoj. Rád sice spal v posteli sám, protože miloval pohodlí, ale věděl, že se člověk někdy musí stísnit. Vdova byla ráda, a protože byla zámožná, koupila panu Vovčíčkovi šaty, hedvábné prádlo a hodinky Omega. Pan Vovčíčka bral od ní dary, protože nepřijat je znamenalo moc mluvit. Vdova jej už mrzela a on si myslil, že by bylo lépe, aby jí nebylo, protože byl samotář a hovorů nemiloval.

A jednou se jej vdova otázala, kdy miní s ní slavit sňatek manželský. Pan Vovčíčka se zarazil a poprvé promluvil. Řekl, že vůbec nemíní. Statná čtyřicátnice vyvalila oči. „Jak to, že pan Vovčíčka nemíní?“

„Zaprvé,“ pravil pan Vovčíčka unaveným hlasem, „jsem vůbec proti manželství. Dá to moc běhání a shánění, všelijaké řeči a vůbec... Zadruhé to nejde...“

„A proč?“

„Protože jsem už ženatý,“ dodal pan Vovčíčka unyle. „A já to znám... jsou děti... nezbednost... samé napomínání, manželka mnohdy laje...“

Zívl: „Ááá, pokoje není a nebude...“

Statná čtyřicátnice se rozhorlila a podala na pana Vovčíčku žalobu pro zločin podvodu a svedení pod slibem manželství. Ale u soudu přiznala, že pan Vovčíčka na ní ničeho nelákal,

dary že mu dávala dobrovolně a manželství jí nesliboval. Senát vrchního rady Hlouška obžalovaného osvobodil.

Pan Vovčíčka, odcházející z jednací síně, zívá a zamumlá: „Moc řečí bylo... a zbytečně!“

České slovo 22. 11. 1928

Řekněte: rorejs!

(Okresní soud)

On je to maličký mužiček, jehož tvář září jako červená svítlna, visící nad vchodem do nočního lokálu. Jmenuje se Motejlík a je, jak říká, obchodník. Chodí totiž po domech a na dvorcích prozpěvuje šťavnatým barytonem: „Hadry – kůžééééé!“

Pan Motejlík je ženat. Jeho choť je také obchodnicí.

V létě prodává na ulici lepkavé bonbony a v noci nabízí vyčerpaným flamendrům pro osvěžení láčené okurky.

Slavný soud míní káravě, že by si pan Motejlík neměl všimati prodejných děvuch a navazovati hříšné styky, když má zákonitou manželku.

„Jo,“ praví pan Motejlík, „ono se řekne manželka... Bývají ovšem všelijaké manželky, jak slavný soud ráčí vědět. Vyskytují se manželky, s nimiž je slast býti... Jsou zrozeny k radosti a k pomilování... Avšak jsou manželky, s nimiž se mazlíti – jako bys tiskl na holá prsa struhadlo. Ani milosti nemají, ani fazóny, natož dobrého chování v obcování. Já, prosím, se svojí manželkou nesympatizuji, neb jest osoba hanebná, která neváhá i ruku na mne vztáhnouti. Pročež musím vyhledávat i hospody, abych zahnal chmury z čela.“

„A tak jste se seznámil tadyhle s obžalovanou?“

„Tak jest.“

Obrátil se ke slečně, sedící na lavici obžalovaných, a pravil otcovským tónem: „Přiznej se, holka, zapírání není nic platné, úřad do tebe vidí jako do hubené kozy. Přiznej se, žes mi vytáhla padesátikorunu, a ulehčí se ti na duši.“

„Dovolte,“ zaječela dívčina, „vy jste náramně dovolenej, že mi tykáte!“

„Jestli jsi to ty, která se se mnou objímala, pak mlč. Jestli to nejste vy, pak pardon, dámo!“

„A je to ona?“ táže se slavný soud.

„Totiž... já byl tenkrát, s odpuštěním tento – ožralý –, vždyť to pan rada zná... no, ale ta holka měla takové divné r a podle toho bych to poznal... Slečno, řekněte: rorejs!“

„Rorejs!“

„Tak to není ona. To teda – pardon, dámo! A která to mohla být?“

„Já vám to řeknu. Byla to Anděla!“

„A kde je ta Anděla?“ táže se soud.

„Jó – ta už u nás není. Udělala štěstí. – Vdala se někam do Rakovníka. Kdo by to do ní řek. Personu neměla, s hosty to neuměla, důra hloupá, a tadyhle najednou si najde člověka a docela úhledného...“

„To jsme teda, slavnej soude, namydlený, když se nám Anděla vdala,“ kývá hlavou pan Motejlík.

„Můžete jít!“

Pan Motejlík se uklonil a obžalované galantně nabídl rámě a pravil: „Tak šla, slečinko – pardon, dámo!“

České slovo 25. 11. 1928

Pan domácí a vdova

(Vrchní zemský soud)

Pan domácí je také člověk a také mu v prsou bije vřelé lidské srdce. I stává se mnohdy, že jej raní Mílek svým šípem, a tehdy srdéčko domácího pána bije prudčeji a v prsou mu hárají city milostné.

Jest jeden domeček ve Sřešovicích a v tom domečku žije domácí a vybírá činži a poplatky za vodu. Tento domácí pán uzřel kdysi vdovu vнадnou, vdovu kyprou, vdovu půvabnou. Oko jeho toužebně spočinulo na jejích dmoucích nadrech a pan domácí zahořel milostí.

I vece: „Milko má, hvězdo spanilá, královno mých snů! Bez tebe mi nelze žít. Odmítneš-li lásku moji, tehdy zemru s tvým sladkým jménem na rtech a klesnu v tmavý hrob. A rov můj bude pokrývat zelená travička a nad mou hlavou se bude sklánět smuteční vrba. Ale vyslyšíš-li moje toužení, pak poskytnu ti ve svém domě byt za křesťanskou cenu a ty budeš po mém boku vládnouti nájemníkům.“

„Můj pane,“ zašeptala vdova, „já si sice umínila, že po smrti svého drahého chotě budu trávit svůj život v osamělosti vzdálena světa. Ale ty jsi se mi, hrdý jinochu, zalíbil a já nemohu odolat tvému naléhání, zejména proto, že nemám bytu.“

A tak se stalo, že vdova se nastěhovala k panu domácímu a sličný tento párek trávil dny v rozkoši a radovánkách.

Žel však, že srdce mužů, a tudíž i domácích pánů je měnivé a mysl přeletavá. A je známo, že není jenom jedné půvabné vdovy na světě, která by se i domácím zalíbila mohla, ale že je množství takových vdov.

Nuže, spatřil pan domácí jinou vdovu, ve které se mu dobře zalíbilo, a nabídl jí ruku i srdce. Nebyl odmítnut – která vdova by mohla pohrdnouti domácím? A ta první vdova upadla v nemilost. Pan domácí ji posílal ke všem ďáblům a naléhal na ni, aby opustila byt.

Zhrzená vdova však bytu neopustila a domácí podal na ni žalobu k nájemnímu soudu na vyklizení bytu. Nájemní soud odmítl domácího, jenž se odvolal k vrchnímu zemskému soudu. Ten potvrdil nález první stolice.

České slovo 28. 11. 1928

Chtěl poznat život

(Okresní soud)

„Podívejte se, takový mladý člověk, a vy tohle,“ pravil káravě pan vrchní rada dr. Šonka.

Ježatý výrostek s brýlemi pohladil si bradu a odpověděl: „A co já, slavný soude? Já vůbec nic...“

„Jak to že nic. Pěkně děkuju, zmlátit člověka, to je nic?“

„Já jsem nevinný jako jezule.“

„Nevinný? Tak to není pravda, že jste řekl panu žalobci: Lazare, lazare, koukej, ať tě nevidím, nebo budeš mít odtud pohřeb!?“

„To je pravda.“

„A že jste ho chytil za vlasy, cloumal jím po lokále a pak jste ho vyhodil ze dveří?“

„I to je pravda.“

„A pak jste mu kynul rukou a volal za ním: Sbohem buď, údolí, vesničko s topoly...?“

„Taktéž je pravda.“

„Nuže, a to říkáte, že jste nevinný?“

„Totiž ono přijde na okolnosti... Tadyhle ten pán (ukázal na žalobce) se neslušně choval...“

„Co dělal?“

„Přijde k nám do hospody v průvodu jednoho staršího pána. Sedíme v lokále a slušně se bavíme. Někteří hráli filky. Tenhle mladý vstoupí do dveří a volá: ‚Dvě piva!‘ Podívám se na něj a nelíbil se mně. Dosud jsem ho u nás v hospodě neviděl, ba ani na Žižkově nepotkal. A on řve přes celý lokál: ‚Dvě piva!‘ – Ale nic. Myslím si: Jseš ty ale pacholek nevzdělaný a já bych ani do tebe nekopl. On však si počíнал, jako by byl na Žižkově doma. ‚Pánové,‘ křičel, ‚já jsem spisovatel. Chci poznat život. Vypravujte příběhy ze svého života a já to pak dám dohromady. Každého z vás zvěčním.‘ Jsem mírný člověk, ale tohle mi bylo moc. ‚Lazare,‘ povídám, ‚ty lazare jeden, ty že jseš spisovatel?‘

‚Jsem,‘ povídá drze, ‚a co na tom?‘

‚Co na tom?‘ opáčil jsem. ‚Ty oldřichu uličnická,‘ a vzal jsem ho lehce za límec.

‚Pane, vy mne tupíte!‘ křičel ten pán. ‚Vy nevíte, jak se chovat k spisovateli!‘

Tak jsem ho vyhodil ze dveří, ale že bych se k němu nějak neslušně choval, to není pravda...“

„Vy jste spisovatel?“ obrátil se soudce k žalobcovi.

Mladý růžolící muž se zarděl.

„K službám!“ uklonil se.

„Já myslel, že jste taneční mistr?“

„To jsem, ale kromě toho obírám se písemnictvím. Chtěl jsem napsat velký román ze života žižkovského –“

„Těžké je povolání spisovatelské a plné protivenství, co?“

Mladý různolící muž vzdychl.

Žižkovský občan byl odsouzen pro urážku na cti a přešůpek lehkého ublížení na těle do vězení na čtyři dni.

České slovo 13. 12. 1928

Hraběnka de Portviš

(Okresní soud)

Všecko povstalo skrz ty klíče od prádelny. Ale musíme vypravovat hezky po pořádku. Úředník pojišťovny pan Hrdlička byl nadšeným vyznavačem pořádku, ale nadevšecko nenáviděl úklid. Před svátky připadal si jako první křesťan, pronásledovaný pro víru. V ty dny proklínal své zrození a volal k nebesům, aby zkrátila jeho žití, ježto je plno zmatku, způsobeného gruntýrováním.

Avšak paní Hrdličková byla nekompromisní a bezvýhradnou stoupenkyní generálního úklidu. Zevnějšími znaky jejího vyznání víry jsou rýžový kartáč, štoudev s vodou, hadr a smeták.

Stává se, že pan Hrdlička přijde z úřadu, nají se a pak si lehne s uspokojením na pohovku, vezme si k ruce detektivku nebo jinou poučnou knihu. Náhle pozoruje, že se pohovka pohybuje. Kdosi stojí nad ním a velí: „Vstaň a nelež jako dřevo. Vidíš, že se uklízí.“

„Á, proklatý život! Pokoje není a nebude!“ zasténá pojišťovací úředník a vstává, aby si sedl ke stolu. Avšak služka mu bere židli a poroučí, aby si šel jinam, že se bude drhnout podlaha. V celém bytě sviští kartáče a pohybují se smetáky. Kam se má uchýliti nešťastný úředník?

Pro tyto vlastnosti nazval pan Hrdlička svoji manželku hraběnkou de Portviš.

To by ještě nic nebylo. Je-li to v domácnosti, tak se může říci všechno. Znal jsem jednoho pána, který svoji choť nazýval v milostném roztoužení „Ty můj milovaný konkordáte!“ a nic z toho nebylo. Leč stala se příhoda...

Onehdy zazvonila u bytu paní Pácaltová. Paní Hrdličková ji nemá ráda, protože je taková dovolená.

„Já bych prosila klíč od prádelny,“ povídá ta paní Pácaltová.

„Je to ale dovolenost,“ pomyslí si paní Hrdličková. Nahlas pravila: „Nemáme klíče, paní.“

„No, když nemáte, nemáte,“ odpověděla paní Pácaltová.

„Nemáme a nemáme,“ pravila paní Hrdličková vyzývavě.

„Nemáte – no, dobře, nemáte.“

„Nemáme – a co je?“

„Nemáte – nic. Je dobře.“

„Jaké dobře? Když řeknu, že nemáme, tak je dobře.“

„No dobře, dobře. Já vím.“

„Co víte?“

„Co vím, to vím. Všecko se ví.“

„Co se ví? Vy jste moc dovolená, paní!“

„Já jsem dovolená? Kdyby každý byl tak dovolený.“

„Kdože je dovolený? Na koho to házíte?“

„Já nic neházím. Já ty vaše špičky dobře vidím.“

„Co, špičky? Vy jedna osobo“

„No jo, já jsem osoba. Já se nemůžu hraběnkám postavit –“

„Pane rado,“ pravila paní Pácaltová, „když já nějaké paní řeknu hraběnka, tak ji nikterak neurážím, ale povyšuji. Neboť hraběnka je osoba urozená...“

„Počkejte, paní,“ vece pan vrchní rada dr. Šonka, „to přijde na to. Vy jste ji nazvala hraběnkou de Portviš a tím jste ji zajisté nechtěla povýšit.“

„Sám pan Hrdlička ji tak nazývá,“ sténala paní Pácaltová, „a já nynčkonc skrz ten titul mám býti do žaláře uvržena. Já skutečně myslela, že je z rodu šlechtického. A co se týče toho klíče od prádelny, když nemá, tak nemá, je dobře a nemusejí být řeči –“

Nicméně dala si říci a svou soupeřku odprosila.

Obě podepsaly smír, ale paní Hrdličková mínila, že si to bude pamatovat. A tak se těšme, že obě dámy opět uvidíme před soudem.

Večerní České slovo 28. 12. 1928

Poznámky:

^[1] Bylinný likér. *Pozn. red.*

^[2] Drogistů. *Pozn. red.*

^[3] Býv. nádraží na pražském Těšnově. *Pozn. red.*

^[4] Sapér = příslušník ženijního vojska; saniterák = obsluha sanitního vozu, saniták. *Pozn. red.*

^[5] Škrofule = skrofulóza, tuberkulóza mízních uzlin. *Pozn. red.*

^[6] Městská věznice pod Emauzy, sloužila pro krátkodobé pobyty tuláků a prostitutek. *Pozn. red.*

^[7] Výčep. *Pozn. red.*

^[8] Škrpály, staré, obnošené boty. *Pozn. red.*

^[9] Karetní hra. *Pozn. red.*

^[10] Pečivo, dala máanky a žemle. *Pozn. red.*

^[11] Listr = lehká lesklá látka z bavlněné příze a česané vlny. *Pozn. red.*

- [12] Křeslo (ve smyslu trůn, slavnostní sedadlo). *Pozn. red.*
- [13] Podomní brušičky. *Pozn. red.*
- [14] Dobročinná zařízení určená pro židovské děti z chudých rodin, kam děti jezdily na prázdninové ozdravné pobyty. *Pozn. red.*
- [15] Příslušník finanční stráže. *Pozn. red.*
- [16] Metrák vážící a rozložitá jako vojín těžké jízdy. *Pozn. red.*
- [17] Právo užívat nějakým způsobem cizí nemovitost. *Pozn. red.*
- [18] Právo požívací, tj. právo užívat cizí věc a těžit z ní plody, aniž by byla změněna její podstata. *Pozn. red.*
- [19] Z mláděte tuleně nebo lachtana. *Pozn. red.*
- [20] Poslední módní výkřik. *Pozn. red.*
- [21] Zbožíznalec, celní deklarant. *Pozn. red.*
- [22] Vykonáváním drobných prací. *Pozn. red.*
- [23] Rendlíky. *Pozn. red.*
- [24] Hazardní hra. *Pozn. red.*
- [25] Členové carské osobní gardy, v podstatě plnili funkci tajné policie. *Pozn. red.*
- [26] Zkouška z lékárnického učedníka na tovaryše. *Pozn. red.*
- [27] Malý dámský klobouček čepcovitého tvaru. *Pozn. red.*
- [28] Prosím, já nerozumím. *Pozn. red.*
- [29] Bůh vám žehnej, pane soudce! *Pozn. red.*
- [30] Jemný likér s obsahem anýzu, fenyklu a zejm. kmínu. *Pozn. red.*
- [31] Zvěrokleštič. *Pozn. red.*
- [32] Strážnice. *Pozn. red.*
- [33] Vyšívaná dečka. *Pozn. red.*

^[34] Kandidát inženýrství. *Pozn. red.*

^[35] Pasáž, průchodní dům (z něm. Durchhaus). *Pozn. red.*